

Ν. 710
1890
ΠΡΟΕΚΤΗΤΑΡΙΟΝ

ΤΗΣ ΕΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

ΠΑΡΑ ΤΗΣ ΠΟΛΕΙ ΣΕΡΡΩΝ

ΣΤΑΥΡΟΠΗΓΙΑΚΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ

συνταχθέν

ΠΑΡΑ ΤΟΥ

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ ΙΕΡΟΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ ΚΑΙ ΗΓΟΥΜΕΝΟΥ ΑΥΤΗΣ

ΕΝ ΔΕΙΨΙΑ

1904

ΠΡΟΕΚΤΥΝΗΤΑΡΙΟΝ

ΤΗΣ ΕΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

ΠΑΡΑ ΤΗ ΠΟΛΕΙ ΣΕΡΡΩΝ

ΣΤΑΥΡΟΠΗΓΙΑΚΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ

συνταχέν

ΠΑΡΑ ΤΟΥ

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ ΙΕΡΟΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ ΚΑΙ ΗΓΟΥΜΕΝΟΥ ΑΥΤΗΣ

№ 139
1904

ΕΝ ΔΕΙΨΙΑ.

1904

Κόριος οὐ στεργήσει τὰ ἀγαθὰ τοῖς παρευομένοις ἐν ἀκακίᾳ· Μακάριος οὖ
ὁ Θεὸς Ἰακώβ βοηθὸς αὐτοῦ. Μακάριοι πάντες οἱ φοβούμενοι τὸν Κόριον.

(Ψαλμ. πγ. 12, ρμ᾽. 5, ρκζ. 1)

ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΑΡΙΟΝ ⁽²⁾

τῆς παρὰ τὰς Λέρας Ἱερᾶς Σταυροφυλακτικῆς καὶ
Πατριαρχικῆς Μουσικῆς τοῦ τιμίου Προδρόμου.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

Ἐναντία καὶ δεῖναι περιστάσεις καὶ περιπέτειαι, καθὼς πολλοὶ, οὕτω καὶ ἐν τῇ Ἱερᾷ
ταύτῃ Μονῇ ἐξηφάνισαν οὐκ ὀλίγα τῶν σπουδαίων ἐν αὐτῇ ἐγγράφων, οἷον πολλὰ Χρυσόβουλλα
ὧν ἀντίγραφα μόνον σώζονται, δύο σιγίλλια, ὧν τὸ ἐν ἐκ μνείας μόνον ἐν ἐτέρῳ γνωστὸν καὶ ἑ-
τέρα, ἐν οἷς καὶ ἅπαντα δυστυχῶς τὰ χειρόγραφα τοῦ πρώτου μετὰ τὴν ὄλωση τῆς Κωνσταντινέως
Οἰκουμένης Πατριάρχου τοῦ αἰδίου Γενναδίου τοῦ Σχολαρίου, ὅστις παραιτηθεὶς τοῦ θρόνου
ἐν ταύτῃ τῇ Μονῇ ἐγκατεβίωσε καὶ πολλὰ βεβαίως ἡμιτελῆ ἢ καὶ τέλεια προϊόντα τοῦ νοῦ καὶ
τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἐν αὐτῇ κατέλειπεν. Ἰκανὰ ὅμως εὐτυχῶς καὶ διασωθέντων ἐν τοῖς κλύδωνος τῶν
περιστάσεων, ἅπερ καὶ ἤδη κοσμοῦσι τὰ τῆς Μονῆς ἀρχεῖα. Ταῦτα δὲ εἰσι τὰ ἑξῆς.

1) Δύο ἀρχαῖοι ἐπὶ χάρτου Κώδικες, τῶν ὁποίων ὁ μὲν πρῶτος περιέχει ἀντίγραφον διοργα-
νισμοῦ Κονσταντινῆς ζωῆς συνταχθέντος καὶ εἰσαχθέντος εἰς τὴν Μονὴν ὑπὸ τὸ ὄνομα Τυπικὸν
παρ' αὐτοῦ τοῦ δευτέρου καὶ κυρίως Κτίτορος (α) αὐτῆς τοῦ αἰδίου Μητροπολίτου Ζαχάρων Ἰωα-
κείμ φέροντος ἐν τέλει καὶ τὴν υπογραφήν αὐτοῦ καὶ ἐπικυρωθέντος διὰ σιγίλλου καὶ ὑπὸ τοῦ
Πατριάρχου Ἡσαίου, καὶ κατόπιν τούτου ἀντίγραφα αυτοκρατορικῶν ὑπὲρ τῆς Μονῆς χρυσόβουλ-
λων καὶ διαταγμάτων καὶ τοῦ ρηθέντος σιγίλλου. Ἀλλ' ὅτι καθιστᾷ τὸν Κώδικα τούτον εἶ
πολυτιμότερον ὡς πρὸς τὴν Μονὴν εἶναι ὅτι ὁ αἰδίου Κτίτωρ ἐν τῇ προοίμῳ τοῦ προρρηθέντος
διοργανισμοῦ, εἰς ὃν παρενέβαλε καὶ τέσσαρας παραινετικὰς αὐτοῦ προσλαλίαις, μετὰ γενικά τινά
περὶ τῆς ὠφελείας τοῦ προφορικοῦ καὶ τοῦ γραπτοῦ λόγου προέταξε καὶ συνοπτικὴν βιογραφίαν ἐ-
αυτοῦ καὶ ἑτέραν πρὸ αὐτῆς τοῦ θείου αὐτοῦ καὶ πρώτου Ἰδρυτοῦ καὶ Κτίτορος τῆς Μονῆς ἁ-
αἰδίου Ἰωαννικίου Ἀρχιερέως Ἐξεβῶν μετὰ τῶν ὅσα ὑπὲρ αὐτῆς ἐκάτερος τούτων ἐπράξε, πα-
ραλλήλων ὅμως ἀτυχῶς ὡς μικροῦ λόγου ἕως κατ' αὐτὸν ἄξιον τὸ ἐπὶ ὄνομα τῆς πατρίδος καὶ τὰ

(α) Ὡς συνήθως αὐτὸ ἀνομάζεται μετὰ τῆς εἰς ἁριον Λατινικῆς καταλήξεως, εἰσαχθείσης εἰς κοινὴν χρῆσιν
ἀντὶ τῆς εἰς ἡριον ἀρχαίας Ἑλληνικῆς ἀπὸ τῶν χρόνων τῆς Ρωμαϊκῆς. Διὸ ἀντὶ τοῦ Προσκυνητήριου, κα-
θὼς Ψαλτήριον εἰσιτήριον, διαμονητήριον κ. τ. λ. λέγοιεν Προσκυνητάρειον, καθὼς Προσκυνητάρειον, Ἀλφραβητάρειον,
Ἀναγνωσματούριον καὶ ἕτερα. Ὅρα ἐκτενὴ σημείωσιν τοῦ σοφοῦ Κωνσταντίνου Οἰκονόμου τοῦ ἐξ Οἰκονόμων περὶ
τούτου καὶ περὶ τῆς σημασίας τῶν λέξεων Προσκυνητάρειον καὶ προσκυνητὸν ἐν τῇ προοίμῳ τοῦ Προσκυνηταρίου
τῆς Μονῆς τοῦ Μεγάλου Σιγίλλου.

(β) Ἡ λέξις Κτίτωρ ἐγράφη διὰ ἡ ἐν τῇ παραληγουσῇ ὡς παραγομένη ἐν τοῖς ἀρχαίοις ρήματος κτίω, ἐξ οὗ
τὸ Ὀμηρικόν «ἐκτίμινον πτολίεθρον» δηλαδὴ καλῶς ἐκτιμίνῃ πόλιν, καὶ οὐχὶ Κτίτωρ ἐκ τοῦ κτάρειν, ὡς, ὅ-
περ σημαίνει τὸν κτάρειν καὶ κύριον πράγματός τινος.

των γονέων εκείνου και έκτου, χάριν δὲ συντομίας και τὴν χρονολογίαν. Ἀλλὰ κατὰ ποίαν ἐποχὴν ἤρχασθε δῆλον γίνεται ἐκ τοῦ καιροῦ τῆς ἐκδόσεως τῶν δι' ἐνεργείας αὐτοῦ χρηρηγηθέντων εἰς τὴν Μονὴν χρυσόβουλων, ὧν τὰ ἀντίγραφα διὰ τὰ ἄλλα λόγους και διὰ τοῦτο ἴσως προσετέθησαν ἐν τῷ Κώδικι. Διὸ και ὁ Κώδις οὗτος, Κτιστορικὸν ἐν τῇ Μονῇ καλούμενος, ἐχηρησμένον ἀνέκαθεν εἰς πάντα ἀρχαιομαθῇ και φιλόστορα ὡς Προσκυνητῆριον αὐτῆς. Ἐγγράφη δὲ περὶ τὸ ἔτος 1344 μ. χ., ὡς μετὰ πολλῆς πιθανότητος εἰκάζεται ἐκ τῆς χρονολογίας τοῦ μεταγενέστερου τῶν ἐν αὐτῷ ἐγγράφων συνδυαζομένης μετὰ τοῦ ὁμοειδοῦς αὐτῶν χαρτακτῆρος. Ὁ δὲ δευτέρος Κώδις, γραφὴς ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τῆς 210ης σελίδος ἐν ἔτει 1356 μετὰ Χρ. κατὰ εἰκασίαν ἐπὶ τῶν αὐτῶν τεκμηρίων βασιζομένην, ἐκείθεν δὲ μέχρι τέλους κατὰ καιροὺς διαφόρους δι' ἀντιγραφῆς ἐν αὐτῷ τῶν ἐκείνῃ συντασσόμενων ἐγγράφων, περιέχει πολλά και ποικίλα ἔγγραφα ἀπὸ τοῦ ἔτους 1279 μετὰ μικρὰ ἢ μεγάλᾳ διαλείμματα μέχρι τοῦ ἔτους 1800 μετὰ Χρ. οἷον πολλὰ ἄλλα αὐτοκρατορικά χρυσόβουλλα και διατάγματα ἐκτὸς τῶν ἐν τῷ πρώτῳ Κώδικι ὑπαρχόντων, Πατριαρχικά σιγίλλια, δικαστικὰ ἀποφάσεις, ἀπογραφὰς ἐπισήμων τῶν κτημάτων τῆς Μονῆς μετὰ τῶν κατοίκων αὐτῶν, ἐπιστολάς, πωλητήρια, δωρητήρια και πρακτικά τῆς Μονῆς διάφορα, ἐν οἷς πλείστοι ὅσαι πληροφορίαι ἐγκατεστημέναι περὶ αὐτῆς ὑπάρχουσι. Διὸ και ὁ Κώδις οὗτος μεθ' ὅλα τὰ ἐν αὐτῷ κατὰ συντομίαν χάσματα, προσεθόντα εἰς ἀμελείας τῆς ἀντιγραφῆς ἢ διότι αὐτὴ ἐν ἐτέρῳ ἀπολεσθέντι Κώδικι ἐγένετο, μετὰ τὸν πρώτον Κώδικα, εἰς ὃ και μόνον καθίστανται γνωστὰ τὰ κατὰ τὴν κρίσιν τῆς Μονῆς και τοὺς Κτίτορας αὐτῆς, ἀποτελεῖ τὴν κυριωτέραν ἱστορικὴν περὶ αὐτῆς πηγὴν καθ' ἅπαν τὸ μακρὸν τοῦτο χρονικὸν διάστημα (α).

2) Τρία πρωτότυπα ὑπὲρ τῆς Μονῆς ἐπὶ μεμβράνης χρυσόβουλλα, τῶν ὁποίων τὰ μὲν δύο τοῦ α'. Ἀνδρονίκου τοῦ Παλαιολόγου τοῦ και προεχύτερου λεγομένου τῶν ἐτῶν 'ζωιζ' και 'ζωκδ' κτ. Κ. ἢ 1309 και 1321 μετὰ Χρ. και ἐν τοῖς ἐγγράφοις αὐτοῦ νεώτερου ἢ γ'. Ἀνδρονίκου τοῦ Παλαιολόγου τοῦ αὐτοῦ ἔτους και ὁμοιον κατὰ πάντα πρὸς τὸ δευτέρον τῶν δύο προηγουμένων.

3) Πέντε πρωτότυπα ἐπὶ μεμβράνης σιγίλλια τῶν Πατριαρχῶν, Καλλινίκου τοῦ ἔτους 1698, Ἰωαννικίου τοῦ 1762, Νεοφύτου τοῦ 1791, Γρηγορίου τοῦ 1797 και Ἀνθίμου τοῦ ἔτους 1847 μετὰ Χριστόν.

4) Πόμπολλα ὑπὲρ τῆς Μονῆς κτημάτων τῶν γενομένων αὐτῆς εὐεργεσιῶν και ὑπερασπιστῶν ἐνδόξων Σουλτάνων, ὧν τὸ πρῶτον τοῦ Σουλτάν Μουράτ τοῦ α'. τοῦ εἰδ. ἔτους 774, καθ' ἡμᾶς δὲ περίπου 1373 μετὰ Χριστόν.

5) Πέντε Κώδικες ἐλθόν και ἀφισρωμάτων παρὰ προσκυνητῶν, τῶν ὁποίων ὁ α' ἀπὸ τοῦ ἔτους 1728—1761 μετὰ Χρ., ὁ ἕτερος ἀπὸ τοῦ 1761—1782 και τρεῖς ἄλλοι ἀπὸ τοῦ ἔτους 1780—1797, εἰς τὸν ἕνα τῶν ὁποίων ἐνεγράφοντο και ἔπειτα ἐλέη μέχρι τοῦ ἔτους 1840 μετὰ Χριστόν.

6) Τέσσαρες Κώδικες ἐτηρίων ἀπολογισμῶν τῆς Μονῆς, τῶν ὁποίων ὁ α' ἀπὸ τοῦ ἔτους 1772 ἔρ. — 1806 ἔρ. ὁ β' ἀπὸ τοῦ 1807—1864 μετὰ Χρ., ἔχων ἐν ἀρχῇ και καταγραφὰς τῶν ἱερῶν κτημάτων, τῶν κτημάτων και τῶν γεῶν τῆς Μονῆς ὁ γ' μετὰ ὁμοίων καταγραφῶν

(α) Οἱ δύο οὗτοι Κώδικες γράφονται ἐν ταῖς παραπομπαῖς Α'. Α,Κ. και Β'. Α,Κ. τευτίτοι πρώτος Κώδις και δευτέρος ἀρχαῖος Κώδις.

ἐν ἀρχῇ και ἐπισήμων τινῶν παρεμβλλομένων πρακτικῶν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1864—1865 μετὰ Χρ. και ὁ δ' ἀπὸ α. Μαΐου 1885 και ἐξῆς μετὰ ἐπισήμων και οὕτως μετὰ τῶν πρακτικῶν.

7) Κώδικας ἕτερος περιέχωντες ἀντίγραφα τῶν ἐπιστημοτέρων ἐγγράφων τῆς Μονῆς ἀπὸ τοῦ ἔτους 1820 και ἐξῆς.

8) Ἐγγραφαὶ διάφοροι διασωθέντες δι' ἀντιγραφῆς ἢ και εἰσέτι ὑπάρχοντες.

9) Κώδις ἀρχαῖος τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Σερρών, ὡς περιέχων μετὰ τῶν ἐν αὐτῷ ἐγγράφων ἀπὸ τοῦ 1604—1834 μετὰ Χρ. και τινὰ ἀφορώντα τὴν Ἱ. Μονῇ.

Ἐκ πασῶν λοιπῶν τῶν ἀσθενικῶν και ἀρίστων τοῦτων πηγῶν, εἰς ἧς και παραπέμπεται πολὺ ὅπως ὁ φιλομαθὴς ἀναγνώστης, ἠντιλήθησαν τὰ περὶ τῆς Ἱ. ἡμῶν Μονῆς κατωτέρω ἱστορούμενα: θεῶ και ἀληθέστατα και βέβαια, ὅχι ὅμως και ἀκριβῆς ἐν πολλοῖς, ὡς ἡθέλει τις ἐπιθυμεῖν, εὐδὲ ἐντελὲς ἐξικονίζοντα πάντοτε τὴν κατὰστασιν αὐτῆς. Διότι ἐκτὸς τῶν χαρτῶν τοῦ δευτέρου ἀρχαίου Κώδικος, τῆς κυριωτέρας τῶν πηγῶν, δύο τῶν ὁποίων και λίαν μεγάλᾳ, τὸ μὲν ἐν 69 ἐτῶν ἀπὸ τοῦ 'ζβ'.—'ζπα'. κτ. Κ. ἢ 1504—1573 μετὰ Χρ., τὸ δὲ ἄλλο 143 ἐτῶν ἀπὸ τοῦ 'ζωδ'.—'ζδ'. κτ. Κ. ἢ 1356—1499 μετὰ Χρ. και κατὰ τὰ ἄλλα ἔτη φυσικῇ τῇ λόγῳ οὐδὲν ἄλλο ἐν ταῖς ρηθιμέναις πηγαῖς ἀναφέρεται ἢ ἔτι ἀπῆται τὸ περὶ ὃ ἐκείνῃ ἐπρόκειτο ἢ ἡ περιστασιακὴ ἡντάναξ. Προσηνυμένη δὲ νὰ μείνωσι μάλλον ἀμυδρῶς πεφωτισμένα χρονικά τινὰ διαστημὰ ἢ και ὅπως σκοτεινὰ, ἀναφερομένων μόνον τῶν ρητῶν ἐν ταῖς πηγαῖς λεγομένων, ἢ νὰ φωτισθῶσι διὰ τοῦ φαιδρωτοῦ τῶν ὑποθέσεων και εἰκασίαν.

Τῆς ἱστορίας δὲ τῆς Μονῆς ἐκρίθη καλὴν νὰ προηγηθῇ ἡ γνωσιμασία αὐτῆς διότι και ὁ τόπος, ἐν ᾧ καίτοι αὐτῇ, ὃ μόνον περιέχει γνώσεις και προσοχῆς αἶνα, ἔπειρ ὅχι ὀλίγων συντίθενται και πρὸς κατανόησιν και ἐν τῇ μνήμῃ διατήρησιν τῶν ἱστορικῶν γεγονότων, ἀλλὰ και κατὰ πρῶτον οὕτως προσβάλλει τὰς αἰσθήσεις τοῦ ἐπισκεπτομένου τὴν Μονῇ. Περιεγράψαν δὲ τὰ τῆς θέσεως αὐτῆς και τὰ κατ' αὐτὴν ἐν γένει 'δι' ὅσον ἐνεστὶν ὀλίγων πρὸς ἀκριβεστέραν γνώσιν τῶν εἰδῶν και ὁδηγίαν τῶν κατὰ πρῶτον ἐπισκεπτομένων αὐτῇ. Ἀκολούθως δὲ ἔπονται αἱ βιογραφικαὶ τῶν ἀσκήτων αὐτῆς Κιτόρων ἐπὶ τῇ βάσει μὲν τῶν ὑπὸ τοῦ δευτέρου τοῦτων γραφέντων ἐν τῷ προσημῇ τοῦ τυπικοῦ ὡς ἐπὶ θεμελίον ἀνασώζοντο, ἀλλ' ἐκτενέστεραι και μετὰ χρονολογίαν ὡς ἔγγραφα τῇ βιβλίᾳ τῶν χρυσόβουλων και ἄλλων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐγγράφων. Κατόπιν δὲ περιγράφεται τίς ἦν ἡ κατὰστασις τῆς Μονῆς ἐπὶ τοῦ πρώτου και τίς ἐπὶ τοῦ δευτέρου αὐτῆς Κιτόρος και ἔπειτα ἡ μετὰ ταῦτα ἱστορία αὐτῆς κατὰ αἰῶνας μέχρι τοῦ χριστοῦ ἐνεακοστοῦ ἔτους (1900) μετὰ Χριστόν, τοῦ πρώτου μόνον χρονικοῦ διαστήματος ἐκτενινομένου ἐπὶ 170 ἔτη ἐνεκα τοῦ μεγίστου τῶν χαρτῶν τοῦ δευτέρου ἀρχαίου Κώδικος. Ἐπειδὴ δὲ μεγάλη ἐλλείψις και καθήκοντος μάλιστα ἱερῶ ἀθέτησις ἦθελον εἶσθαι, ἀν περὶ Ἱερᾶς Μονῆς ὄντος τοῦ λόγου, ταμένους θεῖον και ἰδρύματος σεμνομένου ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου και βαπτιστοῦ τοῦ Σωτήρος ἡμῶν, οὐδεμία μνηστὴ και ἐξομνήσις αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἐπὶ κληρῖς τις τῆς μεσιτείας αὐτοῦ ὑπὲρ ἡμῶν πρὸς τὸν Ὑψίστον, ὡς και τοῦ δευτέρου ἀσκήτου Κιτόρος αὐτῆς ὅστις ὡς ἅγιος δοξάζεται, συνοραζόμενος ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ μετὰ τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος τῆς ἱβ'. Δεκαεμβήριον, προσετέθησαν α'. λόγος ἐκχωριαστικὸς εἰς τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν Προδρόμον, ἐκφωνηθεὶς παρ' ἐμοῦ κατὰ τὴν ἐτήσιον μνήμην τῆς ἀποτομῆς τῆς τιμίας αὐτοῦ κεφαλῆς, καθ' ἣν πανηγορεύει κατ' ἔτος ἡ Ἱ. ἡμῶν Μονὴ και β'. ἡ ἀσκητικὴ ἀκολουθία εἰς τὸν δευτέρον Κιτόρα

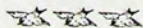
αυτῆς Ἰωάννη καὶ ἔπειτα ὅσων Ἰωάννη, ποιηθεῖσα ὑπὸ τοῦ μεγάλου ρήτορος τῆς Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας τοῦ αὐριώτερου καὶ θεολογικωτάτου Μακρυῆ τοῦ ἐν ἀρχῇ τοῦ 18^{ου} αἰῶνος μετὰ Χρ. ἀκριβέστερα.

Οὗ ἐπιμετρου δὲ προστεθήσαν πρὸς ἐντελεστέραν τοῦ ἀναγνώστου πληροφορίαν καὶ τῶν προερρηθέντων ἐπιβεβαιώσεων ἐπὶ ὑπὲρ τῆς Μονῆς χρυσόβουλλα τῶν Βουλγαρικῶν αὐτοκρατόρων τοῦ Β' καὶ Γ'. Ἀνδρονίκου τῶν Παλαιολογῶν καὶ ἄλλα προστάγματα τῶν αὐτῶν, ἐν χρυσόβουλῳ τοῦ Κράλη τῆς Σερβίας Στεφάνου, δὸς Πατριαρχικά σφύλλια, τὸ τοῦ Πατριάρχου Ἰσαίου τοῦ ἔτους 1325 καὶ τὸ τοῦ Καλλινίκου τοῦ ἔτους 1698, καὶ τὸ ἀρχαιότατον τῶν φερμανίων τοῦ Σουλτάν Μουράτ τοῦ α'. κατὰ συνοπτικὴν αὐτοῦ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν μετάφρασιν. Τούτων δὲ τὰ μὲν τρία χρυσόβουλλα καὶ τὸ νεώτερον σφύλλον κατὰ τὰ σωζόμενα πρωτότυπα, τὰ δὲ λοιπὰ κατὰ τὰ ἐν τοῖς Κωδικοῖς τῆς Ἱ. Μονῆς ἀντίγραφα, μετὰ πολλῆς προσοχῆς καὶ ἀκριβείας ἀντιγραφέντα. Ἔστω δὲ εἰς γνώσιν τοῦ ἀναγνώστου ὅτι ἐνερρήθη ἐν αὐτοῖς οὐ μόνον ἡ τότε ἐν χρήσει στίξις αὐτῶν, ὡς καὶ ἡ διὰ μικρῶν ἀρχαίων γραμμάτων γραφὴ τῶν κυρίων ὀνομάτων, ἀλλὰ καὶ ἀνορθογραφία τινὲς ἀβελήφει τῶν γραφῶν ἢ ὡς μὴ λογίζεσθαι τότε τοιοῦται, ὅσα ἡ τῆς ὑπεργεγραμμένης ἑλληνισμοῦ ἐν πάσαις ταῖς ἐθνικαῖς δοτικαῖς τῶν πρωτοκλιτικῶν καὶ δευτεροκλιτικῶν ὀνομάτων (2).

Καὶ ταῦτα μὲν τὰ τῆς βίβλου περιεχόμενα ἐπειδὴ δὲ αἱ Ἱεραὶ Μοῖαι τὴν ὑπαρξίν αὐτῶν ἔλαβον ἐκ θρησκευτικοῦ ἐνδοξασμοῦ καὶ ζήλου ἐνδόξου καὶ σπουδῆς πρὸς τὴν χριστιανικὴν τελειότητα, εἰσι δὲ καὶ τὴν σήμερον ἐστίναι, ὡς εἶπεν, θρησκευτικοὶ καὶ τόποι προσευχῆς καὶ δεήσεων ἐκτελεστέρων πρὸς τὸν Ὑψίστον, εἶδα τὰ ἐν τῇ βίβλῳ ταῦτη νὰ χρησιμεύσωσιν οὐ μόνον πρὸς πληρώσιν τῆς ἐμφύτου εἰς τὸν ἄνθρωπον πρὸς τὸ εἰδέναι ὀρέξεως, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀνορθώσιν τοῦ θρησκευτικοῦ τῶν ἀναγιγνωσκόντων αὐτὰ αἰσθήματος καὶ ἀνύψωσιν τοῦ νοῦς αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ματαιοσκόπου τούτου Κόσμου εἰς τὰ ἐπουράνια καὶ αἰώνια, ἵνα ἐν νῷ ἁεὶ ποιεῖ ἔχοντες τὸ « τί ἐστὶν ἄνθρωπος ποῖ τε σπένδεν ὀφείλει » μεταρρυθμίωσιν τὴν διαγωγὴν αὐτῶν ἐπὶ τὸ βέλτερον καὶ εὖ-τω σὺν τοῖς ἐπιγίαις ἀγαθοῖς, ἅπερ ὁ ἀγαθοδότης καὶ πλουσιόδοτος Θεὸς εἰς ἡμᾶς ἐπεσφύλασεν, ἀξιοῦσθαι μετὰ θάνατον καὶ τῶν ἀνεκλήτων ἀγαθῶν τῆς ἐπουρανίου αὐτοῦ βασιλείας.

Γίνετο.

(α) Καὶ ὁ Κ. Ν. Σάδας ἐξέδωκεν αὐτὰ ἐν τῇ Μεσαιωνικῇ αὐτοῦ βιβλιοθήκῃ (τόμ. α'. σελ. 201 — 242) ἄλλ' ἡμαρτημένα ἐνιαχθῶ, ὡς λαβὼν αὐτὰ ἐξ ἀντιγράφου τοῦ ἐν Κων/πόλει Ἀριστοφάνου Μετοχίου καὶ οὐχὶ ἐκ τῶν πρωτοτύπων καὶ τῶν ἀρχαίων Κωδικῶν τῆς Ἱ. Ἱερῆς Μονῆς, προτάξας αὐτῶν καὶ τὸ προσόμιον τοῦ Ὑπικοῦ μεθ' ἑνὸς κεφαλαίου περὶ ἐφόρου καὶ Κτίτορος καὶ τοῦ πίνακος αὐτοῦ καὶ κατόπιν ἑτερά τινα.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΧΩΡΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ,

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Περὶ τῆς θέσεως τῆς Μονῆς καὶ ἰδίως περὶ τοῦ ἐφ' οὗ κεῖται Μενοικίου ὄρους.

1. Ἡ ἱερὰ αὕτη Μονὴ ἡ διὰ τοῦ ὀνόματός τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου τιμωμένη κατεῖται βορειοανατολικῶς τῆς πόλεως Σερρών καὶ μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν μακρὰν αὐτῆς ἐπὶ τῆς δοτικῆς πλευρᾶς ἐνὸς λάκκου ἢ μᾶλλον χαράδρας τοῦ Μενοικίου ὄρους (α), ἐκτεταμένης ἀπὸ τῆς ἐν τῇ ὑπορείᾳ αὐτοῦ Δελφίνης, ἐπ' αὐτῆς τῆς πεδιάδος Σερρών, μέχρι τῆς ἐπὶ ὁροπέδιον κομποπόλεως ἀπὸ Βροντοῦς ἐπὶ 6 ὥρας καὶ ἑπτάμινα, εἰς τὸν πυθμένα τῆς ὁποίας ῥεῖ ποταμῖον, ἐν πολλῶν πηγῶν κατὰ μήκος αὐτῆς σχηματιζόμενον καὶ εἰσβάλλον νῦν εἰς τὴν Κερκινίτιδα λίμνην, λαμβάνον δὲ τὴν ἀσπρὴν μίαν ὥραν βορειότερον τῆς Βροντοῦς ἐξ ἑτέρου ὄρους Καρὰ δακ Τουργιστὶ λεγομένου (3). Ἐπὶ τῆς αὐτῆς πλευρᾶς τοῦ λάκκου εἴτε χαράδρας ὑπάρχει καὶ χωρίον τι ἡμίσειαν

(α) Εἰς πάντα τὰ χρυσόβουλλα καὶ προστάγματα, καθὼς καὶ εἰς ὅλα τὰ ἄλλα ἔγγραφα τῶν δὸς ἀρχαίων Κωδικῶν τῆς Μονῆς, λέγεται ὄρος τοῦ Μενοικίως. Τίς δὲ οὗτος ὁ Μενοικίως; Ἰσως πρὸ χρόνων ἀκηχτή; τις ἐν αὐτῇ, καθὼς ὁ Λαζέντιος, ἐξ οὗ ὀνομάζεται ὄρος τι ἐν τῇ Βιθυνίᾳ τῆς μικρᾶς Ἀσίας. Τὸ ὄνομα δὲ Μενοικίως ἦν ἐν χρήσει τὸ πάλαι, οὕτω φερ' εἰπεῖν ὀνομάζετο ὁ πετρεὺς τοῦ Κρέοντος τοῦ γυναικαδέλφου τοῦ Οἰδίποδος. Κατὰ δὲ τὸν χαρτοφύλακα τῆς Μ. Ἐκκλησίας καὶ Μεσαιωνολόγον κ. Μ. Γεδεών τὸ ὄνομα Μενοικίως εἶναι ἴσως ἐξηλλημισμένον ὄνομα τοῦ κατοικοῦ ἐνὸς ἐν τῷ ὄρει χωρίου Μονοσπήτεον καλούμενον (ἢ Μονοσπήτια κατὰ τὸ χρυσόβουλλον τοῦ Κράλη τῆς Σερβίας Στεφάνου) κατὰ τροπὴν τοῦ πρώτου οἰκιστοῦ καὶ ἀποβολὴν τοῦ δευτέρου, Μονοσπηΐας, Μενοσπηΐας, Μενοικίως (ὅρ. Π. Π. 404)· ἀλλὰ καίτοι εὐφρῆς ἡ εἰ-κασία αὕτη, ἥθελεν εἰσθαι καὶ πιθανή, ἂν τὸ Μονόσπητεον ἦτο ἐπίσημόν τι ἐν τῷ ὄρει χωρίῳ, ἀλλ' αὐτὸ ἐξ ἐναντίας ἦτο ἐλάχιστον καὶ διελύθη οὐχὶ μετὰ τὸ ἔτος 1850, ὡς γράφει ἐν τῇ παρὶ Σερρῶν πραγματείᾳ αὐτοῦ ὁ κ. Π. Ν. Παπαγεωργίου (σελ. 79), ἀλλὰ περὶ τὸ 1800 μετὰ Χριστόν. Ἡ δὲ γραφὴ Μενίκιον, ἣν οὗτος ἀναφέρει, βεβαίως ἀνορθογράφος, ἡ δὲ Μενοικίως, οὐ προέκυψεν ἐξ ἀγνοίας τοῦ στενογραφικοῦ σημείου τῆς καταλήξεως τῆς γενικῆς, ἀναγνωσθέντος ὡς ου, ἐν ᾧ πολλὰ τοῦτο ἐν τῷ Β'. Α. Κ. τῆς Μονῆς ἐν χρήσει ἀντὶ τοῦ ὡς οἶον περὶ τὰ τέλη τοῦ χρυσόβουλλου τοῦ ἔτους 1506 κτ. Κ. δι' αὐτοῦ γράφεται ἡ τελευταία συλλαβὴ τοῦ ὀνόματος « Μονοσπολέως » (Β'. Α. Κ. σελ. 185) καὶ ἐν τῷ χρυσόβουλῳ τοῦ 1506 κτ. Κ. ἡ τῶν λέξεων « προσπράτω; καὶ Ἀρχιερέως » (Β'. Α. Κ. σελ. 189 στίχ. 18 καὶ 28).

(β) Τὸ Μενοικίον καὶ ὁ Καρὰ δακ μεταχρονῶν καὶ μετὰ τοῦ Ὁρβήλου ὄρους (καί-νως Πιρίν) καὶ καίτοι, ὡς ἐκείνο, μεταξὺ τῶν ποταμῶν Νέστου καὶ Στρομόνος.

σχεδόν ὡραν βορειότερον τῆς Μονῆς ὀνόματι Λάκκος, ὅπου ἔχει δὲ τὸ πάλαι καὶ ἕτερον τρεῖς ὠ-
ρας εἰς βορειότερον, ὅπου πρὸ πολλῶν ἐτῶν διαλύθη, Τοπὸς αὐτοῦ ὀνομαζόμενον (α), τὴν δὲ γῆ-
ραν αὐτοῦ νέμονται οἱ κάτοικοι ἐτέρου χωρίου Ραχοβίτσας καλουμένου.

2. Διὰ τοῦ λάκκου δὲ εἶτε τῆς χαράδρας ταύτης, διευθυνομένης ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον, τέμνεται
τὸ Μενοικίον ὄρος εἰς δύο μέρη, Ἀνατολικὸν καὶ Δυτικόν. Καὶ τὸ μὲν δυτικόν, ἔνθα ἡ Ἰ. Μο-
νὴ ὡς κεκλιμένη ἐπὶ τῆς δυτικῆς πλευρᾶς, ὡς εἴρηται, τῆς χαράδρας, γηθρμυλότερον καὶ μεταξὺ
τῶν κορυφῶν αὐτοῦ ἔχει πολλὰ λεκανοπέδια καὶ κεκλιμένα ἐπίπεδα, ἐφ' ὧν ὑπάρχουσιν ἐκτὸς τοῦ
Λάκκου καὶ ἐπὶ ἑτέρα χωρία καὶ ἡ ρηθεῖσα κοινὸς πόλις ἄνω Βροντοῦ. Ἐκτείνεται δὲ ἐπὶ 13
περίπου ὥρας ἀπ' ἀνατολῶν πρὸς δυτὸς καὶ 6 ἀπὸ νότου πρὸς βορρᾶν. Τὸ δὲ ἀνατολικὸν τμή-
μα εἶναι πολὺ ὑψηλότερον καὶ λίαν ὀγκώδες καὶ διὰ τὸ ἄνευδρον αὐτοῦ καλεῖται Τουρκιστὶ Μπὸς
θαά, τοῦτέστι γυμνὸν ὄρος, κατοικεῖται δὲ μόνον κατὰ τὰς ὑψηλὰς καὶ ἐκτείνεται κατ' ἀμφοτέ-
ρας τὰς διαστάσεις ἐπὶ δέκα περίπου ὥρας μεταξὺ τεσσάρων Ἐπαρχιῶν (Κοζόλων) Σερῶν, Ζιγ-
νας, Δράβας καὶ Νευροκόπου (β).

Τὰ ἐπὶ τοῦ δυτικοῦ τμήματος τοῦ Μενοικίου ὄρους, ἐν ᾧ καίται καὶ ἡ Ἰ. Μονή, ἥδη ὑπάρ-
χοντα ὀκτώ χωρία εἰς τὰ ἑξῆς: 1) Λάκκος 2) Ραχοβίτσα ὡς ἐπὶ μέσῳ τοῦ ὄρους κεκλιμένη
μὴν ὡραν πρὸς δυτὸς τῆς Μονῆς· 3) Δουτλί, οὕτως ὀνομασθέν διὰ τὰς αὐτὰς αἰτίας πολλὰς
σκαμινέας, τοῦ σκαμίνου καλουμένου θῶς Τουρκιστὶ, τὸ πάλαι δὲ Γορμάνη, ἐν κοιλίᾳ τινὶ δὲ τῆ
σου καὶ αὐτῆς τῆς Μονῆς ἀπέχοντα· 4) Φράστον ἐπὶ ὀροπέδῳ 3 περίπου ὥρας μακρὰν αὐτῆς
5 καὶ 6) Μιράτι καὶ Μασότι, ἀπέχοντα ἐκάτερον 4 ὥρας τῆς Μονῆς· 7) Βάνιτσα, 3 ὥρας μα-
κρὰν ἐπὶ κεκλιμένῳ ἐπίπεδῳ καὶ 8) Κρούσιβον ἐπὶ ὀρεινῇ κοιλίᾳ 9 ὥρας μακρὰν. Τὰ δὲ
διαλυθὲν πρὸ 100 περίπου ἐτῶν, ὡς ἐν σημειώσεσι προείρηται, Μονόσπηρον ἐκείτο ἐν μὲν τῇ
κοιλίᾳ ἐπὶ τῆς ἐκ Σερῶν πρὸς τὴν Μονὴν ὁδοῦ. Ἡ δὲ κοινὸς πόλις ἄνω Βροντοῦ εἰς τὸ πρὸς
βορρᾶν ἔκρινεν τοῦ ὄρους, 5 ὥρας ἀπέχοντα τῆς Μονῆς καὶ 6 τῶν Σερῶν.

Ἐν ταῖς σημειώσεσιν οὗτοι τὸ ὄρος τοῦτο ὑπάρχει λίαν ὠφέλιμον εἰς τὴν πόλιν Σερῶν διότι ἐξ
αὐτοῦ οὐ μόνον τὰ ἀναγκαῖα ὕδα καὶ οἱ πλείονες ἄνθρωποι αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ ὕδωρ πάτημον πολὺ,
ὅπου μεταφέρεται εἰς κρήνας πολλὰς τῆς πόλεως, δι' ἐτέρων δὲ ἐξ αὐτοῦ ὑδάτων κινεῖται
πολλοὶ ὑδρόμολοι περὶ αὐτῆς καὶ ἀρδεύονται κήποι πολυάριθμοι. ὅφ' ὧν ἅπαντα σχεδὸν ἡ πόλις
περιστρέφεται. Πηγάζουσι δὲ ταῦτα, τὰ μὲν ἐκτὸς καὶ πλησίον τῆς πόλεως διαχευόμενα ὑπὸ τὴν
κορυφὴν Σαρί-ἀγιάλη εἰς Βάνιτσαν, τὰ δὲ ἐν τῇ λάκκῳ τοῦ ἁγίου Γεωργίου ἐν τέταρτον τῆς ὠ-
ρας μακρὰν αὐτῆς ἐν τῇ γῶνι Δουτλί. Καὶ ἑτέρα δὲ διανέστοντα καὶ ἄφθονα ὕδατα ἀννάσκει
ἐκ τῶν προπέδων τοῦ Μενοικίου ὄρους ἀναβλύζουσι ἡμίσειαν ὥραν ἀπωτέρω ἐν λαμπρῇ τινι τα-

(α) Τὸ Τοπὸς αὐτοῦ ἐκείτο ὅπου τὴν σήμερον τὸ ἐκ πενκῶν δάσος (κοινῶς τσαμπλίκι) τῶν Ραχοβιγῶν.

(β) Ἐν τῇ γῶνι τῆς χερσονήσου τοῦ Αἰῶνος ὑπὸ Ε. Κίπερ δαπάνη τοῦ ἀσκήτου Στεφάνου Ζα-
φειροπούλου μόνον τὸ Δυτικὸν τμήμα τοῦ ὄρους καλεῖται Μενοικίον, τὸ δὲ Ἀνατολικὸν Μπὸς θαά
ἀλλ' ἐκ τοῦ προομίου τοῦ τοπικοῦ τοῦ ἀσκήτου Κίτιρος τῆς ἱερᾶς ἡμῶν Μονῆς ἐν τῇ Α'. Α. Κ.
θῆλον γίνεται οὗτοι ἀμφοτέρω τὰ τμήματα ὑπὸ ἐν ὀνόματι ἐκαλοῦντο Μενοικίον ὄρος. Διότι ἐπὶ τοῦ
Μενοικίου ὄρους λέγεται ἐν αὐτῷ ὅτι καίται οὐ μόνον ἡ ἐν τῇ δυτικῇ τμήματι Ἰ. ἡμῶν Μονή,
ἀλλὰ καὶ ἑτέρα τὸ πάλαι Μονὴ ἐν τῇ ἀνατολικῇ τμήματι κεκλιμένη ἐπ' ὀνόματι τῶν ἁγίων Ἀντα-
γόρων, ἔνθα τὴν σήμερον τὸ χωρίον Καρλίκασι.

ποδιστῆ, Ἀγίαρχη καλουμένη ἔνεκα τοῦ πάλαι ἐκεῖ ἱεροῦ καὶ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου, γεγραμμένου
εἰς πολλοὺς ὑδρογράφους καὶ εἰς ἄρθεσαν γαιῶν. Ἀλλὰ καὶ βλάβαι οὐκ ὀλίγαι πρὸς ἔρχονται ἐκ
τῶν καταρρέοντων ἐξ αὐτοῦ ὑδάτων ἐν κερφ ροχθαίων βροχῶν, αἵτινα παρέσταν κήπους καὶ ἄ-
γρους, μεταβαλόντα οὐκ ὀλίγον τόπον εἰς ἀμυγδῆ ἔρημον καὶ αὐτὴν δὲ τὴν πόλιν Σερῶν ἤθελον
κατακλῆσαι ἄνευ τῶν γινομένων προχωμάτων, ὥστε καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἐφαρμόζεται τὸ γνωστὸν «ὡ-
δὲν καλὸν κοινότερος ἔρχεται».

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

Περὶ τοῦ ἐδάφους, τοῦ ὁρίζοντος, τοῦ κλίματος καὶ τοῦ
ὕδατος τῆς Μονῆς.

1. Ἐπειδὴ ἐπὶ πλευρᾷ λάκκου εἶτε χαράδρας, ὡς προείρηται, καίται ἡ Ἰ. Μονή, τὸ ἔδαφος
αὐτῆς λίαν κατωφερές, μέρος δὲ μόνον αὐτοῦ πρὸς τὰ κάτω τεχνικῶς ἐπίπεδον, ἔνθα ὁ καθολι-
κὸς ἱερεὺς νῆος καὶ ἑτερος ναῦκος ὄπισθεν αὐτοῦ, ἱσοπεδοῦν δι' ἐπιχωμάτων κρατούμενον ὑπὸ
παχέων τειχῶν. Ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ κατωφερὴς οὐλὴ ἐν τῇ νοτιῇ πλευρᾷ κρατεῖται δι' ὀρειῶν
τειχῶν, ἐφ' ὧν καὶ ἐπὶ τοῦ ἁπλοῦς ὑψηλοῦ τείχους τῆς Μονῆς ἐκτίσθησαν τὰ μοναχικὰ δω-
μάτια διὸ ἐν ᾧ ἔξωθεν φαίνονται πολὺ ὑψηλά, ἔσωθεν εἰσιν ἱσοῦντα καὶ εἰσέρχεται τις εἰς ταῦτα
ἀνευ κλιμάκων. Ἀνάγαια δὲ οἰκήματα ὑπάρχουσι μόνον ἐν τῇ βορείᾳ καὶ ἐν τῇ δυτικῇ πλευρᾷ
ἔνθα ἡ πόλις τῆς Μονῆς. Τόπος δὲ ἐπίπεδος ὀλίγος ὑπάρχει ἐκτὸς τῆς πόλεως αὐτῆς, κορυφίμα-
νος ὅπου ἐπὶ γειταστάτων πλατάνων πρὸ αἰῶνων πεφυτευμένων, περὶ τοῦ ὁποίου ἐξοχικαὶ τινας
οἰκίαι Σερῶν καὶ ὄπισθεν τριῶν τοῦτων κηπάρων ἐπὶ μίᾳ τῶν πλευρῶν ἐτέρου λάκκου πρὸς
δυτὸς ὑπάρχοντος. Τὰ πρῶτα δὲ θεμέλια τῆς Ἰ. Μονῆς ἐκτίσθησαν ἐπὶ τοῦ πρὸς τὰ κάτω μάλ-
λον ὀρυζοῦντος καὶ σχεδὸν ἀβάτου διὰ τὸ κρημνωδὸς τόπου (ἔπειτα ἐπεκαταθείσης καὶ μέχρι τοῦ
ἄνω ἐπίπεδου) διότι ὁ πρῶτος Κτίτωρ αὐτῆς ἀσκήτης Ἰωαννίκιος, φιλήτοχος ὢν εἰς ἔκρινεν, ἐ-
πιθύμητα ἔνα «ἐκτὸς συγχύσεως καὶ θορύβου καὶ κοσμικῆς ὀμιλίας... ὡς ὁ ἀσκήτης αὐτοῦ γράφει
καθαφῶς διὰ τῆς μονώσεως προσομιλῇ τῷ Θεῷ» (α). Ἐκεῖ ὅμως ἡ θέσις αὐτῆ καὶ τι ἀσκη-
τικὴν καὶ κατάλληλον τοῖς τῇ θεῷ λατρείᾳ καὶ προσευχῇ προσκαρτεροῦσι διότι ἀπέναντι αὐτῆς
ἀκριβῶς ἀνέρχεται κατὰ πρῶτον εἰς μέγα ὕψος τὸ πρὸς ἀνατολὰς τμήμα τοῦ Μενοικίου ὄρους,
ὅπου βλέποντες κατωθεν ἀπὸ τῆς Μονῆς μεθ' ὅλου τοῦ τεραστίου αὐτοῦ ὅγκου μεγαλοπρεπῶς καὶ
τοβαρῶς ἀντικρὺ ὑψοῦμενον, ὅσον ὀλίγον εὐκαίτητος καὶ ἀν' ἣν, ὑπὸ συγκινήσεως τινας καὶ ἀρίστου
φρόνους καταλαμβάνεται καὶ τὴν σμικρότητα ἑαυτοῦ διαβλέπει ἐνώπιον τοῦ μεγαλοεργήματος τοῦτου
τοῦ Θεοῦ καὶ οὕτω καὶ παρ' αὐτῆς τῆς φέσεως παρορμάται πρὸς δοξολογίαν καὶ λατρείαν τοῦ
πλάστου. Ὅτι δὲ τοῦτο τῷ ὄντι συμβαίνει καὶ εἰς πάντα ἐπισκαπτόμενον τὴν Ἰ. Μονήν, οὐδεὶς
τοῦτων, πιστεῖται, ἐάν προσέξῃ εἰς ἐκυτόν, ἤθελον ἀρνηθῇ.

Ἄλλ' ὡς ἐν τριτάτῃ θέσει ταύτης οὕσης, ὁ ὁρίζων βαθείως αὐτῆς λίαν περιστοιχισμένος καὶ
στενός, οὐχὶ ὅμως καὶ εἰς βαθμὴν μέγαν διὰ τὰ ἑξῆς αἷνα. Διότι πρῶτον μὲν ἡ κλίσις τῶν ἐ-
κατέρωθεν βουνῶν οὐχὶ ἀπότομος, ὡς βαθμυδὴν ἀφισταμένων καὶ σχηματιζόμενων πολλὰς καὶ
κεκλιμένα ἐπίπεδα, ἔπειτα δὲ καὶ ἔνεκα τοῦ ἐτέρου ἐκ δυτῶν ἐρχομένου παρὰ τὴν Μονὴν λάκκου

(α) Ὁρα Α'. Α. Κ. σελ. 9 καὶ 13.

ὕψους ἀνοικτὸν πρὸς τὰ ἐκεῖ ἱκανὸν τοῦ οὐρανοῦ μέρος. Ἄλλ' ἂν καὶ ὁ ὀρίζων διὰ ταῦτα κινεῖται ἐνδρόνεται, ἐπειδὴ ὁ κύριος λάκκος ἀλλάσσει ὀλίγον πρὸς νότον καὶ εἰ μάλλον πρὸς βορρᾶν διεύθυνσιν, ἐκτὸς τῶν ἐκτείνωνθεν βουνῶν βλέπει τις καὶ ἑσπέρα κατὰ τὰ ἄλλα δύο μέρη.

2. Μὲν ὅλα ταῦτα, καίτοι ἡ θέσις τῆς Μονῆς τοσούτον καταλείπεται ὥς ἐν τῇ βάρῃ λάκκου καὶ μετὰ μικρὸν ὀρίζοντος, ἐπειδὴ μεγάλη ἡ ἐν αὐτῇ δυνάμει, ἐκ τῆς θερμότητος αὐτῆς θείας τις εὐχρηστούμενος καὶ ζωοφόρος ἐν τῇ μέσῃ αὐτῆς ἀναπνέων ἀέρα, ἰσχυρίαν σπασαίαν διὰ τὴν κλεισθεμένην αἰσθάνεται. Διότι οὐ μόνον ὁ περὶ τὴν Μονὴν τόπος κατὰ φύσιν, ἀλλὰ καὶ πάσαι αἱ πλευραὶ τῶν περὶ βουνῶν κεκοσμημένοι ὑπὸ ἀειθαλῶν ὥς τὰ πολλὰ πρὶν, ὥς ἐν αἰωνίῳ ἔστι. Διὸ καὶ ἀπ' αὐτῆς φθάσῃ τις εἰς τὸν λάκκον τῆς Μονῆς μετ' ὅλην τὴν δυσχερίαν καὶ τοὺς κόπους τῆς εἰς αὐτὸν καταβάσεως, καὶ εὐχαρίστησιν μάλιστα τινα καταβαίνων αἰσθάνεται ἐκ τοῦ πλουτοῦ φυσικοῦ στοιχείου καὶ ἐκ τῆς καλλιεργείας μικρὰς τινας πρὸς τὰ ἀριστερὰ κοιλάδος, πλήρους ἀμπελῶν, ἐλαιωδένδρων καὶ γαιῶν ἀροσίμων. Δοχῆς καλουμένης, εἰς τὸ ἄκρον τῆς ὁποιᾶς καὶ τὸ τῶν καλλιεργητῶν αὐτῆς οἶκον ἔχων πρὸ αὐτοῦ ἄνω. (Ὅταν δὲ κατέλθῃ καὶ μέγχι τοῦ μέρους τοῦ λάκκου, ἐνθα ἡ Μονή, καίτοι ἐν κατωφριακῇ, ἡ ὁδὸς ἐντελὲς ἐπιπέδος μετὰ πρὶν πρὸς τὰ ἄνω καὶ ἐλαιωδένδρων καὶ κυπαρίσσεων πρὸς τὰ κάτω, εἰς τὴν ὁποίαν λεπτὰ τινα προχωρήσας βλέπει ἀπέναντι αὐτοῦ ὀλίγον κατωτέρω τὴν Ἱ. Μονὴν περιστοιχισμένην πανταχόθεν, κατὰ μὲν τὰς κάτω τρεῖς πλευρὰς ὑπὸ καμπύλων ὕψωνων κυπαρίσσεων, αἰθέρων καὶ ἑτέρων δένδρων περιστρεφόντων αὐτήν, κατὰ δὲ τὴν ἄνω, ἐνθα ἡ πύλη αὐτῆς, ὑπὸ τῶν ἐπὶ αὐτῇ πλάτανων μετώπων ὁδὸς διὰ τῶν πολυπληθῶν αὐτῶν κλάδων καὶ τοῦ πυκνοῦ φυλλώματος εἰς ὕψος ἱκανὸν ἀποτελοῦνται.

Ἐκ τούτων τῶν φυσικῶν καλλόνων τῆς ἄλλως οὐχὶ καλῆς τοποθεσίας τῆς Μονῆς εὐλογεῖται καὶ αἱ τῶν Σερρῶν προλήψεις, ὥς καὶ ἐκ τοῦ καλλίστου ἐν αὐτῇ ὕδατος, ἐν ἀντιστοιχίᾳ προγενομένης ἐποχῇ ἀνήμερον πλησίον αὐτῆς τῇ συγκαταθέσει βεβαίως καὶ τῶν ἐν αὐτῇ πύλῃ εἰσροῦντος αἰῶνος πρὸς θερμὴν αὐτῶν διακρίβην, ὅκαὶ τῶν ὁποιῶν καὶ τὴν σήμερον ὑπάρχοντες περὶ τὸ ρηθὲν σκεπὸν τῆς Ἱ. Μονῆς προσάβλουν ἐπὶ τοῦ ἐκεῖ ἐπιπέδου καὶ ὀλίγον τι ὑψηλότερον. Ἀλλὰ καὶ τῶν ἀλλοδαπῶν, ὅσοι τὴν Ἱ. Μονὴν ἐπισκέπτονται πολὺ εὐχαριστοῦνται ἐν αὐτῇ διὰ τὸν φυσικὸν αὐτῆς ὠρεισμόν, εἰς ὃ συντελεῖ πιθανῶς διὰ τῆς ἀντιθέσεως καὶ ἡ τελευταία καὶ ἄχαρις ἡμετέρας τῶν βαθμῶν ὑψηλότερων λόφων, οὗ ἀναβαίνουσιν εἰς τὴν Μονὴν ἐρχόμενοι διὰ πολυήμερον ἐπ' αὐτῶν ὁδῶν, ὀλίγων πλατάνων μόνων, αἰθέρων καὶ κυπαρίσσεων ὑπαρχόντων μετὰ κρήνης ὕδατος ἐν μικρῇ τινι λάκκῳ ἡμίσειαν ὥραν μακρὰν τῆς Μονῆς ὅπου ὀνομάζεται βιρὸς, ὥς χρησιμεύων κατὰ τὸ θέρος ὥς βοσκήσιον, ὅπου κωϊκὸς λέγεται βορρὸς καὶ τραπὴ τοῦ ὡ εἰς τὴν βιρὸς.

3. Καὶ τὸ κλίμα δὲ τῆς Μονῆς, καίτοι ὑγρασίας ἱκανῆς ἐν αὐτῇ ὑπαρχούσης ἕνεκα τῶν πολλῶν ὕδατων καὶ τῆς θέσεως, εἶναι οὐχ ἥττον καλὸν καὶ ὑγιεινὸν διὰ τὴν φυσικὴν πανταχοῦ διαφύλαξιν καὶ τῶν τοῦ λάκκου σχηματισμῶν. Διότι τὰ μὲν φυτὰ καθαρίζονται, ὥς γνωστὸν, καὶ προκίττοι διὰ φυσικοῦ δυνάμειον τὸν περὶ αὐτὰ ἀέρα, ὁ δὲ λάκκος ὥς ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον διευθυνόμενος, μείζονας δὲ στροφὰς πρὸς βορρᾶν ἢ πρὸς νότον ἔχων, ἀφίνει μὲν τὸν ἐξ αὐτοῦ ἀέρα νὰ πνέῃ πρὸς τὴν Μονὴν ἐλευθέρως, ὅστις καὶ ὁ μόνος δροσιστὴς καὶ ὑψέλιμος κατὰ τὸ θέρος ἐν τῇ πεδιάδι Σερρῶν καὶ τοῖς περὶ, ὥς ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἐρχόμενος, τὸν δὲ ἀπὸ τῆς ἐξ ἄλλης βορρᾶν οὐκ ὀλίγον παρακαλῶν. Διὰ δὲ τῶν πρὸς ἀνατολὰς καὶ δυσμὰς βουνῶν ἐντελῶς σχηματῶν ἀποκατείνονται εἰ ἐκεῖθεν ξηροὶ καὶ ἐπιβλαβεῖς ἄνεμοι. Διὸ, καίτοι ἡ Ἱ. Μονὴ καίτοι ὑψη-

ἥτερον κατὰ 246 μέτρα Γαλλικὰ τῆς πόλεως Σερρῶν, ἐν καίρῳ μὲν τοῦ χειμῶνος τὸ ψῶχος ἐν αὐτῇ κατὰ δύο καὶ τρεῖς βαθμοὺς ὑπερβαίνει, ἐν δὲ τῇ τοῦ θερότος ἢ θερμότητος. Διότι τὸν μὲν χειμῶνα δὲν προσβάλλουσι πολλὰ τὴν Μονὴν αἱ ἄνεμοι, δι' ὧν κατὰ μέγα μέρος τὸ ψῶχος ἀποβαίνει δρομύτητον, τὸ δὲ θέρος μετριάσσεται ἡ θερμότης οὐ μόνον διὰ τῆς ἐκ τῶν φυτῶν καὶ τοῦ ὕδατος νοτίδος, ἀλλὰ καὶ διότι ὁ τότε καυστικὸς ἥλιος ἕνεκα τῶν ἐκτείνωνθεν τοῦ λάκκου βουνῶν ὑπερβαίνει καίρῳ ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος αὐτῆς διαμένει, ὥς βραδύτερον μὲν ἀνατέλλων, ταχύτερον δὲ δύων, ὥστε ἡ δροσιστὴ πρῶτα καὶ ἑσπέρα τὸ θέρος διαρκέστερον. Καίτοι δὲ τοῦτ' αὐτὸ συμβαίνει καὶ τὸν χειμῶνα, ἀλλ' ἐπειδὴ τότε ἐλαχίστη ἡ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων θερμότης, ἡ κατὰ τὴν ἐλαφρῆς τῆς εὐεργετικῆς αὐτῶν ἐπιδράσεως ἀναπληροῦται ὑπερκαύσεως διὰ τῆς ρηθείσης ὑπὸ τῶν βουνῶν ἀναγκαστικῆς τῶν αὐξανόντων τότε τὸ ψῶχος ἀνέμων.

4. Τόσους δὲ πηγαὶ ὑπάρχοντι, μία μὲν μικρὰ ἐν αὐτῇ τῇ ἀλῇ τῆς Μονῆς, τῆς ὁποίας τὸ ὕδωρ ἐκρεῖται διὰ κρήνης παρὰ τὸν νάρθηκα τοῦ ἱεροῦ ναοῦ ἐν τῇ πρὸς βορρᾶν αὐτοῦ ἄκρῳ, ἀγέασμα λεγόμενον, τρεῖς δὲ ἄλλαι παρὰ τὸν πυθμένα τοῦ λάκκου ἐκτὸς καὶ οὐχὶ μακρὰν τῆς Μονῆς. Ἀλλὰ τὸ κυριώτερον καὶ λαμπρὸν αὐτῆς ὕδωρ ἔρχεται ὁποιῶς εἰς αὐτὴν ἐκ κρήνης ἀνωτάτου πολλῷ μακρότερον καί, ὥς μὴ προσλαμβάνον ἐπιβλαβὴ στοιχεῖα ἐκ τῶν στρωμάτων τῆς γῆς δι' ὧν διέρχεται κατὰ τὸν ρεὺν αὐτοῦ, ἀλλὰ μάλλον διημιζόμενον κατὰ τινα τρόπον ὑπ' αὐτῶν, ἐστὶν ὁμαλὸν, καθαρὸν καὶ διαγέστατον διὰ καὶ κατὰ τὴν γαῖαν εὐάρεστον καὶ ἐλαφρὸν εἰς τὸν στόμαχόν καὶ διαλυτικώτατον, προσεῖ δὲ καὶ ὥς εἰς βάθος ἱκανὸν ρεῖον ψυχρὸν μὲν τὸ θέρος, θερμὸν δὲ τὸν χειμῶνα. Τόσον δὲ πολὺ κατὰ τὴν ποσότητα, ὥστε ἐν μὲν τοῖς προηγουμένοις τῆς Μονῆς ὑπάρχοντι δύο κρήναι, μία μικρότερη παρὰ τὴν πύλην αὐτῆς χάριν τῶν διαρχομένων ἡμετέρων καὶ ἑσπέρων μεγάλαι ἀπέναντι, δι' ἧς ἀδιαλείπτως ἐκρεῖται 50 δραμίων ὕδωρ εἰς πέντε πέτρινα κατὰ πηλὴν δοχεῖα πρὸς πόσιν τῶν ζώων ἐντὸς δὲ τῆς Μονῆς ἐπὶ ἑσπέραι, ὧν ἡ πρώτη ὀλίγον κατωτέρω τῆς πύλης διακρινόμενα, ἀπ' ἧς ἐκρεῖται διὰ τῶν δύο κρουσῶν ἀνὰ 37 δραμίων ὕδωρ καὶ αἱ ἄλλαι τέσσαρες ἐπίσης πολυεὶς ὄντες, αἱ δύο δὲ μόνον μικραὶ. Πλεονάζει δὲ καὶ ὕδωρ ἐκ τῶν ὁποιῶν καὶ ὑδρομύλος ἐντὸς τῆς Μονῆς. Καὶ ὅσας κατὰ τὸ θέρος ἔρχονται ἐκ Σερρῶν οἰκογενεῖαι, διοχετεύονται ὕδωρ καὶ εἰς τὰς ἐντὸς τῆς Μονῆς αὐτῶν οἰκίας. Πρὸς τοὺς τοὺς δὲ ἀρδεύονται δι' αὐτοῦ καὶ οἱ δύο μικροὶ αὐτῆς κήποι καὶ οἱ τρεῖς περὶ αὐτὴν ἐλαιῶνες.

Πόθεν δὲ ἄρα γε πηγαῖ καὶ πῶς μεταφέρεται εἰς αὐτήν; Ἡ πηγὴ αὐτοῦ ὑπάρχει ἄγνωστος, γνωστὸν δὲ μόνον ὅτι τρεῖς ὥρας μακρὰν καὶ πρὸς βορρᾶν τῆς Μονῆς διέρχεται τοῦτο παρὰ τὴν ἀπέναντι πλευρὰν τοῦ ποταμοῦ τοῦ λάκκου καὶ ὀλίγον κατωτέρω αὐτῆς, ὥστε ὁ ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ ἥχος εἰς τρία μέρη καὶ ἔξωθεν ἀκούεται, διὰ τοῦ φυσικοῦ δὲ αὐτοῦ ὑδραγωγείου φθάνει ἕως δέκα λεπτὰ τῆς ὥρας πλησίον τῆς Μονῆς, ἐκεῖθεν δὲ μέχρις αὐτῆς διὰ τεχνιτοῦ, ἀλλ' ἕως οὗ φθάσῃ εἰς τὸ τεχνιτὸν ὑδραγωγεῖον καὶ δι' αὐτοῦ εἰς τὴν Μονὴν, ἐπειδὴ ἐκτελεῖ, ὥς φαίνεται, πολλὰς περιστροφὰς ἐντὸς τῆς γῆς καὶ περιπλανήσεις παρέρχονται δεκάκις ὀλόκληροι ὥραι. Ὅτι δὲ ἐκεῖνον τῷ ὄντι τὸ τῆς Μονῆς ὕδωρ καὶ τόσον βραδέως ἔρχεται βεβαιότατον καὶ ἀναμφίβολον. Διότι ὅσας ἐλαττοῦται τὸ ὕδωρ αὐτῆς ἐν καίρῳ παρατεταμένης ἀνομβρίας καὶ ξηρασίας καὶ δὲν ἀρκεῖ διὰ τὰς ἐν αὐτῇ κρήνας καὶ τὸν ὑδρομύλον, ἀνατομένης ὅπως εἰς ἐν τῶν ρηθέντων τριῶν μερῶν, εἰσάγεται εἰς τὸ θεσπετικὸν τοῦτο ὑδραγωγεῖον ἐπαρκῆς ποσότης καὶ ἐκ τοῦ ποταμοῦ ὕδατος τοῦ λάκκου καὶ μετὰ τὸ ρηθὲν χρονικὸν διάστημα ἔρχεται καὶ αὐτὸ εἰς τὴν Μονὴν (α), ἐπ' ᾧ

(α) Κατὰ τὸ θέρος τοῦ ἔτους 1899, καίτοι μεγάλη ποσότης ποταμίου ὕδατος εἰσάγεται πολλάκις

ὅλη καὶ ἀρχαῖα τῇ πανηγύδι Θεῷ, ὅπως ἡρόδοτος τὴν χωρὶς τὴν τοῦ ἀντικείμενου τοῦτο τοῦτον εἰς τὴν Ἱ. Μονὴν καὶ φέρῃ ἅμα τοῦτο εἰς φῶς ἐν τῇ μελέτῃ τῆς. Εἴη τὸ ὄνομα αὐτοῦ εὐλογημένον καὶ ὑπερέδοτον. Πῶς δὲ ἐγνώσθησαν τὰ κατὰ τὸ τοιοῦτον ὑδραγωγεῖον καὶ πότε οὐδαμῶς σφραγίσαι ἐν τοῖς ἀρχαίοις Κώδικι τῆς Μονῆς, ἀναμφιβόλως δὲ τοῦτο ἐγένετο κατ' ἐμπειρίαν καὶ φωτισμὸν τοῦ νοῦς παρ' αὐτοῦ τοῦ δωρητοῦ Θεοῦ καὶ ὅτε ὁμοῦς ἡρόδοτος. Τὸ δὲ τελεῖται ὑδραγωγεῖον ἀρχαῖον ἐξ ἀποστάσεως δέκα περίπου λεπτῶν τῆς ὥρας, ὡς προείρηται, κατασκευασθὲν εἰς βέδους ἰκανῶν καὶ ὑποκάτω ὁδοῦ περὶ τῆς ἐκ τῶν πρὸς βορρᾶν χωρίων εἰς τὴν Μονὴν κατὰ τὸ ἔτος 1775, ὡς ἐξ ἐπιγράμματος γίγεται ὁλόν, δαπάνη εὐσεβοῦς τινος καὶ πλουτοῦ Σουλτανοῦ τοῦ αὐδίου Χ' Πέτρου Σουλτανῶν βασιλεῖς, ἐπιτρόπου τῆς Ἱ. Μονῆς. Διευθετηθεὶς δὲ ἐξ αὐτοῦ τοῦ διὰ τὰς κρήνας καὶ τὸν ἄνω κήπον καὶ ἑλκυστὴν ὡρμημένον ποσὸν, τὸ ὑπόλοιπον σχηματίζει καταρράκτην καταπίπτον ἐξ ὕψους ἰκανοῦ εἰς κτιστὴν δεξαμενὴν ἐν τῇ πρὸς βορρᾶν ἄκρῃ τοῦ προαυλίου τῆς Μονῆς. Καὶ ἐξ αὐτῆς δι' ἐτέρου ὑδατοῦ ὁρατοῦ μεταφέρεται εἰς τὸν ἐνὸς τῆς Μονῆς ὑδρόμυλον, ἔκειθεν δὲ ἡ κατ' αὐτὴν ἐκ τῆς δεξαμενῆς ἐν κερφῇ ἀρχαίας τοῦ μύλου καταρρέει εἰς τὸν ποταμὸν τοῦ λάκκου. Αἰωνία ἡ μνήμη τοῦ εὐχέμετος γενναίου χρηματοῦ καὶ εὐεργέτου αὐτῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ τοῦ καθολικοῦ Ἱ. ναοῦ καὶ τῶν ἄλλων καὶδίων καὶ λοιπῶν κυρίων τῆς Μονῆς.

1. Ὁ καθολικὸς ἱεὺς ναὸς αὐτῆς ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου τρυφώμενος

εἰς τὸ φυσικὸν ὑδραγωγεῖον, ἐγένετο καὶ δὲν ἤρχετο εἰς τὴν Μονὴν ἀλλὰ τοῦτο συνέβηκεν ἐνίστασθαι καὶ κατὰ τὸ παρελθόν, ὡς ἐκ παραδόσεως ὑπάρχει γνωστόν, βεβαιούται δὲ καὶ ἐξ ἐπιγράμματος τοῦ ἀρχαίου Κώδικος τῆς Μητροπόλεως Σερρών τοῦ ἔτους 1611 μ. γ. Ἐπειδὴ δὲ τοῦτο περιέχει καὶ ἄλλα σχετικὰ πρὸς τὴν Μονὴν γεγονότα, σημειοῦσθαι ἐν περιλήξει τὰ περιεχόμενα αὐτοῦ, ἅπαρ εἶναι τὰ ἑξῆς. Μύλον τινὰ παρὰ τὸ ποτάμιον τοῦ λάκκου εἰς τὸ ἄκρον τῆς περιούρας τῆς Μονῆς πρὸς τὸ χωρίον Λάκκου, ἀπερρωθέντα εἰς αὐτὴν κατακράτουσιν ἀνυψώμενος τινὲς τῶν Λακκωτῶν ἀφ' οὗ δὲ δι' ἐνεργείας τῶν τότε μοναχῶν διέταξε τὸν Μητροπολίτην Σερρών ὁ τότε Πατριάρχης Νέοφυτος δι' ἐπιστολῆς αὐτοῦ, ἥμιν καὶ προτάσσεται, ἵνα ἀναγκάσῃ δι' ἐκκλησιαστικῶν ἐπιτροπῶν τοὺς Λακκωτᾶς, ὅπως ἀποδώσῃ τούτων εἰς αὐτούς, ἐπειδὴ ἐκείνοι εἶχον χορῆται διὰ τὸν μύλον καὶ ἰδίᾳ δαπάνη νέαν αὐλάκα εἰς αὐτὸν κατασκευάσαν καὶ πρὸ πάντων ἐπειδὴ ἐπροστατεύοντο παρὰ τινος τῶν ἰσχυρῶν ἐν τῇ τόπῃ, προέβηκεν ὁ Μητροπολίτης Σερρών ἵνα συμβιβασθῇ αὐτοὺς, ἅπαρ εἶναι τὰ ἑξῆς. Νὰ ἔχωσι μὲν οἱ Λακκωταὶ τὸν ρηθέντα μύλον, ἀλλὰ νὰ ὑποσχεθῶσι α.) νὰ μὴ φράττωσι τὰς ὁπὰς τοῦ φυσικοῦ ὑδραγωγείου, ὅπου ἐκ κηρυουλίας, ὡς φαίνεται, πολλὰκις ἐπραττοῦν β.) ὡς ἂν ἐλαττωταὶ τὸ ὕδωρ μίαν ἐβδομάδα νὰ ἀφίωσι νὰ ἀλλεθῇ ὁ μύλος τῆς Μονῆς (εἰσερχόμενος, ἐνωθεῖται καὶ ποταμίου ὕδατος διὰ τῶν ὕδων εἰς τὸν ρηθὲν ὑδραγωγεῖον) καὶ τὴν ἄλλην νὰ ἀλλεθῶσι αὐτοὶ ἐκὼν καὶ γ.) νὰ κοπῇ ἡ ὁδὸς τοῦ ὕδατος καὶ δὲν ἔρχεται εἰς τὴν Μονήν, νὰ ἀλλεθῇ τότε αὕτη εἰς τὸν ρηθέντα μύλον ἄνω ἀλεστικῶν. Τοῦ μύλου δὲ τόσσον πρὸ πολλῶν ἑτῶν κατασφραγίστος, ἡ θέσις αὐτοῦ ὑπάρχει καὶ ἕδῃ γνωστῇ.

ἔχει σχῆμα πολὺ διάφορον τῶν ναῶν τῶν πόλεων, διότι, ἐν ᾧ ἐκείνου χώρισμα ἐντὸς οὐδὲν ἔχουσιν, ἀλλὰ δύο σειρὰς στύλων ὑποστηρίζοντων τὴν ὀροφήν αὐτῶν ὡς καὶ αἱ ἀρχαῖαι βασιλικαὶ τοαί, ὁμοῦς ἐκτείνοντες κατὰ μήκος μὲν ὑπὲρ τὰ 30 Γαλλικὰ μέτρα, κατὰ δὲ πλάτος μόλις 7, διαιρεῖται εἰς τρία τμήματα, ὅπως καὶ οἱ ἀρχαῖοι ἐν ἁγίῳ ὄρει καθολικοὶ ναοί, ὧν ἕκαστον συγκοινωνοῦν διὰ θύρας μετὰ τοῦ ἐτέρου, ἀποτελεῖ ἵδιον, ὡς εἶπεν, ναόν· ἀλλὰ μόνον τὸ τρίτον πρὸς ἀνατολὰς τμήμα, ὅπου καὶ τὸ ἅγιον βήμα, ἐστὶν ὁ κεντρικὸς καὶ τέλειος ἱεὺς ναός, ὅπου λέγεται καὶ ἰδίως Καθολικόν, ἐν ᾧ καὶ αἱ ἱεροτελεστία τελοῦνται, εἰς δὲ τὰ λοιπὰ δύο τμήματα μέρος μόνον τῆς ἱ. ἀκολουθίας ἀναγιγνώσκεται ἢ ψάλλεται, ἐκ τοῦ ὁποῖου καὶ ὀνομάζονται, τὸ μὲν πρῶτον πρὸς δυσμὰς τμήμα, εἰς δὲ κατὰ πρῶτον τις εἰσερχεται, καλεῖται Ἐνωτή, ἐπειδὴ ἐν αὐτῇ ἡ ἐνωτὴ ὥρα ἀναγιγνώσκεται, τὸ δὲ ἐν τῇ μέσῃ μεσοκτικῶν ἡ λιτὴ ἐκ τοῦ ὀνόματος τῶν ἐν αὐτῇ τελομένων ἱερῶν ἀκολουθιῶν. Ὀλοκληρον δὲ τὸ οἰκοδόμημα εἶναι λιθοκτιστὸν καὶ ἐστεγασμένον διὰ θύλων, τῶν ὁποίων χαλαρώτεροι μὲν καὶ τοξοειδεῖς οἱ τῶν δύο πρώτων τμημάτων. ὀψιγότερος δὲ καὶ ἡμισφαερικός ὁ τοῦ Καθολικοῦ, λαμβάνων ἑξοθεν καὶ φῶς δι' ὀκτώ θυρίδων καὶ ὡς ἐπὶ ἀψίδων περίε καὶ τριγωνικῶν κορυφῶν στηρίζομενος, δι' ὧν ἡ κυριότης τῆς ὁροφῆς αὐτοῦ ὁπωσὸν ἐθρόνεται, ἔχει ἰκανὴν μεγαλοπρέπειαν. Τοξοειδὴς δὲ καὶ ὁ θόλος τοῦ ἁγίου βήματος ἔχων καὶ ἡμισφαιρικὸν εἶτα κόρυμνον ὁποῖον τῆς Τραπεζῆς κατὰ τὸ σῶμα.

2. Παρὰ τὴν νότιον δὲ πλευρὰν ὑπάρχει καὶ ἐν παράρτημα τριῶν Γαλλικῶν μέτρων πλάτους ἀφάνων τὴν τοῦ ναοῦ χωρικότητα, ὅπου καίτοι ὕψιν καὶ κεραιωτῇ στήγν ἔχον ὑπάρχει λίαν ἀρχαῖον, ἴσως καὶ συνεκτισθὲν μετ' αὐτοῦ ἀπ' ἀρχῆς. Διότι πρῶτον μὲν ἡ θύρα ἡ ἐξ αὐτοῦ πρὸς τὸ Καθολικόν φέρουσα, ἐλεφαντοκλήτης οὖσα ἅπαντα καὶ πάντο ὥραία, ἐσωτερικῇ μάλλον φαίνεται ἡ ἐξωτερικῇ, κατεσκευασθῇ δὲ ἐν ἔτει 1621 μ. γ. κατὰ τὴν ἐν αὐτῇ δι' ἐλεφαντίνων ἐπίσης ὡσὺν ἐπιγραφὴν ἔπειτα δὲ καὶ τὸ Σκευοφυλάκιον τῆς Ἱ. Μονῆς ἀνέκαθεν ἐν τῇ πρὸς ἀνατολὰς αὐτοῦ ἄκρῃ καίται, ὅπου κατεσκευασθὲν ἀνεκτίσθη πρὸ τινων ἑτῶν καὶ τοῦ τοῖχου προσέτι τοῦ ναοῦ ἀφίεται μέρος τοῦ πλάτους εἰς ὕψος ἐνὸς μέτρου ἄνω τοῦ ἐδάφους ἐν τῇ νοτίᾳ αὐτοῦ πλευρᾷ ἔνθα τὸ παράρτημα, οὐχὶ δὲ ἐν τῇ βορείᾳ. Ἐν ἀνρωστῇ δὲ μετὰ ταῦτα χρόνῳ ἐκτίσθησαν πλαγίως καὶ ἐκείνης δύο ναοὶα ὁμοῖαν στήγν ἔχοντα, τῶν ὁποίων τὸ δεξιτέρον ἔχει τὴν εἰσοδὸν τοῦ ἐν τῇ πρώτῃ, ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Κτίτορος καὶ τοῦ ἁγίου Σπορίδωνος καὶ ἄλλο τρίτον ἄνω τῆς Ἐνωτῆς τοῦ ναοῦ θολοειδὲς τὴν στήγν ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου Νικολάου. Πρὸ τῆς μεγάλης δὲ αὐτοῦ πόλης ἐν τῇ δυτικῇ πλευρᾷ ὑπάρχει καὶ νάρθηξ θολωτός, εἰς ἐν τῶν ἄκρων τοῦ ὁποῖου ὕψους ὁποῖον μεγαλοπρεπὲς Κωδονοστάσιον. Ταῦτα περὶ τοῦ σχήματος καὶ τῶν συστατικῶν μερῶν τοῦ Καθολικοῦ ναοῦ μετὰ τῶν σὺν αὐτῷ ναοῖων.

3. Ἐχει δὲ οὗτος πολλὴν ἀξίαν καὶ ἐπιστημότητα διὰ τὴν ἀρχαιότητα αὐτοῦ, διότι ἐκτίσθη παρ' αὐτοῦ τοῦ ἁγίου Κτίτορος τῆς Ἱ. ἡμῶν Μονῆς πρὸ 600 περίπου ἑτῶν (α). Οὐδόλως δὲ ἐπιμελεσθεὶς ὑπὸ τοῦ παρθενότορος χρόνου ἐπὶ τούτου αἰῶνος διατηρήθη ἄκρῃ τοῦδε στερεῶς καὶ ἀσάλευτος, εἰς δὲ συνετέλεσε βεβαίως τὸ ρηθὲν αὐτοῦ σχῆμα καὶ ἡ τῶν τοίχων κατασκευὴ. Διότι ἡ εἰς τρία διαμερίσματα αὐτοῦ τμήτης εἶτα προήλθεν ἐξ αὐξήσεως τοῦ μικροῦ κατ' ἀρχὰς ναοῦ χάριν τῶν παυλοπλυσιασθέντων ἔπειτα μοναχῶν, εἶτε ἐκ τῆς φιλῆς αὐτοῖς ἀπορροήσεως εἶτε ἐξ ἄλλης αἰτίας, συντελεῖ βεβαίως οὐκ ὀλίγον εἰς τὴν στερεότητα τοῦ κυρίου ἐπειδὴ εὐρυχωρίας οὐτως ἰκανῆς κατὰ μήκος ὑπαρχούσης, ὁ ναὸς στενὸς καὶ μάλλον συνεσφραγισμένος. Ἀλλὰ καὶ τὸ πλάτος τῶν τοίχων αὐτοῦ πολὺ μέγα· διὸ καὶ οὐ μόνον βαθυρῆδεν ἐλαττωταὶ καὶ μάλιστα ἐν τῇ Με-

(α) Ὅρα προσέτιον τοῦ Τυπικοῦ αὐτοῦ ἐν ἀρχῇ τοῦ Α. Α. Κ.

πλευρά. Ἀνεκτίσθησαν δὲ τὰ μὲν πρὸς κληρὸν χρῆσιν, ἐν τῇ βορείᾳ πλευρᾷ ἅπαντα καίμανα, οἷον ἡ σιτοθήκη, ὁ μύλος, ὁ φούρνος, τὸ οἰκοποιεῖον, τὸ Ἀρχονταρκεῖον μετὰ τοῦ ὕπ' αὐτὸ μαγειρείου καὶ τῆς τραπέζης καὶ ἡ τῶν τροφίμων ἀποθήκη δαπάνη τοῦ κοινοῦ τῆς Ἱ. Μονῆς κατὰ τὰ ἔτη 1837, 58 καὶ 68· τὰ δὲ τῶν μοναχῶν ἐν ταῖς ἄλλαις πλευραῖς οἰκήματα παρ' αὐτῶν τούτων κατὰ διαφόρους ὡσαύτως καιροὺς τῇ βοήθειᾳ καὶ τῆς Μονῆς. Διὸ καὶ ἀνόμοια κατὰ τὰ σχήμα καὶ τὸ μέγεθος. Παρὰ τὴν πόλιν δὲ αὐτῆς ἐν τῇ δυτικῇ πλευρᾷ, ἔνθα μᾶλλον εὐάερος καὶ ὑψηλότερα ἡ θέσις, καίτοι τὸ Νοσοκομεῖον, κτισθὲν ἐν ἔτει 1876 διὰ χρημάτων τοῦ μακαρίτου Χαραλάμπους Σερραίου. Καὶ ὀλίγον μακρὰν αὐτοῦ ἐν τῇ πρὸς νότον ἄκρῃ τῆς αὐτῆς πλευρᾶς ὑφ' οὗται μεμονωμένος εἰς ἄλγινος πύργος κτισθεὶς παρ' αὐτοῦ τοῦ αἰδίου Κετόρος πρὸ 600 ἐτών, ὅστις καὶ, ἀναφέρων τούτων ἐν τέλει τοῦ τυπικοῦ αὐτοῦ, παραγγέλλει ἵνα κτισθῇ ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἱερὸς ναὸς πρὸς τιμὴν τοῦ ἱεραγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου. Ὅτι δὲ περὶ αὐτοῦ καὶ οὐχὶ περὶ ἑτέρου ἐν Σέρραις πύργου ἔκαι ὁ λόγος, διότι οὐχὶ σαφὴ τὰ λεγόμενα ἔνεκα παραλείψωμεν ἵσως στίχου ἢ στίχων ὑπὸ τοῦ ἀντιγραφέως, ὅπου καὶ ἀλλαγὴ ὑπάρχει (α), καὶ ὅτι οὗτος παρ' ἐκείνου ἐκτίσθη ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ δι, καίτοι στερεώτατος, ὡς ἔξωθεν ὑπὸ δύο ἐν ἐκάστη πλευρᾷ ἀφίδων ὑποστηριζόμενος διὰ προεξέχον τοῦ τείχους σχηματιζόμενος, οὐ μόνον αὐτὸς ἀπεσπασθῇ ἐν ἔτει 1571, κτ. Κ. ἢ 1500 μ. χ. ὡς βλαβείς ἐν διαστήματι 200 ἐτών, ἀλλὰ καὶ ἱερὸς ναὸς κατὰ τὴν τοῦ Κετόρος παραγγέλλει ἐπ' αὐτοῦ ἀνιγνέσθαι ἐπ' ὀνόματι τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, ὅστις διατηροῦντο οἱ τοῖχοι μέχρι πρὸ 50 ἐτών μετ' ἐπιγραφῆς ἐν μιᾷ τῶν πρὸς νότον θυρίδων τῆς ἐξῆς: «Ἀνεκτινίσθη ὁ πύργος καὶ ἀνιγνέσθη ὁ ναὸς καὶ πάντας τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας διὰ συνδρομῆς καὶ ἐξόδου τοῦ Παναγιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου κυροῦ Νεοφύτου... ἡγουμένου τοῦ Ὁσιωτάτου ἐν Ἱερομονάχοις κυροῦ Γεωργίου ἐν ἔτει 1571, ἐν μηνί Σεπτεμβρίῳ κη'». Ἀλλὰ πρῶτος τοῦ χρόνου καὶ οἱ τοῖχοι αὐτοῦ κατ' ὅλην ὡς ἀκαίρως κατεῖσαν καὶ τὰ ἄνω ἄκρα τοῦ πύργου ὁμοίως ἐκείνηντο μέχρι τοῦ ἔτους 1876, ὅποτε ἐπελθούσης εἰς τὴν Ἱ. Μονὴν τῆς ἰδέας τοῦ νῦν μετασχηματισθῇ οὗτος καὶ χρηρημίσθαι ὡς βιβλιοθήκη αὐτῆς, διὰ συνδρομῆς τοῦ μακαρίτου Προηγούμενου Σάββα Τραπεζιτηνοῦ ἐπισκευασθῇ καὶ ἀνεκτινίσθαι καὶ οὕτως οὐ μόνον διεσώθη ἡ ἀρχαίτης αὕτη κομπούνα οὐκ ὀλίγη τῆς Μονῆς πρόσφιν, ἀλλὰ καὶ χρηρημίσθαι κατέστη, καθόσον μάλιστα μὴ ὑπάρχοντος ἐτέρου κατὰ λόγον χωρητικῶν κυρίως χάριν τῶν βιβλίων τῆς Μονῆς ἔκλειτο ταῦτα ἀτάκτως καὶ ἄνευ πολλῆς ἀσφαλείας τὰ μὲν ἐν τῇ μαγαζεῖφ καίμην ὑποκάτω τῆς σερᾶς τῶν μοναχικῶν θυραίων, τὰ δὲ ἐν μικρᾷ καὶ στενῇ βιβλιοθήκῃ πλησίον τοῦ ρηθέντος παρεκκληρίου τοῦ ἁγίου Νικολάου. Τότε δὲ συνετάχθη καὶ ἀκριβὲς ὕπ' ἐμοῦ κατάλογος τῶν βιβλίων μετὰ λεπτομεροῦς καταγραφῆς τῶν περιεχομένων, κατὰ τὸν ὅποιον καὶ παραδίδονται ταῦτα εἰς τὸν ἐκάστοτε διοριζόμενον βιβλιοφύλακα. Καὶ τὰ μὲν ἔντοπα τούτων εἰσὶν ὀλίγα, γεωγράφει δὲ ἐπὶ μεμβράνης μὲν ὑπάρχουσιν 100, ἐπὶ χάρτου 160. Σημειώθησαν δὲ ἐν τέλει καὶ περὶ τοῦ τείχους τῆς Μονῆς ὀλίγα τινὰ τὰ ἑξῆς: ὅτι σαρωθέν καὶ τοῦτο ὑπὸ τοῦ πανδομάτορος χρόνου ἀνεκτίσθη ἐν ἔτει 1571, κτ. Κ. ἢ 1645 μετὰ Χρ. κατὰ τινα ὑποσημειώσεων ἐν τῇ Κώδικι (β) διὰ συνδρομῆς πολλῶν, δύο ἱερῶν τῆς πόλεως Σερρῶν συνευεργετηνῶν κατὰ πρῶτον ἀνὰ 5000 ἄσπρα, δηλαδὴ ἀνὰ 62 1/2 γρόσια, ὡς δύο ἄσπρων ἰσοδυναμούντων τότε πρὸς ἓνα παρὰν (γ). Ἐπειδὴ δὲ καίτοι πλατύτατον τὸ τεῖχος οὐχὶ τόσο στερεὴν ἀνεκτίσθη, ὑποστηρίχθη ἔπειτα κατὰ καιροὺς δι' ἀντηρίδων, τῶν κοινῶς λεγομένων ποδαρικών, εἰς πέντε τὰ σαφρότερα αὐτοῦ μέρη, ἐν τῶν ὁποίων ἐγένετο πρὸ τριῶν ἐτών. Τὸ δὲ τῆς δυτικῆς πλευρᾶς τεῖχος, ἔνθα ἡ πόλις τῆς Μονῆς, ἀνεκτίσθη πάλιν ἐκ θεμελίων περὶ τὰ τέλη

(α) οἷον ἐν τῇ χρυσοβούλλῃ τοῦ ἔτους 1571, κτ. Κ. (β) Β. Α. Κ. σελ. 259. (γ) Ὅρα τὰ περὶ τούτου πρακτικὰ αὐτόθεν, ἐν οἷς αἱ συνδρομαὶ ὀρίζονται εἰς ἄσπρα συγχρόνως καὶ εἰς γρόσια.

τοῦ προπαράλθοντος 18ου αἰῶνος δαπάνη τοῦ αἰμνήστου *Λαγόρη*, πλουσίου καὶ εὐγενοῦς Σερραίου, οὗ τοῦ Κόρκου σιγήρα κατὰ τὸ ἐπ' αὐτοῦ ἐπίγραμμα.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Βίοι τῶν μακαρίων κυρίων τῆς Ἱ. Μονῆς.

Δύο ἦσαν οἱ τῆς Ἱ. ταύτης Μονῆς αἰδίοι Κετόρες, ὁ Ἰωαννίκιος καὶ ὁ Ἰωακείμ, εἰς τοὺς ὅσους Ἰωάννης, θεῖος καὶ ἀνεψιός, καθὼς μετὰ μεγίστης βεβαιότητος εἶναι γνωστὸν ἐκ τῶν βίων αὐτῶν, τοὺς ὁποίους ὁ δεύτερος τούτων ἔγραψεν ἐν τῇ προοίμῃ τοῦ τυπικοῦ αὐτοῦ, πορταλίων ὅμως δυστυχῶς βραχυλογίας χάριν ἢ δι' ἄλλον λόγον τὰ κατὰ Κόσμον αὐτῶν ὀνόματα καὶ τὰ τῶν γονέων, τὸ τῆς πατρίδος καὶ πᾶσαν χρονολογίαν τῶν τε λοιπῶν συμβάντων τοῦ βίου αὐτῶν καὶ τῶν ὅσα ὑπὲρ τῆς Μονῆς ἐκάτερος τούτων ἔπραξε. Καὶ τὰ μὲν κοσμικὰ αὐτῶν ὀνόματα καὶ τὰ τῶν γονέων αὐτῶν μένουσιν ἄγνωστα ὡς σὺδαμος καὶ ἄλλοι ἀναφερόμενα, ὅτι δὲ ἰθαγενεῖς καὶ οὐχὶ ἁλλοδαποὶ ἦσαν συνάγεται ἐκ τῶν ἐξῆς, ἅπερ γράφει ἐν τῇ βίῃ τοῦ θείου αὐτοῦ «ἐπειδὴ χρόνους ἐν αὐτῇ (τῇ ἀγίῃ Ὅρει Ἀθῶν) διήγεν οὐκ ὀλίγους ἢ... θεῖα πρόνοια πάλιν αὐτὸν τοῖς ἐνταῦθα ἐπιδημῆσαι ἐποίησεν» (α). Ἐκ τριῶν δὲ ἐγγράφων τοῦ δευτέρου ἀρχαίου Κώδικος εἰκάζεται ὅτι ἦσαν καὶ Σερραῖοι· διότι κατὰ τὸ ἐν τούτων ὁ αἰδῖος Ἰωακείμ ἔδωκε πρῶτα εἰς τὴν θυγατέρα τοῦ Σακελλαρίου Σερρῶν 120 στρέμματα γῆς ἐν Σέρραις περὶ τὰς Μεμαχίας (β)· δι' ἄλλον δὲ ἐν τέλει τῆς ζωῆς αὐτοῦ διέταξεν, ἵνα διδῇται ἐτησίᾳ σύνταξις εἰς τὴν γυναῖκα καὶ τὸν υἱὸν κληρικὸν τινος Ζωμαρᾶ καλουμένου 24 καὶ αὖτις ἐκ μύλου τινὸς ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ζωῆς αὐτῶν χωρὶς νὰ αἰτιολογήσῃ τοῦτο δι' ἄλλου λόγου (γ)· καὶ ἐκ τρίτου ἐγγράφου φαίνεται ὅτι καὶ πρότερον ὁ ρηθεὶς Ζωμαρᾶς κατὰ ὀλιγοχρόνιον τινα τῆς Μονῆς ὑπὸ τῶν μοναχῶν ἐγκατάλειψεν κατεκράτησε τὴν πρόσδον τοῦ μύλου καὶ ἔπειτα καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, ὡς συγγενεῖς βασιλεῦς τοῦ ἁγίου Κετόρος καὶ οὐχὶ ὅπως αὐτῷ λέγεται (δ) ὡς ἐκκλησιαστικοῦ κτήματος. Πότε δὲ ἔζησαν οἱ αἰδῖοι οὗτοι Κετόρες, ἂν καὶ ἀποσιωπάται, ὡς προειρήθη, εἰς τοὺς βίους αὐτῶν, ἐκ τῶν ἐν αὐτοῖς ὅμως ἱστορουμένων καὶ ἐκ τοῦ καιροῦ τῆς ἐκδόσεως τοῦ πρώτου ὑπὲρ τῆς Μονῆς χρυσοβούλλου δι' ἐνεργείας τοῦ δευτέρου αὐτῶν ὅλον γίνεται ὅτι κατὰ τὸν 13ον αἰῶνα καὶ ὁ δεύτερος τούτων ἐπ' ἱκανὰ ἔτη καὶ τοῦ 14ου μετὰ Χριστόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

Βίος καὶ πολιτεία τοῦ αἰδίου Ἰωαννίκου τοῦ α'. Κετόρος.

Ἐπειδὴ ὁ αἰδῖος Ἰωαννίκιος ἐν γῆρᾳ βαθεῖ ἐξεδήμῃς πρὸς Κύριον (ε), καθ' ἣν ἡλικίαν καὶ ἀνέκαθεν ζωγραφεῖται, τὸ δὲ πρῶτον χρυσοβούλλον ἐξεδόθη ἐν ἔτει 1309 μ. χ. μετὰ πολλὰς ὑπὲρ τῆς Μονῆς πράξεις τοῦ διαδεχθέντος αὐτὸν Ἰωακείμ, ἐγενήθη ἄρα ὁ αὐτὸς περὶ τὸ ἔτος 1225 μετὰ Χριστόν. Ἀνατραφεὶς δὲ παρὰ τῶν γονέων αὐτοῦ ἐν παιδείᾳ καὶ

(α) Α. Α. Κ. σελ. 8. (β) Ὅρα καταγραφὴν κτημάτων ἁγ. Γεωργίου ἐν Β. Α. Κ. σελ. 14.

(γ) Β. Α. Κ. σελ. 10 καὶ 11. (δ) Β. Α. Κ. σελ. 7 καὶ 8. (ε) Α. Α. Κ. σελ. 21.

νοθεσία Κυρίου, ἐκ θερμοῦ πρὸς τὸν Θεὸν ἔρωτος ἀπῆλθεν εἰς τὸ ἅγιον Ὅρος νῆος ἐπὶ τὴν ἡ-
λικίαν περὶ τὸ ἔτος 1250 καὶ ἐκεῖ μοναχὸς γενόμενος μετὰ ζήλου πολλοὺς καὶ ἀσκήσεις ἡγωνίσετο
ἐνα ἀναβῆ εἰς ὅσον οἷόν τε μέγιστον ἀρετῶν τελειώτητα, διατηρῶν ἅμα τὸ ἥθος ἀπλαστον καὶ ὑπὸ
μετριοπροσόνους κοσμοῦμενος (α) διὰ καὶ κηδεῖς παρὰ τῶν ἐκεῖ τῆς ἱερωσύνης ἁγίους ἔχειρατονή-
θη καὶ ἱερεῦς. Ἀλλὰ περὶ τὸ ἔτος 1260, ἀρ' οὐ ἔμαθε τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, κατα-
λιπόντος παῖδα νήπιον τὸν αἰσθόμενον Ἰωακείμ, ἀποφραπισθέντα πρὸ ὀλίγου καὶ ἐκ μητρὸς, ὑπὸ φι-
λτροῦ συγγενικοῦ κινούμενος ἐπανῆλθεν εἰς Σέρρας, ἕνα μεριμνήσῃ καὶ περὶ αὐτοῦ. Μὴ θέλων δὲ
μῆτε ὑπὸ κηδεμονίαν ἄλλων ἀνὰ ἀφῆσθαι αὐτόν, μῆτε εἰς τὰ τοῦ κόσμου ἀνὰ ἀπολογηθῆναι, ἄπερ κατε-
πρόνοις ὡς πρόδικαιρα καὶ ψευδή, παραλαβὼν αὐτόν μετ' ἑαυτοῦ, εἰ καὶ μικρότερον τῶν δύο ἑ-
τῶν, ἀνέβη πρὸς τὸ ἀνατολικὸν τμήμα τοῦ Μονασκίου ὄρους (Μπὸς δαλ') μέχρι τῆς θέσεως τοῦ
νῦν χωρίου Καρλίκισι, ἔνθα ὑπῆρχε τότε μικρὸν καλλιὸν ἐγκαταλειμμένον καὶ παρ' αὐτῷ ἱερεὺς
καθὼς τῶν ἁγίων Ἀναγρίφων Κοσμὰ καὶ Δαμιανὸς καὶ ἐκεῖ κατοικήσας μακρὰν τῆς κοινωνικῆς
ἐξῆς ἔξῃ καθ' ὅλους τοὺς καιὸνους τοῦ μοναχικοῦ πολιτεύματος, τὸ μὲν σῶμα καταβάλλων δι'
ἐγκρατείας πολλῆς καὶ ἀνυπνίας καὶ δουραγῶν τῷ πνεύματι, τὸ δὲ πνεῦμα ἔχων καθαρὸν ἀπὸ
παντὸς ἀτόκου λογισμοῦ καὶ ἀπεριωμένον εἰς τὴν λατρίαν τοῦ Θεοῦ διὰ συνεχῆ πρὸς αὐτὸν προ-
σευχῆς. Διὰ ταῦτα δὲ τὴν ἱσχυρίαν αὐτοῦ πολὺταις τοσοῦτον ἦτο τὸ πρὸς αὐτὸν σέβας καὶ ἡ
ὀψιλήτης πάντων, ὥστε πολλοὶ χάριν τῆς ψυχικῆς αὐτῶν σωτηρίας ἀπεράσισαν ἀ βασιλῶσι καὶ
αὐτοὶ τὴν αὐτὴν στενὴν καὶ τεθλιμμένην ὁδὸν, τοὺς ὁποίους δεχόμενος ἔκτικε καὶ δι' αὐτοὺς κα-
λῆα καὶ ὁσιως, ὅπου πρότερον ἦτο μικρὸν Καλλιὸν, συνέστη Ἱ. Μονὴ ἐπ' ὀνόματι τῶν ἁγίων καὶ
θαυματουργῶν Ἀναγρίφων, ὡς ἐν τῇ ἐγγράφῃ τοῦ δευτέρου ἀρχαίου Κώδικος ἀνωμαλίσται (β).
Σημειώσις. Καταστροφῆς ταύτης ἐν μεταγενεστέρῳ ἡρώστῳ χρόνῳ μετῆλθεν αὐτὸν καὶ κατὰ
τὴν παράδοσιν οἱ κάτοικοι τοῦ ὑψηλότερου καίμενον χωρίου Κεράντισας, ὅπως ἀνωμαλίσται καὶ με-
χιρ τῆς ἐπῆλθεν ὁ τόπος αὐτοῦ, τὸ δὲ ἐκεῖ συντεθὲν παρ' αὐτῶν χωρίον ἀνωμαλίσται Τορναῖα
Καρλίκισι διότι οἱ κάτοικοι αὐτοῦ, συνάγοντες ἐντός ὁπῶν τῶν γαιῶνα κίονα, ποιοῦσιν αὐτὴν
ἐν καιρῷ τοῦ θεροῦ ἐν Σέρρας.

Καταστήσας δὲ μετὰ τινα καιρὸν Ἠγοούμενον ἐν αὐτῇ γέροντά τινα, κατὰ Θεὸν ζῶντα, καὶ εἰς ἄλλον ἐνάρετον, μετέβη μετὰ τοῦ ἀνιψιοῦ του εἰς τὰς μαλλόν δυσβάτους πρὸς θάλασσαν καὶ τραχείας κατωφρεσίας τοῦ Μονοικίου ὄρους καὶ ἐκεῖ κατέκρινεν ἐπὶ τινι καιρῷ ἐντὸς σπηλαίου. Κατὰ παράθεον δὲ καὶ τὴν σήμερον καλεῖται σπήλαιον τοῦ Κετόρος μικρὰ τινε κοιλότες βράχον πρὸς ἀνατολὰς καὶ εἰς ὕψος ἰκανὸν ἀπέκρινε τῆς Μονῆς· ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ ἐν ᾧ κατέκρινεν οὗτος σπήλαιον ἐν τῇ πρὸ τοῦ τοπικοῦ ἐπιστοφῆ βιογραφίᾳ αὐτοῦ λέγεται σπηλεὸν πάνυ καὶ δυσδιεξοδὸν πολὺ πιθανὸν εἶναι τοῦτο ἦν οὐχὶ ἡ προσηρθεῖσα μικρὰ κοιλότης, ἀλλὰ τὸ βορεοδυτικῶς καὶ ὑψηλότερον τῆς Μονῆς ὑπάρχον μέγα σπήλαιον, πληροὺν τοῦ ὅποιου κεῖται καὶ τὸ λαζαρεῖον ἐντὸς βράχον παρεκλήθησαν εἰς τιμὴν τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ σωτήρος, τὸ ὅποιον ἴσως αὐτὸς τοῦτο ἐνεκα κατεσκεύασεν. "Οἱ δὲ εἰς ἐκεῖνο τὸ σπήλαιον τῷ ὄντι κατέκρινεν ὑποδηλοῦναι καὶ ἐν τῇ ρηθείᾳ βιογραφίᾳ· διότι, ἀπ' οὗ προσηρθέη εἰναι ἐβρίπτετο ἐκ τῆς νοτιῆς τοῦ σπηλαίου, ἀπεπέ- ρνται τὰ ἐξῆς· «ἐξελθὼν αὐτὸς ἐκείθεν καὶ περὶ τοῦτο πρόποτον τοῦ ὄρους γεγόμενος κ.τ.λ.» ἐξ ὧν ὅλον εἶναι οἱ πρόποτον ἴσως τῆς αὐτῆς τοῦ ὄρους πλευρᾶς, ἐν ᾗ καὶ τὸ σπήλαιον.

Καταβὰς δὲ ὅπου ἦν ἡ Ἰ. ἡμῶν Μονὴ εὗρε προσπάρχον τὸ παρεκκλήσιον τοῦ τιμίου Προ-
δρόμου, ἀλλ' ἄστεγον καὶ σεσαθρωμένον, τὰ δὲ περὶ τοῦ πληροῦ ἀπανθῶν καὶ παντοίων ἄλλων

(α) Α. Α. Κ. σελ. 8. (β) Β. Α. Κ. σελ. 101 και 102.

αρίων φυτῶν ἐπειδὴ δὲ ὁ τόπος ἦτο λίαν κηληνώδης καὶ δυσπρόσιτος, τοσοῦτον εὐχαριστήριον εἰς τοῦτο, ὡς ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ γράφει, ὥστε ἀπεφάσισε νὰ διαβιώσῃ ἐν αὐτῷ. Διὸ καὶ ἐκρίνωσας τὰ ἄγρια φυτὰ καὶ τὸ πᾶρεκλήθουν ἐπισκευάσας κατὰ τὸ δυνατόν ἔκαι καλλωπίσας ἔκτισε πλησίον αὐτοῦ μικρὰ δωμάτια καὶ ἔξη ἀσκητικῶς ἐν αὐτοῖς ὡς ἐν ἐρημίᾳ. Ἄλλ' ἅμα γινώσκον ἐγένετο ὅτι ἐκτός τοῦ σπηλαίου κατῴκει ἤρχισαν νὰ προσέρχωνται πάλιν εἰς αὐτὸν μοναχοὶ ἡ θέλοντες νὰ μονάσωσιν, ἐλπίζοντας ὅτι ευκολώτερον εἰς τοὺς ἀσκητικὰς ἀγῶνας θὰ ἐγκατετίθησαν, αὐτὸν ὡς παραδειγμα πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχοντας καὶ παρ' αὐτοῦ διὰ λόγου καθοδηγούμενοι. Ἐπειδὴ δὲ καὶ αὐτὸς καθήκον ἐκεῖτο ἔκρινε τὸ συνελθεῖν κατὰ τὸ δυνατόν καὶ πρὸς ὠφέλειαν τοῦ πληθίου, ἐνόμισε δὲ καὶ τὸν τόπον λίαν ἀρμόδιον πρὸς ἔθνην ἱ. Μονῆς, καίτοι ἀγαπῶν τὴν ἡσυχίαν καὶ τὴν ἀπομόνωσιν, εὐχαρίστως τοῦτους ἐδέχετο. Ἀποφασίσας δὲ διὰ ταῦτα τὴν κτίσιν αὐτῆς μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1270 καὶ 75 μετίστας προσπάθειας πρὸς τοῦτο κατέβαλε. Διὸ ὁ μόνον κελία διὰ τοὺς προσερχομένους ἔκτισεν, ἀλλὰ καὶ περὶ ὅλων τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν ἐφρόντιζε, πρῶτον καὶ κύριον μέλημα ἔχων, ἵνα οἱ ἐν αὐτῇ μονάζοντες ἐγκαταῶς καὶ ὁρίως συνηθὰ πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτῶν διάγουν. Διὸ καὶ « ἀνδρῶν αὐτῇ ἀρετὴν μετιόντων, ὡς ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ γράφει, ἀνέδειξεν οἰκητῆρῶν » (α). Ὡς Ἡγούμενος δὲ αὐτῆς ἀναφέρεται ἐν τινι ἐγγράφῳ τοῦ δευτέρου ἁγίου Κωνσταντίνου ἱδλξ. ὧς παρ. κ. γ. ἡ 1279 μ. χρ. (A) Διότι χρονολογεῖται τοῦτο διὰ μόνον τοῦ α'. Ἰνδικτιῶνος, ὅπῃ αὐτὴ ἀδελφάνειν νὰ ἦναι ἡ ἀντικειμένης πρὸς τὸ ἔτος Ὡπαρ'. κ. γ. K. ἡ 1173 μ. χ. τῆς προηγουμένης περιόδου· διότι τότε ἡλικίαι ἐκίετο ἡ ἱ. Μονή, παναμεινόμενη δὲ πάλι μετὰ ταῦτα διωρίσθη παρὰ τοῦ Μητροπολίτου Σερρών (β) ὑπὸ τοσοῦτον δὲ πόνου πρὸς

(α) Α. Α. Κ. σελ. 14. (β) Β. Α. Κ. σελ. 3. (γ) Β. Α. Κ. σελ. 4.

(2) Α. Α. Κ. σελ. 15. Χάρων δὲ τῶν πολλῶν σημειοθυσῶσαν περὶ τῶν Ἰνδικτιῶνων, τῆς ἀπὸ Χριστοῦ γεννήσεως χρονολογίας ὡς καὶ τῆς ἀπὸ κτίσεως Κόσμου τὰ ἐξῆς. Ἰνδικτιῶν (Λατινιστὶ indictio) ἦτο διάταγμα τι περὶ φόρου τῶν Ῥωμαίων αυτοκρατόρων ἰσχύον ἐπὶ 15 ἔτη, μεθ' ὧν νέας ἀπογραφῆς τῶν κατοικῶν καὶ τῆς περιουσίας αὐτῶν γενομένης, ἐξεδίδοτο ἕτερον διάταγμα ὁρίζον ἄλλον φόρον ἀνάλογον πρὸς τὴν νέαν ἀπογραφὴν. Ἵνα γνωρίζωσι δὲ οἱ φορολογουμένοι ὥς ποτε θὰ διδῇται ὁ αὐτὸς φόρος καὶ ποτε θὰ ἐπιβληθῇ ἕτερος, ἐσημειοῦτο τὸ ἔτος τῆς 15ετίας περίσσης εἰς πάντα τὰ τότε ἔγγραφα ὡς ἐξῆς: Ἰνδικτιῶν δεῖν ἢ πληρόστερον μὲν δεῖν τῆς ἀντισταμένης ἢ ἰὺν τρεχούσης δεῖν τοῦ Ἰνδικτιῶνος. Τὸ ἔτος δὲ τῆς Ἰνδικτιῶνος ἤρχετο τῇ α'. οκτωβρίου καὶ ἔληγε τῇ λα'. Αὐγούστου. Τὴν Ἰνδικτιῶνα ἐπίστευον οἱ Βυζαντινοὶ αὐτοκράτορες ἐκάλουν ἐπιμέναντι. Ἐπειδὴ δὲ εἰς ἔγγραφα τινα καὶ ὕψως εἰς τὰ βασιλικὰ προστάγματα ἐσημειοῦτο μόνον ὁ μὴν καὶ τὸ ἔτος τῆς Ἰνδικτιῶνος, οὐχὶ δὲ καὶ τὸ ἀπὸ κτίσεως Κόσμου, οὕτως αἱ παρελθούσαι περίοδοι τῶν Ἰνδικτιῶνων, ὥς σημειοῦσαν αὐτάς οἱ πάπαί τῆς Ῥώμης, ἵνα εὗρηται τὸ ἀπὸ κτίσεως Κόσμου ἔτος, ἀνέστη καὶ γνωρίζῃ ποτε περίσσοι ἐξ ἡ ἡράφων καὶ αἰς ποῖον ἔτος ἀντιστοιχεῖ τὸ πρῶτον τῆς Ἰνδικτιῶνος δὲ ἄλλον ἔγγραφων, ἐν εἰς ἀμφοτέρω τίθενται. Ἐκ τῶν χρονολογικῶν π. χ. τῆς Μονῆς γίνεται ὁρῶν ὅτι τότε αἱ περίοδοι τῶν Ἰνδικτιῶνων ἤρχοντο κατὰ τὰ 4 ἔτη σφάπ'., σφάπ'., στωαί., στωαί'. κ.τ.λ. Τὴν δὲ ἀπὸ Χριστοῦ γεννήσεως χρονολογίαν πρῶτως, ὅστις διενεργήθη ἵνα εἰσαγάγῃ, ὑπέρβη Διονυσίος τις μοναχὸς ἐπικαλούμενος μικρὸς, ὅστις ἐξ ἡν Ῥώμῃ περὶ τὸ ἔτος 580, οὕτως ὅμως τῶν συγχρόνων του ἐδέσθη αὐτῇ. Μετὰ δύο δὲ ἔπειτα αἰῶνας Ἀγγλὸς μοναχὸς, συγγραφεὺς ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας, ὁ Βέδας ὁ ἐπονομαζόμενος Venerabilis, μεταχειρισθὲν αὐτὴν εἰς τὰ συγγράμματά του, προτρέφας καὶ τοὺς ἄλλους εἰς τοῦτο, ἀλλὰ δὲν εἰσάγῃ αὐτὴν εἰμὴ ὑπὸ Κηρόλου τοῦ μεγάλου, διότι ἀπ' τοῦ οὗτος ἐν ἔτει 800 μ.χ., αὐτοκράτωρ τῆς βύσσως ἀναγορευθεὶς, ἤρξατο νὰ μεταχειρίζεται αὐτὴν, κατέστη κοινὴ ἐν τῇ ὁδοῦ

+ his unaprobated, de' my Hfrodjmanor, adlet or eldly, adaut of d'lon, 1744/1 20th.
 of 1284 p. X. (x)

διατήρησιν καὶ προαγωγὴν τῆς Μονῆς διακρίσας, ὥστε ἐν ᾧ ἐξήρτητο ἵνα χειροτονηθῇ ἐπίσκοπος Ζιγῶν (α) ὁ ἀναψύξας αὐτοῦ Ἰωακείμ, πολὺ εἰς τοῦτο ἀντέστη ἐκ φόβου μήπως ὑπὸ τῶν φροντιστῶν τῆς ἐπισκοπῆς περισιώπωντος ἤθελεν ἀλεγμώρῃ τῆς Ἱ. Μονῆς καὶ τότε μόνον ἐνέδωκεν, ὅτε ἔλαβεν ἔγγραφο παρ' αὐτοῦ ὑπόσχεσιν, ὅτι καὶ ζώντος αὐτοῦ καὶ θανόντος θέλει καὶ ἐκείνος φροντίζει περὶ αὐτῆς. Ἀλλ' ἔπειτα καὶ αὐτὸς ἐγένετο ἐπίσκοπος Ἐζεβών, χωρίον τινὸς τῆς παιδείας Σεργίων (β). Πρωμάνας δὲ ὀλίγα ἔτι τὸ ἐκεῖ λογικὸν αὐτοῦ ποίμνιον, ἐπαγγέλλαν ἐἰς τὴν Μονὴν παραιτηθεὶς ἢ ἀσθενήσας καὶ ἐν αὐτῇ παρέδωκε τὸ πνῆμα αὐτοῦ εἰς χάριτος Θεοῦ περὶ τὸ 1300 μ. χ., ἀνὰ σόμα καὶ τότε ἔχον τὴν Μονὴν καὶ αὐτῆς τὴν ἐπιμέλειαν καὶ βελτίωσιν ὡς τελευταίαν αὐτοῦ θέλησιν συνιστῶν εἰς τὸν αἰδίδιμον Ἰωακείμ, « τὴν μὲν οὐ λέγων, τὴν δὲ οὐ πράττων, ὡς αὐτὸς οὕτως γράφει, τῶν ὅσα πρὸς τοῦτο βιάσασθαι ἵκανά ». Τὸ δὲ σῶμα αὐτοῦ ἐτάφη ἐν τῇ αὐτῇ τῆς Μονῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Βίος καὶ πολιτεία τοῦ αἰδίδιμου Ἰωακείμ τοῦ β'. Κτίτορος.

Ὁ δευτέρως Κτίτωρ τῆς Ἱ. ταύτης Μονῆς αἰδίδιμος Ἰωακείμ (γ), ὅστις οὐ μόνον ἠδύνατο καὶ θεωροῦντο, ἀλλὰ καὶ ἐπρόκειτο καὶ ἐστερέωνεν αὐτήν, ἦτο τοῦ πρώτου αὐτῆς Ἰδρυτοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἰωαννικίου ἀναψύξας ἐξ ἀδελφοῦ, ὡς αὐτὸς οὕτως γράφει ἐν τῇ προομιᾷ τοῦ τυπικοῦ (δ).

(δ) Εὐαγγέλιον de 'Chronologie historique par Fr. Scoelle β'. 14). Ἐν τῇ Ἀνατολικῇ δὲ Ἐκκλησίᾳ μόλις εἰσῆλθον εἰς χρεὶν ἐν ἔτει 1623 ἐπὶ τοῦ Πατριάρχου Κυρίλλου τοῦ Ἀδωνάτω (δ) Ἐκκλησιαστικὸν περιοδικὸν Σιών α'. φύλλον ἐν τέλει). ἐν δὲ τῷ ἡμετέρῳ δευτέρῳ Κώδικι ἀπὸ τοῦ ἔτους 1657 καὶ ἐξῆς. Διὰ καὶ εἰς πάντα τὰ πρὸ τοῦτο τοῦ ἔτους ἔγγραφα ἐτίθετο ἡ ἀπὸ κτίσεως Κόσμου χρονολογία, ἥτις ὠρίσθη ἐν ἔτει 680 παρὰ τῆς ἑκτῆς Οἰκουμένης Συνόδου τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει οὗ ἐγένετο 5508 πρὸ Χριστοῦ. Ἀρχεται δὲ καὶ τὸ ἀπὸ κτίσεως Κόσμου ἔτος ἀπὸ τῆς α'. Σεπτεμβρίου, ὡς καὶ ἡ Ἰνδικτιών (δ) Scuoell β'. 77).

(α) Ὁ Καζάκ, ὡς καὶ ἡ ἐξ ἧς ὠνομάσθη πόλιν, ἐκαλοῦντο τὸ πάλαι κατὰ γένος ὠδότερον τὰ Ζίχνα (δ) Β.Α.Κ. 209 « εἰς τὸ περὶ τὰ Ζίχνα μετόχων κ.τ.λ. », ἐξ οὗ καὶ Ζιγῶν ἐπίσκοπος, καὶ οὐχὶ κατὰ θηλυκὸν γένος ὡς τὴν σήμερον ἡ Ζίχνα. (β) Α.Α.Κ. σελ. 20.

(γ) Α.Α.Κ. σελ. 22. Ὅτι οὗτος Ἰωακείμ ὠνομάζετο γνωστὸν ἐκ τοῦ τυπικοῦ αὐτοῦ, ἐν ᾧ ἐν τέλει Ἰωακείμ ὑπογράφεται καὶ ἐκ τοῦ Χρυσόβουλλου τοῦ Κράλη τῆς Σερβίας Στεφάνου, οὗτινος ἀντίγραφον σώζεται, οὕτως αὐτὸν ὠνομάζοντος καὶ ἐξ ἐπτά ἐπὶ ἄλλων ἐγγράφων τοῦ δευτέρου ἀρχιεπισκοπικοῦ Κώδικος, εἰς τρία μὲν τῶν ὁποίων ὑπὸ τοῦτο τὸ ὄνομα ἀναφέρεται (Β.Α.Κ. 10 καὶ 11, 9-21 καὶ 28-29), εἰς δὲ τὰ τέσσαρα καὶ ὁ ἴδιος οὕτως ὑπογράφεται (Β.Α.Κ. 26-28, 54, 65 καὶ 100-102). Ἀξίον δὲ ἀπορίας εἶναι εἰς 4 ὑπὲρ τῆς Μονῆς Βοζαντινὰ Χρυσόβουλλα τῶν ἐτῶν στωί', στωκί', στωλ', καὶ στωμ', τοῦ πρώτου τῶν ὁποίων καὶ τὸ πρωτότυπον σώζεται, καὶ εἰς 6 βασιλικά προσταγήματα (Β.Α.Κ. 200-208), καθὼς καὶ τὸ ἀγέλλιον τοῦ Πατριάρχου Ἡσαΐου, ἐν οἷς ἀναφέρεται ὅτι οὗτος ἐπίσκοπος ὦν καὶ ἔπειτα Μητροπολίτης Ζιγῶν ἔκτισεν τὴν Ἱ. ἡμῶν Μονήν, ἀποσιωπᾶται τὸ κτίριον αὐτοῦ ὄνομα, ὡς εἰ αὐτὸς μόνος ὑπέχευε τοιοῦτος. Ὁμοίως παραλείπονται καὶ τὰ ὀνόματα τοῦ Κράλη τῆς Σερβίας καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ θυγατρὸς δὲ τοῦ Ἀνδρόνικου τοῦ β', εἰς δὲ ὑπὲρ τῆς Μονῆς χρυσόβουλλα τῶν ἐτῶν στωκί', ὦν καὶ τὰ πρωτότυπα σώζονται, δι' ἐνεργείας τῶν ὁποίων ἐξεδόθησαν. (δ) Α.Α.Κ. σελ. 7.

ἐν τῇ Ἱ. ὁμοῦ Μονῇ ἀνάκαθεν μνημονεύεται κατὰ παράδοσιν ἐν αὐτῇ ἀλληλοδιαδέχον ἄγιος Ἰωάννης, διότι περὶ τὰ τέλη τῆς ζωῆς αὐτοῦ, λαβὼν τὸ μέγα μοναχικὸν σχῆμα, οὕτω μετενοήσθη καὶ ὑπὸ τοῦτο τὸ ὄνομα κατετάχθη καὶ παρὰ τῆς μητρὸς ἡμῶν Ἐκκλησίας ἐν τῷ χορῷ τῶν ἁγίων (α). Ἐγενήθη δὲ κατὰ τὸ ἔτος 1258, καθὼς μετὰ βεβαιότητος σχεδὸν συμπεραίνεται ἐκ τοῦ κειμένου τοῦ θανάτου αὐτοῦ καὶ τῶν λοιπῶν τοῦ βίου αὐτοῦ συμβεβηκότων καὶ πράξεων. Βρέφος δὲ νήπιον εἶπε ἐστερήθη ἀμφότερων τῶν γονέων αὐτοῦ, ἀλλὰ τῇ θεῇ πάντως εὐδοκίᾳ εὗρεν ἄλλον πατέρα, ὡς πολλὰ αὐτὸν καὶ ὠνομάζει (β), τὸν θεῖον αὐτοῦ Ἰωαννίκιον, ὅστις τακτοποιήσας τὴν ἐκτροφὴν αὐτοῦ τῶν γονέων αὐτοῦ ἀντὶ τῆς ἐκπαίδευσθαι εἰς ἄγιον ὄρεος, ἐξ οὗ ἐπὶ τούτῳ ἡλθον, ἔζησεν τοῦ λοιποῦ χρόνου αὐτοῦ ἀσκητικῶς ἐν τῷ πρὸς βορρᾶν τῆς πόλεως Σεργίων Μοναστηρίῳ, συμπαραλαβὼν καὶ αὐτὸν παρ' ἐαυτοῦ. Καὶ οὕτω λοιπὸν ὁ αἰδίδιμος Ἰωακείμ ἐξ ἡλικίας μικροτέρως τῶν δύο ἐτῶν ἐπακηρύχθη τῆς κοινότητος καὶ ἦν ἐν ταῖς ἐρήμοις, ὡς ὁ ἄγιος Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος, συγκατασχὼν μετὰ τοῦ θείου αὐτοῦ πρώτου μὲν ἐν τῇ θέσει τοῦ χωρίου Καρλίκοι, ἐν ᾗ συνέστη παρ' ἐκείνου ἡ Ἱ. Μονὴ τῶν ἁγίων Ἀναργύρων, ἔπειτα ἐντὸς σπηλαίου καὶ τελευταίον ἐνθα ἡ ἱερὰ αὐτῆς τοῦ τιμίου Προδρόμου Μονῆ (γ). Παρ' αὐτῇ δὲ δευτικῶς μένων καὶ ἐπιμελῶς ἀνατεφύμενος μοναχῶν τῶν τοῦ Κόσμου παιδαριῶν καὶ σκανδάλων, ἱκανῶς ὡς διαφθεῖρσι καὶ τὰς ἀγαθωτέρως φήσεις, διέμενον ὡς οἷον τε καθαρὸς καὶ ἀμόλυντος ἐκ τῶν κακῶν τῶν ἐν τῇ κοινότητι συνήθως ἐπιπολεζουσῶν καὶ ἐλευθερὸς ἀπὸ τῶν πλείστων πονῶν, ὡς χαλινοκρητῆντων ἅμα ἀναφυόμενων, καὶ κατέστη βαθμύρην διὰ τῆς τοῦ θείου αὐτοῦ μνηστρεως, ἐν ἐσθῆτι καὶ ἐσθουράσῃ, σκῆνωμα πάσης ἀρετῆς. Ἐν ᾧ δὲ ἡθικῶς ἐμμερῶς, ἀνεπτύσσεται συγχρότως καὶ πνευματικῶς, οὕτω ἐπιδοθεὶς πρώτως καὶ εἰς τὰ γράμματα, ἔλαβε παρὰ τοῦ θείου αὐτοῦ τὰς πρώτας ἀρχὰς τῆς μαθήσεως καὶ δι' ἐδραίων θεωρητικῶν ποσειθήσεων καὶ ἡθικῶν ἀγώνων ἐπιδιδάσκοντις ἐσθίαν καὶ εἰς Σχολαίον, φοιτήσας, εἰς αὐτὸ ἐφ' ἱκανὰ ἔτη, ὡς λέγεται ρητῶς ἐν τῷ χρυσόβουλλῳ τοῦ ἔτους στκ'. κα. Κ., ἀλλ' εἰς ποῖον σχολεῖν ὑπάρχει ἀγνωστον.

Ἀφ' οὗ δὲ ἐφθασεν εἰς τὴν προσήκουσαν ἡλικίαν, ἐθισθεὶς καὶ εἰς τὴν ἐγκράτειαν, τὴν ἐν τῇ προσευχῇ καὶ τῇ θεῇ λατρίᾳ ἐγκατέχευεν, τὰς ἐρηπίας καὶ τὴν ἄλλην τάξιν τῆς μοναχικῆς πολιτείας, ἔλαβε καὶ τὸ μοναχικὸν σχῆμα, ἀκολουθῶς δὲ προύχον καὶ εἰς τὸ τῆς ἱερωσύνης ἀξίωμα, ὅτε καὶ μετὰ τοῦ θείου αὐτοῦ συμπράττων μεγάλως συνετέλει εἰς τὴν κυβέρνησιν καὶ συντήρησιν τῆς Ἱ. Μονῆς. Ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ, διαφημισθεὶς πανταχοῦ τῆς μεγάλης αὐτοῦ παιδείας καὶ ἀρετῆς, ἐπιμῶνως ἐξητήθη παρὰ τῶν χριστιανῶν τῆς τότε Ἐπισκοπῆς Ζιγῶν ὡς διάδοχος τοῦ ἐκδημήσαντος πρὸς Κόρινθον αὐτῶν Ἐπισκόπου καὶ διὸς ἔγγραφον ὑπόσχεσιν εἰς τὸν θεῖον

(α) Πότε τοῦτο καὶ ἐπὶ τίνος Πατριάρχου ἐγένετο οὕτως ἐν γραπτῷ κινος ὑπομνήματος οὕτε ἐκ σεραπτικῆς παραδόσεως ὑπάρχει γνωστὸν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἱερὰ αὐτοῦ ἀκολουθία ἡ ἐν χειρογράφῳ τῇ τῆς Μονῆς περιεχομένη ἀποδίδεται εἰς τὸν μέγαν ρήτορα τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας Ἐμμανουήλ, ἤμας δὲ μέγας τις ρήτορ Μανουὴλ Πελοποννήσιος ἔξοχος κατὰ τὴν ἔσω καὶ τὴν θύραν παιδείαν (δ) Turcognaciam Μαρτίνου Κρουσίου σελ. 146) ἐπὶ τοῦ Πατριάρχου Παχωμίου τοῦ δις τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον κασμήσαντος ἐν ἔτει 1503 καὶ 4 καὶ 1505-14 (δ) Μ. Γεδιὼν Π. Π. σελ. 496 καὶ 498), ὅστις πρότερον Ζιγῶν Μητροπολίτης ὦν εἶχε πολλὰς σχέσεις μετὰ τῆς Ἱ. ταύτης Μονῆς, τὴν ὅποιαν καὶ τὰ μέγιστα ἐνημέτησεν, ὡς κατωτέρω ρηθῆναι, καὶ καλῶς ἐγίνωσκε τὴν ἁγίαν καὶ ἀγγελικὴν πολιτείαν τοῦ κτίτορος αὐτῆς, πολὺ πιθανὸν εἶναι παρ' αὐτοῦ τότε ἀνεγνωρίσθη ὡς ἄγιος καὶ κατ' ἐντολήν αὐτοῦ συνετάχθη καὶ ἡ Ἱ. αὐτοῦ ἀκολουθία παρὰ τοῦ ρηθέντος μεγάλου ρήτορος Μανουὴλ. (β) Α.Α.Κ. σελ. 7, 16, 17, 18 καὶ 22.

(γ) Α.Α.Κ. σελ. 11 καὶ 16-18.

Καίτοι δὲ ἡ δι' αὐτῶν εἰσαχθεῖσα κοινοβιακὴ ζωὴ ἦτο λίαν σκληρὰ, ἐπειδὴ καὶ πρότερον οὕτοι ἀσκητικῶς ἔζων, ἐγένετο δεκτὴ παρ' αὐτῶν καὶ ἐπὶ αἰῶνας ἐτηγρόθυμ μετὰ πολλῆς ἀκριβείας. Διὸ καὶ μεγάλως φήμιτι ἀπηλθον ἡ Ἱ. αὐτῇ Μονῇ, ὀνομαζομένη εἰς ἐτηγρόθυμ τινὰ τοῦ δευτέρου ἀρχαίου Κώδικος οὐ μόνον σεβασμία, ἀλλὰ καὶ ἀγία καὶ θεία (α) καὶ ὡς ἱεροῦ θεωρουμένου τοῦ ἐδάφους αὐτῆς προσεφέροντο εἰς αὐτὴν ἐκταταμένα γαῖται, ὥπως ἐπιτροπὴ μετὰ θάνατον ὁ τῶν θεωρητῶν ἐν αὐτῇ ἐκταταμένος, ἐπὶ τῇ ὁποίᾳ σκοπῇ Λάζαρος τις φέρ' εἰπεῖν ἀνέριψεν ὑπὲρ τὰ 300 στρέμματα γῆς ἐν ἔτει 1250 (β).

Αὗται εἰσιν αἱ τοῦ αἰδίου Ἰωαννίμου λαμπραὶ ὑπὲρ τῆς ἱερᾶς ἡμῶν Μονῆς πράξεις. Πόσα δὲ ἀρὰ γε ἐν τῇ ἐπισκοπῇ Ζιγνῶν ἐπραξεν, ἔνθα καὶ μεῖζονα καθήκοντα εἶχε καὶ στάδιον ἐνεργείας πολὺ εὐρύτερον; Πολλῶ πλείονα βεβαίως καὶ λαμπρότερα, ἅπαντας μὲν ὡς λῦχνος ἐπὶ λυχνίας φωτίζων καὶ καθοδηγῶν διὰ τῆς σοφίας καὶ ἀρετῆς αὐτοῦ εἰς τὸ ἀγαθόν, κατὰ δὲ τῶν κακοτήτων καὶ ἐδωλοκακούντων προστατειῶν τοῦς ἀδυνάτους, ὑπερασπιστὸν τοῦς ἀδικουμένους, βοήθων τοῦς χρίαν ἔχοντας καὶ ἐν γένει τύπος τῶν πιστῶν γενόμενος καὶ καλοῦ ποιμένος παράδειγμα. "Οἱ δὲ πολλοὶ διεκρίθη ἐκεῖ καὶ διέπραψε καταφαίνεται καὶ ἐκ τῶν πολλῶν εἰς τὴν Ἱ. Μονὴν δωρεῶν τῶν ἐκείνῳ χριστιανῶν, αἰτίας καὶ ἐξ εὐλαβείας μὲν πρὸς τὸν τίμιον Προδρόμον εἰς αὐτὴν ἐδίδοντο, πιθανὸν ὅμως εἶναι καὶ ἐξ εὐγνωμοσύνης αὐτῶν πρὸς τὸν Κτίτορα αὐτῆς, ὅπερ καὶ ῥητῶς λέγεται ἐν τῇ ἀφιερωτικῇ, δι' ὃ ἀφιερῶσας τις 200 στρέμματα γῆς ἐκ τῆς ἐπαύλειώς αὐτοῦ, ὀνομαζομένης τοῦ Ἑσφρητισμοῦ, ἐμολογεῖται ὅτι ἀφιέρωσας ταῦτα διότι δι' ἀνέγκης τοῦ αἰδίου Κτίτορος ἐξεδόθη ὁμοίως τῆς αὐτοκρατείας, β' ὃ ἀπὸ ἀλλήλων τῶν διγενικῶν ἀνυψήσιων καὶ ἀρπαγῶν τοῦ διειδυνοῦ τῶν πληρίων τοῦ Ἑσφρητισμοῦ ζευγλαστῶν αὐτῆς Ποδοκλήρου καὶ Βερνίκης (γ). Κατωρθώθη δὲ βεβαίως τούτω παρ' αὐτοῦ, διότι ἡ γῆμι τῆς μεγάλῃς ἀγίας καὶ ἀρετῆς αὐτοῦ εἶχε διαδοθῇ καὶ μέγχι τῆς βασιλικῆς οὐλῆς. Διὸ καὶ οἱ τότε αὐτοκράτορες οὐ μόνον τὴν Ἱ. Μονήν, ὡς προείρηται, εὐργετήσαν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τούτων μεγάλων δωρεῶν ἡξίσαν καὶ ἐπαύειν ἐτίμησαν. Καὶ ὁ μὲν Ἀνδρόνικος ὁ β'. ἡξίησε τὰς προσόδους τῆς ἐπισκοπῆς αὐτοῦ προσαρτήσας εἰς αὐτὴν διὰ χρυσοβούλλου τὸ ἥμισυ ἐκταταμένης ἐπαύλειος ἐν τῇ Κετῇ Ζιγνῇ, ὁλοθὺ ὀνομαζομένης, τῆς ὁποίας τὸ ἅλλο ἥμισυ εἶχε δώσει εἰς τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ Εὐκρίνου Κοινοπολίτου (δ) ὁ δὲ Ἀνδρόνικος ὁ γ'. προεβίβασεν αὐτὸν ἀπὸ Ἐπισκοπῆς εἰς Μητροπολίτην κατὰ Ἱ. μοναχὸν τοῦ ἔτους 1250, κτ. Κ. ἡ 1329 μ.χ., ὥπως καὶ ἀποκαλεῖται αὐτὸν ἐν τῇ τότε ἐκδοθέντι

λογιστικῇ δασταγῶς διὰ μόνου τοῦ δεκαμβρίου μηνὸς καὶ τῆς γ'. ἰνδικτιῶνος· ἐπειδὴ δὲ οὗτος ἀνῆλθεν ἐπὶ τοῦ Πατριάρχου Θρόνου ἐν ἔτει 1323 μ.χ. καὶ ἔμεινεν ἐπ' αὐτοῦ μέχρι τοῦ ἔτους 1324 (ἔρα Π.Π.Μ. Γεδεών 417), ἐπεκωρώθη ἄρα τὸ Τοπικὸν ἐν ἔτει 1325, κτ. Κ. ἡ 1325 μ.χ., πρὸς τὸ ἀντιστοιχεῖν τῇ γ'. ἰνδικτιῶν. Τὸ δὲ πρόσταγμα ὡς φέρει τὴν αὐτὴν μὲν ἰνδικτιῶνα, μίση δὲ ἀπρίλιον, εἶναι τοῦ ἐπομένου ἔτους 1326 μ.χ. Περὶ δὲ τοῦ σωζομένου Τοπικοῦ σημειώσαντες εἰς εἰς ἀντίγραφον οὐχὶ τῆς πρώτης ἐκδόσεως, ἧτις ἐπεκωρώθη παρὰ τοῦ ρηθέντος Πατριάρχου, ἀλλ' ἑτέρας μετὰ τὸ ἔτος 1332, κτ. Κ. ἡ 1332 μ.χ. Διότι α') μὲν οὗτο τοῦτο ἐπεκωρώθη ἐν ἔτει 1325 ὁ αἰδίου Ἰωαννίμου ἦν ἐπίσκοπος Ζιγνῶν (βρ. σφύλλων καὶ αὐτοκρ. πρόσταγμα Α.Α.Κ. 184-192), ἐν δὲ τῇ σωζομένῃ Τοπικῇ καὶ ἐν ἀρχῇ καὶ ἐν τέλει καλεῖται Μητροπολίτης, ὁποῖος ἐγένετο ἔπειτα ἐν ἔτει 1329 διὰ χρυσοβούλλου τοῦ ἔτους 1329, κτ. Κ. β') ἐν τῇ αβ'. αὐτοῦ κεφαλῇ περὶ ἐφόρου καὶ κτίτορος συνιστᾷ ὡς ταῦτο τὸν Ἰωάννην Καντακουζηνόν. ἐν φ' ἡ ἐφορεῖα εἰς αὐτὸν ἀνετέθη καὶ ἀνεγνωρίσθη ἐφορος καὶ ἄλλος Κτίτωρ αὐτῆς διὰ χρυσοβούλλου τοῦ ἔτους 1332, κτ. Κ. ἡ 1332 μετὰ Χριστόν. (α) Β.Α.Κ. σελ. 66, 68 κ.τ.λ. (β) αὐτόθι 4 καὶ 5.

(γ) Β.Α.Κ. σελ. 22 καὶ 23. (δ) Ὅρα αὐτόθι Πωλητήριον αὐτῆς εἰς τὴν Ἱ. Μονὴν 846 στρεμ-

ὑπὲρ τῆς Μονῆς χρυσοβούλλου, ὡς καὶ ἐν ἑτέρῳ μετὰ τρία ἔτη, τῶν ὁποίων ἀντίγραφα σώζονται (α). Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐπισκοπὴ Ζιγνῶν ὑπέκειτο ὡς τότε εἰς τὸν ἄρτον Σερρών, ὑπέβαλεν εἰς αὐτὸν ἀντιέκλειπες τὴν ἐπισκοπὴν Νικοπόλεως ὑπαγομένην εἰς τὴν Μητροπολὶν Φιλίππων (β). Ἀλλὰ Μητροπολίτης ὁ αἰδίου Ἰωαννίμου γενόμενος ἔζησε μόλις 4 ἔτη. Διότι ἐν ἀσθενείᾳ περὶ τῶν 4 ἔτων τῆς σκληρᾶς διαίτης καὶ τοῦ γήρατος λίαν ἐξασθενήσας ἦλθεν εἰς τὴν Μονὴν καὶ μεγαλόσχημος κατὰ τὴν παράδοσιν γενόμενος ἐπ' ὀνόματι Ἰωάννης ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον τῇ 12ῃ δεκαμβρίου τοῦ ἔτους 1333 75 περίπου ἔτων τὴν ἡλικίαν, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ δύο ἀφιερωτικῶν ἀμφιπλῶν καὶ γαίων εἰς τὴν Μονήν, εἰς τὸ ἐν μὲν τῶν ὁποίων ἐνυλάζεται μακαρίτης (γ)· τὸ δὲ ἄλλο φέρει τὴν ὑπογραφήν τοῦ διαδεχθέντος αὐτὸν εἰς τὴν Μητροπολὶν Ζιγνῶν Σοφρόνιον (δ)· τὸ δὲ σῶμα αὐτοῦ ἐτάφη ἐν τῇ Μεσοκτικῇ τοῦ ἱεροῦ ναοῦ, ἔνθα ἦν καὶ ὁ τάφος τοῦ θείου αὐτοῦ.

Σημειώσεις. Ἐκτὸς τοῦ ἡμετέρου Ἰωαννίμου καὶ τοῦ Σοφρόνιου καὶ τριῶν ἄλλων Μητροπολιτῶν Ζιγνῶν ἀναφέρονται ἐν τῇ δευτέρᾳ ἀρχαίᾳ Κώδικι τῆς Μονῆς· α') Νεόφυτος Ζιγνῶν ὀλίγω πρὸ τοῦ Παχωμίου, ὅστις ὑπογράφει εἰς ἑτήγραφον δασταγῶς ἀχρονολόγητον (Β.Α.Κ. 217) β') ὁ Παχώμιος ἐν ἔτει 1314, κτ. Κ., ὅστις ἐγένετο καὶ Πατριάρχης (αὐτόθι 219) καὶ γ') Ἰερόθεος ἐν ἔτει 1314, κτ. Κ. (αὐτόθι 239).

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

Ἱστορία τῆς ἱερᾶς Μονῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Μονὴ τοῦ αἰδίου Ἰωαννικίου ἀπὸ 1270 καὶ 75-1300 περίπου μ.χ.

Ἐκτίσθη αὕτη παρὰ τοῦ αἰδίου Ἰωαννικίου κατὰ τὰ ἔτη 1270 ὥς 75 μ.χ., ὡς λίαν πιθανῶς εἰκάζεται ἐκ τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ἔζησε καὶ τῶν λοιπῶν τοῦ βίου αὐτοῦ πράξεων (ε). Ὅθεν μᾶλλον γὰρ ἐκ τοῦ θολοῦ σελ. 151 καὶ 152. (α) αὐτόθι 187-192. (β) Μ. Γεδεών Π.Π. 418. (γ) Β.Α.Κ. 147 148. (δ) αὐτόθι 149 καὶ 150. Τὸ ἀφιερωτικὸν τοῦτο, ὡς καὶ τὸ προηγούμενον, χρονολογοῦνται κατὰ δασταγίαν διὰ μόνου τοῦ μηνὸς Αὐγούστου καὶ τῆς β'. ἰνδικτιῶνος ἀνεῖναι προσθήκης τοῦ ἔτους, ἀλλ' ἡ β'. ἰνδικτιῶν ἀδύνατον νὰ ᾖ αἰὶν ἢ τῇ τοῦ ἔτους 1300, κτ. Κ. Διότι καθ' ὅλας τὰς ἰνδικτιῶνας τῆς προηγούμενης 15ετοῦς περιόδου (ἀπὸ 1300-1314, κτ. Κ.) ἔζη ἀναμφιβόλως ὁ Κτίτωρ, ὡς δηλοῦται ἐκ τῶν τότε ἐκδοθέντων χρυσοβούλλων. Ἐν δὲ ἔζη ἐπίσης καὶ καθ' ὅλην τὴν ἐπομένην 15ετὴν περίδον (ἀπὸ 1315-1329, κτ. Κ.), οὐχὶ μόνον οὐδὲν ἐτήγραφον δηλωτικὸν τοῦτο ὑπάρχει, ἀλλ' ἐκ πολλῶν ἐτηγμάτων τοῦ Κώδικος ἐξ ἀνακτίας φαίνεται ὅτι ἦν ταυθῶς π.χ. τοῦ ἐν ἔτει 1300, κτ. Κ. χρυσοβούλλου τοῦ Κράλη τῆς Σερβίας Στεφάνου (Α.Α.Κ. 230-233). Συμπεραίνεται δὲ καὶ ἐξ ἐνός ἐτηγματοῦ τοῦ ἔτους 1300, κτ. Κ., δι' ὃ δηλοῦται ὅτι, ἀρ' ὅ ἐκινήθη ἀγωγή καὶ κατ' ἄλλων καὶ κατὰ τοῦ αἰδίου Κτίτορος διὰ κτημάτων ἀγορασθέντων παρ' αὐτοῦ διὰ τὴν Μονήν, μεταμειλθόντες ἔπειτα οἱ ἐνάγοντες ὑπόσχονται δι' αὐτοῦ ὅτι θὰ ἀφῃρῶναι ἀνεόχλητον αὐτὴν, ἧτις κατεῖχε τοῦτο, ὡς ἀποδιδόντος βεβαίως ἐν τῇ μεταδὲ τοῦ αἰδίου Κτίτορος (Β.Α.Κ. 24 καὶ 25). Καὶ ἐπειδὴ ἐορτάζεται ὡς ἀνάκτιστος τῇ 12 δεκαμβρίου, ἐξεδήμησεν ἄρα πρὸς Κύριον ἐν ἔτει μὲν 1300, ἀπὸ κείσεως Κόμορον, 1333 ἔτι μετὰ Χριστόν. (ε) Ὅρα ἀποδοθέν βίον αὐτοῦ Μέρος Β'. Κεφ. α'.

καὶ ἐν ἔτει 1289, Ἡγούμενος ὦν αὐτῆς κατὰ τὴν πωλητήριον, ἠγόρασαν ἀμπελοποιον ἐν Σέρραις (α). Εἶχε δὲ ἐκλέξει κατ' ἀρχὰς τὸν τόπον αὐτῆς διὰ τὸ κρημνώδες αὐτοῦ καὶ δυσπρόσιτον δι' αὐτὸν καὶ μόνον ὡς ἐρημητήριον, ὅπως ἐκρησόμενον, ὡς φαίνεται, καὶ εἰς ἄλλον τινὰ πρὸ πολλῶν ἐτῶν, ἀσκητικῶς ἐν αὐτῇ ζήσαντα· διότι εἶδεν ἔχει μικρὸν τινα ναόν, τὸ νῦν παρεκκλήτριον τοῦ τιμίου Προδρόμου, πεπαλαιωμένον καὶ ἀστεγον, τὸν δὲ περὶ αὐτοῦ καλυμμένον ὑπὸ ἀκανθῶν καὶ παντοίων ἄλλων ἁγρίων φυτῶν. Τὸν ναόν αὐτὸν τοῦτον ἐπισκευάσας καὶ τὸν παρ' αὐτῷ τόπον καθάρσας, ἔζη μονώτατος ἐν αὐτῇ, καθὼς ἐπαθόμενος. Ἀφ' οὗ δὲ ἤρρισαν νὰ προσέρχονται καὶ ἄλλοι ἐπιθυμούντες ἵνα συμμετάσχῃσι τῶν ἀσκητικῶν αὐτοῦ ἀγώνων, τὴν ἀποβολὴν αὐτῶν ὡς ἀνεπιβούρους εἰς τὸ καθῆκον τῆς πρὸς τὸν πλησίον ἀγάτης νομίζων, καθύστερον μάλιστα καὶ ὁ τόπος διὰ πολλοὺς λόγους καταλλήλως ἐφαίνετο πρὸς τὸν ἱ. Μονῆς (β), κατὰ μέρος ἀφῆρας τὴν πύλιν αὐτῇ ἡσυχίαν, ἐδέχτο εὐχαρίστως τοὺς καὶ μετὰ πολλοῦ τοῦ ζήλου ἐκίει περὶ τὸν μικρὸν ἐκείνου ναόν καὶ χάριν αὐτῶν Κελλία (γ). Καὶ τοιοῦτοτρόπως ἤρξατο κυριεύειν παρ' αὐτοῦ κατ' ὀλίγον ἡ ἱ. αὕτη Μονή, ἥτις καθολικὸν μὲν ναόν εἶχεν ἐκείνου τὸν μικρὸν τοῦ τιμίου Προδρόμου, αὐτὴν δὲ ἐνθα νῦν ὁ μέγας ἱ. ναὸς καὶ ἐφθασε πρὸς δυσμὰς ὀλίγον κατωτέρω τῆς ἡδὴ λαμπρὰς φάλης μετὰ τῆς ἀνακηρυκτικῆς αὐτῆς κρήνης, ὥστε ἦτο ἡμίσεια περίου τῆς νῦν διαρχούσης. Ὅτι δὲ μέγιστος ἐκεῖ ἐξετείνετο δῆλον ἐκ τῶν εἰσέτι σωζομένων σημείων τῆς ἐκεῖ πλησίον θέσεως τῆς τότε πύλης τῆς Μονῆς ὑπὸ ἐν πρὸς τὴν αὐτὴν δωμάτιον τοῦ ἡγουμένου καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς πύλης, ἥτις αὐτῇ καὶ αὕτη παρερριμένη ὡς ἀχρηστος εἰσέτι διατηρεῖται. Διότι, ἂν καὶ μόνον κελλία ἀναφέρειν ὅτι ἐκτίσθησαν παρὰ τοῦ θεοῦ οὗτοῦ ὁ αἰδίδμος Ἰωακείμ, ἐν τῇ προεμίᾳ τοῦ Τυπικοῦ, ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ παρ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου αὐτῆς Μονῆς ἀποκαλεῖται, ὡς καὶ παρ' ἄλλων ἐν ἐγγράφοις ἐκείνης τῆς ἐποχῆς (δ), καὶ ταῖς τεσσάρων περὶ αὐτὰ βεβαίως παρ' ἐκείνου ἐκτίσθη, ἐν ᾗ ἦν ἡ ρηθεῖσα πύλη, καὶ ἑτέρα κτίσις, ὡς περὶ τὴν, φθόρις, μαρτυρεῖται κατὰ, ἀστα εἶσιν ἀπαραγίτως ἀναγκαῖα εἰς μίαν Μονήν.

Σημειώσεις. Ἐν τῇ προεμίᾳ τοῦ Τυπικοῦ αὐτοῦ ὁ αἰδίδμος Ἰωακείμ, προαναγγέλλων τοῖς ἀναγνώσταις διὰ τίνος Μονῆς καὶ παρὰ τίνος κτισθεῖσαν τοῦτο συνέταξε, τινὰ μόνον τῶν τῷ βίῳ αὐτοῦ καὶ τοῦ θεοῦ αὐτοῦ ἐγγράφων, ἵνα μὴ εἰς λήθην παντελῆ οὖν τῷ χρόνῳ περιέσῃται, καὶ δι' αὐτὸς ἐπιπροχάδην ἱστορήσῃ μεγάλη χάρις αὐτῷ ἀφίεται.

Ταῦτα δὲ ἐκτίσθησαν παρὰ τοῦ αἰδίδμου Ἰωαννικίου ἐκ ἰδίων χρημάτων καὶ διὰ τῶν ὁσίων τότε χριστιανῶν προσέφερον, ἵνα δέηται ὑπὲρ αὐτῶν αὐτοῦ αὐταῖς ἄλλας ἀναφέρεται ὡς συνδραμῶν αὐτῇ, ἐν δὲ τῇ χρυσοβούλῃ τοῦ ἑτους 1290, κατὰ Κ. λέγεται ὅτι οὐκ ὀλίγα ἐκ τῶν αὐτοῦ καταβάλλωσι πρὸς τὴν τῆς Μονῆς ἀνέγειν, καθὼς καὶ ὁ αἰδίδμος Ἰωακείμ ἔπειτα (Α.Α.Κ. 150-160). Ὅτι δὲ εἶχε περιουσίαν συμπαινέται ἐκ δύο πωλητηρίων, δι' ὧν ἠγόρασε γαῖας πλησίον τῶν αὐτοῦ κειμένων (ε). Καὶ ἀφ' οὗ δὲ τὴν Μονήν κατ' ὀλίγον ἐκτίει, παρεῖχε καὶ τὰ πρὸς τὸ ζῆν εἰς τοὺς ὀλίγους συνελθόντας καὶ συνασσωμένους αὐτῇ, μερικῶν οὕτως ἐκτὸς τῶν πνευματικῶν καὶ περὶ τῶν σωματικῶν αὐτῶν ἀναγκῶν (στ). Διὰ τοῦτο ἐπειδὴ ὀλίγα ἦσαν τὰ αὐτοῦ κτήματα, αὐτὰ οὐχὶ πλέον ὡς ἕνα, ἀλλὰ τῆς Μονῆς ἐθεώρει, προσεπάθει διὰ συνεπὲς οικονομίας ἵνα καὶ αὐτὰ αὐτὰ ἀγοράζων, ὡς προσέχεται, καὶ ἑτέρα, εἰς ὃ οὐκ ὀλίγον βεβαίως ζῶντος ἐπὶ αὐτοῦ συνέδραμε καὶ ὁ ἀνεφὲς αὐτοῦ αἰδίδμος Ἰωακείμ. Ἀλλὰ καὶ ἀμειψόμενα εἰς αὐτὴν πιθανῶς ἐγένοντο, οὖν τὸ προρηθέν τοῦ Ἀζάρου καὶ β. σπέρματα ἐτέων (ζ).

- (α) Β.Α.Κ. 3. (β) Ὁρα ὁποῦθεν Μέρ. Α'. Κεφ. β'. (γ) Α.Α.Κ. 14. (δ) Β.Α.Κ. παλ. 3.
(ε) Β.Α.Κ. 3 καὶ 4. (στ) Α.Α.Κ. 15. (ζ) Β.Α.Κ. 4 καὶ 5, 17 καὶ 18.

Ἀφ' οὗ δὲ καὶ ὁ αἰδίδμος Ἰωαννικίος προεμίσθη κατὰ θέαν εὐδοκίαν ἐπίσκοπος Ἐζεβάν, μικροῦ νῦν χωρίου παρὰ τῇ πεδιάδι Σερρών, Ἡγούμενος τῆς Μονῆς κατέστη ὁμώνυμός τις αὐτῇ ἐκ Σερρών, Ἰωαννίσιος μὲν τὸ ὄνομα, ἐπονομαζόμενος δὲ Καλοῦδης (α), ἐλκεῖς βαβαῖος κοινῇ φήρῃ ἐκείνου καὶ τοῦ ἀνεφὸς αὐτοῦ Ἰωακείμ, ἀνὴρ ἱκανὸς καὶ Κεῖτωρ ἐτέρας Μονῆς ἐν Σέρραις ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου πλησίον τοῦ παρὰ τὴν πόλιν χεῖμαρος (β). Διὰ καὶ πολὺ ἀφελήθη παρ' αὐτοῦ ἡ ἱ. Μονή· διότι οὐ μόνον τὴν ἰδίαν αὐτοῦ Μονὴν προσήρτησεν ὡς Μετόχιον εἰς αὐτὴν, ἀλλὰ καὶ ἀμπελῶνα παρ' ἐκείνην ἠγόρασε καὶ χέρσον τόπον (γ), ἕως δὲ καὶ ἑτέρα. Μὲθ' ὅλα ὅμως ταῦτα μάλλον Σκήτη τις πενυχρά ἦτο οὕτῃ ἐπὶ τοῦ αἰδίδμου Ἰωαννικίου ἡ ἱ. Μονή, τοιαύτη δὲ τῇ ὄντι κατέστη ἐπὶ τοῦ ἀνεφὸς αὐτοῦ Ἰωακείμ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Μονὴ τοῦ αἰδίδμου Ἰωακείμ ἀπὸ τοῦ 1300 ἕως 1333 μ. χ.

Ἀναβαρὼν ὁ αἰδίδμος Ἰωακείμ μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ πᾶσαν τὴν τῆς Μονῆς ἐπιμέλειαν

(α) Β.Α.Κ. 1 καὶ 2. Καὶ τὸ ἐγγράφον τοῦτο χρονολογεῖται ὁμογενῶς διὰ τῆς γ'. μόνον ἰνδικτιῶνος καὶ τοῦ μηνὸς Ἰουλίου· ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ Ἰωαννικίος Καλοῦδης διεδέχθη τὸν Κεῖτωρα Ἰωαννικίον, ὅστις ἐπίσκοπος ἐγένετο μετὰ τὴν ἐν ἔτει 1290, κατὰ Κ. χαρτοποιαν τοῦ ἀνεφὸς αὐτοῦ ὡς ἐπίσκοπος Ζηγῶν, ἡ γ'. ἰνδικτιῶν μετὰ μεγίστης πιθανότητος εἶναι ἡ τοῦ ἑτους, σφ' 1290 μ. χ. Ὅτι δὲ οὕτῃ ὁ αὐτὸς ἦν οὗτος τῇ αἰδίδμῳ Κεῖτωρ Ἰωαννικίος καταφαίνεται καὶ ἐκ τῆς ἐπωμικῆς Καλοῦδης, ἥτις οὐδαμῶς ἀποδίδεται εἰς ἐκείνον, καὶ ἐκ τῆς κτίσεως παρ' αὐτοῦ ἐν Σέρραις τῆς τοῦ ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου Μονῆς, ἀναφέρεται δὲ καὶ ζῶν ὡς Προϊστάμενος τῆς ἱ. Μονῆς ἐν πολλῇ μεταγενεστέρῃ δικαστικῇ ἐγγράφῃ χρονολογούμενῃ διὰ τῆς ἰνδ. κατὰ τοῦ ἑτους σφ' 1300, κατὰ Κ., ἀπὸ οὗ γρηπτόν μάλιστα σφ' 1300, ἵνα συμφωνήσῃ μετ' αὐτοῦ ἡ γ'. ἰνδικτιῶν, ἣν ἐπίσης ἔχει καὶ τὸ διὰ τὴν δικὴν πρόσταγμα (Β.Α.Κ. 7 καὶ 8).

(β) Β.Α.Κ. 2 καὶ 3. (γ) αὐτόθι 1 καὶ 2, 2 καὶ 3. Τὸ δεύτερον ἐγγράφον χρονολογεῖται διὰ τῆς β'. ἰνδ. καὶ ἑτους σφ' 1300, κατὰ Κ., ἀλλ' ἐπειδὴ ἐν ἔτει σφ' 1300, κατὰ Κ., ἦν οὐχὶ β'. ἰνδ. καὶ ἑτος, ὁ δὲ Ἰωαννικίος ἀναφέρεται ζῶν, ὡς προσέχεται, καὶ ἐν ἔτει σφ' 1300, κατὰ Κ., πολλὴ πιθανὸν ὅτι τὸ ἑτος αὐτοῦ ἦτο οὐχὶ σφ' 1300, ἀλλ' σφ' 1299, κατὰ Κ. παραλειφθέντος κατὰ παραδρομὴν τοῦ ο. Ὅτι δὲ ἡ Μονή τοῦ ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου ἐγένετο Μετόχιον τῆς ἱ. ἡμῶν Μονῆς ἀναφέρεται ὅχι μόνον ἐν τῇ πρώτῃ ἐγγράφῃ τοῦ Β.Α.Κ. ἑτους 1290, ἀλλὰ καὶ ἐν ὑπομνήματι τοῦ ἑτους 1339, ἐν ᾗ συγκεκριμένη μετὰ τῆς τότε ἀμειψομένης ἐτέρας Μονῆς τοῦ ἁγίου Γεωργίου τοῦ κρυονερίτου καὶ μετατραπείσης ὁμοῦς εἰς Μετόχιον (Β.Α.Κ. 141), πρὸ αἰῶνος ὅμως αὕτη κατεστράφη, οὐδὲ πᾶν ἐκεῖνο ὑπάρχει τρωστόν. Σημειοῦσθαι δὲ ἐν παρόδῳ ὅτι ἐκτὸς τῶν δύο ρηθεῖων Μονῶν ὑπάρχον τότε ἐν Σέρραις καὶ ἄλλαι τέσσαρες: α) Μία γυναικεία Μονή τῶν Ταξιαρχῶν β) Μονὴ ἀνδρῶν ἐπ' ὀνόματι τῆς ὑπερλαίας Θεοτόκου τῆς βοσκοῦσας ἢ βοσκοῦσας, τῶν ὁποίων πωλητήρια εἶναι τὰ δύο πρῶτα ἐγγράφα τοῦ Κώδικος (Β.Α.Κ. 1-3) ἡ δεύτερα δὲ τοῦτον ἀμειψομένη ἀναλῶντος εἰς τὴν ἱ. ἡμῶν Μονήν ἀναφέρεται καὶ ὡς Μετόχιον αὐτῆς ἐν τῇ Χρυσοβούλῃ τοῦ ἑτους σφ' 1300, κατὰ Κ. καὶ ἐκεῖνο ἕως ὅπου τὸ νῦν Μετόχιον τῆς Εὐκοσμοποιήσεως ἐν Σέρραις γ) Μονή τῆς πέτρας καὶ δ) Νέα Μονή περὶ τὰς Σέρρας (Β.Α.Κ. 152 καὶ 153). Καταστραφείσθαι δὲ καὶ τῶν τεσσάρων τούτων ὡς καὶ τῆς τοῦ Χρυσοστόμου πρὸ αἰῶνος οὕτῃ αἰθερίας ὑπάρχουσι τρωτά.

περί το έτος 1300 μ. χ., τοιαύτα ὑπὲρ αὐτῆς ἐπραξεν, ὥστε εὐλόγως ὀνομάζεται δευτέρως αὐτῆς καὶ κυρίως Κτίτωρ, ὅπου καὶ ὁ ἴδιος αὐτὸν ὑπολαμβάνων, ἀφείρεσεν αὐτὴν ὡς αὐτοῦ ἔργον ἐν τέλει τοῦ προοιμίου τοῦ Ὑπικού αὐτοῦ εἰς τὸν δόσηρα τῶν πάντων καὶ πλάστην Θεὸν πρὸς δόξαν μὲν τοῦ δυνάματος αὐτοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ τοῦ σωτήρος, τῶν δὲ αὐτοῦ πληρμαλημάτων ἐξέλασμα. Ἐπειδὴ δὲ ἀνάγκη πρὸ πάντων εἶναι ἡ Μονὴ Ἱερῶν καὶ εὐσεβείων, διότι ὁ πρῶτος καὶ μὴ χωρητικός ἦτο ὡς μικρότατος καὶ ἀνάρμοςτος αὐτῇ, κατὰ πρῶτον ἐκτίσθη παρ' αὐτοῦ ὁ καὶ μέχρι τοῦ νῦν ὑπάρχων μέγας καὶ θαυμάσιος καθολικός Ἱ. ναός, κοσμηθεὶς ἅμα καὶ δι' ἀναλόγων ἁγίων εἰκόνων καὶ ἱερῶν σκευῶν, ἔργον καλὸν καὶ θαυμάσιον. Ἐπειτα δὲ ἀντιθέσθαι παρ' αὐτοῦ καὶ Τραπεζίης μεγάλης κτίριον πρὸς τὴν τῶν μοναχῶν συντροφίαν κατὰ τὴν τοῦ κοινωβιακοῦ βίου τάξιν, ἣν προτίθετο νὰ εἰσαγάγῃ. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἡ τῆς Μονῆς χωρητικότης πάλιν μικρά, ἠρξήθη καὶ αὕτη πρὸς δυσμάς, μετατεθείσης τῆς πρὸς τὰ ἐκεῖ πλεονάζας μέχρι τοῦ μέρους, ἔνθα καὶ τὴν σήμερον καίται, ἐπὶ δὲ τοῦ τόπου, ὅστις συμπεριελήφθη διὰ τοῦ νέου περιβόλου, δι' οὗ σχεδὸν ἐδιπλασιάσθη αὕτη, φεκομηθήσαν παρ' αὐτοῦ ὁ μύλος καὶ ἄλλα κτίρια, ἐν οἷς καὶ ὁ μέγας καὶ στενωπὸς πύργος, ὅστις χρησιμεύει νῦν ὡς βιβλιοθήκη (α). Εἰς ταῦτα λατὼν ἀπερροφῶντο κατ' ἀρχάς πάντα τὰ ἀποταμιεύματα αὐτοῦ ἐκ τῶν ἐπισκοπικῶν αὐτοῦ διακονιῶν ἀπὸ τοῦ πτωχῶν-πτωχῶν. κτ. Κ. ἡ 1300-1307 μ.χ. τὰ δὲ κτίματα τῆς Μονῆς ἔμεινον ὅσα καὶ πρὶν ἦσαν, ὡς ἀρκούντα ἕως εἰς τὸν λιτὸν καὶ ἀπέρειτον βίον τῶν μοναχῶν αὐτῆς. Ἀφιερώθησαν ὁμοῦς εἰς αὐτὴν ἐν ἔτει μὲν 1305-200 στρέμματα γῆς καὶ 400 ἄλλα ὅσα ὅπου ἔκ της ἐπαύλειος τοῦ Ἐσφαγμένου παρὰ τινος Συμμεῶν Μαδάρτου (β). τότε δὲ περίπου ἡ ὀλίγη πρῶτον καὶ ἡ πλησίον τῆς Μονῆς μικρὰ ἑκαυτὸς Δοχὴ μετὰ ἐλαιῶνων ἔκτοτε ἀπαρχόντων καὶ τοῦ μικροῦ ναοῦ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου ὑπὸ τινος ὀνομαζομένου Δοχῆς, ὅστις ἐγένετο πτωχὸς καὶ μοναχὸς αὐτῆς (γ). Τὰ δὲ κτίματα, ὅσα εἶχεν αὕτη, ἦσαν τὰ ἑξῆς: ἐπὶ μύλοι ἐν Σέρραις (δ), 30 στρέμματα ἀμπελώνων καὶ τὸ Μετόχιον τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς βορειοῦς περὶ τὴν πόλιν Σερραίων, ἐντὸς δὲ αὐτῆς δύο ἐργαστήρια, εἰς φοβῆρος καὶ ἐν διαφόροις τόποις περὶ τὰ 800 ἄλλα στρέμματα γῆς καὶ πέντε ἱεροὶ ναοὶ (ε).

Ἄλλ' ἐχθρικής εἰσβολῆς γενομένης μετ' ὀλίγον εἰς Σέρρας κατὰ τι μεταγενέστερον δικαστικὸν ἔγγραφο, ἔπαθον ταῦτα μεγάλην καταστροφὴν καὶ ἐρήμωσιν (στ). ἐκ τῆς διαρκείας δὲ τῶν ἱστορουμένων ἐν αὐτῇ κακῶν εἰκάζεται δι' οἱ εἰσβαλόντες καὶ τῆς τοπικῆς ἀρχῆς κατωχούρας δὲν ἦσαν Ἀλαμανοί, ὡς ἐν τῷ ἔγγραφῳ λέγεται, τῶν ὁποίων οὐδεμία τότε παρ' οὐδενὸς ἐπιδορή μνηστέρεται, ἀλλ' οἱ εἰς Ἰσπανίας μετοφύροι τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους, οἱ ὁποῖοι ἀπαναστάτες καὶ ἐρημώσαντες τὴν Θράκην ἐπὶ δύο ἔτη (1306 καὶ 1307) διὰ τῶν λεηλασιῶν αὐτῶν καὶ διήρπασιν.

(α) Τὰ τελευταῖα ταῦτα ἀποσιωπῶνται ἐν τῷ αὐτογράφῳ βίῳ αὐτοῦ δι' ἐν λόγον καὶ πολλὰ ἐν τῷ βίῳ τοῦ θείου αὐτοῦ, ἔνθα ὅρα. (β) Β.Α.Κ. 22 καὶ 23. (γ) αὐτόθι 213 καὶ 215 καὶ χρυσόβουλλον τοῦ ἔτους 1301. κτ. Κ. ἡ 1309 μ.χ. (δ) Ἐπειδὴ εἰς τῶν μύλων μετὰ δύο πτερῶν ἦτο πλησίον τοῦ καθεδρικοῦ ναοῦ τῶν ἁγίων Θεοδώρων ἐν Σέρραις (ὅρα δύο χρυσόβουλλα τῶν ἐτῶν 1301 καὶ 1302). πολλὰ δὲ ὕδωρ καὶ ἥδη διέρχεται ὑπὸ τὸ μαρμαρότερον αὐτοῦ ἔδαφος, ἔρρεον ἅμα τότε τὸ ὕδωρ τοῦτο ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ τῆς γῆς πλησίον τοῦ ρηθέντος ναοῦ, ἡ δὲ ἐπιφανεία ἦτο πολὺ χαμηλότερα ἐν τῇ ἀρχαίᾳ πόλει ἢ ὅσον νῦν τὸ μαρμαρότερον αὐτοῦ ἔδαφος ἐπὶ 4 ὁρθοὶ καὶ 5 ἰαλλικὰ μέτρα καὶ ἐπέκεινα. Καὶ αἱ πόλεις λοιπὸν, πολλοὺ χρόνους παρελθόντος, ἐνταφίζονται διὰ τῶν συντεγμάτων τῶν πεπαλατωμένων κτιρίων, ὡς καὶ οἱ ἄνθρωποι, καὶ πρὸς τὴν τούτων μετὰ καιρὸν εἶδεν ἀνάγκη ἀνασκαφῶν. (ε) Ὅρα χρυσόβουλλον τοῦ ἔτους 1301. κτίσεως Κόσμου. (στ) Β.Α.Κ. 7 καὶ 8.

ἐπραξεν τὰ αὐτὰ ἐπὶ ἄλλα τόσα ἔτη (1308 καὶ 1309) καὶ ἐν Μακεδονίᾳ (α), κατὰ τὰ ἑποῖα καταλαβόντες ὡς ὁρητήρια τὰ ὑψηλότερα μέρη, ἐξηκολούθησαν ληστεύοντες καὶ κακοποιούντες διὰ καὶ φυγόντων ἔνεκα τούτου πολλῶν, ἐκτὸς τῶν διαπραγνῶν καὶ καταστρεφῶν, καὶ σφετερισμῶν ἐξέστων κτημάτων παρ' ἄλλων ἐγένοντο καὶ ἀμφισβήτησις οὐκ ὀλίγη ἔπειτα περὶ τῆς αὐτῶν κυριότητος (β), ἐξ οὗ καὶ ἠναγκάσθη, ὡς φαίνεται, ὁ αἰεθμὸς Ἰωακείμ πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν κτημάτων τῆς Μονῆς ἐν Σερραίᾳ τὴν ἔκδοσιν τοῦ πρώτου ὑπὲρ τῆς Μονῆς χρυσόβουλλου τοῦ ἔτους 1301. κτ. Κ. ἡ 1309 μ.χ. δι' οὗ ἐπικυροῦνται ταῦτα καὶ διατάσσεται ἡ ἀνεκλήριος αὐτῶν παρὰ τῆς Μονῆς κατοχή.

Τοιαύτην ὁμοῦς φθορὰν καὶ βλάβην ταῦτα εἶχον πάθει, ὥστε, ἂν καὶ ἐν ἔτει 1301. κτ. Κ. ἡ 1310 μ.χ. ἠγοράσθη καὶ τὸ ἐπιλοιπὸν μέρος τῆς ἐπαύλειος τοῦ Ἐσφαγμένου διὰ 200 δουκάτων (γ). ὥστε ὁλόκληρος ἡ ἐπαυλις ἐγένετο κτήμα τῆς Μονῆς (δ), τὸ δὲ ἐπόμενον ἔτος (1302). κτ. Κ. ἡ 1311 μ.χ.) καὶ δύο ἐργαστήρια ἐν Σέρραις (ε) καὶ ἐν ἔτει 1303. κτ. Κ. ἡ 1320 μ.χ. γῇ ἐκτεταμένη μετὰ τριῶν ὁδῶν πρὸς δυσμάς τῶν Σερραίων δι' ὁδοῦ δουκάτων (στ) ἀνεκτιθήσαν δὲ καὶ δύο καταστρεφόντες μύλοι τῆς Μονῆς. ὁ μὲν εἰς παρ' αὐτῆς, ὁ δὲ ἑτερος δαπάνη Ἐσφαγμένου τινος Σανάνου ὑπὸ τὸν δρον τοῦ νὰ νέμῃται οὗτος τὸ ἔμμερον τῆς προσόδου τοῦ μύλου ἐφ' ὃν αὐτοῦ καὶ τοῦ τότε Ἰγούμένου Ἀντωνίου Μοναχοπόλου (ζ). καίτοι τοσοῦτον δι' αὐτῶν προουθεῖται ἡ Μονὴ ἐκινδύνευεν οὐδὲν ἦτον ἵνα διαλυθῇ, ὡς ἐπιφορηθεῖται πιδανῶς κατ' ἐκείνην τὴν ἑπομένην ἐπὶ δύο ἔτη θανά καὶ διὰ χρεῶν. Τὸν κίνδυνον δὲ τοῦτον προῖδον ὁ αἰεθμὸς Ἰωακείμ καὶ μὴ δυνάμενος δι' ἴδιον μέσον ἵνα ἀποσοβῇ, ἠναγκάσθη ὅπως συστήσῃ αὐτὴν ὑπὸ τὴν ὑψηλὴν τῆς Σερβίας Σεράφου, ἂν καὶ ἦτο εἰς ἄκρον μετρώμενος καὶ ταπεινός (η). Καὶ τοῦτο καταμεινόντος ἐν ἔτει 1304. κτ. Κ. ἡ 1318 μ.χ. ὡς προεῖρηται ἐν τῷ βίῳ τοῦ αἰεθμοῦ Κτίτορος, τότε μὲν ἐχάρηθη εἰς τὴν Μονὴν τῇ αἰήσει αὐτῆς τὸ χωρίον Μονόσπητον (θ), μετὰ δὲ τρίς ἔτη ἐχάρηθη δι' ἄλλων δύο χρυσόβουλων καὶ πλήρους ἀτέλειαι εἰς τὰ κτίματα αὐτῆς (ι), ἀναδειχθεῖσης ἅμα καὶ Σταυροπηγιακῆς καὶ Πατριαρχικῆς· ἀλλ' ἐπειδὴ αἱ δωρεαὶ αὗται μόλις ἐν ἔτει 1304. κτ. Κ. ἡ 1327 μ.χ. δηλαδὴ μετὰ 8 ἔτη ἐπραγματοποιήθησαν, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τριῶν

(α) Ὅρα α'. τὸν. Ἰστ. τοῦ Ἑλλ. ἔθνος ὑπὸ Κ. Παπαρηγοπούλου σελ. 177 ἕως 200. (β) Β.Α.Κ. 7 καὶ 8. (γ) Ἡ τιμὴ διαφόρως ὀρίζεται ἐν ἑτέροις ἔγγραφοις τοῦ Β.Α.Κ., π.χ. ἐν σελ. 50 καὶ 51 εἰς δουκάτα οὐγκίας· ἐν σελ. 53 καὶ 54 εἰς δουκάτα χρυσὰ καὶ ἐν σελ. 48 καὶ 49 εἰς λίτραν μίαν δουκάτα, ἅπανα κ.τ.λ. (δ) Β.Α.Κ. 19-21. (ε) αὐτόθι: 59-61. (στ) Β.Α.Κ. 35 καὶ 36. Ἐν τῷ ἔγγραφῳ τοῦτε τοῦ νῦν χωρίου Καλὲνδρα καλεῖται Καλὰ δένδρα, καὶ τὸ Προσενίον Προσενίου, ἀλλὰ καὶ δὲ ἐν τῷ αὐτῷ Κώδικι τὸ χωρίον Πόρνα λέγεται Πορνή, ἡ Ζηλιάχοβα Ζελιάχοβα, τὸ Δουκί Ἰορίανη καὶ ἡ Βισίον Πιτέλα. (ζ) Β.Α.Κ. 7 καὶ 8, 9 καὶ 10. Τὸ πρῶτον τούτων χρυσόβουλλων διὰ τῆς ια' ἐνδ. καὶ ἔτους 1301. κτ. Κ., τὰ δὲ δύο δευτέρὰ διὰ τῆς α' ἐνδ. καὶ ἔτους 1302. κτ. Κ. Καὶ τῶν τριῶν δὲ τὰ ἔτη ἡμαρτημένα, τοῦ μὲν πρώτου τὸ ἔτος τραπέζιον, τοῦ δευτέρου, ἵνα συμφωνήσῃ μετὰ τῆς ἰνδικτιώνος, τῶν δὲ δύο ἄλλων διὰ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ ὡς προγεγενημένων, καθὼς γίνεται ἄλλον ἐκ τοῦ περιεχομένου αὐτῶν καὶ τοῦ πρώτου τραπέζιον 1301. (η) Τοιαύτη ἦτο ἡ ταπεινότης αὐτοῦ, ὥστε ἐν τῷ Πωλητηρίῳ δι' οὗ ἠγοράσθη τὸ ἐπιλοιπὸν τῆς ἐπαύλειος τοῦ Ἐσφαγμένου, ἀνφέρεται ὡς ἀγοραστῆς πρώτων ὁ τότε Ἰγούμενος Ἰγνάτιος καὶ ἔπειτα ὁ αἰεθμὸς Κτίτωρ καὶ κατόπιν οἱ λοιποὶ μοναχοί. (θ) Β.Α.Κ. 184 καὶ 185. (ι) αὐτόθι 181-183 καὶ 185-187.

3) Τὸ ἐν Σέρραις Μοναστήριον τὸ εἰς ὄνομα τιμώμενον τοῦ ἁγίου ἐνδόξου προφήτου Προδρόμου, ὅπου ἀφιερώθη ἐν ἔτει 1342 μ.χ. παρὰ τοῦ Κεϊκούρου αὐτοῦ Κωνσταντίνου τοῦ Χολοβάρου μετὰ τῶν βιβλίων, ἱερῶν σκευῶν καὶ τῆς περιτομῆς αὐτοῦ ἐπὶ ἐτησίῳ ὠραίῳ τιμῇ, ὁμώμορον μὲν, ἀλλὰ διάφορον ἐκείνου, ὅπου ἐν Σέρραις ἔκτισεν ὁ αἰεὶς Ἰωακείμ. Ἐκ τῶν δύο δὲ ὁδῶν, δι' ὧν ὀρίζεται ἡ περιτομή αὐτοῦ, ὅλον γίνεται ὅτι ταῦτο ἔκτισε, ὅσα δ' ἔτι νῦν ἐκκλησία τοῦ τιμίου Προδρόμου μετὰ τῶν περὶ αὐτῆς οἰκῶν (α). Ἐν ἔτει δὲ 1344 μ.χ. ἡγοράσθη παρὰ τῆς Μονῆς μεγάλη τις θειοῦς οἰκία ἐν Σέρραις τῶν δύο ἀδελφῶν Γεωργίου (β).

Ἀλλὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος (1345 μ.χ.) ἡ Ἱ. Μονὴ ὑπέστη οὐκ ὀλίγας κατὰστροφάς εἰς τὰ κτήματα αὐτῆς ἐκ τῆς τῶν Σέρρων ἐπιδρομῆς ὑπὸ τὸν Κράλην αὐτῶν Στέφανον τὸν Δουσαν, ὅστις καλὴν εὐκαιρίαν πρὸς κατάκτησιν ὑπολοβῶν τὴν ἐμφύλιον πόλεμον μεταξὺ τοῦ Ἰωάννου Καντακουζηνοῦ καὶ τῆς Ἀννῆς γυναικὸς τοῦ Ἀνδρονίκου τοῦ γ'. μετὰ τὸν ἐν ἔτει 1341 θάνατον αὐτοῦ, εἰσέβαλεν εἰς τὸ Ρωμαϊκὸν Κράτος. Τροσάτη δὲ ἦτο ἡ ζημία αὐτῆς, ὥστε ἐν ᾧ ἔδειξε πρὶν δύο κοιλὰ σίτου κατὰ μῆνα εἰς κληροδοτήριά τι τοῦ αἰετμοῦ Κεϊκούρου, ἐδυσκολούτο τότε εἰς τοῦτον διὰ καὶ συναφωνήθη ἀντὶ δύο καὶ διδῶν (γ). Ἀλλ' ὅς οὐ ὑπερισχύοντες οἱ Σέρβοι ἐκυρίευσαν καὶ τὴν πόλιν Σερρών κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ ἐφεξῆς ἔτους 1345 μ.χ. (δ). ὁ Στέφανος εὐμενῶς πρὸς τὴν Ἱ. Μονὴν χάριν τῆς γυναικὸς αὐτοῦ διακέλευσε, ὥς ἐφόρου αὐτῆς, τὸ μόνον ἐξαφάμινα καὶ ἀπῆλλασε παντὸς φόρου τὰ ὑπάρχοντα κτήματα αὐτῆς διὰ χειροβούλλου, ἀλλὰ καὶ ἄλλα ἐχορήγησεν εἰς αὐτὴν δι' αὐτοῦ οὕτως ἀντιγράφον μόνον σώζεται (ε). Διὰ καὶ ὑπὸ τὴν εὐνοίαν καὶ προστασίαν αὐτοῦ διατελοῦσα αὕτη ὑπῆρξεν ἡ συνεχὴς καὶ εὐτυχὴς ἐπὶ δεκά ετη μέχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ συμβάντος κατὰ Δεκέμβριον τοῦ ἔτους 1346 μ.χ. (στ). Ἐν ἔτει μάλιστα 1353 μ.χ. ἀπέντησε καὶ δύο ἄλλα Μονῆδες μετὰ τῶν κτημάτων αὐτῶν, καταστήσασα αὐτὰ Μιστάκια αὐτῆς, τὰ παρὰ τὸν φρέβριον Ζαχῶν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς ἐπικαλεσμένης Ὁστρονῆς καὶ τὸ ἐκείνην οἰκίαν τῆς ἁγίας Ἀναστασίας τῆς φαρμακοποιίας, τοῦ οὐοῦ καταστροφέντος ἀκολούθως, ὡς καὶ τὸ πρῶτον.

Ἐν ἐπιγραφῇ δὲ ἐπὶ πλακῶς ἄνω τῆς πρὸς τὴν αὐλὴν θυρίδος τοῦ μαγειρείου τῆς Μονῆς, καὶ δ.) Ἀρσένιος ἐν ἔτει 1355 μ.χ. (α) Β.Α.Κ. 145. Ἐν τῇ ἀφιερωτηρίῳ τούτῳ ἡ πρὸς βορρᾶν τῆς περιτομῆς τοῦ τότε Μοναστηρίου, νῦν δὲ Ἱ. Ἐκκλησίας τοῦ τιμίου Προδρόμου μέχρι πρὸ τινων ἐτῶν ὑπάρχουσα πύλη καλεῖται ἐπὶ τοῦ Κλοζομένου, ὡς καὶ ἐν ἐτέρῳ ἀφιερωτηρίῳ (αὐτόθι 140) καὶ οὐχὶ βασιλικῇ πύλῃ, ὡς γράφει κατ' εἰκασίαν ὁ κ. Πέτρος ππ. Γεωργίου ἐν τῇ περὶ Σερρῶν πραγματείᾳ αὐτοῦ ἐν σελ. 19· ἡ δὲ τοποθεσία αὐτῶν ἐκαλεῖτο «παλάτια τῆς διασπίνης» ἐνεκα προεπάρξεως βασιλείας αὐτόθι μεγαλοπρεποῦς τινος οἰκίας Ἡγεμονίδος τινὸς ἡ γῆρας πλουσίας. Δύο δὲ βασιλικαὶ πύλαι ἀναφέρονται ἐν τῇ β'. Κώδικι τῆς Μονῆς, «βασιλικῇ πύλῃ τοῦ κάστρου» (Β.Α.Κ. 63.) καὶ βασιλικῇ πύλῃ τοῦ φόρου (δηλαδὴ τῆς ἀγορᾶς) καὶ «βασιλικῇ ὁδῷ ἡ εἰς αὐτὴν κατεῖσα» (αὐτόθι 57 καὶ 58). (β) Ἰωσὺς ἐξ αὐτῶν ὠνομάσθη ἡ νῦν ἐν τῇ πεδιάδι Σερρῶν ἑκαπλὶς Γεωργουλάς, τὴν οὖσαν πρὸ ἰκτανῶν ἐτῶν ἐκκληροδοτήσας εἰς τὰ ἐκπαίδευτήρια τῆς πόλεως ὁ ἐκ τῶν ἐν Σέρραις προϋχόντων φιλόμοστος καὶ δεινός Νικόλαος Μιχαήλ, εὐχαριστικῶς δὲ ἔδωκε τὸ κληροδοτήριον εἰς αὐτὰ ὁ ἐπίσης φιλόμοστος καὶ φιλογενέστατος υἱὸς αὐτοῦ ὁ μεγαλοκτιματίας κύριος Μ. Ν. Μιχαήλ, ὅστις, εἰ καὶ μετέωχεν εἰς Θεσσαλονικίαν ἐξαικλουθεὶ καὶ ἐκεῖ προδύμως συντρέχων πρὸς αἰσίαν διεξαγωγὴν καὶ τῶν κοινῶν καὶ τῶν ἰδιωτικῶν τῆς πατρίδος αὐτοῦ ὑποθέσεων. (γ) Β.Α.Κ. 10 καὶ 11. (δ) Ὅρα περὶ τούτου σημείωσιν ἐν τῇ 62ῃ ἐπὶ χάρτου χειρογράφῳ β'. μεγέθους. (ε) Α.Α.Κ. 230-247. (στ) Ὅρα τὴν αὐτὴν σημείωσιν

γαῖα τινες εἰσέτι ἐξουσιάζονται παρ' αὐτῆς. Ἀφιερώθησαν δὲ εἰς αὐτὴν παρὰ Ἰωακίμου τινὸς ἐκ Ζίχνης, εἰς τὸν ὅποιον εἶχον χαρισθῆ παρὰ τοῦ αυτοκράτορος Ἀνδρονίκου διὰ χειροβούλλου διὰ τὰς εἰς τὸ Κράτος ἐκδουλεύσεις αὐτοῦ μετὰ 200 σερμεμάτων γῆς εἰς Θολὸν (α). Κατὰ τὸ ἔτος αὐτὸ καὶ Βατάσης τις Φωκακόπουλος, ὅστις ἐν δούσι ἐγγράφοις λέγεται οἰκίος τοῦ αυτοκράτορος καὶ πανευγενέστατος (β) ἀφιέρωσεν εἰς τὴν Μονὴν οἰκίαν, ἐργαστήρια καὶ γαίαν ἐν Σέρραις ὑπὸ τὸν δούρον ἐτησίον σιτηρασίον (γ). Ἐν ἔτει δὲ 1356 μ.χ. καὶ ἡ πρώτη ἀξιοθέτης τοῦ αυτοκράτορος Ἀνδρονίκου τοῦ β'. Εἰρήνη Χούμνανα κατὰ πρῶτον μὲν ἀφιέρωσεν εἰς τὴν Μονὴν ἓνα ἱερὸν ναὸν ἐν τῇ ἐπαύλει αὐτῆς Θολῇ μετὰ ἀλλοσιπῶν 25 σερμεμάτων, ἔπειτα δὲ καὶ ὅσον μέρος αὐτῆς ἐναπελείφθη ἀπ' οὗ ἐπώλησεν εἰς τὴν Μονὴν 846 στρέμματα (δ). Ἐξουσίαζε δὲ τότε ἡ Ἱ. Μονὴ καὶ τὴν ἑκαπλὶν Ἀσώματον. ὅπου συνέστησε Μιστόχον Κόμης τις Ἱερομόναχος καὶ ἕτερον Μιστόχον ἐντὸς τοῦ φρουρίου Ζαχῶν μετὰ ναοῦ τοῦ τιμίου Προδρόμου καὶ ἑτέρων δύο ναῶν ἐντὸς καὶ ἐκτὸς αὐτοῦ ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου Γεωργίου (ε)· ἐλάβαν δὲ καὶ 20 δούκατα φόρου παρὰ τῶν ἐν Ζίχνῃ Ἰουδαίων (στ).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄.

Κατάστασις τῆς Μονῆς ἐπὶ 142 ἔτη, ἀπὸ τοῦ 1356-1498 μ.χ.

Μετὰ τὸν ἐν ἔτει 1356 θάνατον τοῦ ρηθέντος βασιλέως Στεφάνου Δουσάν ὀλίγον καιρὸν διήρκεσε ἡ ἀναστάσις τῶν Σέρρων ἐξουσία, ὡς κατακαταρτισθέντος τοῦ κράτους αὐτοῦ εἰς ὁπλῶν Ἡγεμονίας, εἰς μὲν τῶν ὁποίων ὑπῆρχον καὶ αἱ Σέρραι (δ), ἀντὶ δὲ αὐτῶν καὶ τῶν Βουλαντιῶν ἐγκαθιδρόθη περὶ τὸ ἔτος 1370 (η) καὶ μέχρις ἐνταῦθα εἰς Ἀσίαν ἐπεκαταθεῖα ἡ κραταιὰ Ὀθωμανικὴ αυτοκρατορία. Ἀλλ' ἂν καὶ ἐκ τῶν ὅσα τότε συνέβησαν ἀναφέροντό τινα βασιλεῖς καὶ εἰς τὴν Ἱ. Μονὴν, ὡδὲν τοῦτον ἐπὶ γνωστὸν διὰ τὴν ἑλκεῖν δοστωχὸς ἐγγράφων ἐν τῇ β'. ἀρχαίῳ Κώδικι αὐτῆς, ὅστις τόσον πλουσία πηγὴ ἔως τότε ὑπῆρχεν. Ἐκ τῆς καταστάσεως ὅμως, ἐν ᾗ ἔπειτα αὕτη εὐρίσκεται, ὅλον γίνεται ὅτι ὑπέμεινε πολλὰ δεινὰ ἀπολέσασα ἐν τῇ τότε πολέμῳ ἡ καὶ δι' ἄλλα μετὰ ταῦτα αἰτία (θ) τὰ πλείστα τῶν κτημάτων αὐτῆς. Ποία δὲ ἔσται καὶ ὅσον εἰς αὐτὴν συμβάντα μέχρι τοῦ ἔτους 1498 ὑπάρχει ἀγνωστον, ὡς παρατεινομένου καὶ ἔως τότε τοῦ χάσματος τοῦ ρηθέντος Κώδικος. Ἐκ τῶν σωζομένων δὲ εὐτυχῶς ὑπὲρ τῆς Μονῆς φερμένων καὶ ἐκ μαρτυριῶν αξιοπίστων ἱστορικῶν ἱγνωστὸν ὑπάρχει ὅτι κατὰ τὴν σκοτεινὴν ταύτην χρονικὴν περίοδον δύο μεγάλων ἀγαθῶν ἀπῆλυσεν ἡ Ἱ. Μονὴ, τῶν ὁποίων τὸ μὲν ἔστωσε, τὸ δὲ ἄλλο ἐτίμησεν αὐτὴν. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἦτο ἡ πρὸς αὐτὴν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐπιδειχθεῖσα εὐμενία καὶ γενναιοδωρία τῶν πρώτων μεγίστων κατακτητῶν Σουλτάνων, ὅς ἐμνημόθησαν καὶ πάντες οἱ ἐκείνων διάδοχοι μέχρι τοῦ νῦν εὐκλειῶς τὰ σκήπτρα τῆς βασιλείας κατέχοντος Σουλτάν Ἀβδούλ Χαμίτ Χάν ἐφέντον μας. ὅ τ' αὖ ἐτη εἶχον πολυχρόνια καὶ πανευτυχῇ· διότι οὗτοι οὐ μόνον τὰ προνόμια, ὅσα πρὶν εἶχε, ἐδιτήρησαν ἀπαλλάξαντες αὐτὴν ἀπὸ τῶν προσωπικῶν καὶ τοῦ κτηματικῶν φόρου, ἀλλὰ καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει αὐτὴν ἐπροστάτευσαν δι' ἰσχυρῶν αὐτῶν ὁρισμῶν.

ἐν τῇ προρρηθέντι χειρογράφῳ. (α) Β.Α.Κ. 129-131. (β) αὐτόθι 41 καὶ 42. (γ) Β.Α.Κ. 180. (δ) αὐτόθι 150-153. (ε) αὐτόθι 87-95. (στ) Ὅρα πρόσταγμα αὐτόθι σελ. 208. (ζ) Τόμος ε'. Ἑλλ. Ἱστο. Κ. Παπαρηγοπούλου 275. (η) Διότι τὸ πρῶτον ὑπὲρ τῆς Μονῆς φερμένον τοῦ Σουλτάν Μουράτ τοῦ α'. μετὰ τὴν κατάκτησιν τῶν χωρῶν τούτων χρονολογεῖται διὰ τοῦ ὀθων. ἔτους 774, καθ' ἡμᾶς δὲ 1373. (θ) Β.Α.Κ. 215 καὶ 221.

Οὕτω πως δὲ πρὸς αὐτὴν προσνήχθησαν καὶ ἐξ ἰδίας μὲν καλοκάγαθίας καὶ μεγαλοφυχίας, πρὸ πάντων ὁμοῦ, ὡς μαρτυρεῖ Ἀραβὶς τῆς ἱστορίας, τοῦ ὁποῦν τὴν γενικὴν ἱστορίαν μετέφρασεν εἰς τὴν Τουρκικὴν ὁ Μουντζιμ-μπασις (α), ἐκ σεβασμοῦ πρὸς τὴν περὶ τοῦτου θέλησιν καὶ ἀπόφασιν τοῦ πρώτου Ἰδρυτοῦ τῆς Ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας τοῦ γενναίου καὶ ἐνδόξου Σουλτάν Ὁσμάν, διηγούμενος ἐν τῇ ἱστορίᾳ αὐτοῦ τὰ ἑξῆς: « οὗ τότε κατέφικον ἐν τῇ ἱ. ἡμῶν Μονῇ πολλοὶ μοναχοὶ εἰς φιλοσοφικὰς μελέτας ἀσχολούμενοι ἀπ' οὗ δὲ ἔλαβον τὰς ἡμέρας τῆς κυβερνήσεως ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ νικηφόρος Ὁσμάν, συμπεράναντες οὗ θέλει κυριεύσει οὗτος καὶ τὰς χώρας ταύτας, ἐπεμφαν πρὸς αὐτὸν ἀναφορὰν, καθικατεύοντες θερμῶς περὶ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Μοναστηρίου καὶ τῶν ἀπειρωμένων εἰς αὐτὸ χωρίων. Ἐπινέοντες δὲ ἐκείνους μετ' ἐπισκέψεως εἰς τὰς θερμὰς αὐτῶν αἰτήσεις, ὅτε μετὰ παρέλευσιν καιροῦ κατέκτεψεν ὁ Σουλτάν Μουράτ τὰς χώρας ταύτας, ἐπέδωκεν εἰς αὐτὸν οἱ μοναχοὶ τὴν ἀναφορὰν ἐκείνην » περιέχουσαν βεβαίως καὶ τὴν συναίνεσιν τοῦ Σουλτάν Ὁσμάν καὶ οὕτως ἐπέτυχον τοῦ πρώτου φερμανίου τοῦ ρηθέντος Σουλτάνου. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ρηθεὶς νικηφόρος Ὁσμάν ἦτο σύγχρονος τοῦ αὐθιμοῦ Κεϊτορός Ἰωακείμ, ὡς λαβὼν μὲν τὴν ἀρχὴν περὶ τὸ ἔτος 1290, ἀποθανὼν δὲ τῇ 1326 (β), πολλὴν πιθανὴν οὖν ὁ πέμψας τὴν ἀναφορὰν ἐκείνην, περὶ ἧς γράφει ὁ Ἀραβὶς ἱστορικός, ὠρῆσεν αὐτὸς ὁ σοφὸς τῷ ὄντι καὶ προνοητικώτατος αὐθιμος Ἰωακείμ. Διότι, καίτοι τὸ Κράτος τοῦ Ὁσμάν ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ ἐκείτῃ καὶ ἦτο τὸ μικρότερον τῶν δέκα Τουρκικῶν κρατῶν τῶν σχηματισθέντων αὐτόθι μετὰ τὴν κατάρτησιν τῆς ἀρχῆς τῶν Σελτζουκιδῶν περὶ τὰ τέλη τοῦ 13ου αἰῶνος, ἔχον μάλιστα μίαν μόλις ἡμέραν θρόνου (γ), προῖδον οὖτος ἐκ τῶν ἀλλεπαλλήλων νικηφόρων τοῦ Ὁσμάν πολέμων καὶ κατακτήσεων, οὗ τὸ Κράτος αὐτοῦ ἐμελλε νὰ ὑπεριχύσῃ καὶ συγχωνεύσῃ εἰς ἑαυτὸ καὶ τὰ λοιπὰ καὶ εἰς τὴν Εὐρώπῃν προσεῖ νὰ ἐπικτήσῃ ἕνεκα τῆς ἀδυναμίας καὶ τῶν ἐμφυλίων πολέμων τῶν τότε αὐτοκρατορῶν τοῦ Βουλαντίου, ἐξηγήσατο παρ' αὐτοῦ διὰ τῆς ρηθείσεως ἀναφορᾶς, ὅτιαν τοῦτο περιηγενοποιήσῃ τὴν προστασίαν τῆς Μονῆς καὶ τὴν διατήρησιν τῶν προνομίων αὐτῆς, ὡς ἀπλήρως καὶ ἐπὶ τῶν Χριστιανῶν αὐτοκρατορῶν τοῦ Βουλαντίου.

Ἐπειδὴ δὲ τότε ἔζη ἐπίσημος τις πολιτικὸς ἀνὴρ Μαργαρίτης ὀνόματι, ὅστις ἐγένετο καὶ μοναχὸς ἐν τῇ ἱ. ἡμῶν Μονῇ μετονομασθεὶς Ἰωάσαφ (δ), εἰκάζεται ὅτι δι' αὐτοῦ ἐστάλη ἡ ἀναφορὰ εἰς τὸν Σουλτάν Ὁσμάν ὅστις ἐκ τῶν ἐν αὐτῇ περιεχομένων εὐχαριστηθῆς ἔγραψεν ὑπεκλίτω αὐτῆς ὅτι δεκταὶ εἰσιν αἱ αἰτήσεις τοῦ Μοναστηρίου τοῦ Μαργαρίτου. Οὕτω δὲ ἐξηγεῖται πρῶτον μὲν τὸ ὄνομα, ὅπ' ὃ ὑπάρχει γνωστὴ ἡ ἱ. ἡμῶν Μονῇ παρὰ τε τῇ Ὀθωμανικῇ κυβερνήσει καὶ ἐν γένει παρὰ τοῖς Ὀθωμανοῖς, καλουμένη παρ' αὐτῶν Μαργαρίτ Μοναστήρ, ἔπειτα δὲ καὶ ἡ ἐκδοσις τοῦ πρώτου ὑπερ τῆς Μονῆς λαμπροῦ φερμανίου τοῦ Σουλτάν Μουράτ τοῦ α', ἐν ἔτει 774 ἀπὸ Ἑγίρας, καθ' ἡμέρας δὲ 1373 (ε), διὰ τοῦ ὁποῦν οὗτος συμφώνως πρὸς τὴν ἀπόφασιν τοῦ

(α) Ὁρὰ μεταφράσεως τόμου γ', 268 ἐκδόσεως τοῦ Ὁθ. ἔτους 1142. (β) Τόμος ε' Ἑλλην. ἱστορίας Κ. Παπαρρηγοπούλου σελ. 175 καὶ 238. (γ) αὐτόθι σελ. 177. (δ) Εἰς πρότεγμα τῆς τοῦ Ἀνθρόκλου τοῦ β', διὰ τοῦ ὁποῦν ἐχαρίσθη εἰς τὸν Μαργαρίτην ὁ φόρος τῶν κτημάτων αὐτοῦ, λέγεται οὗτος οἰκείος τοῦ αὐτοκράτορος (Β.Α.Κ. 119 καὶ 200) ὅτι δὲ ἐγένετο καὶ μοναχὸς ἐν τῇ Μονῇ ὅθ' ὅν ἐν ἑλλήτοις τινος ἐν ἀρχῇ καὶ ἐν τέλει ὑπομνήματος, περὶ ἀπερρώσεως κτημάτων οὐκ ὀλίγων παρ' αὐτοῦ (αὐτόθι 117) καὶ ἐν τῇ χρυσοβούλλῃ δὲ τοῦ Κράλη τῆς Σερβίας Στεφάνου ἀναφέρονται ἀπερρωθέντα παρ' αὐτοῦ κτήματα (Α.Α.Κ. 239). (ε) Τὰ ὀθωμανικὰ ἔτη μετατρέπονται εἰς τὰ παρ' ἡμῶν ἐν χρήσει Ἰουλιανὰ διὰ συντέμου κατὰ προσέγγισιν μεθόδου ὡς ἑξῆς: ἐπειδὴ ἐκείνη κατὰ 11 ἡμέρας εἰσὶ μικρότερα τῶν κοινῶν Ἰουλιανῶν, αἱ δὲ 11 ἡμέραι ἀποτελοῦσιν ἐν σχεδὸν ἔτος εἰς διάστημα 33 ἐτῶν, συμπληρούμενον καὶ διὰ δύο τῶν ἐμβολιμῶν ἡμερῶν, πρέ-

Σουλτάν Ὁσμάν διατάττει τὴν ἀπαλλαγὴν τῆς Μονῆς ἀπὸ τοῦ φόρου τῶν κτημάτων καὶ πάσης εἰς αὐτὰ ἐπιμβάσεως μέχρι τῆς συντελείας τῶν αἰώνων καὶ μετὰ 40 ἔτη ἑτέρου φερμανίου τοῦ Σουλτάν Μωάμεδ τοῦ α', δι' οὗ διατάσσεται ἡ ἀπαλλαγὴ αὐτῆς ἀπὸ τοῦ κτηματικοῦ καὶ τοῦ προσωπικοῦ καὶ τοῦ τῶν προβάτων φόρου καὶ πάσης παρενοχλήσεως καὶ ἔπειτα πολλῶν ἄλλων.

Ἐκ τούτων δὲ τὰ μέγιστα ὠφελήθη ἡ ἱερὰ Μονῇ, ὡς ἀποδεικνύεται διὰ τῶν ἑξῆς. Διότι, ἂν καὶ ὠρῆσθῃ διὰ τῶν ρηθέντων ἰσχυρῶν φερμανίων, ὑπῆρχε δὲ καὶ ἐπίσημος καταγραφή τῶν κτημάτων αὐτῆς, ἐν ἣ ἡρακτιζήσονται ταῦτα ὡς βακουφικά, τούτοις: διὰ παντός ἴδια αὐτῆς καὶ ἀναπαλλοτριώτα, ἐξ ἑνὸς φερμανίου τοῦ ὁδομ. ἔτους 830, καθ' ἡμέρας 1427 τοῦ ἐνδόξου Σουλτάνου Μουράτ τοῦ β'. ὁρῶν γίνεται, ὅτι πολλὰ τούτων, ἅπερ καὶ ρητῶς ἐν αὐτῷ ἀναφέρονται, ἀπεπειράθησαν ἵνα σφετερισθῶσι φιλαδέλφει τινες καὶ ἄρπαγες: ἀπ' οὗ δὲ οἱ τότε μοναχοὶ δὲν ἠδυνήθησαν ἵνα ματαιώσωσιν ἄλλως πως τὰς ἐπιβουλάς αὐτῶν, προσέφυγον ὑπὸ τὴν γενναίαν προστασίαν τοῦ ρηθέντος Σουλτάνου καὶ λαβόντες παρ' αὐτοῦ τὸ ρηθὲν φερμάνιον, διατάσσον νὰ μείνωσι ταῦτα, ὡς καὶ ἀνέκαθεν, κτήματα τῆς Μονῆς, διεφύλαξαν αὐτά. Καὶ τὸ προνόμιον δὲ τῆς ἀπὸ τῶν φόρων ἐξαφίσεως τῶν κτημάτων αὐτῆς τετρακίς ἐπιτοπίως δημοσιονογήθη ἀπὸ τοῦ ὁδομ. ἔτους 835 μέχρι τοῦ 903, καθ' ἡμέρας 1432 ἕως 1498 καὶ ἐν μέρει ἡδυνήθη, ἀλλ' ὡς εὐμενὴς πρὸς τὴν Μονὴν διακειμένης τῆς τε σεβαστῆς κυβερνήσεως καὶ τῆς θεοῦθεν τακτικῆς ἐπ' ἡμέρας βασιλείας ὑπεστηρίχθη καὶ τοῦτο διὰ τεισάρων ἰσχυρῶν φερμανίων τῶν τότε ἐνδόξων Σουλτάνων Μουράτ τοῦ β', καὶ Μωάμεδ τοῦ β'. Ὁ δεῦτερος τούτων μέγιστος, ἐν ᾧ ἐλήφθη ὁ φόρος τῶν προβάτων τῆς ἱ. Μονῆς ἐν ἔτει 1405 μ.χ., διάταξε διὰ φερμάνιον τοῦ ὁδομ. ἔτους 900 ἵνα ἐπιτραπῇ, ὅπερ βεβαίως καὶ ἐγένετο. Καίτοι δὲ ὑπεβάλλετο οὕτω κατὰ καιροῦς ἡ ἱ. Μονῇ εἰς οὐκ ὀλίγας θανάτους, ὑπολογισμένως ὁμοῦ τωόντως εἰς αὐτὴν ὑπῆρξεν ἡ ὑψηλὴ αὕτη προστασία. Καὶ τοῦτο μὲν ἦτο τὸ πρῶτον τῶν δύο κατ' ἐκείνους τοὺς καιροὺς προσηρθέντων αὐτῆς εὐτυχημάτων.

Τὸ δὲ δεύτερον, ὅπερ περιποίησε βεβαίως πολλὴν τιμὴν καὶ ὑπόληψιν εἰς τὴν ἱ. Μονὴν, ὑπῆρξεν οὗ αὕτη, ἐξελέξατο πρὸς κατοικίαν ἐκείνῃ ἐν ἔτει 1457 ὁ πρῶτος μετὰ τὴν ἄλυσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως Πατριάρχης, ὁ αὐθιμος καὶ σοφώτατος Γεννάδιος ὁ Σχολάριος, παρατηθεὶς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου (α) καὶ ἐν αὐτῇ ὡν ἔγραψε τὸ περὶ τῆς πρώτης τοῦ Θεοῦ λατρείας ἡ νόμος ἐκκλησιαστικῆς Θεολογικῆς αὐτοῦ σύγγραμμα ἐν κεφαλαίοις 40 κατὰ τὴν ἐν τῷ χειρογράφῳ ἐπιγραφὴν αὐτοῦ (β) πιθανῶς δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ μέχρι τῆς πρὸς Κύριον ἐκδημίας αὐτοῦ, ὡν οὐδὲν δυστυχῶς ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς Μονῆς διασώζεται ἕνεκα βλάβης βεβαίως καὶ φθορᾶς αὐτῆς ὑπὸ δυσμενῶν περιστάσεων καὶ τῆς ἔπειτα ἀπεροκάλου πυχρῆς ἀμαθείας. Κοσμοῦσι δὲ ἥδη τὴν Μονὴν μόνον ὁ ἐν τῇ δευτέρᾳ τμήματι τοῦ καθολικοῦ ναοῦ σκεπτός αὐτοῦ τάφος μετὰ ἀνταξίῳ τῆς σοφίας καὶ ἀρετῆς αὐτοῦ ἐπαινετιποῦ ἐπιγράμματος τοῦ ἐπιφανοῦς νεωτέρου ποιητοῦ Ἡλία Τανταλίδου, καὶ τὰ ἐν κομφῇ αὐτόθι κιβωτίῳ τεθησαυρισμένα ἱερὰ αὐτοῦ ὅσα μετὰ τὴν ἀνακομιδὴν αὐτῶν (γ). Διὰ τί δὲ ἀπ' αὐτῶν ὁ περὶ αὐτοῦ οὗτος ἀνὴρ καὶ τῆς ὀρθοδοξίας γενναίως ὑπέρμαχος,

περὶ νὰ διατρέψωμεν τὰ δοθέντα ὁδ. ἔτη διὰ τοῦ 33 καὶ τὸ πλῆκον νὰ ἀραιώσωμεν ἀπ' αὐτῶν καὶ ἔπειτα νὰ προσθέσωμεν καὶ τὰ πρὸ τῆς Ἑγίρας 622 Ἰουλιανὰ ἔτη (ὅρα Τόμου Β. Ὀθωμανικῶν Κωδικῶν ὑπὸ Δ. Νικολαΐδου σελ. 997 καὶ 998). (α) Ὁρὰ Πατρ. Πιν. Μ. Γεδεών σελ. 473 καὶ 474. (β) Ὁρὰ Κήπου Χαρίτων Νικοδήμου ἀγορεύειτο σελ. 223-249 καὶ Τόμ. γ' τῆς Μεσαιωνικῆς βιβλιοθήκης Κ. Ν. Σάχα 25 καὶ 26. (γ) Γνωστῆς τῇ ἱ. Μονῇ κατὰ παράδοσιν οὕσης τῆς θέσεως τοῦ τάφου αὐτοῦ ἐγένετο ἡ τῶν ἱερῶν αὐτοῦ ὅστις ἀνακομιδὴ ἐν ἔτει 1854 ἐγκρίσει καὶ συνανέστη: τοῦ τότε Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Ἀνθίμου τοῦ στ'. τοῦ ἀπὸ Ἑγέρον,

ἐν ᾧ μετέβη κατ' ἀρχάς εἰς ἅγιον Ὅρος (α), προστίμησεν ἔπειτα ἵνα ἔλθῃ καὶ διαβίωσῃ ἐν τῇ ἱ. ἡμῶν Μονῇ; Ἄν ἐκ Σερρών κατήγετο, ἡδυνάτο τις εἰπεῖν διὰ τὴν πρὸς τὸ πᾶτριον ἔδαφος κλίσιν, ἀλλ' οὗτος κατὰ τινὰς μὲν ἐγενήθη ἐν Κωνσταντινουπόλει, κατ' ἄλλους δὲ ἐν Χίῳ (β). ἐξ οὗ ας θῆποτε ὁμοῦ αἰτίας καὶ ἂν εἰς τοῦτο ἐκινήθῃ, λίαν εὐλόγως ἐξ αὐτοῦ συμπαίρνεται, ὅτι, ἂν καὶ μικρὰ ἡ ἱ. ἡμῶν Μονή, εἶχεν ἐπιστημότητά τινα, ὡς ἀνέκαθεν βασιλικὴ καὶ προνομιοῦχος, ἵσως δὲ καὶ διατρέπουσα ἐπὶ οἷα πολιτεία τῶν ἐν αὐτῇ μοναχῶν. Διὸ καὶ ἕτερος Πατριάρχης μετὰ τρεῖς περίπου αἰῶνας Σεραφεῖμ ὁ ἀπὸ Φιλιππουπόλεως, ἐν ᾧ κατῴκει ἐν ἁγίῳ Ὅρει μετὰ τὴν ἐκ τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου αὐτοῦ ἀποχώρησιν διήρχετο τὸ θέρος ἐν αὐτῇ (γ).

Ἄλλ' ἡ τοσοῦτον τότε τιμηθεῖσα καὶ τηλικαύτης προστασίας παρὰ τοῦ Κράτους ἀπολαύσασα ἱ. Μονὴ δὲν εἶχε πλέον ὡς προεῖρηθῇ τὴν πρὶν εὐπορίαν αὐτῆς καὶ μετὰ δυσκολίας συνετη-

παρ' οὐ ἐπέμψθη καὶ τὸ ρηθὲν ἐπιτόμβιον ἐπιγράμμα, ὅπερ ἐστὶ τὸ ἑξῆς:

Ἦδε μὲν ἡ Προδρόμοιο Μονὴ τὴν κόσμος αἰεδαί
ἡ πολὺν μήτηρ Μακεδόνων ζαθέων,
ἦδε δὲ Γενναδίου Πατριάρχου, τοῦ κλέος εὐρύ,
νεκροδόχου λάμνας ἀθανάτου φθιγμένου.
Ὡ δαυδαὶ γενεαὶ θνητῶν χρονίη τε κάκωσις
καὶ μοῖρα στυγερὴ χριστιανῶν προτέρων!
βαθεὶ καὶ μέγας εὐρατο χοῦν ὅς πᾶσαν ἐπηλθε
τὴν ἀρετῇ, σφίγῃ, εὐσεβίῃ, καμάνοις.
ἀλλὰ καὶ ὡς ἐνδένδε μάκαρ νεκρὸς τετρααῖων
ἀντίβιος ἄγχει, ρώνουσι δ' ἐμφυλίους.

Ἦσσι δὲ ἐγκεχαρτημένον τοῦτο ἐπὶ μικρὰς πλακὸς ἐν τῷ τοίχῳ παρὰ τὸν τάφον καμμένης, ἐπὶ δὲ τῆς μεγάλης τῆς τοῦτον καλυπτομένης ἑταρον δηλοῦν τίνος ὁ τάφος καὶ πότε ἡ τῶν ἱερῶν αὐτοῦ ὁσίων ἀνακαμνιδὴ ἐγένετο.

(α) Πατρ. Πίν. Μ. Γεδεών 472. (β) αὐτόθι. (γ) Ὅτι μὲν ἐπετράπη εἰς αὐτὸν ἐν ἔτει 1764 ἡ ἐνταῦθα ἔλεως παρὰ τοῦ δευτέρου διαδόχου αὐτοῦ Πατριάρχου Σαμουὴλ γράφει ὁ Ἀθανάσιος Ἰφιλάντης ἐν τῇ ἱστορίᾳ αὐτοῦ τῶν μετὰ τὴν ἄλωσην σελ. 397, ἐκ παραδόσεως δὲ ὑπάρχει γνωστὸν ὅτι καὶ ἤρχετο κατὰ πᾶν θέρος ἐξ ἁγίου Ὅρους, καίτοι ἐκεῖ εἶχε κτίσει λαμπρὰν παρὰ τὰς Καρούας οἰκίαν, σαρὰγιον δια τὸ μέγεθος καὶ τὸ θῆρος αὐτῆς ὀνομασθεῖσαν, ἥτις ἀγορασθεῖσα πρὸ τινῶν ἐτῶν ὑπὸ Ρώσων μοναχῶν καὶ αὐξηθεῖσα ἀποτελεῖ ἤδη τὴν ἐπιστημωτέραν αὐτῶν Σκήτην ἐν ἁγίῳ Ὅρει ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου. Σημειωτέον δὲ πρὸς δίκαιον αὐτοῦ ἔπαινον ὅτι ἐν ἔτει 1760 τρίτῃ τῆς Πατριαρχείας αὐτοῦ, ὑπὸ ἄκρας φιλομουσίας καὶ φιλογενεῖας κινούμενος συνεστήσεν ἐν Κωνσταντινουπόλει διὰ κοινῆς ἐράνου τῶν τε ἀρχιερέων καὶ τοῦ λαοῦ Φιλοσοφικὴν καὶ Θεολογικὴν Σχολήν, προκαλέσας εἰς αὐτὴν διδάσκαλον τὸν σφύτατον ἱερότατον τὸν Βουλγαρικὸν καὶ τρεῖς ἄλλους διακεκριμένους λογίους, τὴν ὁποίαν καὶ διετήρησεν ἀκαμάτους ἐπὶ 17 μῆνας, καθ' οὓς ἐπὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου διέμεινε, ὡς μαρτυρεῖ ὁ σύγχρονος αὐτοῦ Σέρμιος ὁ Μακραιοὺς ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ αὐτοῦ ἱστορίᾳ (ὅρα Τόμ. γ', Μετακων. Βιβλιοθ. Κ. Ν. Σάδα 229). Τότε δὲ ἐξεφώνησεν ἐν τῇ Μ. Ἐκκλησίᾳ ὁ σοφὸς Εὐγένιος καὶ τὸν εὐλογητότατον ἐγκωμιαστικὸν αὐτοῦ λόγον εἰς τὸν Ἀνδρέαν τὸν πρωτόκλητον (αὐτόθι: 230). Περόντος δὲ αὐτοῦ ἐκ τῆς Πατριαρχείας ἀνεχώρησεν ὁ πλοῦς Εὐγένιος καὶ ἡ Σχολὴ διελύθη (Ἰ. Ἰ. Ἰ. τὰ μετὰ τὴν ἄλωσην

πειτο, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ Κυβερνητικῶν ἀπογραφῶν τῆς κτηματικῆς αὐτῆς περιουσίας (α). διότι πολλὰ τῶν κτημάτων, ὅσα πρὶν εἶχε, δὲν ὑπάρχουσιν εἰς ταύτας, οἷον αἱ μικραὶ Μοναὶ αἱ ὡς Μετόχια εἰς αὐτὴν προστηγμέναι μετὰ τῶν κτημάτων αὐτῶν, ὡς ἡ ἐν Σέρραις ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Κεῖτορος κτισθεῖσα ἐπ' ὀνόματι τοῦ τιμίου Προδρόμου καὶ ἡ τοῦ ἁγίου Γεωργίου τοῦ κρουονερίου, ἡ παρὰ τὴν Ζίγναν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς Ὀσσηνῆς καὶ ἡ εἰς Τριλίσιον τοῦ Καζα Νευροκόπου τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου τοῦ Δεμπελάκη. Ἄλλ' ἐκτὸς τούτων δὲν ὑπάρχει ἐν αὐταῖς οὔτε τὸ ἀρχαῖον αὐτῆς κτήμα, ἡ τοῦ Ἐσφαρμένου ἑπαυλῆς, οὔτε ἄλλα γαῖαι μετὰ ἱ. ἐκκλησιῶν εἰς διάφορα μέρη, εἰς Ζίγναν, Ζιζάκουσαν, Βίσαν, Βερνάρη κ.τ.λ. οὔδε αὐτὰ προσέτι τὰ πέντε περὶ τὴν Μονὴν χωρία, τὰ ὅποια ἀποσπασθέντα ἀπ' αὐτῆς ἐγένοντο κατὰ τρόπον ἄνωστον ἀνεξάρτητα Ὅθεν ἡ τῆς Μονῆς περιουσία περιορίζετο τότε εἰς ὀλίγην γῆν πέριξ αὐτῆς, εἰς τινα ἐντὸς τῆς πόλεως Σερρών κτήματα, εἰς τὰς τότε πρῶτον ἀναφερομένας Τουμβίτσαν καὶ Δερβέσαν (τὸ πάλαι Τρεβεσσίην), τῶν ὁποίων ὀλίγον μέρος πρότερον ἐξουσιάζουσα εἶχεν αὐξήσει, ὡς φαίνεται, τοῦτο καὶ εἰς ἄλλα ἀσκήματα. Τὰ λαμπρότερα δὲ κτήματα αὐτῆς ἦσαν αἱ ἐπαύλεις Θωδῆς καὶ Χριστός, αἵτινες μετὰ τινα καιρὸν ἀπωλείσθησαν. Καὶ ἐπειδὴ ἐν ᾧ ὀλίγα αἱ ἐξ αὐτῶν πρόσδοι εἶχε κατὰ καιροὺς καὶ ἐκτάκτους, ὡς εἴρηται, δαπάνας πρὸς διατήρησιν τῶν κτημάτων καὶ τῶν προνομίων αὐτῆς, ὑπέπεσε καὶ εἰς βαρύντα χρέη (β).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

Κατάστασις τῆς Μονῆς κατὰ τὸν 18ῶν αἰῶνα (1498 - 1600).

Ἀλλὰ τῇ θείᾳ εὐδοκίᾳ κατὰ τὸ τέλος τοῦ 15ῶν αἰῶνος οὐ μόνον τὰ κτήματα τῆς Μονῆς κατὰ τὴν ἡθελήσαν, ἀλλὰ καὶ τὰ πιέζοντα αὐτὴν χρέη δι' ἀπροσδοκίτου βο-
θῆρας ἀποδόθησαν καὶ ἐξέλιπον. Διότι ἐν ἔτει μὲν 1500 μ.χ. ἀνακηρύχθη τὸ παρακαείμενον Μετό-
χιον αὐτῆς ἡ Δοχί, ἦναι, καίτοι οὐκ ἐν τοῖς προθύροις, ὡς εἰπεῖν, τῆς Μονῆς, εἶχεν ἀπολεσθῇ
πρὸ πολλοῦ μετὰ τῶν ἄλλων περὶ αὐτὴν χωρίων καὶ τοσοῦτον ληρονηθῇ, ὥστε οἱ τότε μοναχοὶ
ἐκ τοῦ χρυσοβούλλου τοῦ αὐτοκράτορος Ἀνδρονίκου καὶ ἄλλων ἐγγράφων ἔμαθον ὅτι ἦτο ποτε
κτῆμα τῆς Μονῆς. Περιήλθε δὲ ἐν τῷ στροβίλῳ ἐκείνῳ τῶν περιστάσεων ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῆς
Μητροπόλεως Σερρών καὶ ἐπὶ ἔτη πολλὰ αὐτὴν ἐνέμοντο οἱ κατὰ καιροὺς αὐτῶν Ἀρχιερεῖς. Ἀλλ'
ἐπειδὴ οὐδὲν ἐγγράφον κορυφότητος περὶ αὐτῆς εἶχον, ἀπήτησαν τότε αὐτὴν οἱ τῆς Μονῆς Προϊστά-
μενοι καὶ ἀπ' οὗ ὁ τότε Μητροπολίτης Κάλλιτος δὲν ἠθέλησεν ἵνα ἀποδώσῃ ταύτην ἐπὶ τῷ λόγῳ
τοῦ ὅτι εἶχε παραλάβει αὐτὴν διαδοχικῶς παρὰ τῶν προκατόχων αὐτοῦ, ἐλθόντος τότε κατὰ συγ-
κυρίαν εἰς Σέρρας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Ἰωακείμ τοῦ α'. τοῦ ἀπὸ
Δράμας μετὰ πέντε Ἀρχιερέων εἴτε ἐκείθεν ἀμέσως μετὰ τὴν ἐκλογὴν αὐτοῦ, εἴτε ἔπειτα χάριν
ἵσως συνδρομῶν, ὡς μετέβη καὶ εἰς Ἰβηρίαν, κινῆσαντες κατὰ τοῦ Μητροπολίτου ἀγωνίην, ἀνε-
κτεσαν αὐτὴν διὰ Πατριαρχικῆς ἀποφάσεως (γ) δυνάμει τῶν ρηθέντων ἐγγράφων. Ἐξ ἐνὸς δὲ ἀ-

385 - 387). (α) Ἀντίγραφα (σοφεία) τούτων ἐπρομηθεύθη πρὸ καιροῦ καὶ ἔχει ἡ ἱ. Μονή.
τὰ ὅποια ἐλήφθησαν ἐκ τοῦ ἐν τοῖς Ἀρχείοις τοῦ Κράτους γενικοῦ Κώδικος τοῦ Καζα Σερρών
καὶ τοῦ γενικοῦ βακουρτίου. Πότε ὁμοῦ αἱ ἀπογραφαὶ αὗται ἐγένοντο δὲν σημασινοῦται ἐν αὐταῖς,
ἀλλ' ἐν φερμανίᾳ τοῦ ὁδ. ἔτους 864, καθ' ἡμᾶς δὲ 1460 ἀναφέρονται κτήματα τῆς Μονῆς ὡς
γεγραμμένα εἰς τερτέρ. (β) Β.Α.Κ. σελ. 219. (γ) Ἀντίγραφα τῆς τοῦ Πατριάρχου ἀποφάσεως
καὶ τοῦ γράμματος τοῦ ἁγίου Σερρών, δι' οὗ παρέδωκε τὴν Δοχὴν ὑπάρχουσαν ἐν τῷ β'. ἀρχαίῳ

πρωτογενή γραμματος του Μητροπολίτου Ζαχάρου Καλλίστου και του αυτού κληρικού και των προκρίτων, δυστυχώς όμως αχρονολογήτου, αλλά έκστης της εποχής (α), δηλ. γίνεται, ότι τότε προσήρτηθη εις την 'Ι. Μονήν ως Μετόχιον αυτής και το πλησίον της αγίας Αναστασίας εν τῷ Καζά Ζαχάρι Μονόδριον του μεγάλου 'Αχιλλίου μετά πάντων των κινήτων και ακινήτων αὐτοῦ κτημάτων, οὐκίνας δὲ περὶ τόπος και μέχρι τῆς σήμερον, ἐξουσιάζεται παρὰ τῆς 'Ι. Μονῆς, τὸ δὲ Μονόδριον πρὸ πολλῶν ἐτῶν κατεστράφη ἀφαιρῶν ἔργον ἐνεκα φόβου τοῦ αὐτοῦ μένοντος μοναχοῦ κατὰ τὴν παράδοσιν. Ἐκ τῆς αὐτῆς δὲ πρακτικῶν τοῦ β' 'Αρχαίου Κώδικος καθίσταται γνωστὸν ὅτι και παρὰ κατοίκων τῶν Σερρών ἀφιερώθησαν εἰς τὴν Μονὴν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1498-1504 μ.χ. δύο ἐργαστήρια ἐν Σέρραις, εἰς κληρὸν ἐν τῷ χωρίῳ Καντακουζηνῶ (ταῦν προαπτῶ των Σερρών λεγομένων Κατακουζι) και εἰς γρίπος ἐν τῇ παρὰ τῇ Κερκινίτιδι λίμνῃ χωρίῳ Ποθολινῷ (β). Κατὰ τῆς αὐτῆς δὲ ἄλλα πρακτικὰ εἰς μὲν των Σερραίων ἐν ἔτει 1501 ἔκτισαν ἐπὶ ἐνὸς κατερειπωθέντος ἐργαστηρίου τῆς Μονῆς και ἐτέρου ἰδιοῦ του οὐκίαν και ἐργαστήριον, τὰ ὅποια ἀφῆκε μετὰ θάνατον εἰς αὐτήν, ἔπειτα δὲ ἐν ἔτει 1502 ἀνήγειρεν ἐπὶ ἐνὸς σαθρωθέντος ἐργαστηρίου αὐτῆς και δύο ἰδιοῦ του ἐν εὐρύχωρον κρενωπωσίαν, ὅπου ἀποθνήσκων ἐκληροδοτήσαν εἰς αὐτήν (γ) και ἄλλος ἐν ἔτει 1500 ἔδωκε χρήματα πρὸς ἀνακαίνισιν ἀμπελώνας τῆς Μονῆς ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ, εἰς δὲ Μοναστηρίου ἀφιερώσαν ἕκτον ἀμπελώνα κείμενον ἐν ἀγίῳ Τρύφωνι (δ). Τοῦ δὲ βαρυτάτου χρέους ἀπληλῆτη ἡ 'Ι. Μονὴ δι' ἐνεργείας τοῦ αἰγινητοῦ Παχωμίου Μητροπολίτου Ζαχάρου, εἰς δὲ Πατριάρχου, ὅστις μαθὼν ὅτι βαρυνέται τῆς 'Ιβηρίας, Κατχοστὸς καλούμενος, ἔδωκεν ἀποθνήσκων εἰς εὐγενή τινα και οὐκίαν αὐτῷ 'Αμβρόσιον ὀνόματι ὡς τιμὸν και φιλοδίκαιον πᾶσαν τὴν περιουσίαν αὐτοῦ, ἵνα διανέμῃ αὐτὴν εἰς ἑλῆθ και ὅτι οὗτος ἐλθὼν εἰς ἄρτον 'Ορος διένειμεν ἱκανὰ χρήματα εἰς τὰς ἐκεῖ 'Ι. Μονὰς ὡς και εἰς τὰς των Μετόχιων και εἰς Μητροπόλιν. συνέστησεν εἰς αὐτὸν και τὴν 'Ι. ἡμῶν Μονὴν ὡς ἐνδυστάτην και ἀξίαν πρὸ πάντων ἐκείνης και καθάρωσαν ἕνα δοθὴ διὰ μέσου αὐτοῦ συνδρομὴ και εἰς αὐτὴν 200 'Ιβηρικῶν φλωρινῶν, σεραφίων καλούμενων, ἅπερ ἐχρησίμευσαν ἅπαντα πρὸς ἀπαλλαγὴν αὐτῆς ἀπὸ των χρεῶν ἐν ἔτει 1503 μ.χ., ὡς γίνεται γνωστὸν ἐκ πρακτικῶν συνταχθέντος τότε και καταχωρηθέντος ἐν τῷ β' 'Αρχαίῳ Κώδικι (ε) - δύο και παρὰ των τότε μοναχῶν ἐναγρᾶφῃ τοῦ τοῦ δωρητοῦ ὀνόμα ἐν τῇ τῇ πρὸδοσει

Κώδικι, ἀλλὰ δυστυχῶς ἡ μὲν πάντῃ αχρονολόγητος, τὸ δὲ χρονολογείται διὰ μόνου τοῦ μηνὸς 'Οκτωβρίου και τῆς σ'. ἰνδικιώνος (Β.Α.Κ. 213) ἀλλ' ἐξ ἐνός πρακτικῶν περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἀνακτῆσεως αὐτῆς, ὅπου ἔχει τελείαν χρονολογίαν τοῦ μηνὸς Μαρτίου, ἰνδ. δ'. και ἔτους 574. κτ. Κ. (ἀρτὸν 215 και 216) εἰκάζεται ὅτι ἐν τῷ γράμματι τοῦ Μητροπολίτου ἡ σ'. ἰνδικιώνος ἐγγράφη κατὰ λάθος ἀντὶ τῆς δ', και ὁ ἐν αὐτῷ μὴν 'Οκτωβρίου ἀνήκει εἰς τὸ προηγούμενον ἔτος 573. κτ. Κ., δηλαδὴ 1500 μ.χ. και ὅτι ἄρα κατὰ 'Οκτωβρίον ἐκείνου τοῦ ἔτους ἐγένετο ἡ τοῦ Πατριάρχου ἀπόφασις. Ἐνταῦθα δὲ τὴν εἰκασίαν ταύτην και ἄλλα ἐγγράφων (Β.Α.Κ. 211), περιέχον ἐτέραν τοῦ αὐτοῦ Πατριάρχου ἐν Σέρραις ἀπόφασιν κατὰ μῆνα Αὐγούστου ἰνδ. γ'. και ἔτους 573. κτ. Κ., ὅπου διορθωθέντος εἰς 574. κτ. Κ. ἐξ οὗ φαίνεται ὅτι ἀπὸ τοῦ Αὐγούστου μηνὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους διέτρεψεν οὗτος ἐν Σέρραις. (α) Τοῦτο συμπεραίνεται ἐκ τῆς χρονολογίας και τοῦ ὁμοῦ πρὸς αὐτὸ γραφικοῦ χαρακτῆρος των ἄλλων πρὸ αὐτοῦ και μετ' αὐτὸ ἐν τῷ Κώδικι ἐγγράφων (Β.Α.Κ. 215-220). (β) αὐτόν: 211, 212, 220, 221 και 222. (γ) αὐτόν: 212, 216. (δ) Τοῦτο οὕτως καλουμένη ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ χωρίου Μοναστηρίου ἐκ ναύτου πρὸς τιμὴν τοῦ ἀγίου Τρύφωνος ἦδη κατεστραμμένου (βλ. Β.Α.Κ. 210 και 220). (ε) Β.Α.Κ. 219. Μεγάλῃ δὲ χάρις δεφείσεται διὰ τὸ τοῦτο τὸ πρακτικὸν και ἄλλα 12 ἐγγράφα εἰς τὸν τότε Ἡγούμενον Γεννάδιον 'Ιερομόναχον, ἐν τῷ των ὁσίων ὑπάρχοντι και πληροφορίαι περὶ τῆς ἐν γένει τότε καταστάσεως, ὅπου και ἀναποδώσει διὰ ταῦτα Κύριος ὁ Θεὸς των ἀμαρτιῶν και των πλημμελημάτων

και ἐν τῷ βρεβείῳ (α) και ὑποσχέσις ἐγγράφος ἐδόθη ἕνα και ἑρὼν μνημόσυνον κατ' ἔτος ὑπὲρ αὐτοῦ, ἀλλὰ και ὑπὲρ των συνέργησάντων εἰς τὴν δωρεάν Παχωμίου 'Αρχιερέως και 'Αμβροσίου, των ὁσίων ὁ πρῶτος συνοπὴγράφῃ και ἐν τῷ πρακτικῷ. Καὶ πόσας μὲν ἀξίας ἦσαν τὰ ρηθέντα 'Ιβηρικὰ φλορία ὑπάρχει ἀγνωστόν, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐν ἔτει 1500 μ.χ. 1300 μόνον ἄσπρα δηλαδὴ 16 1/4 γρόσια (β) ἔδωκε Σερραῖος τις πρὸς ἀνακαίνισιν ἀμπελώνας τῆς Μονῆς, ὡς προειρήθη, ἐπ' ὀνόματι τοῦ, συμπεραίνεται ὅτι ἦσαν τότε μεγάλης ἐξ ἁπαντὸς ἀξίας και πολὺ ἐπομένως τὸ ἀφ' οὗ ἀπληλῆτη ἡ Μονὴ χρέος.

Δι' ἐτέρου δὲ ἐγγράφου ἐν τῷ αὐτῷ Κώδικι τοῦ ἔτους 1572 (γ) δηλοῦται ὅτι ἄρχον τις ἐκ Σερρών (δ) 'Ιωάννης ἐκτὸς ἀργυρῶν σκευῶν και ἐτέρων ἀπαιρημάτων μοναχὸς γενόμενος ἐπ' ὀνόματι 'Ιωακείμ ἀφιερώσαν εἰς τὴν Μονὴν και δύο μύλους εἰς Ἀγρίανην (ε), τοὺς ὁποίους και μέχρι σήμερον ἐξουσιάζει αὐτὴ, ἀλλὰ μετ' ἀλαχίστης ὀφειλῆς, ὡς τῆς πηγῆς τοῦ βδασοῦ διαλειπούσης κατὰ πᾶσαν διαρκὴ ἀνομβρίαν. Κατὰ δὲ τὸ ἔτος 1600 μ.χ. ἐκ τῆς χρονολογίας των νῦν ἐν τῷ Καθολικῷ τοῦ 'Ι. ναοῦ δεσποτικῶν εἰκόνων τοῦ ἔτους 574. κτ. Κ. ἡ 1600 μ.χ. εἰκάζεται ὅτι, φθαρέντος ἐκ τῆς πολυκαμίας τοῦ εἰκονοστασίου τοῦ αἰδίου Κτίτορος, τότε κατασκευασθὴ νέον, εἰς τὸ ὅποιον ἐπειδὴ μικρότερος χώρος ἀφαιρῇ χάριν των δεσποτικῶν εἰκόνων, ἐξωγραφῆθησαν αἱ νῦν ὑπάρχονσαι ἀντὶ των μεγαλύτερων ἀρχαίων, ἐκείναι δὲ ἐτέθησαν ἐν τῇ ἑνιάτῃ, ἔνθα και ἡρῶν κείναι ἐκατέρωθεν τῆς πόλης, δι' ἧς μεταβαίνει τις ἐκείθεν εἰς τὸ Μεσοποτακικόν.

Ἀποκτινάσκει δὲ ἡ 'Ι. Μονὴ τὰ ρηθέντα κτήματα και ἅμα των χρεῶν ἀπαλλαγίστα, διέταξεν ἀράγε ἐν καλῇ καταστάσει μέχρι τέλους τοῦ παρόντος 19. αἰῶνος; Οὐδὲν περὶ τοῦτου κυρίως γνωστὸν ἔνεκα χάρατος και αὐτῆς δυστυχῶς τοῦ ρηθέντος Κώδικος, ὡς μὴ περιέχοντος ἀπὸ τοῦ 1504-1600 ἢ ἐν και μόνον ἐγγράφον τοῦ ἔτους 1573, περὶ τοῦ ἐγένετο ἀνωτέρω λόγος. Ἐξ ἐνός δὲ μεταγενεστέρου πρακτικῶν τῆς 'Ι. Μητροπόλεως Σερρών εἰκάζεται ὅτι ὑπέσπει και πάλιν εἰς χρεὴν και εἰς ἀσπὴν μάλιστα περιήλθε θῆσον. Διὸ ἀφ' οὗ κατὰ τὰ μέσα τοῦ αἰολοῦ αἰ. αἰ. ὡς ἐκεῖ χρεῶν ἐκινδύνευσεν και ὁ τότε Μητροπολίτης και οἱ προήγοντες Σερρών συνεσκέφθησαν τὴν τρόπον ἡδυνάτο νὰ σωθῇ, ἐν τῷ περὶ τοῦτου συνταχθέντι πρακτικῷ ἀναφέρεται ὅτι και ἄλλοτε κινδυνεύσασα διὰ συνδρομῆς των τότε Σερραίων ἐτώδη. (στ) Τοῦτο δὲ ἴσως συνέβη κατὰ τὸν παρόντα 19. αἰῶνα. Τίς δὲ ἦν ἡ συνδρομὴ των Σερραίων ἀσπῶν. Ἀλλὰ και εἰς τὴν σεβαστὴν αὐτοκρατορικὴν κυβερνήσιν μεγάλη χάρις δεφείσεται διὰ τὴν ἐν πάσῃ περιστάσει ὑπεράσπισιν τῆς 'Ι. Μονῆς, ἧς ἂν ἀδυνατοῦν ἦτο αὐτὴ νὰ διατηρηθῇ, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ των τότε ἐκδοθέντων και ταυτομένων φερμανίων. Διὸ κατὰ μὲν τὸ ἔτος 1527 μ.χ. ἐδοκίμασαν αὐτὴ πολλὰς καταπίσεις ἐν τῇ ἐπαύλει αὐτῆς ὅλῳ παρὰ των κατοίκων τοῦ ἐκεῖ χωρίου, περὶ ἧς ὅμως οὕτως λόγος ἔπειτα ὡς κτήματος τῆς Μονῆς, κατὰ πῶν δὲ ἔτος και πῶς ἀπωλόσθη ἀγνωστόν. Ἐν ἔτει δὲ

αὐτοῦ τὴν ἄρσιν. (α) Καταγραφὰ ὀνομάτων ἀμφοτέρων, ὑπὲρ ὧν δέχεται πρὸς Θεὸν τελείται, των μὲν τῆς προθέσεως ἐν τῇ προσκομιδῇ, των δὲ τοῦ βρεβίου ἐν τῇ ἀγ. Τραπεζῇ ἡ πρὸ τῆς μέσης πόλης τοῦ ἀγ. βήματος, βρεβίον δὲ ἡ βρεβίον λέξις Λατινικὴ δηλοῦσα καταγραφὴν. (β) Β.Α.Κ. 216. Ὅτι δὲ τὰ 1300 ἄσπρα ἰσοῦνται πρὸς γρόσια 16 1/4 δηλὸν ἐκ τίνος μεταγενεστέρου πρακτικῶν (αὐτόν: 259) τοῦ ἔτους 1649, ἐν ᾧ προσφορὰ 5000 ἄσπρων προσδιορίζεται συγχρόνως και δι' 62 1/2 γρόσιον. (γ) αὐτόν: 224. (δ) Ταυτόσημον τότε τῷ πλούσιον. (ε) Ἐξοχικὴ τοποθεσία πρὸς ἀνατολὰς και ἡμίστιαν περίπου ὥραν μακρὰν των Σερρών λίαν τερπνὴ και εὐάερος διὰ τὰς πολλὰς ἐν αὐτῇ πηγὰς μαλακοῦ και διαγροστάτου βδασοῦ, δι' οὗ ἱκανοὶ ὑδρόμυλοι κινδύνονται, και τοὺς πολλοὺς αὐτῆς λειμῶνας και πλατανῶνας και τὸν ἐλευθέρον ὁρίζοντα. (στ) Ὅρα ἀρχικὸν Κώδικος τῆς 'Ι. Μητροπόλεως 142-144.

1566 μ.χ. ισχυρός τις τοῦ χωρίου Τοῦμβας γειτονικοῦ τῆς Τουμβίτσας καὶ γαίας αὐτῆς ἀσφατ-
μίετο καὶ τὰ ζωα εἰς ἀγγραφαὶς ἀδαιρέτως ἐλάμβανεν· ἀλλ' ἀπ' οὗ ταῦτα κατηγγέλθησαν δι' ἀ-
ναφορὰς εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ἐξεδόθησαν φερμάνια κατὰ τὰ ὁθ. ἔτη 933 καὶ 972, καθ' ἡμᾶς
1527 καὶ 1565, διατάσσοντα, ἵνα παύσῃ ταῦτα καὶ οἱ διαπράττοντες αὐτὰ νὰ τιμωρηθῶσιν, ὅ-
παρ βεβαίως καὶ ἐγένετο. Καὶ τὸ πρὸνόμενον δὲ τῆς ἀπαλλαγῆς τῆς Μονῆς ἀπὸ τοῦ κτηματικοῦ
φόρου διημφισβητήθη πάλιν κατὰ τὸ ἔτος 1580 παρὰ τῆς τοπικῆς διοικήσεως, διατηρήθη δὲ καὶ
τότε διὰ Βελτορικῆς διαταγῆς ὁθ. ἔτους 986. Κατὰ δὲ τὸ ἔτος 1569 μ.χ. κακοποιοὶ τινες εἰσέρ-
μησαντες εἰς τὴν Μονὴν ἐνοπλοὶ ἐπλήρωσαν τινες τῶν μοναχῶν καὶ ἔπραξαν καὶ ἄλλα κακὰ· ἀλλ'
ὁ τότε ἑνδοξος καὶ φιλόλαος Σουλτάνος 'Οσμάν, μαθὼν ταῦτα, ἐξέδωκε σφοδρότατον φερμάνιον πρὸς
τὸν Κριτὴν Σερρῶν, διατάττων αὐτόν, ἵνα εὖρη τοὺς κακοποιοὺς καὶ μετὰ μεγίστης αὐστηρότητος
τιμωρήσῃ, οὐδὲ νὰ ἐπιτρέπηται τοῦ λοιποῦ νὰ εἰσέρχωνται ἐνοπλοὶ εἰς τὴν Μονὴν ἐκτὸς τῶν Σπα-
χιῶν, δηλαδὴ τῶν ἱππέων στρατιωτῶν, πρὸς τοῖς τοῖς δὲ καὶ νὰ προσέξῃ νὰ μὴ φέρῃ καὶ πάλιν
τοὺς μοναχοὺς εἰς τὴν ἀνάγκη τοῦ νὰ ἀναφερθῶσιν εἰς τὴν Ὑψηλὴν πόλιν δι' ὁμοίαν αἰτίαν. Δι-
ότι ἡ κυβερνήσις τὰ τοιαῦτα οὐδὲν ἀνέχεται (α). Ἐπετρέπετο δὲ εἰς τοὺς Σπαχιῶτας ἢ εἰς τὴν
Μονὴν εἰσελθεῖν, διότι τότε οὐχί ἡ κυβερνήσις, ἀλλ' αὐτοὶ ἐλάμβανον τῶν ἐτησίων προδόντων τὸ 10ον
καὶ ἑκάστος αὐτῶν, ὠρισμένων κτημάτων τὸ 10ον ἔχων ὡς σιτηρέσιον, ὅπως οὐδεὶς ἵνα τρέφῃ δι'
αὐτοῦ ἵππον καὶ γουμάζῃται εἰς τὸ ἱππεύειν καὶ τὸ ἐπ' ἵππῳ μάχεσθαι. Ἴνα μὴ γίνεται δὲ κα-
τάχρησις τις παρ' αὐτῶν ἥτο τοῦτο ὠρισμένον τότε διὰ φερμάνιον τῶν μὲν ἐν τῷ Καζᾷ Σερρῶν
κτημάτων τῆς Μονῆς εἰς 747 ἀσπρα, τῶν δὲ ἐν Ζίγκῳ εἰς 100 (β). Καίτοι δὲ οὗτοι ἀπατέλουν
ὡς ἐλέχθη, τὸ ἱππικὸν τοῦ στρατοῦ καὶ ἦσαν λίαν χρήσιμοι εἰς τὸ Κράτος, ἐπειδὴ τινὲς ἐκ τούτων ἀ-
πῆλθον πλείονα τῶν ὠρισμένων καὶ κατεπίεζον τοὺς μοναχοὺς, παραβαίνοντες καὶ εἰς βίαν καὶ ἀ-
παγὴν, ἐχορηγήθησαν εἰς τὴν Ἱ. Μονὴν παρὰ τῶν τότε φιλοδικαίων καὶ εὐγενῶν προσηγορίᾳ Σουλ-
τάνων πάντες καὶ κατ' αὐτῶν φερμάνια κατὰ τὰ ὁθ. ἔτη 914, 935, 942, 961 καὶ 974, καθ' ἡμᾶς
1507, 1530, 1537, 1555 καὶ 1568, διὰ τῶν ὁποίων προεφύλαξαν αὐτὴν ἀπὸ πάντος καὶ αὐτῶν
παραεκτροπῆς. Καὶ κατὰ Ἑβραϊσὸν τινὲς ισχυροὶ κατακρατήσαντες τὸ ὕδωρ μύλου τῆς Μονῆς ἐ-
ξεδόθη φερμάνιον κατὰ τὸ ὁθ. ἔτος 965, καθ' ἡμᾶς 1559. Ἀλλὰ δίκαιον εἶναι νὰ ἀνοηολογηθῇ
ὅτι καὶ οἱ τότε μοναχοὶ πολλὴν ἔζηλον ὑπὲρ τῆς Μονῆς ἐδειξαν καὶ ἀκόνηος προσπάθειάς ὑπὲρ αὐ-
τῆς κατέβαλον. Διότι ἐκτὸς τῶν φερμανίων, ἅτινα δι' ἐνεργείας αὐτῶν ἐλήφθησαν, ἀπ' οὗ ἐμαθόν
ὅτι ὁ Σουλτάν Σελὶμ ὁ α', κορμίσας τὴν Αἴγυπτον ἐν ἔτει 1518 ἀντὶ νὰ ὑπογράψῃ κατὰ τὴν τῶν
Σιναιτῶν αἰτησιν τὸν εἰς χεῖρας αὐτῶν Ἀντιναμὲν τοῦ προφήτου Μωάμεθ, ὡς οἱ τέσσαρες πρῶτοι
τῶν Ἀράβων Καλίφαι, τοῦτον μὲν ἀπαταμίωσαν εἰς τὸ τοῦ Κράτους θησαυροφυλάκιον, ἀντίγραφον
δὲ αὐτοῦ ἔδωκαν εἰς αὐτοὺς καὶ εἰς τοιαῦτα καὶ εἰς ἄλλας Μονὰς ἐδόθησαν, ἔπειτα μὲχρι τοῦ
Ἰσθμοῦ τοῦ Σουέζ ἀντιπροσώπους τῆς Μονῆς καὶ ἔλαβον καὶ αὐτοὶ ἐν τούτων παρὰ τοῦ Ἀλῆ κρι-
τοῦ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης, ὕπερ καὶ οὕτως.

Ἐξ ἐπιγραφῶν δὲ γνωστὰ εἰσι τὰ ἑξῆς· Ἐν ἔτει μὲν Ἰνῆ', κτ. Κ. ἡ 1535 μ.χ. ἐζωγραφή-
θη ἐκ νέου τὸ πανίχιον παρεκκλησίον τοῦ τιμίου Προδρόμου κατὰ τὴν ἄνω τῆς θύρας αὐτοῦ
ἐπιγραφὴν δαπάνη τοῦ ἐντιμωτάτου ἄρχοντος Θωμᾶ Κάλκου· ἐν ἔτει δὲ 1537, κτ. Κ. ἡ 1555 μ.χ.
ἐκτίσθη τὸ ἀρχαῖον μαγειρεῖον τῆς Μονῆς διὰ δαπάνης τοῦ Πανιερωτάτου Μητροπολίτου Σερρῶν
Ἀρσενίου κατὰ τὴν ἐπὶ πλακὸς ἐπιγραφὴν. Καὶ ἐν ἔτει 1597, κτ. Κ. ἡ 1597 μ.χ. ἀντιγράφη ἐκ
βάθρων τὸ στερεώτατον ταῖχος τῆς δοτικῆς πλευρᾶς τῆς Μονῆς ὑπὸ τοῦ ἐπενεστάτου ἄρχοντος

(α) Ὅρα φερμάνιον ὁθ. ἔτους 972 καὶ σημειώσω ἐν χειρογράφῳ ἐπὶ χάρτου β'. μεγέθους καὶ ὑπ'
ἀριθ. 10. (β) Ὅρα δύο φερμάνια τῶν ὁθ. ἐτῶν 916 καὶ 974.

Ζαχάρη, υἱοῦ τοῦ Κύρκου σιδηρὰ κατὰ τὴν ἀρχαίαν ἐν αὐτῷ ἐπὶ πλακὸς ἐπιγραφὴν (α). ἥς συν-
τριβεῖσθαι ὅτε ἐκτίσθη ἐπ' αὐτοῦ τὸ Νοσοκομεῖον ἐτέθη νέα πλάς ταύτην φέρουσα. Πολὺ δὲ πρό-
τερον ἐν ἔτει 1439, κτ. Κ. ἡ 1439 μ.χ. εἶχε κατασκευασθῇ ψάλλη ἐν τῷ ἀρχαίῳ νάρθηκι διὰ
δαπάνης τοῦ Θεοδώρου Τσεκούρη Σερραίου κατὰ τὴν ἐπ' αὐτῆς ἐπιγραφὴν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

Κατάστασις τῆς Μονῆς κατὰ τὸν 17. αἰῶνα (1601-1700).

Ἀπ' ἀρχῆς δὲ μέχρι τοῦ μέσου τοῦ 17. αἰῶνος εἶχε καλῶς, ὡς φαίνεται, κατὰ τὸ μᾶλλον
καὶ ἦτον ἡ Ἱ. Μονή· διότι καίτοι πολλὰ ἔγγραφα ἔκτετε ἐν τῷ β'. ἀρχαίῳ Κώδικι ὑπάρχοντι,
ἅπαντα περὶ ἐλαῶν εἰς αὐτὴν μόνον διαλαμβανούσι· παρὰ πολλῶν ἐκ τῶν περὶ χριστιανῶν καὶ ἱ-
διῶς Σερραίων (β). ἵνα δέσται ὑπὲρ αὐτῶν πρὸς τὸν Θεόν, τὰ ὅποια βεβαίως συνετέλουν καὶ πρὸς
ὑποστήριξιν καὶ συντήρησιν αὐτῆς. Καὶ τούτου χάριν ἔσως οὐ μόνον λαῖκοι, ἀλλὰ καὶ Ἀρχιερεῖς
ἐχορηγήσαν τότε ἐλθὲν εἰς αὐτὴν, ὅσον οἱ Μητροπολίται Δράμας Ἀθανάσιος, Νευροκόπου Ἀνδρέας
καὶ Ζιγῶν Ἰάκωβος, τῶν ὁποίων ὁ πρῶτος ἔδωκεν 8000 ἀσπρα ἐν ἔτει 1608, ὁ δεύτερος 15000
ἐν ἔτει 1609 καὶ ὁ τρίτος 8000 ἐν ἔτει 1614 (γ). ὡς ὠρισμένων τότε τῶν Μητροπολιτῶν Ζιγ-
ῶν καὶ Νευροκόπου. [Καὶ τις δὲ Νικομηδείας Νεόφυτος ἀφιέρωσεν εἰς αὐτὴν ἐν ἔτει 1629 ὡ-
ροφόριον, ἐπιγονάκιον καὶ σάκκον (δ). Τινὲς δὲ τῶν χριστιανῶν καὶ τότε, σαθρὰ καὶ ἀτοιμόρροπα
ἐργαστήρια τῆς Μονῆς λαμβάνοντες, ἐκτίον ἰδίᾳ δαπάνῃ νέας οἰκίας ἢ ἐργαστήρια καὶ ἐκκληροδό-
τουσι ταῦτα εἰς αὐτὴν μετὰ θάνατον (ε). Τὰ μέγιστα δὲ ἰδίως εὐηργέτησαν τότε τὴν Μονὴν οἱ ἐ-
λθόντες ἐκ Σερρῶν ἐντυφιστὸς ἄρχων Δημήτριος, ὅστις καθ' ὅλον τὸν βίον αὐτοῦ ἐν πάσῃ αὐ-
τῆς ἀνάγκῃ συνέτρεχε καὶ σκευὴ ἱερὰ εἰς αὐτὴν ἀφιέρωσε καὶ Νοσοκομεῖον ἐν αὐτῇ ἰδίᾳ δαπάνῃ
ἀνέγειρε, περὶ δὲ τὰ τέλη τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἐν ἔτει 1614 ἐγένετο καὶ μοναχὸς ἐν αὐτῇ, μετονομα-
σθεὶς Δαβὶδ, δοὺς τότε καὶ 6000 ἀσπρα, ἵνα ἔχῃ παρ' αὐτοῦ ὑπηρετήν (στ) καὶ μετὰ θάνατον
βεβαίως κατέλειπε ἱκανὴν εἰς αὐτὴν περιουσίαν. Καὶ δεύτερος ὁ ἐκ Σιδηροκάστρου (ζ) ἐπὶ εὐγε-
νείᾳ καὶ πλοῦτι περιφανῆς Χ' παπὰ Ἀθανάσιος, ὁ καὶ νέος Κτίτωρ λίαν εὐλόγως διὰ τὰς πολλὰς
αὐτοῦ πρὸς τὴν Μονὴν ἀγαθοεργίας ἀπονομασθεὶς, ὅστις ἐλθὼν κατὰ πρῶτον εἰς αὐτὴν ἐν ἔτει
1632 ὡς προσηγορίᾳς (η) τοσοῦτον εὐχαριστήθη ἐκ τῆς τάξεως καὶ τοῦ ὁσίου βίου τῶν ἐν αὐτῇ
μοναχῶν, ὥστε μετὰ δύο ἔτη ἐλαβε καὶ αὐτὸς τὸ μοναχικὸν ἐν αὐτῇ σχῆμα, μετονομασθεὶς Χα'
Ἀνάκτος, καὶ τότε μὲν ἔκτισεν ἐκ θεμελίων τὸ ἐκτὸς τῆς Μονῆς ἐν τῷ Νεκροταφείῳ παρεκκλη-
σίον πρὸς τιμὴν τῆς κοιμήσεως τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου μετὰ τοῦ ὅπ' αὐτὸ Κοιμητηρίου, καλλω-
πίσας ἅμα προσχώνας αὐτὸ (θ) καὶ 20 στρεμμάτων ἀμπελων ἐν Σιδηροκάστρῳ εἰς τὴν Μονὴν
ἀφιέρωσεν (ι) ἐν ἔτει δὲ 1614 ἔδωκε 30000 ἀσπρα (ια)· ἐν ἔτει 1644 ἄλλα 18000 ἀσπρα (ιβ)
καὶ ἐν ἔτει 1645 ἀφιέρωσεν ἕνα μύλον μετὰ δύο πατρῶν ἐν Δερβέσιν, ὅστις καὶ εἰσέτι ἐξουσιάζε-
ται παρὰ τῆς Μονῆς, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως, ἵνα κατὰ πάσαν ἐβδομάδα ἀγοράζωνται ἐκ τοῦ ἐνοικίου

(α) Ὅρα ταύτην ἐν συλλογῇ ἐπιγραφῶν ὑπὸ τοῦ μακαρίτου Θεοδοσίου ἐν νεωτέρῳ Κώδικι.

(β) B.A.K. 231, 232, 234, 235, 236, 243, 244, 245, 246, 248, 250, 251, 252, 254, 255, 256, 259, 260 καὶ 261. (γ) αὐτόδ: 218 καὶ 180. (δ) αὐτόδ: 249. (ε) αὐτόδ: 214, 230.

(στ) αὐτόδ: 233. (ζ) Ταῦν Διημιστορίου. (η) B.A.K. 242. (θ) Κατὰ τινα δὲ ἐπὶ κερῶν
ἐπιγραφὴν ἐν ἔτει 1623 εἶχε κτισθῇ πρότερον καὶ τὸ τῆς ἁγίας Παρασκευῆς· τὰ δὲ νῦν σκευὴ
τοῦ Καθολικοῦ κατασκευάσθησαν ἐν ἔτει 1620 διὰ 19000 ἀσπρῶν παρὰ τινος Κώστα καὶ εἴτα
Κοσμὰ μοναχῶ (B.A.K. 247). (ι) αὐτόδ: 253. (ια) αὐτόδ: 258. (ιβ) αὐτόδ: 257.

αὐτοῦ ἐχθρὸς διὰ τὴν κοινὴν τῶν μοναχῶν τράπεζαν καὶ ἐν καιρῷ τῶν νηστειῶν ὁστροκάθερμα καὶ χαβιάριον (α).

Ἐκ τούτου δὲ τοῦ πρακτικοῦ καὶ ἐξ ἄλλου ὁμοίου πρὸς αὐτὸ τοῦ ἔτους 1657, κατὰ τὸ ὅποιον ὁ ἔως πάλιν Χ' Ἀκάκιος ἐφροντίσει περὶ βασιλευσέως τῆς τροφῆς τῶν μοναχῶν, δηλὸν γίνεται ὅτι διατηρεῖται τότε ἡ κοινὸβιτικὴ ζωὴ ἐν τῇ Μονῇ ἢ ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου Κτίτορος εἰς αὐτὴν εἰσαχθεῖσιν. Ἐν ἔτει δὲ 1622 ἐγένετο ἐν αὐτῇ καὶ πράξις τις ἐκκλησιαστικῇ, ἥτις καλὸν νὰ μνημονευθῇ, ἡ ἐξῆς: Διαταχθέντες τότε παρὰ τοῦ Πατριάρχου τρεῖς Μητροπολίται ὁ Σερρών Τιμόθεος, ὁ Φιλίππων καὶ Δράμας Κλήμης καὶ ὁ Ζιχνῶν Ἰερόθεος, ἵνα ἐκλέξωσιν ἄλλον Μητροπολίτην Ναυροκόπου μετὰ τὴν παραίτησιν τοῦ πρώην Δανιὴλ, εἰς τὴν Ἱ. ἡρώδων Μονὴν συνήλθον καὶ ἕνα τῶν τριῶν ὑποψηφίων κατέταξαν καὶ τὸν τότε ἡγούμενον αὐτῆς Γαλακτίωνα, ἐξέλεξαν δὲ ὁμῶς νομὸν τινα τῷ πρώην Δανιὴλ κατὰ τὸ πρακτικὸν τὸ παρ' αὐτῶν συνταχθέν καὶ καταχωρισθέν ἐν τῷ τῆς Μονῆς Κώδικι (β), μεθ' ὃ ἔπειτα καὶ ἡ τῆς πίστεως ὁμολογία τοῦ ἐκλεγέντος (γ).

Ἐν ἔτει δὲ 1646 ἀνεκτίσθη τὸ τῆς Μονῆς ταῖχος, ὡς βλαβρὸν ἔως τότε καὶ ἐτοιμόρροπον, διὰ συνδρομῆς τοῦ Σκευφίλακος Σερρών ππ. Δημητρίου καὶ τοῦ Σακελλαρίου Συναδινόου, δόντων ἀνὰ 5000 ἄσπρων καὶ πολλῶν ἄλλων ἔπειτα κατὰ προτροπὴν αὐτῶν (δ) καὶ οὕτως ἐσπερώθη ἡ Ἱ. Μονή.

Ἐἶχαν ὁμοῦ κατὰ δοτυχίαν, ὡς φαίνεται, αὕτη καὶ χρεὴ ἀπὸ ἐτῶν, τὰ ὅποια ἔνεκα διαφορῶν αἰτίων βαθμυθὸν αὐξήσαντα τοσοῦτον βάρει καὶ δυσβάστακτα κατήντησαν, ὥστε ἐν ἔτει 1650 τιμὴς μὲν τῶν μοναχῶν καὶ πολλὰ πιδανὸν οἱ τότε αὐτὴν διωκόμενοι, τὰς καταπίεσεις τῶν δυναστῶν καὶ τὴν δοτυχίαν βαρέως φέροντες, ἔφυγον εἰς ἄλλον Ὅρος, οἱ δὲ λοιποὶ διετέθησαν ἐν μεγάλῃ ἀθυμίᾳ καὶ ἀπελπισίᾳ, μεθ' αὐτοῦ τοῦ Χ' Ἀκακίου ἐξαιρουμένου· μαθόντες δὲ τὴν ἐπὶ τούτῳ λύπην τοῦ τότε Μητροπολίτου Σερρών Δανιὴλ καὶ τὴν κοινὴν τῶν Σερραίων συμπάθειαν, ἐπεμφαν πρὸς αὐτοὺς ἀναφορὰν, καθυκατεβόντες, ἵνα συσκαφθῶσι καὶ ἐξεύρωσι τὸν τρόπον τῆς ἀπολλοῦς ἀπὸ τοῦ χρέους καὶ τῆς ἔνεκα τούτου ἐπαπειλουμένης καταστροφῆς αὐτῆς, τῆς ὁποίας τὸ ἀντίγραφον σώζεται (ε). Συγκροτηθεὶς δὲ ἐν τῇ Ἱ. Μητροπόλει Σερρών ἐπὶ τούτῳ συναλεθρῶς, ἐν ᾗ παρενβέθησαν καὶ αὐτοί, ἀπεφασίσθη κατὰ τὸ περὶ αὐτῆς πρακτικὸν (στ) πρῶτον μὲν νὰ πωληθῶσιν ἡμέτερος πρὸς τὴν τοῦ χρέους ἐλάττωσιν πάντα τὰ ἄχρηστα ἀγῆρευτα τῆς Μονῆς σκεύη, εἴ δὲ καὶ ζωὰ διάφορα καὶ πάντα ἐργαστήρια καὶ αὐτὴ ἡ ἑκαυλὸς Χριστός, ἔπειτα δὲ πρὸς τέλος αὐτοῦ τοῦ βαθμυθὸν ἐξάλειψιν νὰ δίδωνται τὰ περιπλέον ἐλθῇ καὶ αἱ πρόσδοι διὰ τεσσάρων Σερραίων, ἐπιτρόπων τῆς Μονῆς διορισθέντων, οἵτινες καὶ ὡς τοιοῦτοι ὑπογράφονται εἰς δύο πρακτικὰ τῶν ἐτῶν 1652 καὶ 1654 ἐν τῷ Κώδικι τῆς Μονῆς (ζ). Ἐγράφη δὲ κατὰ τὴν τῶν ἐπὶ ἐπιστολῇ πρὸς τὸν τότε Οἰκουμενικὸν Πατριάρχον (η), δι' ἧς ἀνηγγέλλθησαν εἰς αὐτὸν τὰ ἀνωτέρω καὶ ἐξητήθη ἡ τῶν ἀποφάσεων τῆς συνελεύσεως ἐπικύρωσις μετὰ παρακλησέως, ἵνα διαταχθῇ παρ' αὐτοῦ ἡ ἐξ ἄγ. Ὁρους ἐπιστροφή καὶ τῶν ἐκεῖ μεταβάντων μοναχῶν. Ὅτι δὲ περιήλθε τῷ ὄντι τότε εἰς μέγαν κίνδυνον ἡ Ἱ. Μονή ἐκ τῆς ὑπερμέτρου τῶν χρεῶν ἐξοχλώσεως καὶ ἀνεκφυσίθῃ ἔπειτα διὰ τῆς τῶν ρηθέντων ἀποφάσεων ἐκτελέσεως βεβαιούται καὶ ἐξ ἐνός πρακτικοῦ τοῦ Κώδικος τῆς Ἱ. Μονῆς, ἐν ᾧ λέγεται ὅτι καὶ ὁ ρηθείς Χ' Ἀκάκιος ἔδωκε τότε ἵνα ἐκ αὐτοῦ χρήματα, ἐπαυελουόσης δὲ τῆς Μονῆς εἰς τὴν προτέραν κατάστασιν ἐν ἔτει 1654, ἔλαβε δι' αὐτὰ ἐν ἐργαστήριον αὐ-

(α) Β.Α.Κ. 261. (β) αὐτόθι 238 (γ) αὐτόθι 231 καὶ 240. (δ) αὐτόθι 259 σημείωσιν. (ε) Ὁ-ρα ἀρχαῖον Κώδικα τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Σερρών σελ. 141. (στ) αὐτόθι 142. (ζ) Β.Α.Κ. 264 καὶ 265. (η) Ὁ-ρα ἀρχαῖον Κώδ. Μητροπόλ. Σερρών 143.

τῆς, ἵνα νέμῃται αὐτὸ ἐφ' ὅρου ζωῆς αὐτοῦ (α). Ἀλλὰ μετὰ δύο ἔτη (1656 μ.χ.) αὐτοπροαιρέτως εἰς τὴν Μονὴν ἀφιέρωσε τιμὸν σταυρὸν, δάκκον καὶ ἄλλα ἱ. ἄμφια καὶ σκεύη καὶ εἰκόνας τοῦ ἁγίου Ναυπάκτου καὶ Ἀρτῆς Γαλακτίωνος ἁγίας 18750 ἄσπρων (β). Ἐν ᾧ δὲ εἶχεν ἀποφασισθῇ, ὡς προεβέβη, ἵνα πωληθῇ ὅν τοις ἄλλοις καὶ ἡ ἑκαυλὸς Χριστός, δὲν ἐπωλήθη αὕτη καὶ ἔως τοῦ ἔτους 1770 περίπου ἦτο κτήμα τῆς Μονῆς.

Ποία δὲ ἄρα γε τὰ αἷτια, δι' ἃ εἶχε τόσον κοροφωθῇ τότε τὸ χρεὸς αὐτῆς; Κατὰ τὸ ρηθὲν πρακτικὸν « τοῦ καιροῦ τὰ συμβάντα ἢ καὶ ἡ ἀκαταστασία τῶν μοναχῶν », ἐξ ὧν φαίνεται ὅτι μάλιστα τὰ πρῶτα. Συμβάντα δὲ τοῦ καιροῦ ἦσαν οὐχὶ μόνον φυσικὰ δοτυχήματα, ἐπαλθόντα εἰς αὐτὴν, ὡς πολλάκις συμβαίνει, ἀλλὰ καὶ καταπίεσεις ὑπὸ κακοβούλων ἀνθρώπων καὶ στρατιωμῶν καὶ ἀδικίαι. Ὅτι δὲ ἔπαθε καὶ τοιαῦτα ἀπὸ τοῦ 1600-1650 δηλὸν γίνεται ἐκ τεσσάρων φημινῶν, τὰ ὅποια τότε πρὸς ὑπεράσπισιν αὐτῆς οἱ φιλοδίκαιοι καὶ ἀειμνηστοὶ Σουλτάνοι ἐχορήγησαν εἰς αὐτὴν. Διότι κατὰ ταῦτα οὐ μόνον ἀπόπειρα πρὸς κατήντησιν τοῦ προνομιῶν αὐτῆς ἀπὸ τῆς τοῦ προσωπικοῦ φόρου ἐξαίρεσέως πάλιν ἐγένετο, ληφθέντων ἐκ τῶν ἐν αὐτῇ πάντε χαραιοῖν, ἀλλὰ καὶ ἀπαγορᾷ καὶ κακώσεσι ἐν Τουρβίτῳ διαπράττοντο καὶ ζημίαι διὰ πολυχρονίου ἐν τῇ Μονῇ διατρίβῃ τῶν Σπαχιδῶν καὶ πεζῶν τινων στρατιωτῶν, εἴτι δὲ καὶ αὐτοῦ τοῦ ὕδατος αὐτῆς παροχέτους διὰ κυματῶν καὶ ἀφαιρέσεις παρὰ τῶν κατοίκων τοῦ πάλαι ποτὲ εἰς αὐτὴν ὑποκειμένου καὶ γειτονικοῦ χωρίου Λάκκου· ἀλλὰ διὰ τῶν ρηθέντων ὑπὲρ τῆς Μονῆς φημινῶν καὶ τὰ πάντα ληφθέντα χαράσινα διετάχθη νὰ ἐπιστραφῶσιν, ὡς ἀπλησχυμένων τοῦ τοιούτου φόρου οὐ μόνον τῶν μοναχῶν, ἀλλὰ καὶ πάντων τῶν ἐν τῇ Μονῇ εὐρισκομένων, καὶ πάντα αἱ λοιπαὶ πρὸς αὐτὴν ζημίαι νὰ πύθωνται. Αἱ δὲ πρὸς τὴν διαταγὴν ταύτην μὴ συμμορφούμενοι νὰ τιμωρηθῶσιν (γ), ἐφ' οἷς καὶ ἀπέμειρος ἐνηρωμένοις ἡ Ἱ. Μονή, διατρεῖ καὶ ταῦτα τὰ φημινῶν, καθὼς καὶ τὰ ἄλλα, ὡς κειμήλια τιμοληφθέντα καὶ δειγμάτων τρανότητος τῆς καλοκαρδίας καὶ πρὸς αὐτὴν εὐμενείας τῶν ἐνδόξων Σουλτάνων.

Ἀλλ' ἐν ᾧ μέχρι τοῦ ἔτους 1654 εἶχεν ἐξαλειφθῇ ἡ πολὺ ἐλαττωθῇ τὸ χρεὸς αὐτῆς καθ' ὃν τρόπον εἴρηται (δ), μετὰ τρία μόλις ἔτη κατὰ δύο ἐπίσημα πρακτικὰ τοῦ ἔτους 1657, ὧν τὸ ἐν ἐπεκρινθῇ καὶ ὑπὸ τοῦ τότε Μητροπολίτου Σερρών Κορίλλου, τὸ δὲ ἄλλο συνταχθέν ἐν τῇ Ἱ. Μητροπόλει ὑπεγράφη παρ' αὐτοῦ καὶ τῶν ἐν ὀξυφάνειαν ἱερέων, δεινὸν πάλιν τὸ χρεὸς καὶ ἀφάρκτον κατέστη ἔνεκα τῆς τοῦ καιροῦ ἀνωμάλιας, ὡς ἐκφράζεται ἐν αὐτοῖς ἡ αἰτία τούτου, ἀλλ' ἐν τῷ αὐτῷ ἐν μὲν τῷ πρώτῳ αὐτῶν λέγεται ὅτι καὶ ἀπεδόθη μέρος αὐτοῦ διὰ πωλήσεως ἐτέρων ἱ. σκευῶν, πενήτηντα δὲ χιλιάδας ἄσπρων, ἅπαν ἐπιμόνως ἀπῆλθε σκληρὸς τις δανειστής, ἐδόθησαν εἰς αὐτὸν παρὰ τοῦ ρηθέντος μεγάλου ἐσπερέτου τῆς Μονῆς Χ' Ἀκακίου (ε). Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τοῦτον οἷτι καὶ ἐπροκίσθη ἡ Ἱ. Μονή διὰ τριῶν ἐργαστηρίων ἀγορασθέντων δι' 28000 ἄσπρων παρὰ τι-νὸς Προηγνομένου Γρηγορίου, ὅστις πρὸ πάντε ἐτῶν (1652), κληρονομήσας ἱκανὴν πατρικὴν περιουσίαν, καὶ δύο λαμπροὺς τιμῶς σταυροὺς καὶ ἕνα ἀμπελῶνα ἐπ' ὀνόματι τὸν κατεσκεύασε καὶ ἀφιέρωσεν εἰς τὴν Μονὴν καὶ ὕδωρ ἄφθονον ἔφερεν εἰς τὴν ἀσκήσιν αὐτῆς, ἐκρέον ἐκ τῶν δύο με-γάλων κληρῶν τῶν ἐν αὐτῇ καὶ εἰς τὴν ὑπόγειον ἀποθήκην τοῦ οἴνου, ἔνθα καὶ τρίτῃ κρήνῃ μι-κρά, δι' ἃ καὶ ὠνομάσθη νέος Κτίτωρ αὐτῆς (στ). Καὶ ἔταρος δὲ Λεόντιος Ἱερειόναχος ἔδωκεν 60000 ἄσπρων ἐν ἔτει 1676 μ.χ. (ζ)· ἀλλὰ καὶ δύο ἐκ τῆς πόλεως Σερρών Νέτωρ καὶ Χ' Μήλιος

(α) Β.Α.Κ. 264. (β) αὐτόθι 267. (γ) Ὁ-ρα φημινῶν τῶν ὁδ. ἐτῶν 1014, 1021, 1036, 1047, καθ' ἡμᾶς 1605, 1610, 1627 καὶ 1638. (δ) Ὁ-ρα πρακτικὸν Β.Α.Κ. 264. (ε) Β.Α.Κ. 268 καὶ 269. (στ) αὐτόθι 262. (ζ) αὐτόθι 278.

κρίνεται ἐκ τῶν προσόδων καὶ τῶν τόκων ἐν τοῖς ἐτησίαις ἀπολογισμοῖς, ἐπεμελήθη κατὰ πρόωτον τοῦ καθολικοῦ αὐτῆς ἱ. ναοῦ, ἔργον λίαν ἀξέσπαινον, ἔπειτα δὲ καὶ τοῦ περιβάλλοντος αὐτὴν τει-
χους. Διότι ὡς μὴ καλῶς ἐστεγαζμένης τῆς τοῦ ἱ. ναοῦ ὁροφῆς διὰ κερήμων ἔως ἢ πλάκων,
οἱ μὲν θόλοι αὐτοῦ ἐβλάπτοντο, αἱ δὲ τοιχογραφίαι εἶχον φθορὰν. Διὸ ἐν ἔτει μὲν 1799 ἐστεγά-
σθη διὰ μολύβδου τὸ ἰδίως λεγόμενον Καθολικόν, δαπανηθέντων πρὸς τοῦτο 2124 γροσίων καὶ
60 ἡπαρῶν εἰς τὸν μολύβδον καὶ 800 γροσίων εἰς τοὺς κτίστας (α') ἐν ἔτει δὲ 1800 καὶ τὸ Με-
σοονικὸν δι' 716 γροσίων μολύβδου, συγχρόνως δὲ τότε καὶ μέρος τοῦ τειχοῦς ἀσθρόθεν ὑπε-
στηρίχθη δι' ἀντηρίδας, δαπανηθέντων 3446 γροσίων (β'). Ἀφ' οὗ δὲ ἐξεργασίᾳ τοῦ ἱ. ναοῦ
ἐκείνους χρόνους, ἐκστρώθη καὶ ἐσωτερικῶς. Διότι ἀντὶ τοῦ πρώην ἀπλοῦ εἰκονοστασίου κατασκευά-
σθη τότε ἄλλο λαμπρὸν καὶ καλλιτεχνικὸν ἐξαιρετικὸν ὑπὸ ξυλογλῶφον ἐργασθέντων ἐπὶ 4 ἔτη
(1801-1804) (γ') τοιχογραφίαι δὲ νέαι ἐγένοντο ἐν μὲν τῷ Καθολικῷ κατὰ τὸ ἔτος 1802 καὶ 1803
δαπάνη 3457 γροσίων παρὰ τῆς Μονῆς (δ'), ἐν δὲ τῷ Μεσοονικῷ μετὰ δύο ἔτη διὰ συνδρομῆς
τῶν Σερραίων Χ' Κωνσταντίνου καὶ Χ' Σὺ βέστρου υἱῶν τοῦ Νικολάου Κουβάτσηλου (ε').

Ἄλλ' οἱ τρεῖς ἐπιτροπῆς οἱ τότε κυβερνῶντες τὴν Μοῆν Χ' Ματθαῖος, Παρθένος καὶ Δα-
μασκηνός, ἐφ' ὧν ἐγένετο ἡ τοῦ ἱ. ναοῦ στερέωσις καὶ ὁ καλλωπισμός, περιήλθον περὶ τὰ τέλη
τοῦ ἔτους 1803 εἰς διάστασιν πρὸς ἀλλήλους ὅτεκα τοῦ μεγάλου ἔως ἐν τῷ ἀπολογισμῷ ἐλλείψη-
ματος καὶ διὰ τοῦτο δὲν ὑπεγράφη ὁ αὐτὸς παρ' αὐτῶν, ὅπως καὶ οἱ τῶν προηγουμένων ἔσονται διότι
ἐν ᾧ αἱ πρόσδοσι αὐτοῦ ἦσαν 17381 γροσια, οἱ δαπάναι ἀνέλθον εἰς 33833 γροσια. Ὑποβλήθη δὲ
οἱ δύο πρώτοι, οἱ καὶ μάλλον ἰσχυρόντες, ὡς μέγα τι τὰ τελεσθέντα ἔργα θεωρήσαντες ἐς οὐρανίως
τινος ἐκοιμήθησαν, ἥτις ἐκφαίνεται καὶ ἐκ τοῦ ἄνω τῆς θύρας τοῦ Καθολικοῦ συμπόδιου περὶ
τῆς ζωγραφίης αὐτοῦ ἐπιγράμματος, ἐν ᾧ αὕτη δαπάνη τῆς Μονῆς ἐγένετο (στ').

τοῦ Κράτους, εἶχε καὶ πλεονάζοντας πόρους, δι' ὧν καὶ ἴδιαν κτηματικὴν περιουσίαν ἐσχημάτισεν
καὶ σιγαλὸν ἐξ ἐντοπιῶν ὁθωμανῶν, κατὰ μέγα δὲ μέρος ἐξ Ἀλβανῶν, συνακρίβησε, τὴν ἀπόσιν
καὶ αὐθῆτας βαθυρῆδιν μέχρις 25 καὶ 30 χιλιάδων, ἀπέβη πατίγγρος καὶ σιγαλὸν ἀπόσιν ἡ-
γεῶν ἐν Σέρραις, ἐξασκῶν ἅμα μαγίστην ἐπιτροπὴν καὶ εἰς πολλὰς τῶν πέριξ ἐπαρχιών, εἰς τὰς ὁ-
σείας ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κατὰ σύστασιν αὐτοῦ διοικηταὶ διακρίνοντο. Διὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν δὲ ἐν
Σέρραις ἀσφάλειαν ἐπ' αὐτοῦ καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰούδης Παζῆ καὶ τὴν προστασίαν, ἥς παρ' αὐ-
τῶν ἀπῆλθον οἱ εἰς τὸ ἐμπόριον ἀσχολούμενοι, καθὼς καὶ πᾶς τίμιος καὶ πρὸς τὸν πόλεμον
συνέβηντες πλῆθος ἐμπόρων εἰς ταύτας πανταχόθεν τῆς Μακεδονίας, ὥστε αἱ Σέρραι ἀπέβησαν ἀνι-
τρον ἐμπορικῶν ἐξ οὗ ἐπορευόμενοι πασῶν τῶν πέριξ χωρῶν οἱ κάτοικοι, Βισνίας, Βουλιγαρίας,
Θράκης καὶ Θεσσαλίας οὐ μόνον φυσικὰ, ἀλλὰ καὶ τεχνητὰ προϊόντα ἐντόπια ἢ ξένα, διὰ ξηρὰς ἐκ
Βιέννης μετακομιζόμενα. Διατηρήθη δὲ ἡ τοιαύτη ἐμπορικὴ αὐτῶν ἀκμὴ μέχρι τοῦ ἔτους 1830,
ὅτε ἐλασθείσης διὰ τῶν ἀνταρτικῶν τῆς διὰ θαλάσσης ταχυτέρας συγκοινωνίας, μετετέθη ἐκ Σερ-
ρῶν εἰς Θεσσαλονικίην. Προσταθείσθω δὲ ἐν τέλει ὅτι τῆς οἰκονομίας τοῦ ἱ. ναοῦ βεβαίως
πρεπέντα καὶ σχεδὸν βασιλικὰ μανσολεῖα ὑπάρχοντι ἐν Σέρραις παρὰ τὸ ἐκεῖνος τῆς πόλεως ὅθι
ἔβηναν Ἀγνῆς παρὰ (κοινῶς ἄγ. Σοφίαν). (α') Ὅρα ἀπολογισμὸν τοῦ ἔτους 1799. (β') Ὅρα ἐν
τῷ ἀπολογισμῷ τοῦ ἔτους 1800 ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν ἔξοδα εἰς καλὴν. (γ') Ὅρα τοὺς ἐτησίους ἀ-
πολογισμοὺς. (δ') Ὁ αὐτῶς. (ε') Ὅρα ἐπιγραφὴν ἄνω τῆς θύρας τοῦ Μεσοονικοῦ. (στ') Τὸ ἐπι-
γράμμα ἐστὶ τὸ ἑξῆς « Εἰς δόξαν τῆς ἁγίας καὶ ὁμονοίας καὶ ζωοποιῶν καὶ ἀδιαμέτρου Τριῆτος
τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Ἀμήν. Διὰ τῆς θερμῆς προστασίας καὶ ἀν-
κνῶν ἐπιμελείας τῶν ἐπιτροπώντων σεβασμιωτάτων Παρθένου, Κυροῦ Ματθαίου, Παρθένου καὶ
Δαμασκηνοῦ τοῦ τιμίου αὐτῆς ἡ πάγκλος καὶ θεία ἀνεκνήβηθη ἱστορία εἰς στίχων λαμπρὸν ἔργον

τοιαύτη καὶ αὐτῶν δορυμνία καὶ καταφορά καθ' ὑποκρίνῃς ἔως καὶ τοῦ διαφωτισμένου πρὸς αὐ-
τοὺς τρίτου τοῦ Δαμασκηνοῦ, ὥστε περὶ τὰ τέλη τοῦ ἔτους 1803 οὐ μόνον ἐπαυρίθησαν τῶν δι-
σίων αὐτῶν ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς Μονῆς ἐξεδιωχθήσαν, καθὼς ἐκ παραδότησεως ὑπ-
άρχει γνωστὸν, ἀπῆλθον δὲ εἰς τὴν τῆς Εὐκαιοποιήσεως, ἔνθα καὶ ἀπέθανον. Καταλοβείσας δὲ
καὶ αὐτῆς τῆς ἐπιτροπῆς, διαβρίσθη τότε πάλιν Ἡγόμηνος Χριστοφόρος τις καὶ μετ' αὐτὸν Δαμα-
σκηνός καὶ ἔπειτα. Ἄν καὶ ὀλίγιστα δὲ ἦσαν τότε αἱ τῆς Μονῆς δαπάναι κατὰ τοὺς ἐτησίους τότε
ἀπολογισμοὺς, ὀλιγότεραι τούτων ὅρας ἦσαν καὶ αἱ πρόσδοσι καὶ σχεδὸν τριπλάσια αὐτῶν τὰ χρῆμα (α')
ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ τότε χριστιανὸι ἦσαν ἱκανῶς εὐποροὶ διὰ τὴν ἀπλὴν αὐτῶν διαίταν, τὰς βιοπορευτι-
κὰς τέχνας (β'), τὸ διανεργούμενον ἐμπόριον καὶ τὴν προεργασίαν καλῶν κοβερνιστῶν, διὰ τῶν ἐλε-
ῶν, τὰ ὅποια προσέβαλλον εἰς ἀπεσταλμένους τῆς Μονῆς ἢ ἐρχόμενοι εἰς αὐτὴν οἱ προσκυνηταί,
συνετηρεῖτο κατὰ μέγα μέρος αὕτη. Ὅσον δὲ ὀλίγιστα αἱ ταύτης πρόσδοσι, διότι ἐν μὲν τῇ ἐν
Σέρραις μικρὰ καὶ ἤδη συνολικῇ σὺν τῇ, ἥτις παρὰ τῶν Ὀθωμανῶν Ταιαμὶ μαχαλὲς ὀνομάζεται
ἐκ πενθῆς τινὸς ἐν αὐτῇ τὸ πάλαι ὑπαρχούσης, ἰσάμεια μόνον δωμάτια ὑπῆρχον περὶ τὴν αὐλὴν
τῆς ἱ. Ἐκκλησίας, ἐκεῖ δὲ αὐτῆς ἐξ μόνων οἰκίαι καὶ καλλία (γ'). Τῆς δὲ Τουρμπίας, τοῦ μόνου
λόγου τινὸς ἄξιον κτήματος αὐτῆς αἱ πλείους καὶ γονιμώτεραι γαῖαι ἦσαν ὑπὸ τὰ ὕδατα τοῦ τότε
ἐγγὺς αὐτῆς μέντος ποταμοῦ Στρομόνος, ὅστις λίμνην ἐπὶ ἀπετέλει μέχρις οὗ μετέβαλε κοίτην ἐν
ἔτει 1853, ἐξ ἧς μικρὰ τινα παρὰ ἁλίων ἐλαμβάνοντο (δ'). Διὰ ταῦτα λοιπὸν τὰ αἶμα κατὰ τὰς
τοιαύτας ἐκείτους πρόσδοσι μετὰ ἐλλείμματος ἢ πλεονάματός τινος κλειόμενον τῇ 31 τοῦ Ἀθ-
ηναίου τοῦ ἐτηρίου τῆς Μονῆς ἀπολογισμοῦ (ε'), ὅτε μὲν ἤλθανον, ὅτε δὲ ἤλαττοντο κατὰ τι τὰ
ταύτης χρῆμα.

καὶ αὐτὸν αὐτῶν μνημῶν ἐν ἔτει χριστοφ' τε ἅμα ἀτακτοῦσθαι καὶ τριεφ' τῆς Οἰκονομίας καὶ ἡ-
μετέρας σωτηρίας. (α') Ὅρα καταγραφὴν αὐτῶν ἐν ἀρχῇ τοῦ Β'. Κώδικος τῶν ἐτηρίων ἀπολο-
γισμῶν. (β') Ὑποβλήθη εἰς αὐτὴν εἰς ἀρχαίων καταγραφῶν διότι πολλοὶ μὲν αὐτὸν ἐγκατελείψθη-
σαν πρὸς αὐτὸν ἐντέλως ἔνεκα τῆς ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ 19ου αἰῶνος τερατοῦς πρὸς τὴν βιομη-
χανίας ἐν τῇ δυτικῇ Ἑυρώπῃ καὶ τῶν ἐκείθεν εὐνοστάτων τεχνητῶν πρὸς τὸν καιρὸν, καθὼς ἡ τῶν Κοκ-
κινιστῶν (Κοκκινιστῶν), τῶν ὁποίων τὰ ἐργετὰ νήματα ἐκαὶ πρότερον ἐστῆλκοντο, ἡ τῶν Μσο-
χαιτιστῶν, τῶν Ἀσταριστῶν, τῶν Παλῶν, τῶν Χαβλινιστῶν, τῶν Τουρκαριστῶν καὶ ἔπειτα Πε-
ρονιστῶν τινὲς δὲ, αἵτινες ἦσαν ἐν πολλῇ τότε χρήσει καὶ ἐπικρατέστατοι, τὰ λοιπὰ ἤδη πνέου-
σιν, ὡς ἡ τῶν Μπαριστῶν καὶ ἡ τῶν Ἀρπατιστῶν. (γ') Ὅρα καταγραφὴν ἀπάντων τῶν κτη-
μάτων τῆς Μονῆς κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ ἔτους 1807 ἐν ἀρχῇ τοῦ Β'. Κώδικος τῶν ἐτηρίων ἀπο-
λογισμῶν. (δ') Ἐν τῷ ἀπολογισμῷ τοῦ ἔτους φέρ' εἰπεῖν 1801 λέγεται ὅτι ἐλήφθησαν ἀπὸ τὴν
ἐμπόρων τῆς Τουρμπίας γρ. 385. ἐν δὲ τῷ τοῦ 1802 γρ. 204. (ε') Διότι τῇ α'. Σεπτεμβρίου ἤρ-
χισεν ἀνεκθεῖν τὸ Μοναστηριακὸν ἔτος συμφώνως πρὸς τὸ πολιτικὸν τῶν Ἰνδικτικῶν μέχρι τοῦ
ἔτους 1834. Ἐν ἔτει δὲ 1835 μετετέθη ἡ ἑναξίς αὐτοῦ περὶ τὰ μέγα Ἀρπιδίου καὶ ἔπειτα ὁ-
μοτικῶς εἰς τὴν α'. Μαῦον. Ὁ δὲ λόγος, δι' ὃν διαφέρει τοῦτο ἀπὸ τοῦ Σωτηρίου ἔτους, εἶναι
διότι ἑκαταὶ πρότεροι πολιταὶ Σερρών, ἀπὸ δὲ τοῦ 1836 καὶ ὁ κατὰ καιρὸν Μητροπολίτης παρ-
εορίσθησαν ἐν τῇ μετὰ τὴν λήξιν ἐκείτου ἔτους συγκροτούμενῃ τῶν μοναχῶν συνόδῳ, καθ' ἣν ἀνα-
γνωσθεὶς καὶ ἐγκρίθη ἐτήριος τῆς Μονῆς ἀπολογισμὸς ὑπαγράφεται παρὰ πάντων ἐν τῷ Κώδικι
καὶ ἔπειτα, περικυβερθέντων τῶν διαφόρων θέσεως τῆς Μονῆς κατεχόντων, γίνονται ἐκ νέου διορισμοὶ
τῶν αὐτῶν ἢ ἑτέρων ἂν δὲ ἔτος τῆς Μονῆς ἦτο αὐτὸ τὸ Σωτήριον, ἀδύνατον ἦτο κατὰ Ἱακουά-
ριον ἔνεκα τοῦ φόρου καὶ ἀνέλθουσιν ἐκ Σερρών εἰς τὴν Μοῆν οἱ προεργασίαι, ὧν ἡ παρουσία
συντελεῖ τὸ μόνον πρὸς εὐταξίαν, ἀλλὰ καὶ πρὸς κρείττερον τῶν κατ' αὐτὴν διακρῆθις.

Πρὸς αὐτὴν δὲ τῆς ἐν Σέρραις συνουσίας αὐτῆς ἐγένετο ἀρχὴ κατὰ τὰ ἔτη 1814-1814. Καὶ ἐν μὲν τῷ περιβόλῳ τῆς Ἱ. Ἐκκλησίας Χρὸσανθός τις διδάσκαλος (α) καὶ Χρήστος Ἀσταρετῆς κατὰ συμφωνίαν αὐτῶν μετὰ τῆς Μονῆς, ὡς ἀντίγραφο αὐθιγῶν, ἔκτισαν ὑφορρόφους οἰκίας μετὰ κληρονομικῶν αὐτῆς ἐπ' αὐτῶν δικιωμάτων, αἵτινες καὶ ἐξουσιάζονταν πρὸ πολλῶν ἐτῶν παρὰ τῆς Μονῆς καὶ ἡ μὲν τοῦ δευτέρου διατηρεῖται εἰσέτι, ἡ δὲ τοῦ πρώτου γρηγομεύσασα καὶ ὡς κατοικία (Κονάκι) τοῦ ἐν Σέρραις κατὰ καιρὸν ἐπισκόπου τῆς Μονῆς μέχρι τοῦ ἔτους 1891, ἀνεκτίσθη παρ' αὐτῆς ἐν ἔτει 1897. Ἐκτὸς δὲ τοῦ περιβόλου τῆς ἐκκλησίας ὁμοίας οἰκίας ἔκτισαν ὑπὸ τὸν αὐτὸν ὅρον οἱ μακαρίται Δαβὶδ ἀμπατῆς (β) Ζαχαρίας βασιματῆς καὶ Χ' Κώστας καρμωζατῆς, τῆς ὁμοίας σωζομένης εἰσέτι ἐξουσιάζει ὡσαύτως ἡ Ἱ. Μονή. Ἐν ἔτει δὲ 1818 ἡγοράσθη παρ' αὐτῆς ἡ οἰκία Γεωργίου τινὸς γυναικός, ποία τις ὁμοίας αὐτῇ ὑπάρχει ἄγνωστον. Κατὰ δὲ τὸ ἔτος 1819 ἀνεκτίσθη ἡ ἐπ' ὀνόματι τοῦ τιμίου Προδρόμου Ἱ. Ἐκκλησίας τῆς συνουσίας, σκευωθεῖσα ἐκ τῆς πολυκαιρίας, δι' ἀδράς δαπάνης τῶν ἐκτελεστικῶν ἀνταδελφῶν Χ' Κωνσταντίνου καὶ Χ' Σιλβέστρου, υἱῶν τοῦ Νικολάου Κοβάζουγλου (γ), διὰ δαπάνης τῶν ὁμοίων ἐξωγραφεύθη, ὡς προείρηται, ἐν ἔτει 1805 καὶ τὸ Μεσονεοκτικὸν τοῦ ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ καθολικοῦ τοῦ ἄλλ' ἐν ᾧ πρὶν ἦτο λιθοκτιστὸς καὶ θολωτῇ, ἀνεκτίσθη μεγάλη μὲν καὶ στερεά, μετὰ φυλῆνης ὁμοίας στέγης καὶ ἀσώματος, ὡς καὶ αἱ ἄλλαι νέαι ἐκκλησίαι.

Ἀλλὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος 1820 δύο δυστοχήματα ἐπῆλθον εἰς τὴν Ἱ. Μονήν, ποικίλα ἐν αὐτῇ καὶ εἰς τὰ κτήματα αὐτῆς ἐπεμβάσις. Καὶ ἐν μὲν τῇ ποικίλῃ παρανόμῳ τοῦ πρὸς ἐγένετο ὅχι μόνον τὸ ἀρτοποιεῖν τῆς Μονῆς, ἐξ οὗ τοῦτο ἐξῆλθε καὶ ὁ παρ' αὐτῇ ὀδρόμικος, ἀλλὰ καὶ ἕτερα τοῖσις συναχόμενα κτήρια, τὸ τῶν ληρῶν τοῦ οἴνου, οἱ ἐκείνων (Ἀρμεναγίαι), ἡ κοινὴ τράπεζα καὶ ἡ τῶν τροφίμων ἀποθήκη, τῶν ὁμοίων τότε μὲν ἐκτίσθησαν τὰ ἀναγκαϊότερα διὰ προστίμων 4725, ἐφ' ᾧ καὶ ἐπωλήθησαν δύο τῆς Μονῆς ἐργαστήρια, τὰ δὲ λοιπὰ ἐν ἔτει 1838 διὰ προστίμων 48076 (δ). Ἐναντίον δὲ ἐκείνων, οἵτινες ἐπεμβαίνοντες ἀντιστοιχοῦν κτημάτων τινῶν τῆς Μονῆς, ἀφ' οὗ ἐπισκοπῶς οὐδὲν κατορθώθη, μεταβάντων εἰς Κωνσταντινούπολιν δύο μοναχῶν Πηργουρίου καὶ Σιλβέστρου, ἐξεδόθη κτήσι τοῦ Πατριάρχου φερμάνιον κατὰ τὸ ὅδ. ἔτος 1236, κατ' ἡμέρας 1521 κατὰ Φεβρουάριον, διὰ τοῦ ὁποίου διατάχθη νὰ διαχειρίζονται ἐλευθέρως καὶ ἀνεπηχλήτως τὰ κτήματα αὐτῶν οἱ μοναχοὶ καὶ οὕτω κατέπαυσεν πᾶς αὐτῶν σφετερισμός. Ἀλλὰ τὸ

(α) Καὶ ἐν τῇ Μονῇ ἐδίδασκεν οὗτος ἐπὶ μισθῷ 200 προστίμων ἐν ἔτει 1803 καὶ 1804 ὅρα τοὺς ἀπολογισμοὺς τῶν ἐτῶν τούτων. (β) Πρὸς πάππος ἐκ μητρό. (γ) Ὅρα Ι'. Κώδικα τῶν ἐτηρίων ἀπολογισμῶν ἐν σελ. 17, κατὰ τὴν ὁμοίαν πρακτικὴν (Β.Α.Κ. 294) ὁ Χ' Σιλβέστρος εἶχε πρὸ καιροῦ ἀποθάνει. Διότι ἐν ἐκείνῳ γραφέντι τῷ 1809 λέγεται μακαρίτης, καίτοι δὲ λίαν ἀσάφες, ἡ ἔννοια αὐτοῦ ἔστιν ἡ ἐξής: Ἐν ἔτει 1790 οἱ δύο ἀνταδελφοὶ εἶχον συντάξει μυστικὴν διαθήκην, δι' ἧς ἀπεριόριστο τὰ κτήματα αὐτῶν εἰς τὴν Ἱ. Μονήν εἰς μηχανοσυνὴν τῶν γονέων αὐτῶν, ὑπὸ ὅρον ὁμοίας τοῦ νὰ δοθῶσι ταῦτα εἰς αὐτὴν μετὰ τὸν θάνατον ἀμφωτέρων ἀφ' οὗ δὲ ἐν ἔτει 1809, ἀποθανόντος τοῦ Χ' Σιλβέστρου, ἀπῆλθεν αὐτὴ τὰ κτήματα ἐκείνου ὡς τέκνον αὐτῆς, ὁ ἐπὶ ζῶν Χ' Κωνσταντίνος παρουσίασε τὴν διαθήκην καὶ συμφώνως πρὸς αὐτὴν συντάχθη τὸ ρηθὲν πρακτικόν. Ἐν ἔτει δὲ 1819, ζῶν εἰσέτι οὗτος, ἔκτισε συνανέσαι, ὡς εἰκάζεται, καὶ τῆς Μονῆς τὴν ἐν Σέρραις ἐκκλησίαν διὰ τῆς ρηθείσης κοινῆς περιουσίας ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀποθανόντος ἀδελφοῦ αὐτοῦ, πωλήσας, ὡς φαίνεται, τὰ ρηθέντα κτήματα. (δ) Ὅρα τοὺς ἀπολογισμοὺς τῶν ἐτῶν 1820, 1821 καὶ 1838 διὰ τὸ χρέος αὐτῆς ἐν ἔτει 1820 ἦτο γρ. 134528, ἐν ἔτει δὲ 1821 γρ. 143004, ὑπεβιβασθὲν δὲ ἀπολεσθῶς μέχρις 83708 προστίμων ἐν ἔτει 1838 ἀναβιβασθὲν εἰς γρ. 158162.

ἐπόμενον ἔτος (ὀδ. 1337, κατ' ἡμέρας 1822), ἀπάντων τῶν κτημάτων αὐτῆς ἀντιστοιχοῦντο, ὅπως λίαν παράδοξον. οἱ μοναχοὶ τῆς Ἱ. Μονῆς Εἰκοσφυονίστης, οἵτινες παρὰ ἱσχυρῶν βέβλων ὑποστηρίζοντο, προσπαθῶσαν νὰ οἰκαιοποιηθῶσι ταῦτα καὶ τὴν Ἱ. ἡρώον Μονήν νὰ καταστήσωσι Ματόχιον τῆς αὐτῶν πρὸς ἀπόκρουσιν δὲ τῶν ἀδικῶν καὶ ἀτόπων αὐτῶν ἀξιώσεων ἐδέχοντο ὅτι 4 φερμάνια ἐκδοθῶσι καὶ κατ' αὐτῶν, τὰ ὅποια καὶ σῶζονται. Κατὰ δὲ τὰ ἐξῆς τρία ἔτη, 1822, 1823 καὶ 1824 διὰ τὴν ὀλιγότιστα τῶν προσκυνητῶν ἔνεκα τῶν περιστάσεων οὐ μόνον σκευὴ τῆς Ἱ. Μονῆς ἱερὰ καὶ ζῶα ἐπωλήθησαν, ἀλλὰ καὶ νέα δάνεια ἐληφθησαν πρὸς συντήρησιν αὐτῆς, δι' ὧν ἔτι μᾶλλον γρήθη τὸ ταύτης χρέος (α).

Προσπαθείσας εἰς αὐτὴν καὶ συκοφαντίας παρὰ κακοβούλων ἀνθρώπων περὶ τὰ τέλη τοῦ ἔτους 1824 ὡς βοηθούσης δῆθεν τοὺς ταραξίας, καθὼς καὶ εἰς τὰς Μονὰς τῆς Εἰκοσφυονίστης καὶ τῆς Ρύλλας, ἀν καὶ δι' ἐρευνῆς ἐν αὐτῇ παρὰ τῆς κυβερνήσεως γενομένης, καταδείχθη ἀμέσως τὸ ταύτης ψέδος, πρὸς κατέναυσιν ὁμοίως τὸ ἐξ αὐτῆς ἐρεθισμοῦ κατ' ἀρχάς μὲν ἐπολεμίσθησαν ἐν Σέρραις τρεῖς τῶν μοναχῶν, ὁ ψάλτης Θεόκλητος, ὁ ἀρχιεπίσκοπος Ναθαναὴλ καὶ ὁ πνευματικὸς Ἰωακὴμ, μετὰ δὲ ταῦτα ὁ τότε Ἡγούμενος τῆς Μονῆς Δαμασκηνὸς ἀπῆλθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ μετὰ 5 μηνῶν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις διακρινὴν ἀδικοδοθεῖς ἐντελῶς ἐπανήλθεν εἰς τὴν Μονήν (β). Διὸ καὶ ὁ τότε ἀσκήσιος Πατριάρχης Χρὸσανθος ὁ ἀπὸ Σερρῶν οὐκὼν καμφθεὶς, ἐπειδὴ καὶ ἐκ τοῦ σόνεγγου ἐρίωνσκε τὴν Ἱ. Μονήν, μίαν λαμπρὰν οἰκίαν, ἣν εἶχε παρ' αὐτῇ ἐν τῇ θέσει Κρομμυδᾷ καὶ ἐν ἡ πολλὰς διέτριβε τὸ θέρος, Σερρῶν Μητροπολίτης ὢν, ἐν ᾧ πρὶν διὰ γράμματος εἶχον ἀφῆται ὡς κληροδόστημα αὐτοῦ εἰς τὴν Μονήν μετὰ θάνατον, ἐχάρισε τότε αὐτὴν ὡς ἑτέρου δωρητηρίου γράμματος μετὰ τῆς ὑποχρέωσιν τοῦ νὰ ἐκτελεσθῶσιν ἐν αὐτῇ τὰ κανονικὰ ὑπὲρ αὐτοῦ μηχανήματα πρὸς Κύριον ἐκδημησαντος καὶ νὰ μηχανοσυνῶνται πάντοτε τὸ ὄνομα ἐκείνου καὶ τὰ τῶν γονέων αὐτοῦ. Ἀναστασίον καὶ Αἰκατερίνης. Ἀμφότερων δὲ τῶν γραμμάτων τούτων εὐνοίως ἀντίγραφα σῶζονται καὶ ἐπειδὴ τὸ δεύτερον τούτων χρονολογεῖται ἀπὸ 14 Μαρτίου 1825, ὅτε ἐπεστράφη μετὰ τινος ἡμέρας εἰς τὸν Δαμασκηνὸν ἡ ἐκείθεν ἐπάνοδος, πολλὸ πιθανόν ὅτι καὶ εἰς αὐτὸν ἀναχωροῦντα ἐνεχείρισεν τοῦτο. Ἐνεκα δὲ μεγάλης ἀνάγκης χρημάτων κατὰ τὸ ἔτος 1828 ἐπωλήθη ἡ οἰκία αὐτὴ παρὰ τῆς Μονῆς εἰς τὸν τότε ἐν Σέρραις ἐπισκοπῶν ἐπὶ πλοῦτος καὶ εὐγενεὶς Θεοδωράκης μετὰ δὲ ταῦτα ἐκλή ἐξ ἀπροσεξίας φίλων τινῶν τοῦ οὗχ ἦτο ἐπιστήμιος υἱοῦ αὐτοῦ Δημητρίου Θεοδωρίδου ἐν καιρῷ νυκτὸς μετὰ τὴν ἐκ ταύτης αὐτῶν ἀναχώρησιν.

Βιλιτωθείσης δὲ ἔπειτα τῆς τῶν πραγμάτων καταστάσεως, ἐπανελήθη πάλιν παρὰ τῶν μοναχῶν ἡ προσπάθεια τῆς πρακτικῆς βαρμυθῶν τῆς Μονῆς καὶ δι' ἐτέρων προσδοκῶν κτημάτων. Διὸ καὶ μέρους δασύδους βουνοῦ Ὀδοῖκα καλούμενον καὶ εἰς τὴν ἀρχαίαν αὐτῆς θεμελίον βροσὴν γαιτανίζοντος ἡγοράσθη παρ' αὐτῆς ἐν ἔτει 1830 (γ), καὶ ἤμινον χανίου παρὰ τὴν ἄνω Περνιότον ἐν ἔτει 1837 ἢ 1838 (δ), οὗτοις τὸ ἕταρον ἤμισον εἶχε προπαρασθῆ παρὰ τοῦ μακαρίτου Γεωρ-Φιλοθέου καὶ γαίαι δὲ προστεθήσαν εἰς μὲν τὸ παρὰ τῇ Μονῇ Μοτόχιον τῆς Δοχλῆς 23 περίπου στρεμμάτων ἐκ Μονοσπητῶν, ἀγορασθέντα κατὰ τὰ ἔτη 1833 ἢ 1834, 1835 ἢ 1836 καὶ 1837 ἢ 1838 (ε) 110 δὲ στρεμμάτων (Ποῦς δὲ νουλιούρ) εἰς τὴν ἑκαυτὴν αὐτῆς Τουρμπετῶν.

(α) Ὅρα τοὺς ἐτηρίους ἀπολογισμοὺς. (β) Ὅρα τὰ κατ' ὅδον καὶ ἐν Κωνιπόλει δαπανηθέντα παρ' αὐτοῦ ἐν τῷ ἀπολογισμῷ τοῦ ἔτους 1825. (γ) Ὅρα δευτέραν σελ. τοῦ Β'. φύλλον τοῦ Β'. Κώδικος τῶν ἐτηρίων ἀπολογισμῶν. (δ) Οὐχὶ ἀκριβῶς χρονολογεῖται ἡ ἀγορὰ τοῦ 1^{ου} χανίου, ὡς καὶ ἐτέρων κατωτέρω, διότι τὰ Μοναστηριακά ἔτη, ἐκ τῶν ἀπολογισμῶν τῶν ὁμοίων ταῦτα ἐληφθησαν, σύμμενται, ὡς προείρηται, ἐκ μερῶν δύο ἐτῶν Σωτηρίων, ἐν αὐτοῖς δὲ τὰ πάντα εἰσὶν ἀχρονολογήτα. (ε) Ὅρα ἀπολογισμοὺς τούτων τῶν ἐτῶν.

ἐκ Νεοχωρίου ἐν ἔτει 1845 ἢ 1846 καὶ 12 ἐτέρων ξένων ἐντὸς αὐτῆς ἐν ἔτει 1847 ἢ 1848 (α). Ἐν Σέρραις δὲ ἀφιερώθη μία οἰκία εἰς τὴν Μονὴν ἐν τῇ συνοικίᾳ τῶν ἁγίων Μαρτίνου καὶ Ἀντωνίου παρὰ τὴν ὁδὸν τὴν ἐκ τῆς συνοικίας τῆς Μονῆς εἰς ἀγορὰν ἤκουσαν παρὰ τῆς μακαρίτου Χ' Ἀναστασίας Γιαννάκη Μπορχασιτζή ἐν ἔτει 1837 (β), ἥτις παλαιωθεῖσα ἀνεκτίσθη παρὰ τῆς Μονῆς ἐν ἔτει 1888 ἢ 1889. Δύο δὲ νέα οἰκίαι ἀνηγέρθησαν ἐν τῇ ἄνω ἄκρῃ τῆς συνοικίας αὐτῆς κατὰ τὸ ἔτος 1846 ἢ 1847 (γ), διὰ τὴν μίαν τῶν ὁποίων μέρος χρημάτων ἔδωκε καὶ ἡ μοναχὴ Σωφράνα, κατὰ δὲ κόσμον Σουλτάνα, κατοικήσασα αὐτὴν ὡς ἰδίαν μέχρι τοῦ θανάτου αὐτῆς. Τὸ δὲ μέγιστον προσηρτηθὲν εἰς τὴν Μονὴν ἐν ἔτει 1844 καὶ ἡ τῆς ἄνω καὶ κάτω Καμενίκας, ἀποκέντρον συνοικίας τῆς πόλεως Σερρών, νεόδρομος Ἰ. Ἐκκλησία ἡ ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου κατὰ θερμὴν αὐτῶν τῶν κατοίκων αὐτῆς παράκλησιν. Διότι, ὅψ' οὗ ἔκτισαν αὐτὴν διὰ θανείων ἐν ἔτει 1836, ἐν ᾧ ἤλπιζον ἐλάττωσιν καὶ σὺν τῷ χρόνῳ ἐξάλειψιν τῶν χρεῶν αὐτῶν διὰ τῶν προσόδων αὐτῆς, οὐδὲ εἰς τοὺς τόκους αὐταὶ ἐπήρουν, οἱ δὲ θανατοῦνται, ἐξοικουμένα ταῦτα βλέποντες, ἀπῆρουν βιαίως τὴν ἀπότισιν αὐτῶν. Ἄλλως πως δὲ τὴν διαμένειν ἀπαλαλγῶσιν ἀπὸ τοῦ χρέους καὶ τῶν ἔντα καὶ τοῦτο καταπίεσαν, προσέδραμον εἰς τὴν Ἰ. Μονήν, παρακαλοῦντες αὐτήν, ἵνα ἀποτίσασα τοῦτο παραλάβῃ τὴν Ἐκκλησίαν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν καὶ κυβερνήσῃ αὐτῆς. Μ' ὅλον οὖν δὲ ἐστερεῖτο καὶ αὕτη χρημάτων, διὰ συνδρομῆς τῶν ἐν αὐτῇ μοναχῶν, εἰς οὗς ἐπρότεινε ἡ τότε τῶν χρημάτων νὰ λαμβάνωσιν ἡ τὰς προσόδους τῆς Ἐκκλησίας ἐπ' ὅρου ὥστε αὐτῶν νὰ νέμονται, ὅψ' οὐ καὶ ξένος τις ἱερεὺς, παπὰ Παναγιώτης ὀνόματι ὑπὸ τὸν δευτέρον θρόνον ἔλαβε μέρος, ἀνεδέχθη δὲ καὶ αὕτη πᾶσαν ἄλλην τυχὸν δαπάνην, ἐπορίσθη τὰ ἀναγκαῖα πρὸς τοῦτο χρήματα. Δοθέντων λοιπὸν παρ' αὐτῆς ὑποτίσιν 55000 εἰς τοὺς κατοίκους τῆς ρηθείσης συνοικίας κατὰ τὴν μετ' αὐτῶν συμφωνίαν, κατέστη ἡ Ἐκκλησία δι' ἐπίτηδον ἐγγράφων Μοναστηριακῇ, ἅπερ ἐπεκυρώθησαν, ὡς καὶ ἡ προτάξις αὐτῆς εἰς τὴν Μονήν, καὶ διὰ Πατριαρχικοῦ σφιλίου ἐν ἔτει 1847. Ἄλλ' ἐναντίον τῶν ρητῶν καὶ ἐγγράφων αὐτῶν ὁποσέσων οἱ μὲν κάτοικοι τῆς κάτω Καμενίκας περὶ τὰς 140 οἰκονομίας συμποσούμενοι, ἐπειδὴ ἡ Ἐκκλησία εἰς τὴν ἄνω ἔκειτο καὶ λίαν μακρὰν, ἀπεμακρόνθησαν ἀπ' αὐτῆς τῷ 1860 καὶ μετὰ ἔτη τινα ἰδιαιτέρην Ἰ. Ἐκκλησίαν ἔκτισαν ἐν ᾧ δὲ ἡλκισθῆσαν οὕτω αἱ τῆς ἐκκλησίας πρόσδοσι καὶ οἱ τῆς ἄνω Καμενίκας κάτοικοι εἶχον μεγάλας κατὰ καιροὺς θέσεις, τὰς ὁποίας ἀν καὶ προσέπαθον διὰ πολλῶν θυσιῶν ἵνα ἱκανοποιήσῃ ἡ Ἰ. Μονή, ἐξηκολούθουν οὐδὲν ἥτοι παραπονούμενοι καὶ πολλαχῶς τὴν μεταμέλειαν αὐτῶν δεικνύοντες. Διὰ τοῦτο λοιπὸν ἀπέδωκεν εἰς αὐτοὺς τὴν ἐκκλησίαν ἐν ἔτει 1880, λαβούσα παρ' αὐτῶν μέρος μόνον τῶν δοθέντων καὶ δαπανηθέντων παρ' αὐτῆς χρημάτων καὶ οὕτως ἐγένετο ἄκρος ἡ τὸσον ἐπίσημος ἐκείνη πρᾶξις (δ). Ἐναπελείφη δὲ αὐτόθι κτήμα τῆς Μονῆς οἰκία τις μικρὰ παρὰ τῇ ἐκκλησίᾳ, ἀγορασθεῖσα παρ' αὐτῆς ἐν ἔτει 1845 ἢ 1846 (ε) διὰ τὸν ἐφημερεύοντα ἱερέα καὶ ἑτέρα ἀφιερωθεῖσα ἔπειτα ἐλαχίστου λόγου ὀξία.

Ἐπειδὴ δὲ κτήματά εἰσι πόλυτιμα καὶ τὰ προνόμια, ὧν ἀνέκαθεν αὕτη ἀπῆλθεν, οὐκ ὀλίγη

(α) Ὅρα ἀπολογισμὸς τούτων τῶν ἐτῶν. (β) Ὅρα σελ. 18 τοῦ Γ. Κώδικος τῶν ἐτηρίων ἀπολογισμῶν. (γ) Ὅρα ἐτησίους ἀπολογισμούς. (δ) Διὰ μὲν τὸ σφίλιον δαπάνησαν ἡ Ἰ. Μονή ἐν ἔτει 1847 γρόσια 1560. Εἰς ἀνάγκας δὲ τῆς συνοικίας συνέδραμεν ἐπὶ λόγῳ θανείων ἐν ἔτει 1849 ἢ 1850 γρόσια 6460, τῶν ὁποίων τὸ ἐπόμενον ἔτος ἀπεστράφησαν μόνον 510. Εἰς ἀνέγερσιν δὲ Ἀλληλοδιδασκατικῆς Σχολῆς ἐν ἔτει 1869 ἢ 1870 γρ. 3563 καὶ Δημοτικῆς ἐν ἔτει 1874 ἢ 1875 γρ. 4954. Εἰς ὀρεγάλικα δὲ κηροπήγια τῆς ἐκκλησίας ἐν ἔτει 1864 ἢ 65 γρ. 5200 κ.τ.λ. Ἐλάβε δὲ παρὰ τῶν Καμενικιωτῶν ἐν ἔτει 1880 γρ. 40000 εἰς λίραν πρὸς 145 γρόσια βρα ἀπολογισμὸς τῶν ἐτῶν τούτων. (ε) Ὅρα σελ. 19 τοῦ Γ. Κώδ. τῶν ἐτηρ. ἀπολογισμῶν.

ἐνεργεῖα ἐγένετο πρὸς ὑποστήριξιν καὶ αὐτῶν ἐν ἔτει 1837 παρὰ τοῦ τότε Πατριάρχου Ἀθανασίου Γρηγορίου τοῦ στ' τοῦ ἀπὸ Σερρών, τὸν ὁποῖον ἀπερχόμενον εἰς Κωνσταντινούπολιν κατὰ τὴν εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον αὐτοῦ ἀνύψωσιν ἐν ἔτει 1836 ἐπὶ τούτῳ παρεκολούθησαν οἱ μακαρίτοι Θεοδόσιος καὶ ὁ θεῖος αὐτοῦ Φιλόθεος· κατὰ ὑψηλὴν δὲ εὐμένειαν τῆς σεβαστῆς κυβερνήσεως καὶ δι' ἀλληλεπλήρων τακτικῶν αὐτοῦ, ὡς περὶ πολλοῦ ποιουμένου τὴν Ἰ. Μονήν, ἐξεδόθησαν τότε ὑπὲρ αὐτῆς ἐπὶ τῇ βῆσει τῶν ἀρχαίων νέα 13 φερμάνια. Ἐληφθῆσαν δὲ καὶ τὰ δύο ἀντίγραφα (συρρέτιν) τῶν προνομιούχων κτημάτων τῆς Μονῆς ἐκ τοῦ ἐν Ἀρχιεπισκοπῇ Κωνσταντινουπόλεως γενικοῦ Κώδικος τοῦ Καζά Σερρών καὶ τοῦ αὐτόθι γενικοῦ βακουφίου. Καὶ ἀκολούθως δὲ κατὰ τὸ ὁθ. ἔτος 1264 καὶ 1265, καὶ ἡμᾶς 1848 καὶ 1849 ἐξεδόθησαν δύο ἑτερα ὑπὲρ τῆς Μονῆς φερμάνια πρὸς κατάπαυσιν τῆς εἰς Τουρβίτσαν βλάβης ἐκ τῶν ὑδάτων τοῦ Νεοχωρίου καὶ κατὰ τῶν ζητούντων νὰ ὑποχρεώσῃ τὴν Μονήν εἰς παραλαβὴν ταπίνων δι' αὐτὴν.

Σημειώσεις. Πάντα ταῦτα τὰ φερμάνια δι' ἐνεργείας τοῦ αὐτοῦ καὶ δραστηρίου μακαρίτου Θεοδοσίου μεταφράσθησαν, τινὰ μὲν κατὰ λέξιν, τῶν δὲ πλείονων ὡς δισημαντῶντων ἐν συνόψει ἢ ἑνωτικῇ παρ' ἑμὲ δὲ ἐγένετο καὶ πῖναξ αὐτῶν κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν, ἐν ᾧ σημειοῦται οὗ μόνον ἡ ὑπόθεσις διὰ βραχείων ἐλάττω, ἀλλὰ καὶ ἡ θέσις αὐτοῦ καὶ ἡ τῆς μεταφράσεως.

Ἀλλὰ κατὰ τὸ ἔτος 1849, Ἰουνίου 29 ζήτησαν πολλὴν ὑπέσθη καὶ ἡ Ἰ. Μονή ἐκ τῆς μεγάλης τότε ἐν Σέρραις πυρκαϊᾶς, καὶ ἦν ἀποτεφρωθέντων πάντων τῶν ἐργαστηρίων τῆς ἀγορᾶς καὶ τῶν οἰκιῶν ἐπὶ τῇ ὁλοκληρῶν συνοικίᾳ 1) τοῦ ἁγίου Νικολάου 2) τῆς ἁγίας Βαρβάρας 3) τοῦ ἁγίου Γεωργίου 4) τῆς ἁγίας Κορναλίας 5) τῶν ἁγίων Ἀποστόλων 6) τοῦ ἁγίου Βλασίου καὶ 7) τῆς ἁγίας Ἐλεούτης μετὰ τῶν ἱερῶν νοσῶν αὐτῶν καὶ τῶν Σχολείων καὶ τῆς Μητροπόλεως καὶ τοῦ παρ' αὐτῇ Καθεδρικοῦ ναοῦ τῶν ἁγίων Θεοδώρων· ἐπὶ δὲ καὶ μέρος τριῶν ἄλλων συνοικιῶν 1) τῆς ἁγίας Παρασκευῆς 2) τῆς ἁγίας Φωτεινῆς καὶ 3) τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος, ἐκίστην μετ' αὐτῶν καὶ τὰ ἐκεῖ ἐργαστήρια τῆς Μονῆς, ταῦτάς τε καὶ τὸ Προδρομικὸν λεγόμενον χάνι αὐτῆς. Τότε δὲ πολλοὶ μὲν τῶν Σερραίων, τὰ πάντα ἀπολέσαντες, περιέπεσαν εἰς ἐσχάτην ἐνδειαν, ἡ δὲ Ἰ. Μονή ἐπειδὴ ἠναγκάσθη, ἵνα ἀνακτίσῃ τὰ πυρποληθέντα, ὅπως μὴ στεργῇ τῶν ἐξ αὐτῶν προσόδων, κατὰ τὸ αὐτὸ δὲ ἔτος εἶχε δαπανήσῃ καὶ ἱκανὰ χρήματα εἰς τόκους ἐν Τουρβίτσᾳ πρὸς περιουσίαν τῶν βλαπτόμενων αὐτὴν ὑδάτων καὶ εἰς ἄλλας ἀνάγκας, ἀπὸ 141138 γροσίων ἀνυψώθη τὸ χρέος τῆς Μονῆς εἰς 234224. Ἐν δὲ καλὸν καὶ θεάρεστον συνέβη κατ' ἐκεῖνο τὸ ἔτος, ὅτι τότε κατασκευάσθη ὁ πρὸ τοῦ Καθεδρικοῦ ναοῦ τῆς Ἰ. Μονῆς ἐν εἰδὲς στυλῶν ἀρχαίας λαμπρὸς αὐτοῦ ναὸς καὶ τὸ ὅπισθεν τοῦ πρὸς βορρᾶν αὐτοῦ ἄκρον ὕψηλόν καὶ μεγαλοπρεπὲς Κωδωνοστάσιον διὰ συνδρομῆς τῶν ἀσημνητῶν Νικολάου Μιχαὴλ μεγαλεμπόρου ἐν Σέρραις καὶ Χ' Ἰωάννου Ἀθανασίου κτηματίου ἐν ἄνω Βροντιῷ, ἐν ᾧ πρότερον ὡς νάρθηξ καὶ Κωδωνοστάσιον ἐκρηγνύμενος ἐξέλιον τε ἱκρίωμα μετὰ στέγης κεραιωτῆς, πάντῃ δυσανάλογον πρὸς τὴν τοῦ ναοῦ λαμπρότητα καὶ χεῖριστὴν εἰς τοὺς προσερχομένους ἐντόπιων ἐμποιοῦν. Διὸ καὶ χάρις μεγάλη ὀφείλεται εἰς τοὺς ρηθέντας τῆς Μονῆς εὐεργέτας ἐπὶ τῇ καλλωπισμῷ τούτῳ τῆς τοῦ ἱεροῦ ναοῦ προσόψεως, δι' ἣν καὶ κατατάξαι τὰς ψυχὰς αὐτῶν ὁ μισθαποδότης Θεὸς ἐν κόλποις Ἀβραάμ, καὶ ἐν σπηγαῖς δικαίων. Καίτοι δὲ ἀμφότερα ταῦτα κατὰ τὰς ἐν αὐτοῖς ἐπιγραφὰς ἐπὶ πλακῶν ἐντατοιχισμένον ἐκτίσθησαν ὁλόκληρα δαπάνη τῶν προρηθέντων, χάριν τῆς ἀληθείας εἰρησθῶν ὅτι ἐν τῷ νάρθηκι ἰδίως, μὴ ἀρκείας τῆς συνδρομῆς τοῦ μακαρίτου Χ' Ἰωάννου, δαπάνησε καὶ ἡ Ἰ. Μονή ἐν ἔτει 1849 γρόσια 8345, δι' ὧν ἐπερὶ ἐξήθη τὸ πρόσθετον τότε χρέος αὐτῆς καὶ προηγουμένως ἑτερα ὑπὲρ τὰς 2000 γροσίων (α).

(α) Ὅρα ἀπολογισμὸς τῶν ἐτῶν 1849 καὶ 1850, καὶ πρὶν 1844 καὶ 1845, 1845 καὶ 1846.

Εύτυχως δὲ κατὰ τὸ ἔτος 1854, ἐν ᾧ πρὶν ὁ Σερβὼν ποταμὸς ἔρρεεν, ὡς προείρηται, πλησίον τῆς Τουρβίτσας καὶ ἐβλάπη τὰ μέγιστα αὐτῇ, ἀνυψωθέντος τοῦ ἑδάφους ἐν τῇς ἐπὶ πολλὰ ἔτη καταλειπομένης ὑπ' αὐτοῦ ὕδρος, μεταβέβαλε κοίτην καὶ ἀπεμακρύνθη ἀπ' αὐτῆς κατὰ μίαν περὶ τοὺς ὥραν κλιμακωγμένην δὲ καὶ τῶν γαιῶν ἐκείνων, ἣ ἐκ Τουρβίτσας πρόσθετος σπουδαίως ὑψώθη. Δι' αὐτῆς δὲ καὶ ἅμα διὰ καλλιτέρας τῶν κατὰ τὴν Μονὴν διαχειρίσεως καὶ ἐκτάκτων πόρων πλείονον ἐν διαστήματι τριῶν ἐτῶν ἀπορροήθη σχεδὸν τὸ ταύτης χρέος (α), ὥστε ἐν ἔτει 1857 Μαΐου α'.-1858 Μαΐου α'. ὤφειλαν αὕτη μόλις 14000 περίπου γροσίων. Κατὰ τὸ πρῶτον δὲ ἔτος τῆς αὐτοῦ ταύτης τριετίας δευτέρῃ τῇ 1854 ἐκτίσθη ἐν τῇ Μονῇ ἡ λαμπρὰ τοῦ ἁγιασμοῦ φιλέλλη μετὰ ἀναπηρητικῆς βρύσεως διὰ συνδρομῆς τῶν μακαρικῶν Θεοδοσίου, Διονυσίου καὶ Ἰωαννικίου, κατὰ δὲ τὸ ἔτος 1857 τὸ ὑψαιότερον τῶν παρεκκλησιῶν αὐτῆς πρὸς τιμὴν τοῦ Ἐδαγγελισμοῦ διὰ συνδρομῆς τῶν μακαρικῶν Φιλοθέου καὶ τοῦ ἀνεψιοῦ αὐτοῦ Θεοδοσίου κατὰ τὰς ἐπ' αὐτῶν ἐπιγραφάς· ἐν Σέρραις δὲ πλησίον τοῦ Ναυροταφίου τῆς Ἐκκλησίας ἐκτίσθη νέα οἰκία παρὰ τῆς Μονῆς διὰ θαλάνης ὑπὲρ τὰς 30000 γροσίων (β).

Ἀλλὰ ἀπὸ τοῦ ἐπομένου ἔτους 1858 Μ.-1859 Μ., κατὰ τὸ ὅποιον καὶ ἐν Τουρβίτσᾳ ἐκτίσθη μέγας ἱερὸς ναὸς ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου Μωδέστου ἀντὶ τοῦ πρώην μικροῦ καὶ σεσαθρωμένου, ἐν δὲ τῇ Ἱ. Μονῇ ἡ σιτοθήκη μετὰ τῶν παρ' αὐτῇ δωματίων, ἤρχισεν πάλιν δι' ἑλλειψιν ἐπισκευῶν κορίων προσδόντων νὰ αὐξάνῃ ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος τὸ τῆς Μονῆς χρέος.

Πρὸς ἀπαλλαγὴν δὲ ἀπ' αὐτοῦ κατὰ τὸ ἔτος 1862 ὅτε τὸ χρέος ἦτο 137948 γροσίων πολὺς ἐλπίδας αὐτῇ ἔχουσα, ὅτι ἤθελε τόχει γενναίων συνδρομῶν καὶ ὑποστηρίξεως, ὡς καὶ ἄλλαι πτωχαὶ Μοναί, παρὰ τῶν εὐοσιβῶν χριστιανῶν τοῦ ὁμοῦ Ρωσικοῦ Κράτους, ἀν' αὐτῆς συλλογὴν ἐλαῶν ἐκεῖ μεταβάντων δυο τῶν μοναχῶν αὐτῆς, καθικέτευσε τὸν τότε Οἰκονομικὸν Πατριάρχην Ἰωακείμ, τὸν β'. τὸν ἀπὸ Κιζίκου, ἵνα ἐνεργήσῃ, ὡπως ἐπιτραπῇ εἰς αὐτὴν τὸ τοιοῦτον, τοῦ ὁποῦ καὶ κατωρθωθέντος, ἔστειλε κατὰ Ὀκτώβριον τοῦ αὐτοῦ ἔτους δύο Ἱερομονάχους τῶν Χ' Προσβ. Τελεσιφάνη προαχθέντα εἰς Ἀρχιμανδρίτην καὶ τὸν Διονύσιον Βροντινὸν ὡς βρεθὲν αὐτοῦ (γ). Ἠλλὰ καίτοι μεγάλη ἡ τῶν Ρώσων φιλοελεηροσύνη καὶ ἐλευθεριότης εἰς ἱερὰ πρὸ πάντων καταγορεύματα, ἅπαρ εἰς ἄκρον ἀφόντου, ἐπειδὴ ὅμως ὁ μὲν κατ' ἀτυχίαν ἐλαττῇ ἐστερείτο τῶν απαιτούμενων πρὸς τοιαύτην ἀποστολὴν προσόντων, ὁ δὲ (δ) εἶχεν ἱκανότητά, ἀλλ' ἐν δευτερευούσῃ θέσιν, ἐκτός δὲ τούτου καὶ νοσῶν ἐκεῖ ἐπὶ μῆνας, ὀλίγα τὰ συναχθέντα δι' αὐτῶν ἐλέγ, συμπροσδόντων μόλις μετὰ τῶν ἱερῶν ἐκεῖθεν σκευῶν καὶ ὀμμάτων, ἀφαιρουμένης τῆς πρὸς τοῦτο δαπάνης, εἰς 35 γρ.

(α) Ὅρα ἀπολογισμοὺς τῶν ἐτῶν 1854 καὶ 55, 55 καὶ 56, 56 καὶ 57. (β) Ὅρα ἐτήσιον ἀπολογισμὸν. (γ) Ἐπειδὴ παρέλαβον οὗτοι μεθ' ἑαυτῶν καὶ τιμὴν σφραγίδος τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου καὶ ἅμα λείψανα καὶ σταυροὺς μετὰ τιμίου ξύλου, πρὸς βεβαίωσιν τῆς γνησιότητος αὐτῶν εἶχον ἐπίσημον πιστοποιητικὴν καὶ ἀποδεικτικὴν γράμματα, δι' οὗ οἱ Ἱερεῖς, οἱ Δημοῦχοι καὶ λοιποὶ πρόκριτοι τῶν Σερβῶν καὶ τῶν πέριξ χωρίων ἐβεβαίωσαν διὰ τῶν ὑπογραφῶν αὐτῶν καὶ σφραγίδων ὅτι κατὰ παράδοσιν τῶν προγενεστέρων οὐχὶ μόνον γνήσια εἰσι ταῦτα, ἀλλ' ὅτι καὶ χρυσόβουλλα περὶ αὐτῶν ὑπῆρχον, ἅπαρ ἀπωλέσθησαν. Αἱ δὲ ὑπογραφαὶ αὐτῶν καὶ σφραγίδες ἐβεβαίωθησαν δι' ἐτέρων τοῦ τότε Μητροπολίτου Σερβῶν καὶ τούτου διὰ τῆς τοῦ Πατριάρχου. Αὐτοῦ δὲ πάλιν ἡ ὑπογραφή διὰ τῆς τοῦ ἐν Κωνσταντίνῃ γενικοῦ Προξένου τῆς Ρωσίας καὶ τῆς σφραγίδος τοῦ Προξένου. (δ) Περὶ τούτου σημειώτεον, ὅτι ἀρμονικῶς πρὸς τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν καὶ τὴν Ἱ. Μετανοικίαν αὐτοῦ κατὰ τὸ ἔτος 1879 ἀποσκηρτίσας εἰς τὸ Σχίσμα διαμένει ἐν Σοφίᾳ, θεωρούμενος δὲ, ὡς φαίνεται, εἰδικὸς περὶ τὰ τοιαῦτα, ἀποστέλλεται ὡς Ἡγούμενος τῶν παρὰ τῶν Ὀρθόδοξων ἀρραζομένων Μονῶν.

ἀδὰς γροσίων (α), διὰ τὰ ὅποια οὐδὲν ἦτον εὐγνωμοσύνην μεγάλην ὀφείλει ἡ Ἱ. Μονὴ πρὸς τοὺς συνδρομόντας αὐτῇ.

Πρὶν ἢ μεταβῶσι δὲ οὗτοι εἰς Ρωσίαν ὁ τότε Ἡγούμενος μακαρίτης Θεοδοσίος, ἐπιθυμῶν, ἵνα εἰς ἱερῶν ἔργον ἐν πρώτοις χρησιμεύσῃσι τὰ προσδοκώμενα πλοῦσια ἐκεῖθεν ἔλθῃ, ἐνέγκει διὰ τοῦ ρηθέντος Πατριάρχου καὶ τὴν ἐκδοσὴν φερμαντίου πρὸς ἀνοικτοδότησιν τοῦ καταρτιζομένου ἱεροῦ ναοῦ τοῦ ἐγγὺς τῶν Σερβῶν πάλαι ποτὲ Μοναστηρίου τοῦ ἁγίου Γεωργίου τοῦ κρυονερίτου καθέστου μόλις καὶ οἰκτρὸν θέσμα συνάχῃς οὗτος παρεῖχεν, ὡς παρὰ τὴν ὁδὸν ὡν τὴν εἰς Σέρρας ἀγούσαν καὶ ἐκτεθειμένους εἰς τὴν διάκρισιν ἀνθρώπων καὶ ζώων, οὐχὶ δὲ σπανίως ὑπ' αὐτῶν βεβηλοῦμενος, διὰ τὸ ὅποιον καὶ πάντες μὲν οἱ εὐσεβεῖς χριστιανοὶ ἐλοποῦντο καὶ ἐθλίβοντο, ὡς ἂν ἐκεῖθεν διήρχοντο, πολλῶν μᾶλλον δὲ οἱ μοναχοὶ τῆς Ἱ. ἡμῶν Μονῆς, εἰς τὴν ὁποίαν ὑπέκειτο τὸ πάλας, ὡς προειρήθη, τὸ εἰς δ. ἀνήκεν οὗτος Μοναστήριον. Ἐφαίνετο δὲ οὗτος εἰς ἐξέθεον, ἀλλ' ἐντὸς διηρημένους ὡν διὰ μεσοτοιχοῦ καὶ δύο ἔχων θόλους ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον, συνίστατο ἐκ δύο, τοῦ κορίως ναοῦ ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου Γεωργίου καὶ ἐτέρου μικροτέρου παρ' αὐτῷ τοῦ ἁγίου Δημητρίου, ὡς ὑπετίθη, τὴν θύραν ἐντὸς τοῦ πρώτου ἔχοντος. Καίτοι δὲ ἀνικατοὶ ἀμφοτέρω καὶ γενομενῶν παντός ἐπιχειρήματος ἐντὸς καὶ ἐκτός, ἀντὶ θυρῶν καὶ θυρίδων ὅπως ἀπλᾶς ἔχοντες, ἐπειδὴ ὅμως ἦσαν ἐκτεθειμένοι μετ' ἀμφοτερότητας ἐν καλῇ τῶν συστατικῶν αὐτῆς ἀναλογίᾳ, ὡς πάντα τὰ ἀρχαία τεῖχη, εἶχον στερεοῦς τοῦς τοίχους αὐτῶν καὶ πάντο ὀλίγον βεβλαμμένους ἐκ τῶν ἐπὶ οἰκίας θύρας ἐπιδρομῶν τῆς ἀτυμωταίας καὶ τῆς φθορᾶς ἀδιακρίτων ἀνθρώπων, ὥστε ἦτο δυνατόν διὰ μικρὰς ἐπισκευῆς νὰ ἀνακηρύξῃ τὴν ἡμῶν εἰς τὴν ἀρχαίᾳ μορφῇ. Ἐκδοθέντος λοιπὸν τοῦ δι' αὐτοὺς φερμαντίου καὶ κοινοποιηθέντος κατὰ τὴν τάξιν εἰς τὴν τοπικὴν ἀρχήν, ἀπ' οὗ συνεζητήθη καὶ ὠρίσθη παρ' αὐτῆς ὁ ἀνήκων εἰς αὐτοὺς πέριξ τόπος, ἐγένετο ἑναρξίς τῆς ἐπισκευῆς αὐτῶν κατ' Ἀπρίλιον τοῦ 1863 (β) παρὰ τῆς Μονῆς, μ' ὅλον ὅτι οὐδαμῶς εἶχε σταλῇ εἰσέτι χρηματικὴ βοήθεια παρὰ τῶν ρηθέντων δύο μοναχῶν ἐκ Ρωσίας.

Ἀλλὰ διαδοθείσης τῆς ψήφους οὗ οἱ ναοὶ οὗτοι μετὰ τοσοῦτον χρόνον ἐρήμωσαν καὶ ἐγκαταλείψιν ἐπισκευάζοντο παρὰ τῆς Ἱ. Μονῆς καὶ καθαρισθέντες παρ' αὐτῆς καὶ ἐγκατασκευασθέντες ἔμελλον νὰ ἀφιερωθῶσι καὶ αὐτοὶ εἰς τὴν τοῦ Θεοῦ λατρείαν, πολλοὶ ἔκ τε τῆς πόλεως Σερβῶν καὶ ἐκ τῶν χωρίων προσέτερον προθύμως τὸν ὀβολὸν αὐτῶν καὶ μάλιστα οἱ πρώτοι, παμπληθεῖς ἐφ' ἱκανὰ ἔτη καὶ ἔπειτα προσερχόμενοι καὶ ἐν αὐτοῖς ἐκκλησιαζόμενοι. Καὶ συνδρομαὶ δὲ γενναῖαι παρ' εὐοσιβεστέρων τινῶν καὶ εὐπορωτέρων ἐγένοντο, διὰ τῶν ὁποίων ἐξωγραφήθησαν ἐσωτερικῶς οἱ τοῖχοι αὐτῶν, κατασκευάσθησαν μαρμάρεινα εἰκονοστάσιον καὶ κηροπήγια καὶ Κωδωνοστάσιον πέτρῃν μετὰ κώδωνος. Ἐπειδὴ δὲ μετ' ὀλίγον καὶ ἔκτακτόν τι καὶ μοναχικὸν εὐόχημα ἐπῆλθε, περὶ τοῦ ὁποῦ εὐθὺς κατόπιν γενήσεται λόγος, μετὰ τὴν τῶν ἱερῶν ναῶν ἀνακαίνισιν οὐχὶ μόνον ἱερατικὴ οἰκία ἐν καταλήλῳ θέσει ἐκτίσθη, ἀλλὰ καὶ ἄλλαι οἰκίαι ἐν τῇ ἀνατολικῇ τῆς αὐτῆς πλευρᾷ πρὸς κατοικίαν ἐτέρων καὶ ἅμα πρὸς περιφράξιν καλλιτέραν ἐκαίθεν καὶ εὐρύνοντο καὶ ἅπας ὁ πέριξ τόπος διὰ δεινουργίας ἐκαλλωπίσθη. Ἵνα ὑπάρχωσι δὲ καὶ τὰ πρὸς συντήρησιν ἐνὸς ἱερέως ἱεροφυλάγιον ἐν αὐτοῖς κατὰ πάσας τὰς Κοριακάς καὶ ἑορτάς κατὰ μίμησιν καὶ τοῦ ἀρχαίου Μοναστηρίου τοῦ ἁγίου Γεωργίου, ὑπερ ἦτο παρηκτισμένον καὶ διὰ κτημάτων, ἡγεράσθησαν καὶ προσηρηθήσαν εἰς αὐτοὺς καὶ οἱ δύο ἀπέαντι καίνενοι λόφοι μετὰ τοῦ ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν ἀμπελόωνος, ὅστις μεταεργήθη εἰς ἐλαιώνα, καὶ ἄλλαι γαῖαι ὑπὲρ τὰ 100 στρέμματα οὐχὶ πολὺ ἀπέ-

(α) Ὅρα τὴν πρὸς τοῦτο δαπάνην ἐν τῷ ἀπολογισμῷ τοῦ ἔτους 1862 καὶ 1863· τὰ δὲ ἐκαίθεν ἐλέη ἐν τοῖς τῶν ἐτῶν 1864 καὶ 65, 65 καὶ 66, 69 καὶ 70, 72 καὶ 73. (β) Ὅρα σελ. 232 τοῦ Β'. Κωδικὸς τῶν ἐτήσιων ἀπολογισμῶν ἔτους 1864 καὶ 1865.

χρυσαν· ἀλλ' ἀποχῶς τινας μὲν τούτων λίαν λιποῦσι καὶ ἀκαρποί, τῶν δὲ λοιπῶν αἱ περισσότεραι καὶ μέντοι περισσώδεις μετὰ τινα ἐτη ὑπὸ τοῦ οὐχὶ μακρὰν μένους χειμάρρου, ὅστις κατέστρεψε καὶ πολλοὺς τῶν αὐτόθι κήπων, αἱ δὲ λόγοι ὡς ἐξ ἀγγέλλου σκληρὰς συνιστάμενοι εἰσι παντελῶς ἄγονοι καὶ γηραιοί, οὐδενὸς φουτοῦ ἐν αὐτοῖς εὐδοκμοῦντες.

Τὸ ἔκτακτον δὲ προρηθὲν εὐτόχῃρα οὐ μόνον τῆς Μονῆς, ἀλλὰ καὶ πασῶν ἐν γένει τῶν χωρῶν τῆς Ἀνατολῆς ὑπερῆκεν ἢ τοῦ βάρβακος καθ' ὑπερβολὴν ὑπερτίμησις κατὰ τὸ ἔτος 1864, ἥτις παρετάθη ἐπὶ 4 περίπου ἐτη, προσελθούσα ἐκ τοῦ τότε ἀμφολύου τῶν Ἑνωμένων πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς πόλεμος, ὁπόθεν ἡ δυτικὴ Ἑυρώπη τὸ πλεῖστον αὐτοῦ μέρος προμηθεύεται διὰ τὰ πολυάριθμα νηματούρετα αὐτῆς. Ἐπωλεῖτο δὲ οὗτος τότε ἀντὶ τῆς συνήθους τιμῆς 5 ἢ 6 καὶ 7 τὸ πολὺ γροσίων τὴν ὁκταν εἰς τὰς μυριάδας σχεδὸν τιμὰς 15 καὶ 20 καὶ 30 γροσίων. Ἐπειδὴ δὲ ἡ Τουρβίσις καὶ ἡ Δερβέσις δὲν ἐξεμισθύνοντο τότε παρὰ τῆς Μονῆς, ὥπως ἔδυν, εἰς ξένους, ἀλλ' ἐκαλλιμενίζοντο παρ' αὐτῆς τῆς ἰδίως διὰ μοναχῶν οἰκονόμων καλοσυνήτων, τὰ μέγιστα ὠφεληθῆν αὐτὴ ἐκ τοῦ ἐν αὐταῖς παραγομένου βάρβακος· ἐκτός δὲ τούτου καὶ οἱ χωρικοὶ, εὐπορήσαντες ὡς αὐτοὺς δι' αὐτοῦ, προσήρχοντο εἰς αὐτὴν ὡς προσκυνητὰ ἀσυγκρίτως πλείονας καὶ θαυσιέστερον αὐτὴν ἐφιλοδώρουσαν, ἵνα δέχται πρὸς θεὸν ὑπὲρ αὐτῶν.

Τῶν ὠφελόντων δὲ τούτων προσόδων κατ' ἐκείνην τὰ ἐτη ἀγένετο μὲν καὶ χρήσις ἀνοφελῆς ὁλικῶς παρὰ τῆς Μονῆς, ἂν ὅχι ἡθικῶς καὶ θρησκευτικῶς, ὅποια ἡ εἰς ἀνέτηρον καὶ πρὸς τὴν ὡς προεῖρηται, τῆς Ἱ. Ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Γεωργίου, εἰς ἐκδόσιν φερμανίου πρὸς κτήνιν ἱεροῦ ναοῦ ἐκαλλιμενίζοντο εἰς ἅγιον Ἰωάννην (α) καὶ εἰς ἀγορὰν γαιῶν αὐτόθι καὶ ἄλλαχόθι μὴ προσδοκώμενων, ἀλλὰ κατὰ μέγα μέρος καὶ πρὸς αὐξάνειν τῆς κτηματικῆς περιουσίας τῆς Ἱ. Μονῆς, ὡς κατωτέρω διεγερθεῖται, καθόσον μάλιστα ἐξ αὐτῶν κυρίως ἀπετελέσθη καὶ τὸ καφάλαιον τετραμελοῦς τινος ἐταιρίας τότε ἀναφανείσης, ὅπου διεκρίνοντο τὰς τῶν κτημάτων ἀγορὰς (β). Καλὸν ὁμῶς δὲ ἔγω βεβαιῶς, ἂν τούτων προηγήτο ἢ ἀπὸ τῶν χρεῶν τῆς Μονῆς ἀπαλλαγῇ· ἀλλ' ἐπειδὴ ταῦτα ἀνῆρχοντο τότε εἰς ἀνεκτὸν ποσὸν 90000 περίπου γροσίων (γ) καὶ τὰ περισσότερα ἦσαν ἐσωτερικὰ, τοῦ τόκου χρηρημεύοντος πρὸς θεραπείαν ἀναγκῶν τινῶν τῶν μοναχῶν, ἀφείδθησαν ὡς εἰχον καὶ ἐξηκολούθησαν αὐτοεμενόμενα καὶ μετὰ ταῦτα διὰ τῶν ἐν τοῖς ἐτησίαις ἀπολογισμοῖς πλεονασμάτων ἢ ἐλλειμμάτων.

Καὶ ἐν ἔτει μὲν 1864 ἢ 1865 ἡγοράσθησαν ξένοι γαῖαι ἐντός τῶν ὁρίων τῆς Τουρβίσις 44 στρεμμάτων ἐν θέσει Σούρῳ μπασι δι' 29000 γροσίων, ληφθέντων ἐκ πωλήσεως ἐτέρων ἀρχήστων εἰς Χούρκος μπασι ἐν τοῖς ὁρίοις τοῦ Νεοχωρίου γροσίων 16000 καὶ μία οἰκία ἐν κάτω Καμινίκῳ διὰ 4500 γροσίων (δ) ὁποσάτω τῆς ὁποίας φούρνος καὶ βαρκάκιον ἀφιερωθέντα ὑπὸ ὁρῶν. Ἐν ἔτει δὲ 1865 ἢ 1866 ἔτερα 20 στρέμματα γῆς ἐν τῷ χωρίῳ Χωροβίσις διὰ 10000 γροσίων πρὸς αὐξάνειν τῶν γαιῶν τοῦ ἐκεῖ πρὸ 6 ἐτῶν (1859) συνιστήντος νέου Μετοχίου τῆς

(α) Διότι κατὰ λάθος ἐταπεινέται ὑπὸ τοῦ φερμανίου ἐν Δερβέσι. (β) Διότι 1) μὲν οὐδὲν πρακτικὸν περὶ τῆς ἐταιρίας ταύτης ὑπάρχει· 2) διότι, ἂν διὰ συνεισφοράς τῶν ὄντι τῶν μακαριτῶν Σάββα, Χ' Χρυσάνθου, Χ' Δακίῃ καὶ Θεοδοσίῳ ἐσχηματίζετο τὸ καφάλαιον αὐτῆς, ὡς γράφει πρὸς ὁ τελευταῖος τούτων, ἐκάλιστον αὐτῶν δόντος ἐν ἔτει 1852 ἀνὰ 3000 γροσίων, ἀδύνατον ἦτο ἐκ 12000 νὰ αὐξήθῃ τὸσον μέχρι τοῦ 1866, ὥστε νὰ δανείθῃ τότε ἡ ἐταιρία εἰς τὴν Μονὴν 46000 γροσίων πρὸς ἀγορὰν τοῦ Ἀλτρισιῶν· 3) διότι τοὺς τόκους αὐτῶν διεχειρίζετο οὗτος κατὰ τὸ δοκίμιον αὐτῶν οὐδενὸς συμμετοχῆς τῶν λοιπῶν ζώντων τότε ἐταίρων καὶ 4) διότι αὕτη ἐξήλθεν εἰς φῶς ἐν καιρῷ τῆς ὑπερτιμῆσεως τοῦ βάρβακος. Ἐξ αὐτῆς ἄρα καὶ προήλθεν.

(γ) Ὅρα ἀπολογισμοὺς τῶν ἐτῶν 1865 καὶ 66, 1866 καὶ 67. (δ) Ὅρα ἐτησίους ἀπολογισμοὺς.

Μονῆς δια συνδρομῆς τοῦ μακαρίτου Χ' Δημητρίου Χωροβίσιου, ἀφιερωσάντος οἰκίαν, ἀμπελῶνα 6 στρεμμάτων καὶ γῆν ἀρόσμον 20 στρεμμάτων (α). Πρὸ πάντων ὅμως ἱκαναὶ γαῖαι ἡγοράσθησαν καὶ προσηρτήθησαν εἰς Τουρβίσις κατὰ τὰ ἐτη 1866 ἢ 67 καὶ 1872 ἢ 73 ἐκ δύο γειτονικῶν εἰς αὐτὴν ἐπαύλων, τοῦ Νεοχωρίου καὶ τῆς Κακαράκας, 469 στρεμμάτων ἐκ τοῦ πρώτου ὀνομαζόμενα Ἀλτρισι καὶ 145 ἐκ τῆς δευτέρας ὀνομαζόμενα Ἀραφίσι, καίτοι τότε λίαν ὑπερτιμῶντο φουτοῖς τῷ λόγῳ αἱ γαῖαι. Διὸ καὶ πρὸς ἀγορὰν τοῦ Ἀλτρισιῶν ἐδόθησαν 251000 γροσίων, ἐν ᾧ μόλις εἶχε δι' αὐτὴν ἡ Μονὴ περὶ τὰς 54000 ἐκ κέρδους δεκάτου Τουρβίσις καὶ ἐκ πωλήσεως γαιῶν εἰς διάφορα χωρία (β) καὶ ἐξ ἐτέρων ἐκτάκτων· ὥστε χάριν τοῦ Ἀλτρισιῶν ἐχρεώθη δι' 197000 γροσίων. Ἀνέλαβεν ὅμως ἀφόβως τὸ πρόσθετον τοῦτο μέγα χρέος, ὡς δανεισθεῖσα 46000 μὲν γροσίων παρὰ τῆς ρηθείσης τετραμελοῦς ἐταιρίας καὶ 80000 σχεδὸν παρ' ἄλλων μοναχῶν, ὥστε ἐξώθεν ἐδανείσθη μόνον 70000 γροσίων (γ). Ἀλλ' ἔνεκα τῆς ὑπερτιμῆσεως τοῦ βάρβακος ἀμέσως τὸ ἐπόμενον ἔτος 1868 ἡλαττώθησαν τὰ χρέη ταῦτα κατὰ 85000 γροσίων, ἀποδοθέντων ἐκ προσόδων τῆς Τουρβίσις καὶ τὸ ἀκολούθον 1869 κατὰ 8000 γροσίων (δ) καὶ οὕτως ἐντός ἐτῶν τινῶν δι' ἐπιστροφῆς τῶν δανείων ἢ κληρονομίας αὐτῶν μετὰ θάνατον τῶν μοναχῶν ἀπηλλάχθη πάντων τῶν ἔνεκα τοῦ Ἀλτρισιῶν χρεῶν ἐκτός τῶν 46000 γροσίων τῆς τετραμελοῦς ἐταιρίας καὶ 30 ἄλλων λιρῶν ἀφ' οὗ δὲ ἐν ἔτει 1894 ἀπεφασίσθη διὰ πρακτικῶν ἢ δι' ἄλλους τῆς ἐταιρίας καὶ ἡ τῶν χρημάτων αὐτῆς παραλαβὴ παρὰ τῆς Μονῆς (ε), ἀφείδθησαν εἰς αὐτὴν καὶ αἱ 46000 γροσίων, ὥστε ἔμειναν μόνον αἱ 30 λίραι, αἵτινες καὶ ἐφείλονται εἰςέτι. Καὶ πρὸς ἀγορὰν δὲ τοῦ Ἀραφικίου ἐδόθησαν 708 λίραι Τουρκίας, τῶν ὁποίων, 225 περίπου ἦσαν ἐξ ἐκτάκτων προσόδων καὶ 116 ἐκ κληροδοτήματος τοῦ ἐκ Σερρών μακαρίτου Ἀναστασίου ἀμπατζή, ἐπὶ τούτῳ ὅμως πληρωτέῳ εἰς τὴν γυναικὴ αὐτοῦ ἐφ' ἧρον ζωῆς αὐτῆς, τὰς δὲ λοιπὰς 427 ἐπορίσθη ἡ Ἱ. Μονὴ δι' ἐσωτερικῶν δανείων (στ), διὰ τὰς ὁποίας ἐδίδεν ὡσαύτως τόκους ἐφ' ἑκείνην, ἀλλὰ κατ' ὀλίγον διὰ τοῦ θανάτου αὐτῆς καὶ τῶν λοιπῶν δανειστῶν ἀπηλλάχθη καὶ τῶν δι' Ἀραφικίου χρεῶν εἰς τοὺς συγγενεῖς δὲ μόνον τοῦ Ἀνδρονίκου Συγκέλλου, ὡς δέχθη ξένος διὰ τὴν μὴ ἐν καιρῷ εἶμεν τῶν ἀναγκῶν ἐγγράφων, ἡραγκάσθη δικαστικῶς νὰ δώσῃ ἐν ἔτει 1887 ἢ 1888 λίρας Τουρκίας 222, ἐκ τῶν τακτικῶν ὅπως ἐκείνου τοῦ ἔτους προσόδων. Εἰς μεταγενέστερον ὅμως τῶν γαιῶν τούτων καὶ ἰδίως τοῦ Ἀλτρισιῶν ἐδόθησαν πολλὰ χρήματα κατὰ καιροὺς παρ' αὐτῆς. Προκινεῖσθαι δὲ οὕτω τῆς Τουρβίσις, ἀλήφθη φροντίς καὶ περὶ τῆς μικρᾶς Δερβέσις. Ὅθεν ἐν ἔτει μὲν 1878 ἡγοράσθησαν καὶ προσηρτήθησαν εἰς αὐτὴν 232 στρέμματα ξένων γαιῶν ἐντός τῶν ὁρίων αὐτῆς καὶ τοῦ Σουβάσιου μετὰ 18 ἄλλων πάλιν ἐν Τουρβίσις, κατὰ δὲ τὸ ἔτος 1883 ἔτερα 250 στρέμματα ἐκ τῆς γειτονικῆς ἐπαύλεως Γεδι δερμὲν. Τὰ μὲν πρῶτα διὰ 188 λίρῶν ἐκ προσόδων αὐτοῦως ἐκτάκτων καὶ ἐκ πωλήσεως ἐνὸς κήπου ἐν τῷ χωρίῳ Τζιουμαγῆ, 50

(α) Ὅρα σελ. 20 τοῦ Γ'. Κώδικος τῶν ἐτησίων ἀπολογισμῶν. (β) Αἱ πλείους τούτων, ἔσως δὲ καὶ ἅπανται ἐξ ἀφιερώσεως ἀνὰ ἐν ἡ καὶ ἡμισυ στρέμμα σποραδικῶς· ἐπειδὴ δὲ οὐ μόνον μηδαμινὴ ἢ καὶ οὐδεμία ἢ ἐξ αὐτῶν ὠφέλεια, ἀλλὰ καὶ ἡραπάζοντο ὑπὸ φιλαδικῶν, καλῶς ποιούσα ἡ Ἱ. Μονὴ καὶ τότε πρὸς ἀγορὰν τοῦ Ἀλτρισιῶν ἐπώλησεν ὅσας τούτων ἡδυνήθη, καθὼς καὶ ἐπειτα δὲ ἡγοράσθησαν αἱ ἐκ τῆς ἐπαύλεως Γεδι δερμὲν γαῖαι. (γ) Ὅρα πρακτικὸν τῆς ἀγορᾶς ἐν σελ. 70 καὶ 77 τοῦ Γ'. Κώδικος τῶν ἐτησίων ἀπολογισμῶν. (δ) Ὅρα ἐτησίους ἀπολογισμοὺς. (ε) Διότι πάντες οἱ ἐταῖροι εἶχον ἀποθάνει, καίτοι δὲ οἱ διαδεχθέντες αὐτοὺς καλῶς διεχειρίζοντο τὰ χρήματα τῆς Ἐταιρίας, ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἐξηλέγετο παρ' ἄλλων ὁ ἐτήσιος αὐτῶν ἀπολογισμὸς ἐνεκρίθη ἡ διάλυσις αὐτῆς. Ὅρα πρακτικὸν περὶ τούτου καὶ περὶ τῆς ἀγορᾶς τοῦ εἰς Κιόδιν πατρίαν ἐν σελ. 139 τοῦ Δ'. Κώδικος τῶν ἐτησίων ἀπολογισμῶν (στ) Ὅρα πρακτικὸν ἐν σελ. 182 τοῦ Γ'. Κώδικος τῶν ἐτησίων ἀπολογισμῶν.

δὲ μόνον λιρῶν ἐκ θανάτου ἐξώθεν, πληρωθέντος ἔπειτα παρὰ τῆς ρηθείσης 4/μελὸς εταιρίας, τῆς ὁποίας, ὡς προεῖρηται, διαλυθείσης ἐξέλιπε καὶ τὸ πρὸς ἐκείνην χρέος (α). Τὰ δὲ ἐκ Γαδὶ θερμῶν 250 στέρμματα ἡγοράσθησαν διὰ 554 λιρῶν ἀπαθῶν ἐκ θανείων ἐξώθεν (β), τῶν ὁποίων τὰ περισσότερα ἐπιστράφησαν ἐκ προσόδων ἐκτάκτων (γ), ὁφείλονται δὲ εἰσέτι 21827 γροσιῶν. Πρὸς τούτους δὲ ἐκτίσθη ἐν Δερβέσεν διὰ τὸν κατὰ καιροὺς διευθύνοντα αὐτὴν οἰκία ὕψηλὴ μετὰ 4 δωμάτων πλησίον τοῦ ὁλυνίου ἐν ἔτει 1880 καὶ 81 ἀντὶ τῆς πρώην μικρᾶς καὶ ἐν ἀκαταλλήλῳ θέσει κατεμένης καὶ ὅθωρ πότιστον εἰς αὐτὴν ἐπερίσθη διὰ γροσιῶν 24510, τῶν ὁποίων 13384 γρ. ἐκ προσφορᾶς τῶν τότε ὑπὸ ἐνοίκιον αὐτὴν ἐχόντων Προηγουμένου κυρίου Γερασίου καὶ τοῦ μακαρίτου Χ' Ἀρσενίου μοναχῶν.

Ἀλλὰ καὶ ἐντός τῆς πόλεως Σερρών ἐν μὲν τῇ κάτω Καρινίῳ ἐκτίσθη φοβρὸς παρὰ τῆς Μονῆς ἐν ἔτει 1868 ἢ 69 δι' 6500 γροσιῶν, ἐν δὲ τῇ περιοχῇ τῆς Ἰερᾶς Ἐκκλησίας τοῦ τιμίου Προδρόμου, καταδορισθέντος σαθροῦ τινοῦ παρὰ τὴν πόλιν οἰκίσκου, κατεσκευάσθη πόλη μαγαλειτέρα καὶ δευτέρα ὁροφὴ ἐπὶ ἄλλου πλαγίως οἰκίσκου ἐπεκταθεῖσα καὶ ἐπὶ τῆς πόλεως ἐν ἔτει 1873 ἢ 74 διὰ 10308 γροσιῶν καὶ δύο πεπαλαιωμένοι οἰκίαι τῶν ἐκτός τῆς περιοχῆς καὶ ἀπέναντι τῆς θύρας τοῦ Μασχίου ἀνεκτίσθησαν ἐν ἔτει 1878 ἢ 79 διὰ 18000 γροσιῶν. Ἠγοράσθησαν δὲ τὰ ἐξῆς: ἐν ἔτει μὲν 1877 ἢ 78 εἰς μικρὸς κήπος ἐν τῷ ἄκρῳ τῆς συνοικίας τῆς Μονῆς καίμενος διὰ λιρῶν 51' ἐν ἔτει δὲ 1882 τὸ 4/ον μεγάλο χανίου εἰς Κιοῦπ παζάρ διὰ λιρῶν 382, τοῦ ὁποίου τὸ ἄλλο 4/ον ἀγορασθὲν συγχρόνως παρὰ τοῦ Χ' Ἀρσενίου Νηρητινοῦ περιήλθε καὶ αὐτὸ εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς Μονῆς μετὰ τὸν ἐν ἔτει 1893 θάνατον αὐτοῦ. Ἐπειδὴ δὲ οὗτος εἶχε δεδωμένον καὶ θάνατον 350 λιρῶν μετὰ ὑποθήκης καὶ τοῦ ὑπολοίπου ἡμίσεως χανίου δι' ἡμισίαν αὐτοῦ πωλήσεως (Μπιῖ μαφά), τὰς ὁποίας ἐληγεροδότησεν ἀποθηνήσκον εἰς τὴν Μονὴν ὑπὸ τὸν ὄρον τὸ μὲν κεφάλαιον νὰ μείνῃ διὰ παντὸς ἀνέπαρον, οἱ δὲ τόκοι αὐτοῦ νὰ χρησιμεύουν εἰς ἐκκαθαίρεσιν τῶν δοσίων αὐτῆς, τὸ δὲ θάνατον τοῦτο μὴ δυνάμενος ὁ κύριος αὐτοῦ ἵνα ἀπαλώσῃ, ἀπεφάνισεν νὰ πωλήσῃ αὐτὸ, ἡγοράσθη καὶ τοῦτο παρὰ τῆς Μονῆς ἐν ἔτει 1894 διὰ τῶν 350 λιρῶν τοῦ θανείου ἐκείνου, ὅπερ αὐτὴ ὡς ἴδιον χρέος ἀντὶ ἐκείνου ἀνεδέχθη, ἐξασφαλίσαντα οὕτω καὶ τὸ κληροδότημα, καὶ δι' ἐτέρων 265 ἐκ τῶν 6 ἐτῶν τῆς τότε διαλυθείσης 4/μελὸς εταιρίας μετὰ τὸν ἐν ἔτει 1888 θάνατον τοῦ ἐπιζήσαντος τῶν λοιπῶν ἐταίρων Θεοδοσίου, εἰσπραχθεῖσαν παρὰ τῶν διαδεχθέντων αὐτοῦ καὶ οὕτως ὁλόκληρον τὸ ρηθὲν χάνιον ἐγένετο κτήμα τῆς Ἱ. Μονῆς, διὰ τὸ ὁποῖον ὀφείλει ἡδὴ αὕτη τὰς 350 μόνον λίρας τοῦ ρηθέντος ἐπ' ὀφειλῇ αὐτῆς κληροδοτήματος. ὥστε δι' αὐτοῦ οὐκ ἰσχύει πλέον διχνητικὸς ἕκτοτε εὐεργετίζεται καὶ θέλει εὐεργετηθεῖν ἢ Ἱ. Μονὴ παρὰ τοῦ μακαρίτου εἰς μνημόσυον αὐτοῦ αἰώνιον, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀγορὰ τοῦ ὑπολοίπου ἡμίσεως χανίου διηκολύνθη.

Ἐν ᾧ δὲ ἐγένετο ἡ τῶν ρηθέντων κτημάτων παρὰ τῆς Μονῆς ἀπόκτησις, κατορθώθη προσέτι ἐν ἔτει 1880 καὶ ἡ ἐκ νέου διὰ φερμανίου ἐπικύρωσις τοῦ ἀρχαίου οὐτῆς προνομίου τῆς ἀπὸ τοῦ φόρου ἐξαίρεστος τῶν αὐτῶν καὶ προβάτων αὐτῆς, τὸ ὁποῖον, καίτοι ἐπὶ φερμανίον ἐβασίλειο διημφισβητεῖτο ὑπὸ τῆς τοπικῆς ἐν Σέρραις ἀρχῆς καὶ μεθ' ὅλας τὰς προσπάθειάς τῆς Ἱ. Μονῆς,

(α) Ὅρα τοῦ Γ'. Κώδικος σελ. 244 τῶν ἐτησίων ἀπολογισμῶν. (β) Ὅρα αὐτόθι σελ. 323.

(γ) Πρὸς τοῦτο ἐχρησίμευσαν 14900 γροσια ληφθέντα ἐν ἔτει 1894 καὶ 1896 παρὰ τῆς εταιρίας τοῦ σιδηροδρόμου διὰ τὰς γαίας Ἀλτιμίου καὶ Τουμβίτσας, δι' ὧν διηλθε: 4320 ἐκ παραχωρήσεως Κυτοκίου παρὰ τὴν Μονὴν ἐν ἔτει 1894 εἰς τὸν Σερραῖον Βασιλεῖον Γαέγκαν καὶ τὴν γυναικά του ἐφ' ὅρου ζωῆς αὐτῶν καὶ 8000 σχεδὸν ἐκ πωλήσεως γαιῶν τῆς Μονῆς εἰς Ἐγρί θερὲ καὶ Στέρνισταν ἐν ἔτει 1895 καὶ ἕτερα.

δ: ἐπιτοκίως πρὸς ὑποστήριξιν αὐτοῦ κατέβαλεν, ἐξηκολούθει ἐπὶ ἔτη ἢ τοῦ φόρου τούτων ἀπατηθείς. Ἀλλ' ἀφ' οὗ μετηνέχθη ἡ ὑπόθεσις εἰς Κωνσταντινούπολιν διὰ δύο μοναχῶν, μεταβάντων ἐκεῖ μετὰ τῶν φερμανίων, τῇ ἐνεργείᾳ καὶ ἀντιλήψει τοῦ τότε λίαν δεξιῶς τοῦς οἰκίας τοῦ Οἰκουμηνικοῦ θρόνου ἰδύνοντος καὶ νῦν αὐτῆς Οἰκουμηνικοῦ Πατριάρχου Ἰωακείμ τοῦ Γ'. τοῦ ἀπὸ Θεσσαλονίκης καὶ κατὰ ὀφλήτην εὐρένεσαν τῆς σεβαστῆς κυβερνήσεως ἐξεδόθη νέον ὑπὲρ τοῦ προνομίου τούτου φερμάνιον ὑπὸ τοῦ νῦν εὐκλεῶς τὰ σκήπτρα τῆς βασιλείας κατέχοντος Σουλτάνου Ἀβδὸλλ Χανί κατὰ τὸ ὅδ. ἔτος 1297, καθ' ἡμᾶς 1880, δι' οὗ ἐξαίρεται τὸ φόρου 1250 ἀγρῶν καὶ πρόβατα τῆς Ἱ. Μονῆς, ἐξ ὧν περιπόου καὶ ἡ ποιμνὴ αὐτῆς συνίσταται.

Ἐκτός δὲ τῶν κτημάτων, ἅπερ ἡ Ἱ. Μονὴ ἡγόρασεν, ὡς προεῖρηται, διὰ θανείων κατὰ τὸ πλείστον μέρος, ἀπέκτησεν ἄλλα οὐκ ὀλίγα καὶ ἐκ κληρονομίας, ὡς φιλοτιμηθέντων τότε καὶ τῶν μοναχῶν αὐτῆς, ἵνα καὶ κτήματα ἰδιόκτητα αὐτῶν διὰ φειδούς πολλῆς καὶ οικονομίας μετὰ θάνατον εἰς αὐτὴν ἀφίχουσι, τῶν ὁποίων κολλῶν νὰ γείνη μεῖα τις κατὰ χρονολογίαν τοῦ θανάτου αὐτῶν σειρᾶν. Τὸν ἐν ἔτει 1869 ἀποθανόντος Ἱεροδιακόνου Θεοφίλου τοῦ ἐκ Ναούσης, ἐκκληροδόμηται μίαν νεώτερην παρ' αὐτοῦ οἰκίαν ἐν τῇ καλλιτέρᾳ θέσει τῆς ἐν Σέρραις συνοικίας αὐτῆς καὶ νέα ἐν τῇ Μονῇ δωμάτια αὐτοῦ τοῦ Δημητρίου Ἀϊβατλή ἐτέραν ἐκεῖ πλησίον, ἀλλὰ παλαιάν, ἥτις ἀνεκτίσθη ἔπειτα παρὰ τῆς Μονῆς τοῦ Γαβριὴλ Σερραίου ἐτέραν κτισθεῖσαν παρ' αὐτοῦ ἐν τῇ συνοικίᾳ τῆς ἁγίας Βαρβάρας τοῦ Χ' Κωνσταντίνου Τσερπιστηνοῦ τὸ γεδίμ τοῦ παρὰ τοῦς ἁγίους Ἀναγλήρους ἐν Σέρραις κήπου τοῦ Χ' Χρυσάνθου Σερραίου κήπου εἰς Ταμπάχανα ἐν Σέρραις καὶ μέρος τοῦ ἐπὶ τῆς Κλοποτίτσας (χειμάρρου διερχομένου διὰ Σερρών) ρακοπωλείου τοῦ Σάββα Τσερπιστηνοῦ μέρη δύο κήπων ἐν Σέρραις καὶ ἓνα μύλον ἐν Δερβέσεν τοῦ Χαράλαμπος Σερραίου 24 στέρμματα ἡγροσίμου εἰς τοποθεσίαν 18 πλατάνων (δύο σελὲς τινάρι) τοῦ Θεοδοσίου Τερλιαντοῦ μέρη δύο κήπων καὶ μίαν μικρὰν οἰκίαν πλησίον τῆς τοῦ Θεοφίλου ἐν Σέρραις τοῦ Χ' Ἀρσενίου ἐκτός τοῦ ἐνός τετάρτου τοῦ εἰς Κιοῦπ παζάρ χανίου καὶ τῆς διευκολύνσεως τῆς ἀγορᾶς τοῦ ὑπολοίπου διὰ κληροδοτήματος, ἅτινα προεῖρηθσαν, καὶ μίαν οἰκίαν ἐν τῇ συνοικίᾳ τῆς ἁγίας Κυριακῆς ἐν Σέρραις καὶ τὴν προίκου τῆς Δερβέσενος διὰ βῶων ἀροτήρων, γεωργικῶν ἐργαλείων καὶ καλλιεργείας γαιῶν, εἰς ἃ ἐχρησίμευσαν 200 λίραι Τουρκίας τῶν μετὰ θάνατον κληρονομηθέντων κτημάτων αὐτοῦ παρὰ τῆς Μονῆς τοῦ Προκοπίου Μητροπολίτου Μελνίκου κήπου ἐν τῇ κομποπόλει Νηρητῆ καὶ ἐλαιῶνα ἐν τῇ Μονῇ, μνησθέντος κατὰ τοῦτο τὸν πρὸ ἐτῶν ἀποθανόντα Χ' Δανιὴλ Σταυριστηνόν, ὅστις πρῶτος προσέδωκεν ἐλαιῶνα ἐν ἔτει 1843 εἰς τοὺς ἐν αὐτῇ ἀπὸ αἰῶνων ὑπάρχοντας τοῦ Μελετίου Καρακιοῦλη ἐν ἐργαστήριον, 2 νεοδημένους οἰκίας, μέρη δύο κήπων καὶ ἐλαιῶνα ἐν τῇ Μονῇ συνεταιρικῶν μετὰ τοῦ προεῖρηθέντος Μητροπολίτου καὶ τέλος τῆς Σωτάννης μοναχῆς Σερραίας 2 οἰκίας νεοδημένους ἐν τῇ συνοικίᾳ τῆς Μονῆς καὶ τὰ ἡμίση τοῦ ἐπὶ τῆς Κλοποτίτσας ρακοπωλείου καὶ ἐτέρας παλαιὰς καὶ μικρὰς οἰκίας ἐν τῇ συνοικίᾳ ἁγίου Ἀντωνίου.

Δι' ὅσα ὅμως κτήματα διὰ θανείων ἡ Ἱ. Μονὴ ἡγόρασεν ὥφειλεν ἱκανὰ εἰσέτι, ἐν ᾧ συγχρόνως ἐπεβάρυνεν αὐτὴν καὶ τὸ ἕτερον χρέος τὸ ἐξ ἐλλείψεως ἰσοζυγίου προσόδων καὶ δαπανῶν κατὰ τινα ἔτη, διπλασιασθὲν μάλιστα ἐνεκα ἐπισωφίας ἐν ἔτει 1871, δι' ἣν ἐδόθησαν 42000 γροσιῶν διὰ ζωᾶ Τουμβίτσας (α), καὶ ἄλλων αἰτιῶν ἕως τοῦ ἔτους 1888 ἀπὸ 90000 εἰς 180000 (β) ἀλλ' ἐπειδὴ μετὰ τῶν κτημάτων συνηρέθησαν καὶ αἱ ταῦτης πρόσδοι, ἤθελον βαλτικῶθι βαβαίως οὐκ ὀλίγων ἢ οικονομικῇ αὐτῆς κατάστασις, ἂν μὴ συνέβαινον τρία τινὰ δυσάρεστα καὶ λίαν ἐπιζήματα τὰ ἐξῆς.

(α) Ὅρα ἐτησίους ἀπολογισμούς. (β) Ὁσαύτως.

Α'. Αί μετά των κατοίκων του χωρίου Βάνιτσας δίκαιη περί της εντός των ορίων αυτού θέρμης αυτής βουλή. Διότι, ἐν ᾧ αὕτη ἦτο κτήμα ὀρχαίων της Μονῆς, της οποίας καὶ τὰ ζῶα ἐν αὐτῇ κατὰ πᾶν θέρμα ἔβροσκον, ἐπειδὴ ἔβροσκον, αὐτὴν χάριν οἰκονομίας ἀφύλακτον καὶ διὰ τοῦτο ἀκολούτως οὕτω ὡς ἐξ ἀδεσποῦτο κτήματος ἐξ αὐτῆς ἐξελθόντα, ἤδηλησαν καὶ νὰ οἰκαιοποιηθῶν αὐτὴν κατὰ πρῶτον ἐν ἔτει 1862. Διὸ καὶ δικαιοδοτῆς τότε μετ' αὐτῶν της Μονῆς, ἀπαδείχθη δι' ἐγγράφων καὶ διὰ μαρτυριῶν ὧν των χωρίων ὅτι ἦτο ἀνέκαθεν κτήμα αὐτῆς. Ἀλλ' ἀντί τοῦ νὰ ἀπέχωσιν ἀπὸ ταύτης εἰς τὸ ἐξῆς οὕτω, ἀπὸ τοῦ ἔτους 1888 ἤρχισαν πάλιν νὰ καταπατῶν αὐτὴν καὶ νὰ φθείρωσι μέλισσα, ἐκγερασύντας καὶ εἰς ἀγρὸν ἴδιον με ἀτρέποντας, καὶ ἐπειδὴ ἡ Ἱ. Μονὴ ἔστειλεν ἐκεῖ φύλακα ἐν ἔτει 1889 κολῶντα τοῦτο, τοσοῦτον καταβρασνύθησαν, ὥστε ἐδίωξαν πανδημεῖ καὶ τὰ ζῶα αὐτῆς ἐκείθεν. Κοίτοι δὲ πὺς περιπόλην καὶ τιμωρίαν αὐτῶν ἤρκει βεβίονος ἡ προηγουμένη δικαστικὴ ἀπόφασις, παρεστῆρην πάλιν ἡ Μονὴ εἰς δίκην. Ἐγένοντο δὲ τότε μέλισσα 6 δίκαια, 2 ἐν τῷ Πρωτοδικεῖῳ Σερρών καὶ 4 ἐν τῷ ἀνωτάτῳ δικαστηρίῳ της Κωνσταντινουπόλεως τῷ Ἀκρωτικῷ, εἰς τὸ ὅποιον οὗτοι ἀποτυχόντες ἐν Σέρραις ἐκίνησαν κατ' αὐτῆς ἀγωγήν. Ἀλλ' ἂν καὶ ἡραγιάσθη ἡ Μονὴ κατὰ τὴν τοῦ Ἀκρωτικῷ ἐν τῇ α', δίκῃ ἀπόφασιν ἔνεκα παραπομπῶν τινῶν γενομένων πρότερον, ἴσα καὶ ἐκ δευτέρου δικασθῇ μετ' αὐτῶν ἐν Σέρραις, ἀπερασίοθη καὶ ἐν τῇ β', ὡς καὶ ἐν τῇ α' αὐτῇ δίκῃ, ὅτι ἡ βουλή εἶναι κτήμα της Μονῆς. Ἡ δὲ ἀπόφασις αὕτη, καταγγελλομένη πάλιν παρ' αὐτῶν εἰς τὸ Ἀκρωτικόν, ἐπεκτελέσθη καὶ ὅλ' ἐκείνου ἐν δευτέρῃ δίκῃ μετ' ὅλας τὰς περὶ τοῦ ἐναντίου προσπαθείας αὐτῶν. Ἀφ' οὗ δὲ ἐξήχθησαν καὶ διὰ δύο ἄλλων ἀναφορῶν εἰς τὸ Ἀκρωτικόν τὴν της ἀποφάσεως αὐτοῦ ἐπανορθώσιν (Τατχί: κατάρ), ἐπεκτελέσθη ἐξ ἐναντίας καὶ εἰς δύο ἄλλας δίκας παρ' αὐτῶν ἡ τοῦ Πρωτοδικεῖου Σερρών ἀπόφασις. Τοιοῦτοτρόπος δὲ ἐξηραλλείσθη μὲν ἡ της βουλῆς ἰσχυρότης, ἀλλ' ἔνεκα τῶν δικηγορικῶν καὶ ἄλλων δαπανῶν εἰς μεταβάσεις καὶ διατρέψιν τῶν ἀποσταλλομένων τούτου ἔνεκα μοναχῶν εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐπὶ 3 ἔτη, κατ' αὐτὴν δὲ αὐτὴν δίκην, ἀνοφώθη τὸ ἄρχικόν αὐτῆς χρέος ἀπὸ 180 εἰς 240000 γροσίων. Κατὰ τὸ τελευταῖον δὲ τῶν ἐτῶν τούτων (1892) καὶ οἱ κλητικοὶ προσέτι τοῦ γειτονικοῦ χωρίου Ραχοβίτσας, ἐπερβάντες εἰς μέρος εἰς της περιούχης της Ἱ. Μονῆς, ἀνταποκρίνοντο αὐθαγέτως αὐτοῦ. Ἀφ' οὗ δὲ χρηστικῶς τῷ τρόπῳ δὲν μετεπεσθῆσαν, ἐγένετο ἀνάγκη δίκης καὶ μετ' αὐτῶν, δι' ἧς ἀπερρίφθησαν μετ' αὐτῶν αὐτῶν ἀξιώσεις, ὑπεβλήθη ὅμως τούτου ἔνεκα ἡ Μονὴ εἰς δαπάναν.

Β'. δὲ ἔβλαψεν αὐτὴν ἡ τότε καὶ εἰς τὰ μέρη ταῦτα κατ' ὀλίγον ἐπέκτασις τοῦ ἐν ἔτει 1872 κηρυχθέντος Βουλγαρικοῦ σχίσματος. Διότι, ἐν ᾧ πρότερον κατ' ἔτος ἄγριασμαὶ ἐφύλλαντο ὑποἰερομονάχων της Μονῆς εἰς τὰ πλείονα τῶν χωρίων, εἰς τινὰ δὲ ἐν καιρῷ μόνον ἀσθενείας, ἀφ' οὗ πάντα σχεδὸν τὰ τοῦ Καζά Νεοχώριου καὶ τινὰ τοῦ τῶν Σερρών καὶ Διμηρτισσίου εἰς τὸ σχίσμα βαθμηδὸν ἐξώκειλαν, διακοπείσας πάσις μετ' αὐτῶν σχέσεως, ἐστερήθη ἡ Μονὴ ἱκανῶς ἐκ τούτων ὠφελείας.

Γ'. δὲ, ὅπερ καὶ τὸ χεῖριστον, ὅτι τὰ ὕδατα τοῦ πλησίον της πόλεως χειμάρρον καὶ τὰ εἰς Ἀργινῆν καὶ τοῦ διὰ τοῦ λίανου της Μονῆς διερχομένου παραποτάμου τοῦ Στρομόου, πρότερον μὲν ἐνέοιραν ἅπαντα κατ' εὐθείαν εἰς τὸν Στρομόνα εἰσέβαλλον ἐκτὸς ὀλίγου ὕδατος, ὅπερ ἔρχετο πρὸς τὸ Νεοχώριον καὶ Τουρβίτσαν, ὅσας δὲ μόνον ραχδαίαι καὶ διαρκεῖς βροχαὶ κατέπιπτον, τὸ πλεονάζον ἔνεκα τῶν βροχῶν ὕδωρ πρὸς τὰ ἐκεῖ μένον προδένει εἰς Τουρβίτσαν ζημία· ἀπὸ δὲ τοῦ ἔτους 1897 καὶ ἔπειτα ἅπαντα τὰ ὕδατα ταῦτα, πληρωθείσας της πρώτης κοίτης αὐτῶν ἐκ πηλῶ καὶ ἄμμου, μένουσι διηρηκῶς πρὸς τὸ Νεοχώριον καὶ τὴν Τουρβίτσαν καὶ ἐκείθεν διὰ της ἐπαύλειος Βηρυλίου χύνονται εἰς τὴν Κερκινίτιδα λίμνην, δι' ἧς καὶ ὁ Στρομὸν διερχεται. Ἐπειδὴ

δὲ ἐν καιρῷ χειμῶνος ἀξάνονται καὶ πλημμυροῦντα πνίγουν πάσας σχεδὸν τὰς χαμηλότητας καὶ γονυωτέρας της Τουρβίτσας γαίτας, ὑπεββάσθη διὰ τοῦτο πολὺ τὸ ἐνέκμηον αὐτῆς.

Ὅλα ὀλίγον δὲ ἐξημώθη ἡ Ἱ. Μονὴ καὶ ἐκ της ἐπὶ τὰ 20 καὶ ἐπέκεινα τελευταία ἔτη ἐπικρατούσης κατὰ πᾶν θέρμα ληστείας κατ' ὁποῖον ἔταξις τινὸς ἐν Βουλγαρίᾳ, Μακεδονικῷ Κομιτάτῳ λεγομένης, πρὸς γένεσιν ὤθεν πολιτικοῦ περὶ Μακεδονίας ζητήματος. Διότι οὐ μόνον πολλοὺς τῶν στρατιωτῶν ἐν τῷ ἐφ' οὗ καίτοι ὄρει τοὺς ληστὰς καταδιώκοντας καὶ ἐξ αὐτῆς διερχομένους κατὰ χρέος διέτρεψαν, ἀλλὰ καὶ παρ' αὐτῶν τῶν ληστῶν πολλὰς ζητίας ὑπέστη, ἀπαγαγόντων εἰς τὰ ὅρη καὶ αὐτὸν τὸν Ἰηγουμένον αὐτῆς κατὰ Ἀθῆνας τοῦ 1899, εὐτυχῶς ὅμως, μετὰ ὀκταήμερον ἐν τοῖς ὅρεσιν αἰχμαλωσίαν ἀπολαύσαντων αὐτῶν.

Μ' ὅλα ταῦτα ἀπὸ τοῦ ἔτους 1889-1900, ἐπειδὴ οἱ ἐν Σέρραις μικραὶ καὶ πτωχικαὶ οἰκίαι της Μονῆς, καθρωθείσαι ἐκ της πολικακίας, εἶχον καταστῆ σχεδὸν μὴ οἰκίστοι, οὐχὶ τόσον διὰ θανάτων καὶ προσθήκης χρέους, ὅσον διὰ φειδῶς καὶ μεγάλης οἰκονομίας, ἀνέκτισαν αὕτη δέκα τούτων, ἀνακινίσαντα οὕτω κατὰ μέγα μέρος τὴν ἐκεῖ μικρὰν αὐτῆς συνουσίαν πρὸς τοῦτοις δὲ ἐπιμεληθείσα κἀλλιον καὶ τῶν ἐν αὐτῇ ἐλαχίων, καὶ διπλασιάσασα καὶ τριπλασιάσασα σχεδὸν αὐτοὺς ἀξήθέντος τοῦ ἐξ αὐτῶν καρποῦ, κατεσκεύασε καὶ ἐλατόμυλον, δι' οὗ ἐξάγει κἀλλιστον ἐλαιον οὐ μόνον διὰ τὰς ἀνάγκας αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ πρὸς πώλησιν. Εἰς μέγα ὅμως χρέος τελευταῖον ὑπεβλήθη πρὸς ἀπόκτησιν τῶν κτημάτων τοῦ μακαρίτου Πολυκάρπου κατὰ τὰ ἔτη 1899 καὶ 1900. Ταῦτα τὰ ἐν τῇ Μονῇ γεγονότα καὶ κατὰ τὸν 19. αἰῶνα.

Λέγου δὲ ἐλλογος ἡ ἐξῆς περὶ αὐτῶν παρατήρησις κατ' ἀντιπροσβολὴν πρὸς τὴν ἰδὴν τῶν πραγμάτων κατάστασιν, ὅτι καλῶς ποιοῦντες οἱ ἐν αὐτῇ μοναχοὶ ἐφρόντισαν ἀπ' ἀρχῆς σχεδὸν τοῦ 19. αἰῶνος, ἵνα αὐξήσῃ καὶ βελτιώσῃ τὰ κτήματα αὐτῆς. Διότι, εἰ μὴ τοῦτο ἐγένετο, ἐλαττωθέντων κατὰ τὰ τέλη αὐτοῦ εἰς τὸ πέμπτον καὶ κατωτέρω ἔτι τῶν ἐλατῶν τῶν χριστιανῶν ἔνεκα της κοινῆς δυστυχίας προσελθούσης ἐκ διαφόρων αἰτιῶν, δύσκολον ἢ μᾶλλον ἀδύνατον ἦτο νὰ διατηρηθῇ. Καίτοι δὲ τούτου ἔνεκα ὑπεβλήθη καὶ εἰς ἕτερον πρόσθετον χρέος, ὅπως ἀπεσβέσθη ἱκανὸν μέρος τούτου, ὑπάρχει ἐλπίς τοῦ ὅτι θέλει ἐκλείψει καὶ τὸ ὑπόλοιπον προστόνος τοῦ χρόνου, ἂν μὴ ἔκτακτον τι δυστύχημα συμβῇ. Εἶθε δὲ ἀπὸ τοιούτου τινὸς νὰ προφυλάξῃ αὐτὴν ὁ πανάγαθος Θεὸς διὰ πρεσβειῶν τοῦ τιμίου Προδρόμου καὶ τοῦ ἁγίου αὐτῆς Κετόρος.

Ἄν δὲ ὀλικῶς θεωρουμένη οὐχὶ τόσον ἀνδρὰ ἢ κατάστασις αὐτῆς, ἡθικῶς ὅμως, ὅπερ καὶ τὸ σπουδαιότερον, ὑπάρχει ἀρκούντως καλῇ. Διότι, καίτοι πλησίον της κοινωνίας οὕσα, διετήρησε τὸν μοναχικὸν αὐτῆς χαρακτήρα, φυλάττουσα ὡς κόρυν ὀφθαλμοῦ τὴν περὶ ἀπαγορεύσεως της εἰσοδοῦ τῶν γυναικῶν εἰς τὴν Μονὴν διάταξιν τοῦ αἰοδήμου αὐτῆς Κετόρος. Καὶ κατελύθη μὲν πρὸ καιροῦ ἐν αὐτῇ ἡ παρὰ τοῦ Κετόρος συστηθείσα κοινοβιακὴ ζωὴ, ἀντ' οὗτῆς δὲ εἰσῆχθη ἡ ἥσυχος σκληρὰ ἰδιουρρυθμία· ἀλλ' ἐπειδὴ νοχθημερὸν ἐν αὐτῇ τελείται τακτικῶς ἡ τοῦ Θεοῦ λατρεία, διακρίνεται δὲ ἀνέκαθεν καὶ ἐπὶ φιλομουσίᾳ καὶ ἡθικῇ τῶν ἐν αὐτῇ μοναχῶν μορφῶσι, ἐν αὐτῇ δὲ κατὰ τοὺς ὀλίγους πρὸ ἡμῶν χρόνους ἐξεπαιδεύοντο καὶ οἱ ἱερεῖς πολλῶν χωρίων τῶν πέριξ Καζάδων, ὅποτε δὲν ὑπῆρχον, ὡς τὴν σήμερον, πανταχοῦ σχολεῖα, ἀπολαβεῖ γενικῆς ὑπολήψεως καὶ σεβασμοῦ παρὰ πάντων καὶ συντελεῖ πρὸς ὑπόθαλψιν τοῦ της εὐσεβείας αἰσθηματος κατὰ τὴν θεοκρατικὴν αὐτῆς ἀποστολήν.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Λόγος ἐγκωμιαστικός εἰς ἅγιον Ἰωάννην τὸν Προδρόμον καὶ ἀκολουθία τοῦ Ὁσίου καὶ Θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ μέγα Μοναχικὸν σχῆμα περιβληθέντος, πρὶν δὲ Ἰωακείμ Μητροπολίτου Ζαχρῶν.

Α'. Λόγος ἐγκωμιαστικός εἰς τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν Προδρόμον (α).

« Ἐγένετο ἄνθρωπος ἀπεσταλμένος παρὰ Θεοῦ ὄνομα αὐτῷ Ἰωάννης· οὗτος ἦλθεν εἰς μαρτυρίαν, ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός, ἵνα πάντες πιστεύσωσι δι' αὐτοῦ » (Ἰωάν. ι'. 6 καὶ 7).

Ταῦτα εἶπε περὶ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης ὅτε ἤρχισεν τὴν περὶ αὐτοῦ ὁμιλίαν ἐν τῷ Ἱ. Εὐαγγελίῳ, δηλοποιῶν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ὅτι μόνον τὸ ἔξοχον αὐτοῦ ὑπόβλημα τοῦ Προδρόμου τοῦ σωτῆρος ἡμῶν διὰ τῆς μαρτυρίας, τὴν ὁποίαν ἤλθεν, ἵνα δώσῃ περὶ αὐτοῦ ὡς φωτὸς τοῦ Κόσμου, ἀλλὰ καὶ τὸ ἔκτακτον αὐτοῦ μεγαλεῖον διὰ τῆς ἀποστολῆς αὐτοῦ εἰς τούτῳ ἀποστολῆς. Διότι, ἀπ' οὗ αὐτὸς ὁ Θεὸς ἐπὶ τούτῳ ἀπέστειλεν αὐτόν, φανερόν ἐστι οὐκ ἁπλῶς ἄνθρωπος οὐδὲ εἰς τῶν τυγχόντων ἦτο, ἀλλὰ τὰ μέγιστα διακεκριμένος καὶ ἔξοχος. Καὶ τῷ ὄντι τοσοῦτον ὑπερέβη πάντων κατὰ τὴν ἀγιότητα καὶ τόσον μεγάλης ἀξίας ἦτο, ὥστε εἶναι ὁ κορυφαῖος πάντων τῶν ἁγίων καὶ τὸ πλησιέστερον εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν πρόσωπον μετὰ τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον, ἐξ ἀριστέρων τοῦ ὁποίου καὶ ζωγραφίζεται. Κινῶν ἐκ προφητεῖας καὶ κατὰ θεῖαν ἐπαγγελίαν συλλεγθεὶς ἐνεδόθη ἐκ βρέφους ἔτι τὴν χάριν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ὑπὸ τῆς ὁποίας κινούμενος καὶ ἐκ τῆς κοιλίας τῆς μητρὸς αὐτοῦ προσεκύνῃς δι' ἐκτάκτου σικτήματος τὸν σωτήρα· ἀπ' οὗ δὲ προέβη εἰς τὴν ἡλικίαν, τὴν μὲν διὰ συνεργίας τῆς θείας χάριτος, τὴν δὲ καὶ ἐξ ἰδίας σφοδρᾶς κλίσεως πρὸς τὸ ἀγαθόν, τοιαύτας ἀρετὰς ἐξετέλεσεν, ὥστε ὠνομάσθη παρὰ Θεοῦ διὰ τοῦ προφήτου Μαλακίου ἄγγελος· « ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου » (β). Διότι, ὡς ἐὰν ἦτο ἄγγελος νενεκρωμένῃ ἔχων τὴν σάρκα αὐτοῦ σὺν τοῖς παθήμασι καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις, ὅν' οὐδενὸς τῶν τοῦ Κόσμου τούτου τερπνῶν ὀδεύεσθαι, ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ διηνεκῶς πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχων καὶ τὰς τρίβους τῶν ἐντολῶν αὐτοῦ βαδίζων ἐκόντως ἐαυτὸν διὰ παντοίων ἀρετῶν καὶ ἦτο ὁ τύπος τῆς ἀσκητικῆς πολιτείας, ὣν ἐν τῇ ἐρήμῳ ζωὴν οὐράνιον. Διὰ ταῦτα ὤθεν καὶ ὡς σκευὸς τοῦ Θεοῦ ἐκλεκτὸν ἡρώδης τὴν λάβῃ καὶ παρ' αὐτοῦ ὅτι μόνον τὸ προφητικὸν χάρισμα, ἵνα ἐξηγήσῃ εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὰς ἀποκρύφους τοῦ Θεοῦ βουλὰς, ἀλλὰ καὶ τὸ μέγα καὶ ἐνδοξόν ἄξιωμα τοῦ Προδρόμου τοῦ σωτῆρος ἡμῶν, τοῦ νὰ προπορευθῇ δηλονότι αὐτοῦ καὶ νὰ προδιαθέσῃ τοὺς πάντας πρὸς ὑποδοχὴν αὐτοῦ. Πόσον δὲ λαμπρῶς ἀνταπεκρίθη καὶ εἰς ταύτην τὴν παρὰ Θεοῦ ἐκλογὴν αὐτοῦ γίνεται καὶ ἐκ τῆς τιμῆς, τὴν ὁποίαν ἔδωκεν εἰς αὐτόν ὁ σωτὴρ ἡμῶν καταδεχθεὶς νὰ βαπτισθῇ ὑπ' αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῶν πολλῶν καὶ μεγάλων ἐγκωμίων, τὰ ὅποια ἔπλεξε κατὰ καιροὺς εἰς

- (α) Ἐν τῷ ἐγκωμίῳ τούτῳ ἐξηγήθητι πολλὴ ἐξ ἐνὸς ἐκτενέστατου λόγου τοῦ Γάλλου Ἱεροκλήου Bourdaloue εἰς τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν Προδρόμον, ὃν καὶ ἀναγνώτω ὁ βουλόμενος.
(β) Μαλακ. γ'. 1.

αὐτόν. Ταῦτά εἰσιν ἐν συντόμῳ τὰ πολλὰ καὶ ἔξοχα προτερήματα τοῦ σήμερον ἐορταζομένου ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου, τὰ ὅποια πάντα ἐὼν ἐπεχείρουν λεπτομερῶς ἐν πρὸς ἐν ἵνα ἀναπτύξω, ἐπιλείψειν ἂν με ὁ χρόνος διηγούμενον διὰ καὶ θέλω περιορισθῇ εἰς τινα μόνον τούτων. Ἐπειδὴ δὲ ὁ κορυφαῖος μὲν τῶν χαρακτήρων αὐτοῦ εἶναι ὁ τοῦ Προδρόμου, τὰ μεγαλεῖτα δὲ τῶν ἐγκωμίων τὰ ὅσα εἶπε περὶ αὐτοῦ ὁ Κύριος, διὰ νὰ γείνη γνωστὸν εἰς πάντας ὁποῖος τις ἦεν ὁ ἅγιος, ἀρχαί νομίζω, περὶ τούτων μόνον νὰ διαλάβω. Θέλω παραστήσαι λοιπὸν α') μὲν τὴν ἐπ' αὐτῷ ὡς Προδρόμου τοῦ σωτῆρος καὶ β') τί εἶπεν ὁ σωτὴρ ἐγκωμιάζων τὸν ἅγιον, εἰς τὰ ὅποια καὶ ἐπικαλοῦμαι εὐμενῇ παρ' ἡμῶν ἀκρόασιν.

Ἐπορεύαντο βασιλεῖς, προκίονες λόγε τοῦ πατρὸς, οὗ ὁ ἐνδοξαζόμενος ἐν ταῖς μνήμας τῶν ἁγίων σου Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐπίθε ἐξ ἁγίου κατοικητηρίου σου καὶ ἐμοὶ μὲν τὴν ἀσθένειαν θεράπευσον, τὸν νοὺν φώτισον καὶ δὸς λόγον ἐν ἀνοίξει τοῦ στόματός μου· τὸν δὲ περισούσης τοῦτον λαὸν σου συνέτισον, τοὺς νοητικούς ὀφθαλμούς διάνοιξον καὶ κατάστησον αὐτὸν προσκετικὸν εἰς ἀκρόασιν καὶ τῶν ὑπηρεσιῶν, ὅσας ὁ ἅγιος Ἰωάννης εἰς σὲ ἐξετέλεσε, καὶ τῶν ἐγκωμίων, ὧν παρὰ σοῦ ἡρώδης.

ΜΕΡΟΣ Α'.

Οἱ πρῶτοι λόγοι, διὰ τῶν ὁποίων ἤρξατο τοῦ κηρύγματος αὐτοῦ ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Προδρόμος, ἦσαν « μετανοεῖτε, ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν » (α), λόγοι ἐκφραστικώτατοι, διὰ τῶν ὁποίων, ἐν ᾧ ἀνῆγγελε τὴν πλησίαν τῆς τοῦ σωτῆρος ἐλεύσεως « ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν », ἐφ' ἧς ἐκινετο συγχρόνως καὶ τὸν τρόπον, καθ' ὃν ἤδυναντο οἱ ἄνθρωποι δι' αὐτοῦ νὰ σωθῶσι, « μετανοεῖτε »· διότι ἡ μετάνοια εἶναι ἡ μόνη ὁδός, ἥτις φέρει ἡμᾶς εἰς τὸν Χριστόν, καὶ διὰ νὰ γίνεται αὕτη στερεωτέρα καὶ διαρκεστέρα ἐβάπτισε τοὺς μετανοούντας προπαρασκευάζων οὕτω τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὸ βάπτισμα τοῦ σωτῆρος. Πόσον δὲ ἐντόλῳσιν προσέθενον οἱ λόγοι αὐτοῦ μαρτυρούμεν ἐκ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ματθαίου, ὅστις λέγει « καὶ ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν Ἱεροσόλυμα καὶ πᾶσα ἡ Ἰουδαία καὶ πᾶσα ἡ περιχώρος τοῦ Ἰορδάνου· καὶ ἐβαπτίζοντο ἐν τῷ Ἰορδάνῳ ὑπ' αὐτοῦ, ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν » (β), ὅπλαθ' ἐν ἄλλαις λέξεσι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι τῶν μερῶν ἐκείνων, εἰς τὰ ὅποια ἐκήρυττε, συνέτρεχον σωρηδὸν πρὸς αὐτόν διὰ νὰ ἀκούσωσι τὴν διδασκαλίαν του καὶ πειθόμενοι εἰς αὐτὴν ἐξομολογοῦντο καὶ ἐβαπτίζοντο. Διότι διὰ τὴν ἔκτακτον καὶ μοναδικὴν αὐτοῦ ἀρετὴν ὅλοι τὸν εἶχον εἰς ἐλπίαν, τὸν ἐσέβοντο ὡς προφήτην, ὡς ἄνθρωπον ἀπεσταλμένον παρὰ Θεοῦ· ἕως καὶ αὐτὸς ὁ Ἡρώδης, ὃν καὶ εἰς φυλακίσαι αὐτόν διὰ τὸν κατὰ πρόσωπον ἔλεγον τοῦ παρανόμου μετὰ τῆς Ἡρωδιάδος γάμου του, δὲν ἐτόλμα ὡμῶς καὶ νὰ τὸν φονεύσῃ, διότι « ἐφοβείτο, ὡς λέγει ὁ Εὐαγγελιστὴς Μάρκος, εἰδὼς αὐτὸν ἄνδρα δικαίον καὶ ἅγιον » (γ). Ὅλην λοιπὴν ταύτην τὴν ὑπόληψιν καὶ τὴν ἐνεκα ταύτης δόξαν καὶ ἐνέργειαν τῆς διδασκαλίας του μετεχειρίσθη ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Προδρόμος εἰς τὸ νὰ προετοιμάσῃ τοὺς ἀνθρώπους πρὶν ἢ ἐμφανισθῇ ὁ σωτὴρ ἡμῶν πρὸς ὑποδοχὴν αὐτοῦ, πραγματοποιήσας κατὰ γράμμα τὴν τοῦ ἀγγέλου πρόρρησιν εἰς τὸν πατέρα του Ζαχαρίαν (δ). Διότι, ὅπως ἐκεῖνος εἶχε προειπεῖ, παρουσιάσθη ὡς δευτερός Ἠλίας καὶ μετὰ ἀκαμάτου ζήλου ἐνηργολόγη εἰς τὴν ἐπιστροφὴν τῶν καρδιῶν συνεκλίωσε τοὺς πατέρας μετὰ τῶν υἱῶν· ἐπανάφερε τοὺς ἀσεβεῖς καὶ ἀπίστους εἰς τὴν φρόνησιν τῶν δικαίων, ἵνα προετοιμάσῃ διὰ τὸν Ἱ. Χριστὸν λαὸν τέλειον « ἐτοιμάσαι Κορίθω λαὸν κατασκευασμένον ».

Απ' οὗ δὲ ἐνεφανίσθη ὁ Κύριος, βαπτισθεὶς ἐκ θείας ἀποκαλύψεως, ὅτι αὐτὸς ἦτο ὁ προσ-

- (α) Ματθ. γ'. 2. (β) Ματθ. γ'. 5. (γ) Μαρκ. στ'. 30 (δ) Λουκ. α'. 17.

δοκώμενος Μεσσίας και λυτρωτής, ανεκήρυξαν αὐτὸν ὡς τοιοῦτον, ἀναφέροντες πρὸς ἀπόδειξιν τὸ ὅτι, ἐν ᾧ ἐβάπτισαν αὐτόν, εἶδε τὸ Πνεῦμα καταβαίνον ὡσεὶ περιστράν ἐξ οὐρανοῦ καὶ μένον ἐπ' αὐτόν, τὸ ὅποιον εἶχε δοθῆναι αὐτὸν παρὰ Θεοῦ ὡς σημεῖον πρὸς ἀναγνώρισιν αὐτοῦ, διὸ καὶ ἐπαύρηται « κατὰ ἑώρακα καὶ μαρτύρηκα ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ » (α). Καὶ διὰ τὰ καταπαύσας εἰς τοῦτο ἡγωνίσθη, ὅχι μόνον ὅλας δυνάμεις, ἀλλὰ καὶ μετ' αὐταπαρνήσεως καὶ ἄλλας ἐκταυτο ταπεινώσεως. Διότι διὰ τὴν πολλὴν αὐτοῦ ὁριότητα μετὰ τοῦ σωτήρος, ὅχι μόνον ὁ σωτὴρ ἡμῶν εἶχε νομισθῆναι ὁ Πρόδρομος παρὰ τοῦ Ἡρώδου, καθὼς λέγει ὁ Εὐαγγελιστὴς Μάρκος « ὅν ἐγὼ ἀπεκατέλιστα Ἰωάννην οὗτός ἐστι » (β), ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ Πρόδρομος ἐνομιζέτο παρὰ πολλῶν Ἰουδαίων ὡς ὁ σωτὴρ καὶ τοῦτο ἐνεκα ἐστειλαν ἐπιτήδες οἱ ἐξ Ἱερουσαλὴμ Ἰουδαῖοι ἱερεῖς καὶ Λευῖται διὰ τὰ τὸν ἐρωτήσασιν ποῖος ἦτο· ἀλλ' αὐτὸς « ὡμολόγησε καὶ οὐκ ἠνέγνωτο, λέγει· ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης, καὶ ὡμολόγησεν ὅτι οὐκ εἰμὶ ἐγὼ ὁ Χριστὸς » (γ). Ἀφ' οὗ δὲ ἐκείνοι ἐπιμένοντες ἤρτων, τί λοιπόν; Ἠλίας εἶσαι; εἶπε πρὸς αὐτούς « οὐκ εἰμὶ »· εἶσαι ὁ προφήτης; « ἀπεκρίνατο οὐ »· ἀλλὰ τίς εἶσαι, ἐπανέλαβον, ἵνα δώσωμεν ἀποκρισιν πρὸς τοὺς πέμψαντας ἡμᾶς; « ἐγὼ, εἶπε, φωνὴ βοῶντος ἐν ἐρήμῳ, εὐθύνετε τὴν ὁδὸν Κυρίου », καθὼς εἶπεν Ἡσαΐας ὁ προφήτης (δ). Ἐγὼ εἰμαι ἀπλὴ φωνή, ἥτις ἀναγγέλλει τὴν ἔλευσιν τοῦ Κυρίου καὶ τοιοῦτον κατώτερος ἐκείνου, ὥστε δὲν εἶμαι ἱκανός, ἵνα ἐκτελέσω εἰς ἐκεῖνον καὶ τὰς ἐκτελεστέας ὑπηρεσίας; « οὐ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς κόψας λύσαι τὸν ἵμῃνα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ ». Καὶ διὰ τοῦτο καὶ μόνον εἶτε κατὰ πάνσοφον βουλήν τῆς θείας Προνοίας, εἶτε ἐκ φόβου μήπως στηρίξῃ τοῦς Ἰουδαίους εἰς τὴν πλάνην, τὴν ὅποιαν εἶχον, ὅπλαμβάνοντες αὐτὸν ὡς τὸν Μεσσίαν τὸν ἐπαγγελθέντα παρὰ Θεοῦ, μ' ὅλον ὅτι χαῖρ Κυρίου ἦν μετ' αὐτοῦ οὐδὲν θαῦμα ἐξετέλεσε. Διότι, ἀφ' οὗ ἦσαν ἔτοιμοι, χωρὶς νὰ ᾔωσιν αὐτὸν θαυματουργοῦντα, νὰ τὸν ἀναγνωρίσωσιν ὡς Μεσσίαν, πολλὰ μαλλὸν βεβαίως ἤθελον πράξει τοῦτο, ἐὰν ἔβλεπον αὐτὸν νακρὸς ἀνιστάντα καὶ τοὺς ἀνέμους καὶ τὴν θάλασσαν ἐπιτάσσοντα. Διὰ τοῦτο ὅταν μὲν ὡμίλει περὶ τοῦ Ἰ. Χριστοῦ ἀνεκήρυξεν αὐτὸν ὡς ἰσχυρότερον καὶ ἀσυγκρίτως ἑαυτοῦ ἀνώτερον « ἔρχεται ὁ ἰσχυρότερός μου ὀπίσω μου », ὅταν δὲ περὶ ἑαυτοῦ, ὡμολογεῖ ὅτι ἦτο ἀνικανὸς καὶ εὐτελής αἰσθανόμενος ἡδονὴν εἰς τὸ νὰ ταπεινώσῃ ἑαυτὸν διὰ τὴν ἀνοψήν τὸν Ἰ. Χριστόν λέγων περὶ μὲν τοῦ Ἰ. Χριστοῦ ὅτι πρέπει νὰ ἀδύαν, περὶ δὲ ἑαυτοῦ ὅτι πρέπει νὰ ἐλαττωθῇ, βεβαίως ὅτι ἡ κορύφωσις τῆς χαρὰς καὶ ἡ πληρωσις τῶν ἐπιθυμιῶν αὐτοῦ ἦτο τὸ νὰ ἴδῃ τὸν Ἰ. Χριστόν γνωσκόμενον καὶ λατρευόμενον ἐν τῷ Κόσμῳ. Ἀλλὰ τέλος πάντων, ἐὰν ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὡς εὐσεβὴς ἀπηρεῖται τὰς τιμὰς τὰς εἰς μόνον τὸν Μεσσίαν ὀφειλομένας, διατί δὲν ἐδέχετο τοῦλάχιστον ἐκεῖνας, αἱ ὅποιαι ἤρμοζον εἰς αὐτόν; Διατί δὲν ὡμολογεῖ ὅτι ἦτο Ἠλίας, ἀφ' οὗ εἰς αὐτὸν ἀνεζώσαν ὁ Θεὸς τὸ πνεῦμα τοῦ Ἠλίου καὶ διὰ τοῦτο ὁ σωτὴρ ἡμῶν περὶ αὐτοῦ ἔλεγεν « Ἠλίας ἐλήλυθεν »; Ὅχι, ἀδελφοί, δὲν συγκατατίθεται εἰς οὐδὲν τοῦτων δὲν θέλει νὰ ᾔται μῆτε Ἠλίας, μῆτε προφήτης, μῆτε διδάσκαλος, μῆτε Κύριος, ἀλλ' ἐδχαριστεῖται νὰ ᾔται ἀπλὴ φωνή « ἐγὼ φωνὴ βοῶντος ἐν ἐρήμῳ ». Καὶ διὰ τὴν διότι θέλει νὰ ᾔται τὸ πᾶν τοῦ Κυρίου καὶ οὐδὲν ἑαυτοῦ.

Πόθεν δὲ ἄρα γε προήρχετο ἡ ἰότης αὐτοῦ ταπεινώσεως ἀνώπιον τοῦ σωτήρος καὶ αὐταπαρνήσεως; Ἀναμφιβόλως ἐκ τοῦ ὅτι ἦτο ἐντελέστατος πληροφορημένος περὶ τοῦ μυστηρίου τῆς θείας ἐνανθρωπήσεως καὶ κατ' ἀκριβείαν ἐγίνωσκε ποῖος ἦτο ὁ Κύριος, καθὼς περὶ τοῦτο θέλομεν βεβαιωθῆναι, ἐὰν μικρὸν ἐξετάσωμεν τὴν περὶ αὐτοῦ διδασκαλίαν του. Διότι πᾶν ὅτι περὶ τοῦ Ἰ. Χριστοῦ γνωρίζομεν καὶ περὶ αὐτοῦ πιστεύομεν πρὸς σωτηρίαν ἡμῶν ὁ Πρόδρομος Ἰωάννης πρῶτος ἐδίδαξε τοῦτο εἰς ἡμᾶς. Καὶ τῷ ὄντι αὐτὸς ἐγνωστοποίησε τὸν Ἰ. Χριστόν ὡς Θεάνθρωπον, ὡς λυ-

(α) Ἰωάν. α'. 32, 33 καὶ 34. (β) Μάρκ. στ'. 14-17. (γ) Ἰωάν. α'. 20. (δ) Ἠσαΐας μ'. 3.

τρωτὴν, ὡς ἀγαπῆν τὸν ψυχῶν ἡμῶν, ὡς δοτῆρα τῆς χάριτος καὶ τῶν χάριτος μεταδοτικῶν μυστηρίων, ὡς δίκαιον κριτὴν ἀταρβέοντα καὶ τιμωροῦντα, ἐν ἐνὶ λόγῳ ὡς ἔχοντα ὅλα τὰ πρὸς ἡμᾶς, αἶψα κατέστησαν αὐτὸν τέλειον μιστήν. Καὶ ὡς Θεάνθρωπον μὲν ἐγνωστοποίησαν αὐτόν, ὅταν ἐλάγει περὶ αὐτοῦ « ὀπίσω μου ἔρχεται ἀνὴρ, ὃς ἐμπροσθέν μου γέγονεν, ὅτι πρῶτός μου ἦν » (α). Διότι, ἐὰν ὁ Ἰ. Χριστὸς ἦτο πρὸ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου, κατὰ τὸν συλλογισμὸν τοῦ ἱεροῦ Λόγου, δὲν ἤδυνάτο νὰ ᾔται εἰ μὴ δυνάμει τῆς ἑαυτοῦ θεότητος, ἦτο λοιπὸν Θεός· ἐὰν δὲ ἦτο μετὰ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου, δὲν ἤδυνάτο νὰ ᾔται εἰ μὴ δυνάμει τῆς Ἀνθρωπότητος αὐτοῦ, ἦτο λοιπὸν Ἀνθρωπος· ἐὰν ἦτο συγχρόνως καὶ πρὶν καὶ μετὰ τὸν ἅγιον Ἰωάννην, δὲν ἤδυνάτο νὰ ᾔται εἰ μὴ κατὰ τὰς δύο φύσεις, αἱ ὅποιαι ἐν αὐτῷ ὑφίσταντο, ἦτο λοιπὸν καὶ Θεὸς καὶ ἄνθρωπος. Τοῦτο συνεπέρασαν ἐκ τῶν λόγων τοῦτων αὐτοῦ οἱ θεοὶ Πατέρες ἐναντίον τῶν Ἀρειανῶν καὶ τῶν Νεστοριανῶν. Καὶ οὕτως μόνον οἱ λόγοι τοῦ Ἰωάννου « ὀπίσω μου ἔρχεται ἀνὴρ, ὃς ἐμπροσθέν μου γέγονεν » ἐκ τῶν πρώτων ἀμέσως χρόνων τῆς Ἐκκλησίας ἐχρησίμευσαν πρὸς ἐξέλεξιν πάντων τῶν αἰρετικῶν τῶν πολεμούντων τὸ μυστήριον τῆς θείας ἐνανθρωπήσεως. Ὡς λυτρωτὴν δὲ ἐγνωστοποίησε τὸν Ἰ. Χριστόν εἰς ἡμᾶς ὁ ἅγιος Ἰωάννης, ὅταν ἐδείξεν αὐτόν εἰς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ, λέγων πρὸς αὐτούς « ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ ὁ αἶψαν τὴν ἁμαρτίαν τοῦ Κόσμου » (β), δηλαδὴ ἰδοὺ ἐκεῖνος, ὅστις μέλλει νὰ θυσιασθῇ ὡς σφάγιον διὰ τὰς ἁμαρτίας τῆς ἀνθρωπότητος. Ἐγνωστοποίησεν αὐτόν ὡς ἀγαπῆν τὸν ψυχῶν, ὅτε περιήρχετο πανταχοῦ κηρύττων, ὅτι ἐκ τοῦ πληρώματος αὐτοῦ ἐλάβομεν ἅπαντας τὰ θεῖα χαρίσματα « καὶ ἐκ τοῦ πληρώματος αὐτοῦ ἡμεῖς πάντες ἐλάβομεν » (γ). Ἐγνωστοποίησεν αὐτόν ὡς δοτῆρα τῆς χάριτος καὶ τῶν χάριτος μεταδοτικῶν μυστηρίων, ὅτε ἐδίδασκεν εἰς τοὺς Ἰουδαίους, ὅτι τοῦ Ἰ. Χριστοῦ τὸ βάπτισμα ἦτο πολὺ σωτηριωδέστερον καὶ ἐνεργητικώτερον ἢ τὸ ἑαυτοῦ, ὡς καθαρίζον διὰ τοῦ πυρὸς τῆς χάριτος καὶ τῆς ἐνεργείας τοῦ ἁγίου Πνεύματος τὸν δι' αὐτοῦ βαπτιζόμενον (δ). Τέλος ἐγνωστοποίησεν αὐτόν εἰς ἡμᾶς ὡς δίκαιον κριτὴν, ἀταρβέοντα καὶ τιμωροῦντα, ὅταν ἐβεβαίωσε, ὅτι ὁ Ἰ. Χριστὸς θέλει ἔλθαι εἰς τὸ τέλος τῶν αἰώνων μετὰ τοῦ πτόου εἰς τὴν χεῖρα· « οὐ τὸ πτόον ἐν τῇ χεὶρὶ αὐτοῦ » (ε), ἵνα διαχωρίσῃ τὸν σίτον ἀπὸ τοῦ ἀχύρου, δηλαδὴ τοὺς ἐκλεκτοὺς ἐκ τῶν ἀποδοκιμασμένων καὶ ἀποδώσῃ ἐκάστην κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ. Αὕτη εἶναι ἐν συνόψει ὅλη ἡ θεολογία περὶ τοῦ ἱεροῦ προσώπου τοῦ σωτήρος ἡμῶν, ἥτις ὅλη ἐν τοῖς περικείμεται εἰς τὴν διδασκαλίαν τοῦ Ἰωάννου καὶ ἦτο ἐπομένως γνωστὴ εἰς αὐτόν.

Καὶ ἰδοὺ διὰ τί τοιοῦτον ζῆλον ἐδείκνυε πρὸς σύστασιν αὐτοῦ. Ἰδοὺ διὰ τί ὅλη ἡ φροντίς του ἦτο τὸ νὰ γνωστοποιήσῃ τὸν Ἰ. Χριστόν, νὰ πληροφορήσῃ τοὺς ἀνθρώπους νὰ δεχθῶσιν αὐτόν κατὰ τρόπον ἀνάλογον πρὸς τὴν ἀξίαν του καὶ νὰ περιποιήσῃ εἰς αὐτόν ἐν τῷ Κόσμῳ τὴν ὀφειλομένην αὐτῷ τιμὴν καὶ λατρίαν· εἰς τὸ ὅποιον καὶ πάντοτε ἐνασχολούμενος, ὡς αἰς ἀπὴντα πνεύματα ἀπειθῆ καὶ ἀνάγωγα, παροξυνόμενος ἐκ ζήλου, κατεξάνιστατο ἐναντίον αὐτῶν, ἀπεκάλει αὐτούς ὅφεις καὶ γεννῆματα ἐχιδνῶν καὶ ἡσεύλει αὐτούς διὰ τῆς θείας ὀργῆς « γεννῆματα ἐχιδνῶν, τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μέλλουσας ὀργῆς » (στ); Μὴ ἀρκοῦμενος δὲ εἰς τὸ νὰ προσελθῇ ἐκ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων μαθητάς εἰς τὸν Ἰ. Χριστόν, ἐδίδεν εἰς αὐτόν καὶ τοὺς ἰδιούς του, λέγων πρὸς αὐτούς· ὑπάγετε, ἀγαπητά μου τέκνα, ἐγὼ δὲν εἰμαι πλέον διδάσκαλος ὑμῶν. Ὁ μέσας διδάσκαλος ἦλθεν, ὅστις εἶναι διδάσκαλος καὶ ὑμῶν καὶ ἐμοῦ· εἰς ἐκεῖνον λοιπὸν πρέπει νὰ προσκολληθῆτε, ὅστις ἔχει καὶ ῥήματα ζωῆς αἰώνιου. Ὑπάγετε, ἐρωτήσατε αὐτόν ἐὰν ᾔται ὁ προσδοκώμενος Μεσσίας καὶ θέλει σὰς ἀποκριθῇ διὰ θαυμάτων. Οὕτω πως λαμπρῶς ἐξεπλήρωσε καθ'

(α) Ἰωάν. α'. 30. (β) ὁ αὐτὸς α'. 29. (γ) ὁ αὐτὸς α'. 16. (δ) Ματθ. γ'. 11. (ε) αὐτόθι 12. (στ) αὐτόθι 7.

ὅταν αὐτοῦ τὴν ζωὴν ὁ ἅγιος Ἰωάννης τὸ μέγα ὑπόργημα τοῦ Προδρόμου, τὸ ὅποιον ἠσθάνθη ἢ μήτηρ, τοῦ Ἐλισάβετ καὶ ἐκείνη ἢ χαρὰ, ὑπὸ τῆς ὁποίας ἐκκριθῆ, ἦσαν ὡς τότε μαρτυροῦν αὐτοῦ ὑπὲρ τοῦ σωτήρος, διὰ τὸ ὅποιον καὶ ἐκκλητούμενος ὁ θεὸς Χριστότοκος ἀνακρίσει: « Ὡς πόσον θαυμάσιος ἄνθρωπος, ὅστις εἶχε τὸ πλεονέκτημα τοῦ καὶ κηρύξει τὸν Ἰ. Χριστὸν καὶ πρὶν ἢ ἀρχίσαι τὴν ἐξ ἑαυτοῦ ζωὴν ». Ἐκείνο δὲ, τὸ ὅποιον ἤρχισεν διὰ θαύματος πρὸ τῆς αὐτοῦ γεννήσεως, ἐξῆλθεν ἀπὸ τοῦ ὅταν αὐτοῦ, ἀποθανὼν καὶ ἐπὶ τέλους ὑπὲρ τῆς ἀληθείας καὶ τῆς δικαιοσύνης καὶ οὕτω τῆς ἀληθείας ὑπεραβλήσας, καθὼς φάλλει ἡ Ἐκκλησία, εὐηγγελίσασθαι καὶ τοῖς ἐν Ἀδῇ Θεὸν φατερωθέντα ἐν σαρκί. Διὰ τοῦτο λοιπὸν καὶ ὁ σωτὴρ ἡμῶν ἐπεδαφίλειται εἰς αὐτὸν τὰ μέγιστα ἐγκώμια, δι' ὧν παρέστηρε τὸ μεγαλεῖον τοῦ προσώπου αὐτοῦ, τὴν ἀξίαν τοῦ ὑποργήματός του, τὴν ὑπεροχὴν τοῦ κηρύγματος, τὴν ἐνέργειαν τοῦ βαπτίσματος καὶ τέλος τὴν ἀγιότητα τῆς ζωῆς του καὶ τὴν αὐστηρότητα τῆς μετανοίας του, τὰ ὅποια καὶ ἀμέσως ἐρχομαι, ἵνα ἀναπτύξω δι' ὀλίγων.

ΜΕΡΟΣ Β΄.

Τὸ ἔξοχον μεγαλεῖον τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου ἐφάνη, καθὼς διηγείται ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς, καὶ ἐξ αὐτῆς εἰ τῆς γεννήσεως αὐτοῦ, ἥτις συνωδεύετο ὑπὸ τοιούτων περιστάσεων, ὥστε ὅλοι οἱ ἀκούσαντες αὐτὰ ἐξεπλήττοντο καὶ οἶοντο στερομένοι λόγων ἵνα ἐκφράσωσι τὰς ὑψηλὰς ἰδέας, τὰς ὁποίας συνέλαμβανον περὶ τοῦ προσώπου αὐτοῦ, ἡρώτων ἀλλήλους: « τί ἄρα τὸ παιδίον τοῦτο ἔσται » (α); « τί ἄρα γε θέλει γίνεσθαι ποτὲ τὸ παιδίον τοῦτο; » (β); « ἔάν τις εἰπὼν ἰδοὺ ἐν παιδίῳ, εἰς τὸ ὅποιον ἡ φύσις καὶ ἡ χάρις ἐξεκένωσαν ὅλους τοὺς θαυματούρους αὐτῶν, παιδίον εὐλογίας, παιδίον πατέρων καὶ θναυμάτων. Ἦδὴ παιδίον οὐδ' ἔτι εἶχε τὴν ἡλικίαν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ζαχαρίου καὶ ἐξετέλεσε τόσα θαύματα, τί θέλει πράξει; διὰν προβῇ καὶ κατὰ τὴν ἡλικίαν; » Ἐὰν ἦναι τόσοι μέγα εὐθὺς ἐκ τοῦ λίκνου, ὅποιοι τὴν ἄρα γε θέλει ἀναδειχθῆ ἔπειτα: Καὶ μὴ δυνάμενοι ἵνα ἐξηγήσωσι τὸ μυστήριον, ἀπαφάνισαν τὸ τὸ σεβασθῶσι. « Καὶ ἔθεντο πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν, λέγοντες τί ἄρα γε τὸ παιδίον τοῦτο ἔσται; ». Πόσον δὲ μέγας ἐμελλε νὰ γείνη προλόγος τῆς ἡλικίας προεῖπεν εἰς τὸν πατέρα του Ζαχαρίαν καὶ ὁ ἄγγελος, ὅστις ἀνῆγγελε τὴν κατὰ θεῖαν ἐπαγγελίαν γέννησιν αὐτοῦ, προσθέσας καὶ τὰ ἑξῆς: « Ἐσται γὰρ μέγας ἐνώπιον Κυρίου » (β). Διότι τὸ νὰ ἦναι τις μέγας ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων εἶναι μικρὸν τὸ νὰ ἦναι μέγας ἐνώπιον τῶν ἡγεμόνων καὶ βασιλέων, οἵτινες εἶναι ὡς Θεοὶ ἐπὶ γῆς, εἰναι μικρόν, διότι καὶ οὗτοι οἱ ὡς Θεοὶ ἐπὶ τῆς γῆς εἶναι οἱ ἴδιοι μικρότατοι. Ἀλλὰ τὸ νὰ ἦναι τις μέγας ἐνώπιον τοῦ Κυρίου, ὡς ὁ ἅγιος Ἰωάννης, καθὼς εἶπεν ὁ ἄγγελος, εἶναι τὸ αὐτὸ μὲ τὸ νὰ ἦναι ἀληθὺς μέγας, νὰ ἦναι ἀνελλιπὺς μέγας, νὰ ἦναι εἰς ἅρῳν μέγας: διότι εἶναι μέγας ἐνώπιον ἐκείνου, ὅστις εἶναι ὅχι μόνον ἡ μεγαλειότης αὐτῆ, ἀλλὰ καὶ ἡ πηγὴ καὶ τὸ μέτρον πάντων τῶν μεγαλειότητων « ἔσται μέγας ἐνώπιον Κυρίου ». Καθόσον μάλιστα τὸ πᾶν εἶναι μικρὸν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, καὶ οὕτως οἱ ὑψηλότεραι δυνάμεις τοῦ σύμπαντος ἐν σχέσει πρὸς αὐτὸν εἶναι μικρὸν: καὶ ὅπως ὁ ἅγιος Ἰωάννης ἦτο τι καὶ μέγα τι ἐνώπιον αὐτοῦ: « μέγας ἐνώπιον Κυρίου ». Ἐξίμερον ἄρα καὶ ἔκτακτον τὸ μεγαλεῖον αὐτοῦ. Ἀλλὰ τὸν ὑπερίστανον βαθμὸν τοῦ μεγαλείου αὐτοῦ ἰδίως παρέστηρεν ὁ σωτὴρ ἡμῶν δι' ἐνὸς ἐγκωμίου, τὸ ὅποιον περιέχει: ἡ μάλιστα ὑπερέχει ὅλα τὰ ἐγκώμια: « ἄμην, λέγω ὑμῖν », δηλαδὴ ἀληθῶς λέγω εἰς ὑμᾶς, « οὐκ ἐγγίγεται ἐν γεννητοῖς γυναικῶν μεῖζον Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ » (γ), δὲν ἐγεννήθη μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων κανεὶς μεγαλειότερος τοῦ Ἰωάννου. Ἰδοὺ ὁ ἀνώτατος βαθμὸς τῆς ἀνθρωπίνης μεγαλειότητος. Διότι

(α) Λουκ. α'. 65. (β) Λουκ. α'. 15. (γ) Ματθ. ια'. 11.

+ ὅτι οὐδεὶς ἀρχὴν οὐδέ ποτὶς καὶ πρὶν αὐτοῦ ὁδεῖν ἐδεδείκνυτο ἄνθρωπος,

τὸ νὰ ἦναι τις μέγας καὶ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ἦτο μ' ὅλα ταῦτα εἰς ἑαυτὸς, ὅστις ἤρξατο εἰς πολλοὺς ἄνθρωπους: ἀλλὰ τὸ νὰ ἦναι τις τόσοι μέγας, ὥστε νὰ μὴ ὑπάρχῃ οὐδεὶς μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων μεγαλειότερος αὐτοῦ εἶναι ἑαυτὸς προσδιδῶν εἰς ῥόνον τὸν ἅγιον Ἰωάννην. Εἰρησθῶ ἐν τούτοις ἀκριβείας γάρη, διὰ ὡς πρὸς τοῦτο οἱ θεοὶ Πατέρες καὶ οἱ Ἐρημηταὶ τῶν ἁγίων γραφῶν διαφωτισμένοι οἱ μὲν νομίζουσιν, διὰ ὁ ἅγιος Ἰωάννης ἦτο μεγαλειότερος ῥόνον τῶν ἁγίων τοῦ παλαιοῦ νόμου, οἱ δὲ, ὅτι ἐν γένει οὐδεὶς τῶν ἁγίων ἦτο μεῖζον αὐτοῦ. Ἀλλὰ καὶ τὸ πρῶτον αὐτοῦ ὑποστήθη, δὲν εἶναι μικρόν τὸ ὅπερ εἶπε περὶ αὐτοῦ ὁ σωτὴρ ἡμῶν « οὐκ ἐγγίγεται ἐν γεννητοῖς γυναικῶν μεῖζον ».

Ἐκτός δὲ τούτου τοῦ ἐγκωμίου ἐπλεξεν εἰς αὐτὸν ὁ σωτὴρ ἡμῶν καὶ ἄλλο, διὰ τοῦ ὅποιον παρέστηρε τὴν ἀξίαν τοῦ ὑποργήματος αὐτοῦ. Οἱ Ἰουδαῖοι ἀνεγνώριζον τὸν ἅγιον Ἰωάννην ὡς προφήτην καὶ καλῶς ἔκρινον περὶ αὐτοῦ, διότι ἦτο τοιοῦτος: ἀλλ' ἐνόμιζον αὐτὸν ἀπλῶς προφήτην καὶ κατὰ τοῦτο ἠπατώοντο, διότι ἦτο τι μεγαλειότερον. Καθότι οἱ μὲν ἄλλοι προφῆται εἶχον ἰδεῖν τὰ πράγματα μακρόθεν καὶ σκοτεινῶς, οὗτος δὲ σαφῶς καὶ αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ ἐκείνοι ἐκνήκυτον τὸν Μεσσίαν ὡς μέλλοντα νὰ ἔλθῃ, οὗτος δὲ ὡς ἐλθόντα. Συμπληρών λοιπὸν ὁ σωτὴρ τὴν περὶ αὐτοῦ ἰδέαν τῶν Ἰουδαίων, εἶπε πρὸς αὐτοὺς: « τί ἐξήλθατε ἰδεῖν; Προφήτην; » Ναι, λέγω ὑμῖν, καὶ περισσότερον προφήτην: οὗτος γὰρ ἐστὶ, περὶ οὗ γέγραπται, ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, διὰ κατασκευάσαι τὴν ὁδὸν σου ἔμπροσθέν σου » (β), χαρακτηριστικὸς αὐτὸν ἀνώτερον προφήτην, ὡς σταλνέται πρὸ αὐτοῦ, ἵνα προετοιμάσῃ τὴν ὁδὸν του. Ἰσχυρὸν ἔσται τὸν ὑψηλὸν, ὥστε σχεδὸν δὲν ἠδελάμεν πιστεῦσαι αὐτό, ἐὰν καὶ αὐτὸς ὁ σωτὴρ δὲν ἀπέδιδεν εἰς αὐτὸν τοῦτο. Διότι τὸ νὰ προετοιμάσῃ τις τὴν ὁδὸν ἐνὸς Θεοῦ καὶ νὰ ἦναι ὁ Προδρόμος ἐνὸς Θεοῦ, τοῦτο εἶναι ἔργον ἀγγέλου, μάλιστα δὲ καὶ αὐτοὶ οἱ ἄγγελοι τῆς πρώτης τάξεως ἦθελον τιμῆναι διὰ τῆς ὑπηρεσίας ταύτης: καὶ ὅμως αὐτῇ ἡ ὑπηρεσία ἐπεφυλάχθη διὰ τὸν ἅγιον Ἰωάννην. Ὡς ἄλλοις τις ἄγγελος λοιπὸν, ὅπως καὶ ὀνομάζεται, « ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου », ὑπερέστηρεν ὁ ἅγιος Ἰωάννης εἰς τὸ μυστήριον τῆς ἐνσάρκωσις οἰκονομίας καὶ, τολμῶ εἰπεῖν, ἐξετέλεσεν εἰς αὐτὸ σπουδαιότερας καὶ ἀναγκασιτέρας ὑπηρεσίας τῶν ὅτις ποτὲ οἱ ἄγγελοι ἠδυνήθησαν νὰ προσφέρωσιν εἰς τὸν Θεάνθρωπον. Καὶ ὑπάρχει τι ἄλλο ὑψηλότερον τούτου καὶ τὸ ὅποιον ὁ Θεὸς νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς ἡμᾶς περισσότερον σεβασμὸν πρὸς τοῦτον τὸν μέγαν ἅγιον:

Ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ὑπεροχὴν τοῦ κηρύγματος αὐτοῦ ἐγκωμίσαν αὐτὸν ὁ σωτὴρ ἡμῶν, εἰπὼν περὶ αὐτοῦ, δι' ἐδίδασκε μεθ' ὅλου τοῦ πνεύματος καὶ ὅλης τῆς δυνάμεως τοῦ Ἁγίου: « ἐν πνεύματι καὶ δυνάμει: Ἁγίου » (β) καὶ δι' ἦν « ὁ λόγος ὁ καίμενος καὶ φαῖων » (γ), τοῦτέστι κηρύξας, ὁ ὅποιος ὡς λόγος καὶ ἔφαινε δηλαδὴ ἐφώτισε καὶ ἐπληροφόρησε, καὶ ἔκαιε δηλαδὴ συνεκίνησε καὶ κατένευσε: καὶ οὕτω, ἐν ᾧ διέλυε τὸ σκότος τῆς ἀπιστίας τοῦ αἵματος, ἀνέφαιγεν ἐν ταύτῃ καὶ τὰς καρδίας διὰ τῆς θείας ἀγάπης. Ἐπειδὴ δὲ τὸ βάπτισμα αὐτοῦ πᾶς μὲν ἐπεδοκίμαζον, ἄλλοι δὲ ἔφαινον καὶ οἱ μὲν ὑπέκλινον αὐτὸ ὡς καλὸν καὶ ὠφέλιμον, οἱ δὲ ὡς δεισιδαιμονικὸν καὶ ἀνωφελές, ἐξ οὗ καὶ ἠρώτησαν τὸν Ἰωάννην διὰ τί ἐβάπτισεν, ἀφ' οὗ δὲν ἦτο ὁ Χριστός: « τί οὖν βαπτίζεις, εἰ οὐκ εἰ ὁ Χριστός; »: τί ἐπραξεν ὁ σωτὴρ ἡμῶν, ἵνα διασκευάσῃ πᾶσαν ἀμφιβολίαν περὶ τῆς ἐνεργείας αὐτοῦ; συγκατέβη, καίτοι υἱὸς τοῦ Θεοῦ, νὰ δεχθῇ αὐτὸ καὶ ἐπὶ ταύτῃ ἦλθεν εἰς τὸν Ἰορδάνην.

Ἀλλὰ Κύριε τί πράττεις, ἐκράδαες τότε πρὸς αὐτὸν ὁ ἅγιος Ἰωάννης συγκακινημένος καὶ ἀπορῶν διὰ τὴν τόσοι βαθεῖν ταπεινώσειν τί πράττεις, καὶ ἐλθρόνως τις μὲν εἶσαι σὺ, ὅποιος τις δὲ ἐγώ; Ἐγὼ πρέπει νὰ βαπτισθῶ ὑπὸ σοῦ καὶ σὺ ἔρχεσαι πρὸς ἐμέ; Ἀλλ' ὁ σωτὴρ, ἄφες

(α) Ματθ. ια'. 9. (β) Λουκ. α'. 17. (γ) Ἰωάν. α'. 35.

ἄρτι, ἀπεκρίθη πρὸς αὐτόν. Γνωρίζω, ὅτι τὸ βάπτισμά σου εἶναι βάπτισμα μετανοίας ἐγὼ δὲ εἶμι ἡ ἀθωότης αὐτῆ καὶ ὅτι ὑποβαλλόμενος εἰς αὐτό, φαίνομαι κατώτερος χωρὶς νὰ ἦμαι, ἀλλ' οὕτω πως εἶναι πρέπον νὰ πληροφωρήσω τοὺς πάντας, ὅτι τὸ βάπτισμά σου εἶναι σωτήριον, ὅτι εἶναι ἁγίων, ὅτι εἶναι ἐξ οὐρανοῦ· « οὕτω γὰρ πρέπον ἐστὶ πληρωσαὶ πάσαν δικαιοσύνην » (α).

Τὴν δὲ ἀγιότητα τέλος τῆς ζωῆς του καὶ τὴν αὐστηρότητα τῆς μετανοίας του ἐγκωμιάσεν ὁ σωτὴρ ἡμῶν διὰ τῶν ἐξῆς ἐρωτήσεων· « τί ἐξήλθατε εἰς τὴν ἔρημον θαλάσσαι » (β); τί ἐβγήκατε ἵνα ἴδῃτε εἰς τὴν ἔρημον; « κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενον »; δηλαδὴ ἄνθρωπον, ὅστις νὰ κινῆται ὑπὸ τῶν παθῶν, ὡς ὑπὸ τοῦ ἀνέμου ὁ κάλαμος, ἄνθρωπον, ὅστις ἐπαίρεται ἐν καυχῇ εὐτυχίας καὶ καταπίπτει ἐν καυχῇ δυστυχίας, ὅστις ἀνησυχεῖ ἐκ φιλοκερδείας, ὅστις ταλαιπωρεῖται ἐξ ἐπιθυμίας τοῦ ἀρέσκειν, ὅστις ὑποχωρεῖ εἰς πάντα καὶ δὲν ἀνθίσταται εἰς οὐδέν; Ὅχι. Ὁ Ἰωάννης δὲν εἶναι τοιοῦτος, ἀλλ' εἶναι ἄνθρωπος σταθερός, ὅπ' οὐδενὸς τῶν ἐκτὸς ταραττόμενος καὶ ἀνώτερος τῶν πειρασμῶν τοῦ Κόσμου καὶ τῶν συνήθων ταῖς ἀνθρώποις ἀδυναμιῶν. Ἀλλὰ προσέτι « τί ἐξήλθατε ἰδεῖν; ἄνθρωπον ἐν μαλακοῖς ἱματίοις ἡμφισμένον », δηλαδὴ ἄνθρωπον μαλθακὸν καὶ τρυφήλῳ, ἔκδοτον εἰς τὰς ἀναπαύσεις, φίλον τῶν ἡδονῶν, δοῦλον τοῦ σώματος καὶ τῶν αἰσθησέων; Ἐξ ἐναντίας ὁ Ἰωάννης εἶναι ἄνθρωπος ἐσταυρωμένος ὡς πρὸς τὸν Κόσμον, ἐχθρὸς τοῦ ἰδίου σώματος, ἐξηρανημένος δι' ἐγκρατείας καὶ νηστείας καὶ φορῶν τρίχινον καὶ σκληρὸν ἔνδυμα.

Διὰ τοιούτων καὶ τηλικούτων ἐγκωμίων ἐγκωμιάσεν ὁ σωτὴρ ἡμῶν τὸν ἅγιον Ἰωάννην. Ἐπειδὴ δὲ ταῦτα ἐλέγχθησαν παρ' αὐτοῦ τοῦ στόματος τῆς ἀληθείας, οὐδεμίαν βεβαίως περιεῖχον ὑπερβολήν. Ἦτο λοιπὸν τῷ ὄντι τοιοῦτος ὁ ἅγιος, ὅπου ὁ σωτὴρ ἡμῶν αὐτὸν ἐγκωμιάσεν· καὶ διὰ τοῦτο ἡξιώθη νὰ λάβῃ καὶ παρὰ Θεοῦ τοιαῦτα πνευματικὰ χαρίσματα. Ἐὰν θέλωμεν λοιπὸν καὶ ἡμεῖς νὰ ἔχωμεν τὴν χάριν τοῦ ἁγίου Πνεύματος καὶ τὴν ἄνωθεν εὐλογίαν ἐπὶ τῶν ἔργων ἡμῶν, τοῦτο τὴν ἐπὶ γῆς πολιτείαν πρέπει νὰ μιμώμεθα καί, καθὼς ἐκεῖνος ἐξῆρσεν, οὕτω καὶ ἡμεῖς πάντοτε πρέπει νὰ ζῶμεν ἐν μετανοίᾳ καὶ ἐν νεκρώσει, διηνεκῶς δαμάζοντες τὴν σάρκα ἡμῶν. Οὕτω πως δὲ ζῶντες, καὶ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ θέλομεν ἔχει συνεργὸν εἰς πᾶν ἀγαθὸν καὶ τὸν ἅγιον ὑπὲρ ἡμῶν πρεσβεύοντα.

Ναί, ἐνδοξε προφῆτα ἅγιος Ἰωάννης καὶ Πρόδρομος τοῦ σωτῆρος καὶ βαπτιστᾶ, σοῦ δεόμεθα καὶ σὲ παρακαλοῦμεν μὴ πάχης πρεσβέων ὑπὲρ ἡμῶν. Σὺ, ὡς ἔχων παρρησίαν πρὸς τὸν Ἰ-φιστον, ἰκέτευσον αὐτὸν ὅπως ἐμφυτεύσῃ εἰς ἡμᾶς τὸν φόβον του καὶ δώσῃ ταπεινώσειν εἰς τὰς διανοίας καὶ κατάνοις εἰς τὰς καρδίας ἡμῶν, ἵνα αἰσθανόμενοι τὸ βάρος τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν μετανοώμεν καὶ γινώμεθα ἄξιον καὶ τὸν Θεὸν νὰ δοξάζωμεν Θεαρέστως καὶ σὲ καλῶς νὰ τιμῶμεν καὶ πανηγυρίζωμεν καὶ οὕτω νὰ ἀπολαύσωμεν καὶ τῆς ἐπουρανίου τοῦ Χριστοῦ βασιλείας. Γένοιτο. Γένοιτο.

(α) Ματθ. γ'. 15. (β) ὁ αὐτὸς ια'. 7.

Β'. Ἀκολουθία τοῦ Ὁσίου καὶ Θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου, μεγαλοσχήμου μοναχοῦ γενομένου, πρὶν δὲ Ἰωακείμ Μητροπολίτου Ζακύνθων, Κτίτορος τῆς ἱερᾶς ἡμῶν Μο- νῆς. Ποίημα Μανουὴλ μεγάλου ρήτορος (α).

*Ἐν τῷ μικρῷ Ἐσπερινῷ ἱστώμεν στίχους δ' καὶ ψάλλομεν
συχηρὰ προσόμοια. Ἦχος β'.*

Ὅτε ἐκ τοῦ ξύλου σὲ νεκρόν.

Ὅτε ἐπιποῖα θεῖκη, ὁ καθηγητὴς σὸς ὁ θεῖος Ἰωάννης, ἐκ βρέφους αἰδῶμε σὲ ἀνείλα-
βετο, καὶ Θεῷ ἠκολούθησας, ὁσῶς ἐκτρέφων, ἐν παιδείᾳ πάντοτε, καὶ νοθεσίᾳ Χριστοῦ, τότε ἡ τοῦ
Πνεύματος χάρις, ἐν σοὶ ἐπεφοίτησε μάκαρ, καὶ φωτὸς δοχεῖον ἀπαιμμάσας. Δίς.

Ὅτε σὲ τῷ μύρῳ τῆς σεπτῆς, καὶ θαῖας τῷ ὄντι ἱεραρχίας σοφέ, ἡ χάρις ἐλάμπρυνε τοῦ
θεοῦ Πνεύματος, τότε πόρνος ἐνδοξε, σκύλος ἀνεδείχθη, καλῶς προσηυόμενος τοῦ χριστιανισμοῦ
λαοῦ, πάντας καταλλύων τῷ Κτίστῃ, ταῖς θεοπειθέειν ἐδούλῃς σου, τοὺς σοὶ Ἰωάννη πρὸς
ἀνέχοντας.

Τῆς διασχῶν τὸ δυσάχθες, τῆς ἐπιχθονίου θεόφρονος πρὸς τὸ ἀνέσπερον, καὶ ζῆλῳ τὴν ἁ-
πονὸν μετέστης ἐνδοξε, Ἰωάννη μακάριε, ἀσκητῶν τὸ κλέος. Καὶ νῦν παριστάμενος ὡς ἱεραρχὸς
Χριστοῦ, πάντας ἱεραῖς σου πρεσβείαις, ἐκ κινδύνων ῥύου τοὺς πόθῳ, σοὶ τὴν φωταυγὴ μνήμην
ἱεραύροντας.

Δόξα. Ἦχος β'.

Ἐπέστη ἡ εὐδοκίμος μύμη σου, Ἰωάννη πατὴρ ἡμῶν, ὥσπερ φωτόφορος ἀστὴρ, πάντων τὰς
καρδίας καταγαλίζουσα, καὶ χαρμονικῶς πρὸς αἶνον, καὶ δόξαν Θεοῦ ἐγείρουσα· ὥσπερ νῦν παρ-
εῖται, ἐκδυσώπει ἀπαύστως, ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Καὶ νῦν. Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου...

Εἰς τὸν Στίχον προσόμοια. Ἦχος α'.

Τῶν οὐρανίων Ταγμάτων.

Τὸν ἱεράρχην Κυρίου δεῦτε τιμῶμεν, Ἰωάννην τὸν θεῖον, ἐν ψαλμοῖς τε καὶ ὕμνοις· καὶ
γὰρ τῶν ἐπικλήρων καὶ γενηρῶν, νουθεῶς καταφρόνησε, καὶ ἀπὸ βρέφους Κυρίῳ οἰκειωθείς, σκεδὸς
ῥῶφθῃ ἱερώτατον.

Στίχ. Τίμιος ἐναντίον Κυρίου...

Τῶν μονάζοντων τὸ κλέος, ἡ στάθμη τῶν ἀρετῶν, ἱεραρχῶν ἡ δόξα, παρ' ἀπάντων ὑμναί-
σθω, ἐν ἄμμοις ἐνδοξίᾳ τῶν γὰρ Χριστοῦ, τοῦ Θεοῦ διατάξας, ἐν ταπεινώσει καρδίας ἐκπληρω-
τῆς, καὶ πιστὸς φύλαξ γενένηται.

(α) Ὅρα ὑποσημαίνωμεν ἐν τῷ βίῳ τοῦ αἰδῶμου Ἰωακείμ, ἐν τοῖς ἐμπροσθεν περὶ τοῦ πότε καὶ
πῶς ἀνεγνωρίσθη ὡς ἅγιος, ἐν ᾧ ὁ λόγος καὶ περὶ τῆς εἰς αὐτὸν ἱερᾶς ἀκολουθίας καὶ περὶ τοῦ
Μανουὴλ.

Στίχ. Μακάριος ἄνθρωπος ὁ φοβούμενος τὸν Κύριον.

Νῦν τοῖς ἀδελφαῖς παμμάκαρ συνὼν δυνάμεις, καὶ σὺν αὐταῖς τῷ θεῷ, παριστάμενος θρόνον, μέμνησο τῶν πίστει τὴν ἱεράν, εὐφηνούντων σου κοίμησιν, καὶ ἀνυμνούντων ἀπαύστως τὰ εὐλόγη, καὶ σεπτὰ σου κατορθώματα.

Δόξα. Ἦχος πλ. β'.

Πάρεστιν ἀρροδίως τὸ θεῖον ῥήμα, ἐν τῷ παρόντι προσφθιγγέσθαι τοῦ Θεοπάτορος Δαβὶδ, τίμιος γὰρ ἐναντίον Κυρίου, ὁ θάνατος τοῦ Ὁσίου αὐτοῦ· ὅθεν σου τετίμηται, Ὅσιε Ἰωάννη, ἡ πρὸς Θεὸν τῆς θείας σου ψυχῆς ἀνάβασις, τὸ ἡγιασμένον δὲ σου σῆμα, πρόκειται πᾶσιν εἰς ὠφέλειαν, τοῖς προσκυνοῦσι πιστῶν. Διὸ παράσχου καὶ ἡμῖν τοῖς ὑμνοῦσί σε, παρὰ Θεοῦ φωτισμόν, καὶ ἱλασμόν ταῖς πρεσβείαις σου.

Καὶ νῦν. Θεοτόκε σὺ εἰ ἡ ἄμπελος...

Τρισάγιον. Καὶ τὸ Ἀπολυτίκιον τοῦ Ὁσίου. Ἦχος α'.

Παθὼν τὰς σηπεδόνας τῇ ροῇ τῶν δακρῶν σου, ἐξήλειψας ἐμφρόνως Ἰωάννη πατὴρ ἡμῶν, καὶ φέγγει ἀπαθείας ἐλλαμφθεῖς, εἰς τὴν χαρὰν εἰσῆλθες τοῦ Κυρίου σου, ἐν τῇ τῷ τρισάγιον περιχέμενος φωτί, καταγάγεις τοὺς πόθῳ εὐφηνούντάς σε, καὶ ἀνυμνοῦντάς τὰ σεπτὰ σου κατορθώματα.

Δόξα καὶ νῦν. Θεοτόκιον. Τοῦ Γαβριὴλ φθεγγόμενον σοι...

Καὶ Ἀπόλυσις.

Ἐν τῷ μεγάλῳ Ἑσπερινῷ ψάλλομεν τὸ μακάριος ἄνθρωπος. Εἰς τὸ Κύριε ἐκέκραξα ἰσχύειν στίχους σί. καὶ ψάλλομεν σιχηρὰ τοῦ ἁγ. Σπυριδωνος (α) γ', ἅπερ ὅρα εἰς Μηναῖον (β), καὶ τοῦ Ὁσίου γ'. Ὡς γενναῖον ἐν μάρτυσι.

Τὸν σταυρόν σου ἀράμενος, τῷ Χριστῷ ἠκολούθησας, Ἰωάννη ἔνδοξε ἐκ νεότητος, καὶ ἀσφαλῆ τὰ ἐντάλματα, αὐτοῦ τὰ σωτήρια, διετήρησας καὶ νῦν, τῆς ἀλήκειν λαμπρότητος ἐμφανούμενος, φωτισμὸν καταπέμπεις καὶ εἰρήνῃ, τοῖς τιμῶσί σου τὴν μνήμην, τὴν ἱεράν καὶ σεβάσιμον.

Τὸν δικαίους ὁμόσκηρον, καὶ ὁσίοις συνόμιλον, ἱεράρχαις κρείττοσιν ἰσοστάσιον, νῦν συνελθόντες ὑμνήσωμεν, Ἰωάννην ἄσμεον, καὶ ζηλώσωμεν αὐτοῦ, τὰ σεπτὰ κατορθώματα καὶ τὴν ἀσκήσιν, τὴν ἱσάγγελον ὄντως, δι' ἣν θείας, χαριστόντης ἡξιώθη, παρὰ τοῦ πάντων δεσπόζοντος.

Τίς τοὺς πόνους καὶ μόχθους σου, διηγῆται το Ὅσιε, ὅσπερ καθοπείμενος γεννησιότατα, εἰς τὸ πληρῶσαι τὸν ἔνθεον, πόθον, ὅνπερ ἐσχηκας, καὶ κατέστησας σαυτὸν, μοναζόντων ἀγλάισμα καὶ κραταίωμα· ὅθεν σκέπε καὶ σῶς Ἰωάννη, τὴν σὴν ποίμνην ταῖς εὐχαῖς σου, διὰ παντός ἀσκανθίζοντες.

Δόξα. Ἦχος πλ. δ'.

Τὸν ποιμένων ὁ ποιμήν, καὶ βασιλεὺς τῶν ὄλων, Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὡς ἡγιασμένον ἐ-

(α) Εἰς τὴν ἐξῆς ἀκολουθίαν ἐπειδὴ αὐθημερὸν εὐρετάζεται καὶ ὁ ἅγιος Σπυριδών, προηγούνται τὰ εἰς τοῦτον τροπάρια. (β) Εἰς τὴν λιτὴν μόνον προστίθεται ἐν τῇ παρούσῃ ἀκολουθίᾳ καὶ τὰ τοῦ ἁγ. Σπυριδωνος, καθὼς καὶ τὰ μετὰ τὴν α'. στιχολογίαν καὶ τὸν πολυέλεον καὶ τὴν γ'. ῥῆθρὸν τοῦ Κανόνος Καθίσματα καὶ τὸ Ἐξαποστειλάριον αὐτοῦ χάριν εὐκολίας τοῦ ψάλτου.

ἐξελεχτό σε σκέπας, εἰς ποιμαντικὴν λειτουργίαν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ· σὺ δὲ καλῶς τὸ ποίμνιον, ἐπὶ νομαῖς καθοδηγῆσας σωτήριους, ἔσπευσας αὐτῷ, ἐν ἡσυχίᾳ ὁμιλεῖν τελείᾳ, ἧς καὶ τετύχῃσας, Ἰωάννη μακάριε. Ἀλλὰ καὶ νῦν, καθαρώτερον ἐντογγάνων αὐτῷ, πρέσβευε ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Καὶ νῦν. Προεόρτιον. Ὁ αὐτός.

ὑπόδεξαι Βηθλέεμ, τὴν τοῦ Θεοῦ μητρόπολιν· φῶς γὰρ τὸ αὐτὸν, ἐπὶ σὲ γεννῆσαι ἤκει. Ἀγγέλῳ θαυμάσας ἐν οὐρανῷ· ἄνθρωποι δοξάσας ἐπὶ τῆς γῆς. Μαγῶν ἐκ Περσίδος, τὸ τρισάκιον ὁμῶν προσκομίσας· ποιμένες ἀγρυπνοῦντες, τὸν τρισάκιον ὅμιλον μελωδῆσας. Πᾶσα πνοὴ αἰνεσάτω τὸν παντοκράτην.

Εἰσόδος. Φῶς ἱλαρόν.

Τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας. Τὰ ἀναγνώσματα. Ζήτη· Δεκεμβρίῳ σί. εἰς ἱεράρχην.

Εἰς τὴν λιτὴν ψάλλομεν ἰδιόμελα σιχηρὰ.

Ἦχος α'. Τοῦ ἁγίου τῆς Μονῆς. Γερμανοῦ Πατριάρχου.

Τί σε καλέσωμεν, προφήτα; Ἀγγέλου, Ἀπόστολον, ἢ Μάρτυρα; Ἀγγέλου, ὅτι ὡς ἀσώματος θεῖος. Ἀπόστολον, ὅτι ἐμαρτύρησας τὰ ἔθνη. Μάρτυρα δὲ, ὅτι σοὶ ἡ κεφαλὴ ὑπὲρ Χριστοῦ ἐστηρίθη. Αὐτὸν ἰκέτευε, σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Ἦχος ὁ αὐτός. Τοῦ ἁγ. Σπυριδωνος. Ἀνατολίου.

Ὅσιε πᾶτερ, μακάριε, Σπυριδὼν σεφέ, τὴν νεκρὰν ὥσπερ ζῶσαν ἐπηρώτας, δι' ἀγάπην Θεοῦ. Ὅτιν δὲ μετέβαλες εἰς χροσόν, ὁ πενίαν ἀσκῶν· ῥύσιν δὲ ἐπέσχες ποταμοῦ, συμπαθήσας λαφ. Βασιλεῖ δὲ παρόντης λιτῆς, τῇ προνοίᾳ Θεοῦ· νεκροῦ δὲ πάλιν ἤγειρας, ὡς αὐτοῦ μαθητῆς· τὴν πίστιν δὲ ἐτραύμασας, ἀναμέσων Πατέρων πολλῶν. Πάντα σὺν ἰσχύειν, ἐν τῷ ἐνδυναμοῦντί σε Χριστῷ, αὐτὸν καὶ νῦν ἰκέτευε, σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Ἦχος β'. Γερμανοῦ Πατριάρχου.

ἱεραρχῶν τὸ θεῖον κεμήλιον, Πάτερ ὅσιε, Σπυριδὼν σεφέ, σὺ ἐν ἀρεταῖς ἀναδεδειξά. Ὁθεν τῆς Ἐκκλησίας προστάτης γενόμενος, αἰρεσιάρχας ἐξώδησας, καὶ τοῦ Ἀρείου τὸ βλάσφημον, συνοδικῶς εἰς γῆν κατήσπερας. Διὸ θαυματουργῶν ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ, τὸν Σωτῆρα ἰκέτευε, σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Ἦχος δ'. Τοῦ αὐτοῦ.

Ὅσιε πᾶτερ, ἱεράρχα αἰδίμῃ, ἀποστολικῆς διδασκαλίας γενόμενος ἐμπλεως, καὶ τοῦ Θεοῦ Πνεύματος κατοργῶν, δι' ἀναρέτου πολιτείας ἀναδειχθεῖς, τῆς Ἐκκλησίας τοὺς λύκους, διὰ δογμάτων ἀπῆλθας· καὶ τὴν ὀρθόδοξον πίστιν σαφῶς τραύμασας, στίλος ἀναδείκνυσας, καὶ εὐσεβεῖς πρόμαχος. Ὅθεν καὶ θαυματουργῶν ἐν τοῖς πέρασιν, ὅπιν εἰς χροσὸν μετέβαλες καὶ νεκρὰν πρὸς ἐρώτησιν ἤγειρας. Ἀλλ' ὦ Πατέρων ἀξιάσπετε, καὶ διδασκάλων συνόμιλε, τὸν Σωτῆρα πρέσβευε, σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Ἰδιόμελα τοῦ Ὁσίου. Ἦχος α'.

Μνήμη δικαίου μετ' ἐγκωμίων, ὁ θεοτάτος φάσκει Σολομών, καθάπερ ᾗδῃ καὶ ἐν σοὶ πληρώται, πᾶτερ Ἰωάννη, Ὅσιων τὸ κοῦχημα· τῇ γὰρ ἐτησίῳ περιόδῳ, ἡ μνήμη σου φθάσας, εἰς τοὺς ἐπαίνους τοὺς σούς καὶ εὐφημίας, ψηφισθῶντας πάντας κεκίνηκεν. Ὡν τὴν προθυμίαν καὶ

τὸν ἐνδερμον ζῆλον, καὶ τὰ ἐγκώμια ἱλαρῶς προσδεξάμενος, πρέσβευε Κυρίῳ, ἀντιμισθίαν παρασχεῖν αὐτοῖς, καὶ ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Ὁ αὐτός.

Ὁ παντεπόπτης Κύριος καὶ Θεὸς ἡμῶν, ἱερῶτατε πάτερ Ἰωάννη, τοὺς μόχθους καὶ ἰδρώτας σου ἐν τῇ ἀσκήσει, εὐμενῶς προσηλάμενος, περισώζεσθαι τὴν πόλιν ἐν εἰρήνῃ, ἣν συνεστήσω, ἡρδύκησεν, εἰς δόξαν αὐτοῦ. Ἀλλὰ καὶ νῦν, ὡς παρρησίαν κεκτημένος πρὸς αὐτόν, μὴ δι-αλείπῃς πρεσβεῦσαι διὰ παντός, ἐν εἰρήνῃ ἀβλαβῆ φυλάττεσθαι αὐτήν, ἐξ ἐναντίων προσβολῶν, ἱεράρχα πανόλβιε.

Ἦχος β'.

Θαυμαστός ὁ Θεός, φησὶν ὁ Θεὸς ψαλμῶδες, ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ ἐν γὰρ τοῖς ἰδίῳις μέ-λεσιν ἐδόξασαν αὐτόν, νεκρώσαντες αὐτά, τῆς πρὸς αὐτὸν ἐνεκεν διαπύρου ἀγάπης, δι' ἐπιπόνου ἀρετῆς. Ὅθεν τὴν τῶν θαυμάτων χάριν, οὐρανόνθεν κομισάμενοι, εὐεργεταί πασι, τοῖς πιστῶς προσιοῦσιν ἐδείχθησαν. Σὺν αὐτοῖς οὖν παριστάμενος Χριστῷ, Ἰωάννη πανεύφημε, αἴτησ' ὕψιστον ταῖς φυχαῖς ἡμῶν.

Ὁ αὐτός.

Τῆς τρισηλίου Θεότητος, ἐν φυγῇ δεξάμενος τὴν ἀνταγίαν, φῶς ἀναδέδειξαι, μάκαρ Ἰω-άννη, τοὺς προσιόντας σοι πιστῶς, ταῖς διδαχαῖς σου φωτίζων ἐκάστοτε. Ὅθεν πολλοὺς, τῷ λα-μένῃ τῆς σωτηρίας προσήγαγες. Διὸ καὶ ἡμᾶς, τοὺς τὴν ἐνδοξὴν σου μνήμην γερφαίνοντας, τῆς τῶν σωζομένων μερίδος καταξιώσων, ταῖς πρὸς τὸν ἐλεήμονα Χριστὸν τὸν Θεὸν ἡμῶν, ἱεραῖς ἱκεσίαις σου.

Δόξα. Ἦχος πλ. α'.

Ὅσοι πάτερ, Ἰωάννη θεόφυτε, εἰς πόθον θεῖον ἐλθὼν, τῆς πρὸς Θεὸν ὁμιλίας ἐν ἡρώδι τὴν ἐρημίαν ἠγάπησας, τὸν πανάγιον ἐκμιμούμενος Πρόδρομον, καὶ τὸν Θεοβίτην Ἠλίαν, ὡς γὰρ ἐκεῖνος τὸ Καρμῆλιον ὄρος, οὕτω καὶ σὺ τὸ Μενοικέως, ἐν αὐτῷ τὰς πρὸς Θεὸν ἀναβάσεις, τῆς φυγῆς σου ποιούμενος. Ἀλλὰ τίς λόγος, τὴν ἐν ταῖς προσευχαῖς σου τῶν δακρύων ροὴν παρα-στήσει, καὶ τῶν γονυκλισιῶν τὸ πλήθος; Ὅθεν ὡς Ἀγγελὸς τις ἐπιβυός, πρὸς Χριστὸν τὸν Θεὸν ὡσπερ φῶς ἀνελήλυθας· ὦ νῦν ἐν παρρησίᾳ, σὺν Ὅσις ἀεὶ παριστάμενος, πρέσβευε ὑπὲρ τῶν φυγῶν ἡμῶν.

Καὶ νῦν. Προεόρτιον. Ἦχος ὁ αὐτός.

Μὴ στέγνωξ' Ἰωσήφ, καθορών μου τὴν νηδὺν ὄψει γὰρ τὸ τικτόμενον ἐξ ἐμοῦ, καὶ χρητή-τη, καὶ ὡς Θεὸν προσκυνήσεις, ἡ Θεοτόκος ἔλεγε, τῷ αὐτῆς μνηστῆρι, μολοῦσα τοῦ τεκεῖν τὸν Χριστόν. Ταύτην ἀνυμνήσωμεν λέγοντες, χαῖρε Κεχαριτωμένη, μετὰ σοῦ ὁ Κύριος, καὶ διὰ σοῦ μεθ' ἡμῶν.

Εἰς τὸν Στίχον. Προσόμοια τοῦ ἁγ. Σπυρίδωνος, ὄρα εἰς Μηναῖον.

Δόξα τοῦ Ὁσίου. Ἦχος γ'.

Ἀγγελόμορφε πάτερ, ὁ τοὺς τρόπους ἐξηλκῶς τοῦ Θεοῦ Βαπτιστοῦ, τοῦ τῆς ἐρήμου βλα-στήματος, ὅπερ καὶ διάπυρος ἐραστῆς χρηματίσας, ναὸν περικαλλῆ ἀνεδομήσω αὐτῷ, καὶ φυγῶν σωτήριον μάνδραν ἀπετέλεσας· καὶ νῦν σὺν τοῖς ἁγίοις λειτουργοῖς, τῷ τῶν ἀπάντων βασιλεῖ καὶ

Θεῷ παριστάμενος, καὶ ταῖς ἐκείθεν ἀστραπαῖς ἐλλαμπόμενος καταύγασον καὶ ἡμῶν, τὰ τῆς φυ-γῆς καὶ σώματος αἰσθητήρια, τῶν ἐκ πόθου τελούντων, τὸ ἱερὸν σου μνημόσυνον.

Καὶ νῦν. Προεόρτιον. Ὁ αὐτός.

Ἰωσήφ, εἰπὲ ἡμῖν πῶς ἐκ τῶν Ἁγίων ἦν παρέλαβες Κόρην ἔγκυον φέρειν ἐν Βηθλεὲμ· Ἐγὼ, φησὶ, τοὺς προφήτας ἐρευνήσας, καὶ χρηματισθεὶς ὑπὸ Ἀγγέλου, πέπεισμαι, ὅτι Θεὸν γεν-νήσει, ἡ Μαρία ἀνεμνηνεύτω· οὐ εἰς προσκύνῃν, Μάγοι ἐξ ἀνατολῶν ἤξουσιν, σὺν θύραις τιμῆς λατρεύοντες. Ὁ σαρκωθείς δι' ἡμᾶς, Κόριε, δόξα σοι.

Ἀπολυτίκιον τοῦ Ὁσίου. Ἦχος α'.

Ποθὼν τὰς σηπεδόνας τῇ ροῇ τῶν δακρύων σου, ἐξήλειψας ἐμψρόνως Ἰωάννη πατῆρ ἡ-μῶν, καὶ φέγγει ἀπαθείας ἐλλαμφθεὶς, εἰς τὴν χαρὰν εἰσῆλθας τοῦ Κυρίου σου, ἐν ἣ τῷ τριση-λίῳ περιγεόμενος φωτὶ, καταυγάζεις τοὺς πόθῳ εὐφημούντάς σε, καὶ ἀνομιούντας τὰ σέπτά σου κατορθώματα.

Καὶ νῦν. Θεοτόκιον. Τοῦ Γαβριὴλ φθεγγόμενον σοι...

Εἰς τὸν δοθρον μετὰ τὴν α'. συχολογίαν.

Κάθισμα τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος.

Ἦχος γ'. Τὴν ὠραιότητα.

Ὅστιν μετέβαλες, εἰς χρυσὸν Ἄγιε, καὶ ταῖς τῶν λόγων σου, νεύραις ἀπέπεινας, τὸν δυσσε-βῆ καὶ πονηρὸν. Ἀρεῖον θεοφόρε. Βασιλεῖ δὲ γέγονας, πατὴρ παναοίδιμη, καὶ νεκροὺς ἐξήγειρας, δαίμονας τε ἀπῆλσας. Διὸ σου συνελθόντες ὑμνοῦμεν, ἱεράρχα, τὴν μνήμην τὴν πάντων.

Δόξα. Ἔτερον. Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Τοῖς λόγοις ἐκόσμησας, τὴν Ἐκκλησίαν Χριστοῦ, τοῖς ἔργοις ἐτίμησας, τὸ κατ' εἰκόνα Θεοῦ, Σπυρίδων μακάριε· ἐλαμφες ἐν τῷ κόσμῳ, τῇ ἐν σοὶ σωφροσύνῃ, χάριτας ἱαμάτων, ἀπαστράπτων τοῖς πασι· διὸ καὶ ἐορτάζομεν πίστει τὴν μνήμην σου.

Καὶ νῦν. Προεόρτιον. Ὁ αὐτός.

Παρθένωι προσεξάρξατε, τῇ τῆς Παρθένου χαρᾷ, μητέρες αἰνέσατε, τὴν προπομπὴν τῆς μη-τρὸς, Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, Μάγοι σὺν τοῖς ἀγγέλοις, σὺν ἡμῖν οἱ ποιμένες· ἔρχεται γὰρ ἐν πό-λει, Βηθλεὲμ, τοῦ γεννηθῆαι. Αὐτῆς ταῖς ἱκεσίαις σώσον ἡμᾶς ὁ Θεός.

Μετὰ τὴν β'. συχολογίαν. Κάθισμα τοῦ Ὁσίου.

Ἦχος δ'. Ὁ ὁμιωθείς ἐν τῷ σταυρῷ.

Τῶν μοναστῶν τὸ ἱερὸν χαρμολύκειον, σύστημα ἅπαν συνελθὼν Ἰωάννην, τὸν εὐκλεῆ τιμῶ-μεν ὕμνους καὶ ᾠδαῖς· οὕτως γὰρ ὡς ἄσκαρος ἐπὶ γῆς βιωτεύσας, σκευὸς ἀναδέδεικται Πνεῦματος τοῦ ἁγίου· καὶ νῦν πρεσβεῖται Χριστῷ, ἑκτενῶς, ὅπερ τῶν πιστῶν τελούντων τὴν μνήμην αὐτοῦ.

Δόξα. Ὁμοιον.

Τῶν ἐντολῶν τῶν τοῦ Κυρίου εἰδείχθης, ἐβλάξ' ὁρθοῦ καὶ πληρωτῆς Ἰωάννη, καὶ πᾶσι τοῖς προσιοῦσι σοι διδάσκαλος, λόγοις τε καὶ πράγμασι, πρὸς σωτήριον ὄρμον· ὅθεν συναρίθμους τοῖς

Ὅσιος ἐγένετο, μεθ' ὧν πρέσβευε πάντοτε Χριστῷ, ὑπὲρ τῆς πόμπης τῆς σῆς τῆς τιμῆς σου.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Τῶν ἀκαθάρτων λογισμῶν μου τὰ πλῆθη, καὶ τῶν ἀτόπων ἐνοσιῶν τὰς νιφάδας, τίς ἐξέπαιν δυνήσεται πανάμωμος; τὰς ἐπαναστάσεις δὲ τῶν ἀσάρκων ἐχθρῶν μου, τίς ἐκδιηγῆται, καὶ τὴν τοῦτων κακίαν; ἀλλὰ τῇ σῇ πρεσβείᾳ ἀγαθῇ, τούτων μοι πάντων τὴν λύτρωσιν δώρηται.

Μετὰ τὸν πολυέλεον. Κάθισμα τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος.

Ἦχος πλ. δ'. Τὴν σοφίαν καὶ λόγον.

Ἀνακτόροις καὶ μυσταῖς θεωρηπῶς, ἐν συλλογῇ πανσέπτῃ φιλοσοφῶν, τρανῶς διατρέχας, τῆς Τριάδος τὴν δύναμιν καὶ γὰρ κηρύττων ὥφθης, μονάδα Θεότητος, καὶ ἐν μιᾷ οὐσίᾳ σαφῶς ἐδογματίσας. Ὅθεν ὑπὲρ λόγον, κατ' ἐπίνοιαν θείαν, καθεύδεις τὸν φύλαρον, τῇ δυνάμει τοῦ Πνεύματος, ἱεράρχα θεοπέποιε. Πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ, τῶν πταισμάτων ἄφεσιν δωρήσασθαι, τοῖς ἐορτάζουσι πόθῳ, τὴν ἁγίαν μνήμην σου.

Δόξα τοῦ Ὁσίου. Ἦχος δ'. Κατεπλάγη Ἰωσήφ.

Τῆς σαρκὸς τὸ ἐμπαθέος, ἄτακτον κίνημα σοφέ, καταπαράνας ἐν πολλαῖς, ἀσκητικαῖς διαγωγαῖς, τὸν ἐμφωλευόμενον ἐν τούτῳ Βαλίῳ, τέλει ἐν τὴν κατηράφισας, καὶ τὰς μηχανὰς κατεπάτησας καὶ καθάρων οὐκὸς Χριστοῦ γινόμενος, διαφυλάττει τοὺς τιμωτάς σου, τὸν πάνσοπον καὶ θεῖον οἶκον. Ἰωάννη μακάριε.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Κατεπλάγη Ἰωσήφ, τὸ ὑπὲρ φύσιν θεωρῶν, καὶ ἐλάμβανεν εἰς νοῦν, τὸν ἐπὶ λόγον ὄντον, ἐν τῇ ἀσπύρῃ συλλήφει σου Θεοτόκε, βῆτον ἐν πυρὶ ἀκατάφλεκτον, ράβδον Ἀαρὼν τὴν βλαστῶσαν, καὶ μαρτυρῶν ὁ μνηστὴρ σου καὶ φύλαξ, τοῖς Ἰερθεῖν ἐκράνιζε; Παρθένος τίκτει καὶ μετὰ τόκον, πάλιν μένει Παρθένος.

Οἱ ἀναβαθμί, τὸ α'. Ἀντίφωνον τοῦ δ'. ἤχου.

Προκείμενον. Ἦχος δ'. Στίχ. Τίμιος ἐναντίον Κυρίου ὁ θάνατος τῶν Ὁσίων

σπλοῦ. Στίχ. Τί ἀνταποδώσωμεν τῷ Κυρίῳ... Τὸ Πᾶσα πνοή... Εὐαγ-

γέλιον κατὰ Ἰωάννην, « Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐλληνιστάς πρὸς

αὐτὸν Ἰουδαίους, ὁ μὴ εἰσερχόμενος... » Ζήτει Νοεμβρ. 13. Ὁ

Ν'. ψαλμὸς γ'ομα. Δόξα. Ταῖς τῶν σῶν Ὁσίων πρεσβείαις

ἐλεῆμων... Καὶ νῦν. Ταῖς τῆς Θεοτόκου... Ἐλεήσων

με ὁ Θεὸς κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου...

Καὶ τὸ Ἰδιόμελον τοῦ Ὁσίου. Ἦχος πλ. β'.

Ἱεραρχῶν περιφανὲς ἀρχαῖστα καὶ κλέος, ἡ δόξα τῶν Ὁσίων, καὶ ἀσκητῶν ἐγκαλλώπισμα μέγιστον συνελθόντες οὖν φιλόσομοι, τῷ παγκοσμίῳ φωστῆρι βοήσωμεν λέγοντες. Χαίροις τῶν μοναζόντων φωστῆρ, καὶ πρόμαχος στερρὸς, καὶ τύπος ἀκριβέστατος. Χαίροις ἀστήρ διανοήσεως, ὁ δαδουχῶν τὰ πέρας, τῇ αἴλῃ τῶν ἀγίων σου. Χαίροις τῶν ἀσκητῶν ἐν τῷ ὄρει Μενονικέως, πατὴρ καὶ ποδηγέτης, καὶ θεὸς ἀντύλιπτωρ. Καὶ νῦν θεοφρων Πατὴρ ἡμῶν, μὴ ἐλλείψῃς πρεσβέων Χριστῷ τῷ Θεῷ, ὑπὲρ τῆς πόμπης σου ταύτης, τῇ πόθῳ συνήνεμας.

Οἱ Κανόνες. Ὁ τῆς Θεοτόκου εἰς δ'. τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος εἰς δ'. καὶ τοῦ Ὁσίου εἰς δ'. Ὁ Κανὼν τοῦ Ὁσίου, οὗ ἡ ἀκροσυχίς. Ὑμνὸς χαριτόνυμον ὄντως ποιμένα. Μανουήλ. Ὡδὴ α'. Ἦχος πλ. β'. Ὡς ἐν ἡλείῳ πεζεύσας.

Ἦτο ἀγλῆος πταισμάτων τὸ ὀπτικῶν, τῆς ψυχῆς θολούμενον, τῆς ἐμῆς τῇ φωταυγῇ, σὴ πρεσβείᾳ λάμπρυνον σοφέ, ὅπως μέλῳ τὴν φαιδρὰν καὶ θεῖν μνήμην σου.

Μνήμη δικαίου σὺν λόγῳ πανευκλεῶς, ἐγκωμίων ἄδεται, ὥσπερ ἔφη Σολομών Ἰωάννη δ-θεν καὶ τὴν σὴν, ἐγκωμίοις ἱεροῖς μνήμην γεραίρομεν.

Νοῦν ἡγήσθης ἐκ βρέφους ὡς Σαμουὴλ, θεῖον τε ἀνάθημα, ἀνατίθεισαι Θεῷ, καὶ καρπὸν προσήγαγες αὐτῷ, Ἰωάννη μοναστῶν στέφος σεβάσμιον.

Θεοτοκίον.

Τὸν ἐκτελὲς δεξαμένη δημιουργόν, ὡς αὐτὸς ἠθέλησεν, ἐξ ἀσπόρου σου γαστρός, ὑπὲρ νοῦν θαρκοῦμενον Ἀγνῇ, τῶν κτισμάτων ἀληθῶς ἐδεῖχθης Δέσποινα.

Ὡδὴ γ'. Οὐκ ἔστιν ἅγιος ὡς σύ.

Χαρίτων τέμενος σεπτόν, τῆς ἀκρίστου Τριάδος, καὶ Ὁσίων τερπνότης, ἀνεδείχθης τοῖς πιστοῖς, πρὸς τριῶν καθοδηγῶν, ἱεράρχα τὴν εἰς Θεὸν ἄγουσαν.

Ἀπὸ νεότητος σοφέ, τὸν ἰσάγγελον βίον, ἐξελέξω καὶ ποιμνὴν. συνεστήσω καὶ ναόν, τοῦ δι' ἡμᾶς Ἰησοῦ, ἐκ Παρθένου ἀρρήτως ἐκλάμψαντος.

Ρήματι κατεπελάσθης, τοῦ τοῦ Πάτερ ποιμένος, ἐπερωθῆς πρὸς πόθον, ἀναιρέαι τῷ Χριστῷ, Παρθένω καὶ Βαπτιστῇ, σπλὴν θεῖον μοναστῶν εἰς καύχημα.

Θεοτοκίον.

Ἰάκος Κόρη κοσμηκῆς, τὸν πανάθλιον νοῦν μου, ἐξαπάλαξον θάττον, καὶ πρὸς πόθον Θεοῦ διέγειρον ἀγαθῇ, καὶ φωτὶ σου τῷ θεῷ καταδύσασον.

Κάθισμα τοῦ ἁγ. Σπυρίδωνος. Ἦχος πλ. δ'. Τὴν σοφίαν καὶ λόγον.

Ἐκ ποιμνίου προβάτων ἐπιστατεῖν, τὴν Χριστοῦ Ἐκκλησίαν προχειρισθείς, Ποιμὴν θεοπρόβλητε, σὺ Σπυρίδων ἀνέλημψας, κακοδοξίας λόκους ἐλάσας τοῖς λόγοις σου, ἐν εὐσεβείᾳ πόθῳ ἀ-τὴν ἐκτρέφόμενος ὅθεν ἀναμέρων, Θεοφύρων Πατέρων, τὴν πίστιν ἐτράνωσας, ἐν σοφίᾳ τοῦ Πνεύματος, ἱεράρχα μακάριε. Πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ, τῶν πταισμάτων ἄφεσιν δωρήσασθαι, τοῖς ἐορτάζουσι πόθῳ τὴν ἁγίαν μνήμην σου.

Δόξα τοῦ Ὁσίου. Ὁμοιον.

Ἀποστάς τῶν γῆινων πάτερ σοφέ, ἀπὸ βρέφους καθάπερ νέον φυτόν, ἐν οἴῳ λεφτέρευσαι, τοῦ Κυρίου ἐν χάριτι, πνευματικαῖς ἀρδείαις, αἰετ ἀθανάτομος. Ὅθεν καὶ εἰς δένδρον, κληρὸς ἀν-θους εὐώδους, μάκαρ ἀνελήλυθας, καὶ καρπὸν πολλὸν ἤνευξας, διὰ τοῦτο βοῶμέν σοι. Πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ, τῶν πταισμάτων ἄφεσιν δωρήσασθαι, τοῖς ἐορτάζουσι πόθῳ, τὴν ἁγίαν μνήμην σου.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Χαίρε θρόνε κορυμνὸς τοῦ Θεοῦ, χαίρε Κόρη καθέδρα βασιλική, κλίνη πορφύρεοις, χρυσοπόρφυρε θάλαμη, χλαμὺς ἀλογογόχρος, τιμαλφέστατον τέμενος, ἀστραπηφόρον ἄμμα, λυχνία

πολύφωτος· χαίρει Θεοτόκε, δοδεκάτης πόλις, καὶ πόλη χρυσήλατος, καὶ παστὰς ἀγαθόμορφε, ἀ-
γλαόχρυσος τρέπεζα, θεοκόσμητος σκηνώμα· χαίρει ἑνδοξὸς νόμψ, ἡλιοστάλακτος· χαίρει μόνη φω-
χὴς μου εὐπρέπεια.

Ὡδή δ'. Χριστός μου· δύναμις.

Τίς σου τὸν ἔνδοξον, ζήλον πανένδοξο, Ἰωάννη ἐξείποι· καὶ τοὺς πολλοὺς, κόπους οὖς διή-
νεγκας, ὅπερ ναοῦ ὄνπερ λαμπρῶς, τῷ σεπτῷ Προδρόμῳ ἤγειρας.

Ὡς μέγα φρόνιον, ψυχῶν καὶ καύχημα, καὶ θερμμάτων παμμάκαρ τῶν λογικῶν, φαειρὸν
οἰκητήριον, ἡ πόλις ἔχει τῶν Σερρῶν, τὴν Μονὴν τὴν σὴν ἐγκόλπιον.

Ναὸς γεγέννηται, τοῦ θεοῦ Πνεύματος, ἀρετῶν ἀγαθῶν ἐμφαιδρυνθεὶς, Ἰωάννη ἑνδοξοῦ, Ἀρ-
χιερέων καλλονή, καὶ τῶν Ὁσίων περιήχημα.

Θεοτοκίον.

Ἐπερανέστηκας, ἀθλῶν τάξεων, ἀποηκρίτως Παρθένε τὸν γὰρ Ἰῶν, τὸν φύσει ὁμότιμον.
Πατρὶ καὶ Πνεύματι Ἀγνῇ, ἀπορρήτως ἐσωμάτωσας.

Ὡδή ε'. Τῷ θεῷ φέγγει σου ἀγαθέ.

Μεγάλῃς ἄνωθεν καὶ λαμπρᾷ, ἔτοχας ρόπης ὀπερφῶς, θεόφρον πάτερ τοῖς ἔργοις σου.
συνεπαπομένῃς καὶ κατορθώμασι, δι' ἀρετῆς ἀκρόρειαν ἐνοικίωσας σοί.

Νομψάνα πάτερ ἐν οὐρανοῖς, ὄντως εἰσεληλυθας λαμπρόν, σὺν ταῖς φρονίμοις νεάνισι, τὴν
λαμπάδα ὁλοβροτοῦ τῆς ἀρνείας σου, τηρήσας Ἰωάννη θεομακάρισται.

Ὁ τῆς σῆς ποιμνῆς τῶν μοναστῶν, δῆμος συνελθόντες ἐν τῇ σῇ, μνήμῃ λαμπρῶς ἀνομινοῦ-
σὶ σοῦ, τὴν ἀγγελικὴν τε διαγωγήν καὶ σπουδὴν, δι' ἧς τὴν μακαρίαν εὐρας ἀπόλαυσιν.

Θεοτοκίον.

Νοὸς ἀνάρχου τε καὶ Πατρός, ὁ Λόγος καὶ τέλειος Θεός, ἐν σοὶ πανάμωμος ὦκησας· καὶ τὴν
παραβάσαι φθαρτίαν πρότερον, τὴν βρότειον οὐσίαν Κόρη ἀνέπλασας.

Ὡδή στ'. Τοῦ βίου τὴν θάλασσαν.

Τριηλίου λάμψειν, αὐγαζόμενος φωτός, τοῦ ἀπροσίτου ὤπερ νῦν, Ἰωάννη παρίσταται ἐν-
κλεώς, αἰεὶ καθιέστερος, ὑπὲρ τῆς ἱερᾶς σου ποιμνῆς Ὁσιε.

Ὡς λειμῶν ἡ ποιμὴν σου, ἀναθάλλει καὶ φυτὰ, περιέχει πανέοσμον, τὰ τέκνα σου παμμά-
καρ τοὺς μοναστάς, οὕσπερ διαφύλαττε, ἀπὸ πάσης ἀνάγκης ταῖς πρεσβείαις σου.

Σταυροῦ συμπραξίμενος, πανευχία μυστικῇ, τοὺς ἀοράτους ἔτρεψας, δογματῆς, Θεοφόρος καὶ
φωτεινὸν, οἶκον γεγέννηται, τῆς ἀκτίστου Τριάδος ἡ παρίσταται.

Θεοτοκίον.

Πανύμνη^{τε} Δέσποινα, ἡ τεκοῦσα ἐν σαρκί, τὸν ποιητὴν τῆς κτίσεως, κακώσεώς με ρῶσαι
καὶ συμφοράς, τὸν αἰεὶ ἐλπίζοντα, τῇ πολλῇ καὶ ἀφάνει εὐσπλαχνίᾳ σου.

Κοντάκιον τοῦ Ὁσίου. Ἦχος δ'. Ἐπεφάνης σήμερον.

Ἡ σεπτὴ καὶ ἑνδοξοῦ, μνήμη σου πάτερ, Ἰωάννη ἤρπασε, τὰς διανοίας τῶν πιστῶν, καὶ
πρὸς Θεοῦ δόξαν ἤγειρεν, ὃν ἐκδυσώπει, αἰεὶ ὑπὲρ τῆς ποιμνῆς σου.

Ὁ οἶκος.

Ὁ τῇ ἀπειρῷ σου σοφίᾳ τοὺς τοὺς Ἀποστόλους φωτίσας, καὶ ἐξ ἰδιωτῶν καὶ ἀγραμμάτων
ποποδὲς καὶ ἀκκατωνίστους ἐργασάμενος, Χριστὴ ὁ Θεὸς ἡμῶν. Αὐτὸς διὰ τῶν οἰκτιρμῶν σου τὸ
πέλαγος φωτίσας κλῆρος τῆς διανοίας τὰ ὄμματα, ἵνα ὁμνήσῃ τὸν τὸν θεράποντα Ἰωάννην, τὸν
ἐπὶ γῆς σε πολυειδεὶ δοξάζαντα ἀρετῇ, καὶ ὁδηγὸν πρὸς σωτηρίαν πολλῶν γενόμενον. Ὅν καὶ νῦν
πρὸς τὴν σὴν ἀγαθότητα μεσίτην προβαλλόμεθα, δυσωπῶντα αἰεὶ ὑπὲρ τῆς ποιμνῆς σου.

Συναξάριον.

Τῇ ΙΒ'. τοῦ αὐτοῦ μηνὸς μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Σπυρίδωνος τοῦ θαυματουργοῦ.

Ὁ θαυματουργὸς καὶ τέθνηκε Σπυρίδων,
Τοῦ θαυματουργοῦ οὐκ ἔληξεν εἰσέτι·
Ἀμφὶ δυοδεκάτῃ Σπυρίδων βίοντος λίπεν.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ Ὁσίου καὶ θεοφόρου Πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου, πρὶν δὲ Ἰωακείμ Μη-
τροπολίτου Ζακύνθου, Κτίτορος τῆς ἱερᾶς ἡμῶν Μονῆς.

Ἐγκωμιστὴν οἶκον πλουτεῖς Πάτερ
Τῆς σῆς τελευτῆς σοῦ τὸν τῆς Μονῆς πότον
Χρηστὸν βιώσας μέχρ' οὐ καὶ τελευτῆς βίον.
Θραύει πονηροῦ πᾶν Ἰωάννης θεάσας.
Ἰωάννη καὶ τέθνηκε Ζῆν λέγων·
Οἱ γὰρ δίκαιοι ζῶσι καὶ τεθνηότες.

Ὅστις ὁ θεοφόρος πατὴρ ἡμῶν Ἰωάννης ἦτο μὲν εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Ἀνδρόνικου τοῦ
πρώτου βασιλέως καὶ αὐτοκράτορος Ρωμαίων, ἐγεννήθη δὲ ἀπὸ γονεῶν εὐσεβῶν· ἐπειδὴ δὲ μὴ φθά-
σας τοὺς δύο χρόνους ἀπέμειναν ὀρφανός, τῶν ἐαυτοῦ στερηθεὶς γονέων, ὁ ἀπὸ τὸν πατέρα αὐ-
τοῦ θεοῦ τὴν κληρὸν Ἰωαννίκου ἔλαβεν αὐτὸν μετ' ἑαυτοῦ, καὶ ἀναθρέψας ἐπιμελῶς, καὶ διδά-
ξας τὰ ἱερὰ γράμματα, καὶ παιδεύσας τὰς πνευματικὰς ιουθεσίας, ἐκοιμήσατο αὐτὸν Μοναχόν, καὶ
εἰς τὴν ἐκείνου κέλλαν ἔχων συνδιατρέφοντα, τὸν μονήρην βίον ἐπαίδευσεν. Ὁ δὲ πατὴρ ἡμῶν Ἰ-
ωάννης, ὡς ἄλλος τις Σαμουὴλ ἁγιασθεὶς τὸν νοῦν ἐξ αὐτῆς τῆς βρεφικῆς ἡλικίας, ἡ καθὰ λέγε-
ται, ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων, ὅσον τε ἐπαυδατο τὰ θεῖα μαθήματα, καὶ τὴν εὐκοσμίαν τῶν ἡθῶν καὶ
τὴν ἄλλην κατέστησεν τῶν Μοναχῶν, καὶ ὅσον ἤδανε μετ' αὐτῶν ἐπαίνεται καὶ θεοφιλῇ ἡλι-
κίαν, τόσον, κατὰ τὸν Ἰσαάκ, καὶ εἰς τὴν ἀρετὴν ἐπέδιδου τε καὶ προέκοπεν. Ἰκανῶς δὲ τὴν
διὰ πράξεως ἀσκήσας φιλοσοφίαν, καὶ δι' αὐτῆς, ὡς διὰ κλίμακος, εἰς τὴν θεωρίαν τῶν ὄντων
προβαίνων, καὶ αὐτὴν δὲ τὴν τῶν ἀρετῶν ἀκρόπολιν φθάνων, ἐδέχθη καὶ τὸ τῆς ἱερωσύνης ἀξι-
ωμα, εἰς καὶ αὐτὸς ἀπὸ τοὺς ἐγγίζοντας εἰς τὸν ἐγγίζοντα Θεὸν γενόμενος. Ἐπειδὴ δὲ κατὰ θεῖαν
οἰκονομίαν καὶ λαοῦ προεδρίαν νὰ ἐμπιστευθῇ ἐμελλεν, ὥσάν ὅπου ἡ θεῖα βουλή καὶ πρόγνωσις,
ἡ ὁποία, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Θεολόγου, πόρρωθεν καταβάλλεται τὰς ὑποθέσεις τῶν μεγάλων
πραγμάτων, δὲν θέλει τὰς τοιαύτας τῶν ἀρετῶν πόλεις, ὅπου κείναι εἰς ὀφλήλᾳ ὄρη, νὰ κρῖνται-
ται, οὐτε τοὺς τοιοῦτους φαινοὺς λόγους ὑπὸ τὸν μόδιον νὰ σκεπάζονται, ὅσον ἡμεῖς νὰ ἀναβι-
βασθῇ εἰς τὸν Ἀρχιερατικὸν θρόνον, καὶ ἐντεῦθεν, ὡς ἀπὸ ὑψηλοτάτης σκοπίας, νὰ φαίνεται ὁ
τοιοῦτος κεκοσμημένος τοῦ Θεοῦ οἶκος καὶ λόγος ὁ φωταυγέστατος. Δέχεται λοιπὸν εἰς ἀμοιβὴν
τῶν κόπων τῆς ἀρετῆς τῶν τὴν διοίκησιν τῶν πηδαλίων τοῦ Ἐπισκοπικοῦ θρόνου Ζακύνθου. Ἀλλ'
ἐνταῦθα ἐρχόμενος, καλῶς ἐνεθυμήθη νὰ διηγηθῇ καὶ πᾶς ὁ ρηθεὶς θεῖος αὐτοῦ τὸν ἐσυγχώ-
ρησε νὰ ἀρχιερεῖται· οὐ μικρὸς γὰρ ἔπαινος καὶ τοῦτο τῆς ὑπερβαλλούσης του ὁπλοῦς τε καὶ

εὐπειθείας, ὅπου εἶχαν εἰς τὸν Θεὸν καὶ προσοσιὰν τοῦ. Οἱ ἀπὸ Ζιχλὼν χριστιανοί, κρινόμενοι ὑπὲρ τοῦ ἄλλου διὰ Ποιμένα των τὸν Θεοφόρον τοῦτον ἡμῶν Πατέρα, ἦλθον εἰς αὐτὸν καὶ τὸν εἰήτησαν μετὰ θερμῆς παρακλήσεως νὰ συγκρατανέωσιν εἰς τὴν αἵτησίν των, καὶ, δεχόμενοι τὴν ποιμαντικὴν των οἰκονομίαν, νὰ γείνῃ Ἀρχιερεὺς των· ὁ δὲ κατὰ πάντα καὶ διὰ πάντα πειθόμενος εἰς τὸν Θεὸν τοῦ, ἐπαμύνετο αὐτοὺς εἰς αὐτὸν νὰ ζητήσουν τὴν παρ' αὐτοῦ ἄδειαν· ὁ δὲ Θεὸς τοῦ οὐδὲ ὑπέπερε τὴν ἀκοήν, οὐδὲ ἔστερε τὸ τοιοῦτον, ἀλλ' ἔστειλεν ἐναντιούμενος, καὶ παντάπασιν δὲν συγκατένευεν, ὅχι δι' ἄλλου αἰτίου, παρὰ διότι ἐφοβείτο μήπως, δίδων ὅλον τὸν ἑαυτὸν τοῦ εἰς τὴν φροντίδα τῆς ἐπισκοπῆς, ἀργὴν καὶ ἀπρακτὸν ἀποκτήσῃ τὴν προαίρεσίν του εἰς τὸ νὰ ἔχῃ καθε πρόνοιαν καὶ ἐπιμέλειαν εἰς αὐτὴν τὴν Μονήν. Καὶ οἱ οὕτως ἔχει· ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ προαίρεσις τοῦ Γέροντος τοῦτο ἤθελεν εἶναι ὅλον ἐκ τούτου, διότι ἐκεῖνος ὁ Θεὸς Γέροντος τότε συγκατένευσε τότε ἐδέχθη τὴν αἵτησιν των ἐλκόντων, ὅταν ἔλαβον ἔγγραφον παρ' αὐτοῦ ὁμολογίαν, πῶς καὶ ζῶντος καὶ μετὰ θάνατον τοῦ Θεοῦ τοῦ νὰ φροντίζῃ καὶ νὰ ἐπιμελῇται ταύτης τῆς ἱερᾶς Μονῆς. Ἀλλ' ἂν οὐκ Ἀρχιερεὺς ἔγενε, ποῖος νοῦς νὰ ἐνοήσῃ, ἢ ποία γλῶσσα νὰ διηγηθῇ τοὺς λόγους, τοὺς μύθους, τὰς ἀγρυπνίας, τὰς ὁποίας ἔκαμνε διὰ τὴν διοίκησιν καὶ κυβέρνησιν τοῦ ἐμπιστευθέντος αὐτῷ ποιμνίου· οὐκ ἐδίδου ὕπνον τοῖς ὀφθαλμοῖς, κατὰ τὸ Δαβιθακόν, οὐδὲ ἀνάπαυσιν τοῖς κροτάροις, ἀλλὰ πάντα καὶ ἐποίει καὶ ἔλεγε διὰ τὴν σωτηρίαν των ψυχῶν τοῦ ποιμνίου τοῦ· ὁ σκοπὸς τοῦ ἄλλου δὲν ἦτο, παρὰ τὸ νὰ καθοδηγῇ τὸ ποιμνίον τοῦ εἰς τὰς σωτηρίους νομάς, καὶ νὰ τὸ διαφυλάττῃ ἀπὸ τοῦ ὀδόντας τοῦ νοητοῦ λόκου ἀβλαβὲς καὶ ἀβλαβαντοῦ, νῦν μὲν μὲ δίδωσιν ἀκαλίας, νῦν δὲ μὲ ἀπειλίας, ἐνόνων τὸ πικρὸν μὲ τὸ γλυκὺ, κατὰ τοὺς τῶν ἱατρῶν ἐπιστημονας. Τοιαύτην προστασίαν τοῦ ποιμνίου τοῦ μετεχειρίζετο, καὶ μολοντοὶ καὶ τῆς ἐπὶ τὴν Μονήν αὐτοῦ ἐπιμελείας δὲν ἀπαλείπετο, καίτοι ζῶντος ἐστὶ τοῦ Θεοῦ τοῦ. Τοῦτο δὲ ἀποδύνησαντες εἰς τὸν ποθούμενον Κύριον, ἱσαγγέλω πολιτείαν τὸν βίον αὐτοῦ διανύσαντας, ὁ Ὅσιος οὗτος πατήρ, ἡμῶν Ἰωάννης, κάμων παραίτησιν τῆς ἐπισκοπῆς αὐτοῦ, ἔμεινε εἰς αὐτὴν τὴν ἱερὰν Μονήν τοῦ τιμίου Προδρόμου (α) κατὰ τὴν ἔγγραφον αὐτοῦ πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ἀπὸ Ἰωακείμ Ἰωάννης μοναχὸς διὰ τοῦ Θεοῦ καὶ Ἀγγελικοῦ σχήματος μετεκλήθη, τὴν ὁποίαν θείαν Μονήν διεδέχθη ὡς κληρὸν Θεῖον παρὰ τοῦ Θεοῦ τοῦ. Εὐρίσκει· οὖν αὐτὴν ἐκκλησιαζομένην εἰς τὸ παρεκκλησίον, ὅπου τὴν σήμερον παλαιὸς Προδρόμος ὀνομάζεται, τοῦτον μόνον τὸν ναὸν ἔγχεσαν καὶ κίλλας τινάς, εἰς μοναδικὴν κατοικίαν των παρὰ τοῦ Θεοῦ τοῦ συναχθέντων ἱερῶν ἀνδρῶν. Οὕτως οὖν ταύτης ἐχούσης, ναὸν ἕτερον μέγαν, εἰς καθολικὸν αὐτὸν τὸν φαινόμενον ἀπὸ αὐτὰ τὰ θεμέλια ἀνέγειραν, εἰς ὄνομα τοῦ τιμίου ἐνδόξου προφήτου Προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ, καὶ πότνιας καὶ πολυειδῶς ἐκαλλώπισε μὲ λαμπράς καὶ ὡραίας εἰκόνας, καὶ μὲ πολλὰ ἱερὰ σκεῆθ' καὶ μετὰ ἄλλα διάφορα ἀναθήματα. Μικροδότης δὲ καὶ τράπεζαν, διὰ νὰ τρώωσιν οἱ εὐρισκόμενοι πατέρες, καθὼς ἀπαίτει τὸ κοινόβιον εἰς δόξαν Θεοῦ. Τρέφας δὲ καὶ εἰς τὸ ἔλκος τῶν τότε εὐσεβεστάτων αὐθεντῶν καὶ βασιλέων, Ἀνδρονίκου, λέγω, τοῦ πιστοῦ βασιλέως Ρωμαίων τοῦ Παλαιου-

(α) Ἐκ των χρυσοβόλλων, τὰ ὁποῖα δὲν εἶχαν ὅπ' ὕψιν, ὡς φαίνεται, ὁ συντάξας τὸν βίον τοῦτον μέγας ρήτωρ Μανουήλ, ὅλον γίνεταί, ὅτι ἐξηκολούθησε καὶ ἔπειτα ποιμαίνειν τὴν ἐπισκοπὴν Ζιχλὼν, ἐν ἔτει μάλιστα 1329 μ. χ. προήχθη αὕτη χάριν αὐτοῦ καὶ εἰς Μητρόπολιν, ἐν τέλει δὲ τῆς ζωῆς αὐτοῦ παρετέθη καὶ ἐκανελεύθη εἰς τὴν Μονήν μετωνομασθῆν διὰ τοῦ μεγάλου Μοναχικοῦ σχήματος Ἰωάννης. Ἐγγράφως δὲ ὑποσχέθη εἰς τὸν Θεὸν αὐτοῦ ὅχι· ὅτι θέλει παραιτηθῇ τῆς ἐπισκοπῆς μετὰ τὸν θάνατον ἐκείνου καὶ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν Μονήν. ἀλλ' ὅτι καὶ ζῶντος καὶ θανόντος ἐκείνου θέλει φροντίζειν περὶ αὐτῆς, ὡς προερέθη ἐν τῇ ἐκτενεστέρῃ κατὰ τὰς πηγὰς βίῃ αὐτοῦ πρὸ τῆς ἱστορίας τῆς Μονῆς.

λόγου, καὶ Κρῆλη Σερβίας καὶ Ρουμανίας Στεφάνου τοῦ πιστοῦ, ὡς σφόδρα διψῶσα ἔλκος εἰς τὰς πηγὰς ἐκείνας των καθαρῶν τῆς Θεοσεβείας καρμάτων, διὰ τὴν αὐξήσιν, στερεώσιν τε καὶ καλλωπὴν ταύτης τῆς Μονῆς ἔλαβε τὰ ἱκανὰ παρ' αὐτῶν, καὶ φηλοδότησεν αὐτὴν εἰς τὸ μέγας καὶ πλάτος, ὅπου τὴν σήμερον φαίνεται· καὶ μὲ τὸ ἐκεῖνον μὲν ἔλκος, προσηύθειαν δὲ ἰδιότην του, μὲ προσόδους τινὰς αὐτὴν ἐπείκεισαν ὡς θυγατέρα του ὡραίαν τε καὶ γυνῖαν των καρμάτων καὶ ὥπων του· μὲ τόσας δὲ καὶ τοιαύτας προσόδους, ὅσας καὶ οἷας ὁ Θεοφόρος Πατὴρ ἐστοργάσθη, ὅτι ἀκούουσιν εἰς ἐκείνους, ὅπου ἐξελέξαντο νὰ ζῶσι βίον μοναχὸν καὶ ἀπέριτον. Ἀλλὰ καὶ ἐνδὸν τῆς πόλεως Ὑερρών ἑτέραν ἔκτισε Μονήν τόπον ἐπέχουσιν Ματοχίου, μὲ τιμὴν περιουλιουμένην, εἰς ὄνομα καὶ αὐτὴν τοῦ τιμίου Προδρόμου, τὴν ὁποίαν μὲ τὰ χρεώδη καὶ ἀναγκαῖα παντοῖως περιποιησάμενος, ἀπέδειξε κατοικητήριον ἀνδρῶν ἁγίων, εἰς τὸν Θεὸν ἀφιερωμένων καὶ τὴν κοινωβιακὴν ζωὴν ἐκλαβάνων. Εἰς τοιοῦτον ἀσφαλὲς καὶ μόνιμον τέλος ἔφερε ταύτας τὰς ἱερὰς Μονὰς ὁ Θεοφόρος πατήρ ἡμῶν Ἰωάννης, ὥστε καὶ μὲ χρυσοβούλλα καὶ σφύρα συγγράμματα των ἀφιερωμάτων, καὶ μὲ διατάξεις καὶ πατριαῖς νοθεύσεις τῆς τελείας κατὰ Χριστὸν πολιτείας των μοναχῶν ἐνερργασάτο καὶ ἐβεβαίωσεν.

Ἐκ τούτων οὖν ἀπάντων τίς δὲν ἐννοεῖ τὸ κατὰ πάντα τέλος τῆς ἀναρέτου ζωῆς τοῦ τελείου τοῦτου πατρὸς ἡμῶν, μὲ τίνα δὲ Προφήτην, ἢ Ἰσαάκην, ἢ Ὅσιον ὁμιλῶσαν αὐτόν, τὴν ἀκριβῆ δὲν ἤθελεν ἐπιτόχει ὁμοίωσιν μὲ τὸν Σαμουὴλ καὶ Ἠλίαν, τοὺς περιεφθόμενους των Προφητῶν· ἀλλὰ καὶ αὐτὸς κατὰ μὲν Σαμουὴλ ἐκ βρέφους ἁγιασθεὶς τὸν νοῦν, κατεφρόνησε νονεχῶς τὰ ἐπίχρηκα καὶ γεινῆρα, καὶ μὲ τὸν οἰκιστὸν Θεὸν τὸν ἑαυτοῦ τοῦ φηκίως, κατὰ δὲ τὸν Ἠλίαν ἀγαπήσας τὴν ἡσυχίαν ἐγκράτεια, διὰ νὰ ὁμιλῇ ἡσυχῶς μὲ τὸν ἡσυχον Θεόν, καθὼς ἐκεῖνος τὸ Καρμῆλιον αὐτῷ καὶ αὐτὸς τὸ Μοναχικὸν ὅρος κατέκητε. Πῶς δὲ τὴν θείαν καὶ ἐννοησιον ποιμαντικὴν μετεχειρίσθη, δὲν θέλω εἰπεῖ ἄλλο, παρὰ ἢ μόνος αὐτός ἢ καὶ μὲ ἄλλος, μὰ πολλὰ ὀλίγους, οὕτω σαφῶς καὶ χριστομνηστῶς τὸ ἐμπιστευθὲν αὐτῷ ἐποίει ποιμνίον. Ἐγὼ δὲ ἀφίνω νὰ λέγω, ὅτι κατ' οὐδὲν ἦσαν καὶ Ἀντωνίου τοῦ μεγάλου ἐν ἀσκηταῖς παντοῖαι ἀρεταὶ ἀγαλαῖαι ἐμφαιδυνθεῖς, ὁδηγὸς πρὸς σωτηρίαν πολλῶν ἀνθρώπων ἐγένετο, προτείνων τὸν ἑαυτοῦ τοῦ εἰς τοὺς μοναστῆς τόπον καὶ ὁπογραμμὸν τῆς ἀρετῆς ἀκριβέστατον· καὶ γὰρ ἂν μίαν ἐγκράτειαν εἶναι εἰς τοὺς πρὸ αὐτοῦ πράξει καὶ θεωρίᾳ ἐκλάμψαντας, τὸ νὰ γείνηται παράδειγμα εἰς αὐτὸν ἀρετῆς, δὲν εἶναι ὁμῶς ὀλιγώτερος ἔπαινος καὶ εἰς αὐτὸν τὸν καλὸν μου Πατέρα, τὸ νὰ σταθῇ καὶ αὐτός εἰς τοὺς μετγενεστέρους τοῦ τοῦ παράδειγμα ἀρετῆς. Διότι μνησόμενος πάντα τρόπον τοὺς περιβοήτους εἰς ἀρετὴν, ἄλλων τὸν λόγον, ἄλλων τὴν πράξιν, ἄλλων τὸ πρῶτον, ἄλλων τὸν ἕλκον, ἄλλων μὲν τὰ πολλὰ, ἄλλων δὲ τὰ πάντα, καὶ κατὰ τοὺς ἀρίστους ζωγράφους, ἄλλο εἶδος ἀρετῆς ἀπὸ ἄλλου καὶ ἄλλο ἀπὸ ἄλλου λαμβάνων, καὶ εἰς μίαν τὴν ἰδικὴν του ψυχὴν συναθροίζων, ἐν ἀγαλμα ἀρετῆς ἐξ ἀπάντων ἑαυτοῦ κητέστησαν ὅθεν καὶ τοῦ θαυμασίου ἐκείνου μακαρισμοῦ ἡξιώθη οὗτος ὁ Θεοφόρος Πατήρ ἡμῶν, ὅτι μὲ ὀλίγους των παλαιῶν ἁγίων ἀνδρῶν μακαρισμοῦ ἡξιώθη οὗτος ὁ Θεοφόρος κατὰ τὸν Ναζιανζοῦ Γρηγόριον) ἐφιλοσόφησε ταύτην τὴν ἱερὰν φιλοσοφίαν. Πῶς; Μὲ τὸν λόγον καὶ θεωρίαν τὴν διην ἁποτινάζας, καὶ τὸ προκαύχημα τοῦτο τῆς σαρκὸς ἀποριφάς, καὶ ὑπερνέφελος τῷ κοῦφῳ τῆς ἀρετῆς περὶ γενόμενος, ἡνώθη, ὡς δυνατόν ἀνθρώπῳ, μὲ τὸν Θεὸν καὶ συνεκράσθη μὲ τὸ φῶς ἐκεῖνο τὸ ἀκαίρησταντοῦ ἡξιώθη καὶ τοῦ πολλοῦ ἁγίου ἐκείνου μακαρισμοῦ διὰ τὴν τοιαύτην ἀπ' ἐδῶ ἀνάβασιν, καὶ τὴν ἐκεῖσε θέωσιν, τὴν ὁποίαν ἀξιοῦνται μόνον ἐκτείνον, οἱ ὅποιοι τὴν γυνῖαν καὶ θείαν φιλοσοφίαν ἐφιλοσώφτησαν, καὶ τὸ χεῖρον τῷ κρείττονι καθιπέτασαν, ὡς καὶ οὗτος ὁ Μακάριος. Τοιαύτην λοιπὸν ζωὴν ζήσας καὶ παιδεύθεις αὐτὸς ἀπὸ τοῦ πρὸ αὐτοῦ Θεοῦ καὶ ἱεροῦς ἁγίας, παιδεύσας δὲ καὶ αὐτὸς τοὺς μετ' αὐτὸν τῷ καλῷ αὐτοῦ παραδείγματι, καὶ παιδεύων ἐπὶ καὶ νῦν τοὺς βουλομένους ἱχνηλατεῖν ταῖς αὐτοῦ ἐγγράφως νοθε-

σίαις και διατάξουσιν ὥστε ὅπου εἶναι ὁ βίος του και ὁ τρόπος του ὅρος ἐπισκοπῆς, ὅποιον μισθόν, τίνα πληρωμὴν τῆς καλῆς και ἀρίστης του ζωῆς δέχεται; Τελειώνει τὴν ζωὴν του εἰς γῆρας καλόν και τὸ μὲν ἱερὸν ἐκεῖνο σῶμα ἐντίμως και σεβασμίως κηδεύεται εἰς τὸ Καθολικόν, ἐνθα ἡ μεσονύκτιος ἀκολουθία ψάλλεται, ὡς ὁ σεβασμιος αὐτοῦ τάφος κηρύττει: σφάεστατα! ἡ δὲ ἀγία αὐτοῦ ψυχὴ παρατίθεται εἰς χεῖρας Θεοῦ ζώντος, και ἀμέσως αὐτὸν ἐποπτάνεται, και φωτίζεται μετὰ πάντων τῶν ὁμοτρόπων δικαίων και ὁμοσκήνων ἀγγέλων μεθ' ὧν και ἡμεῖς τῶν αὐτῶν ἀξιωθεῖσθαι διὰ προσβείων τοῦ θεοφόρου και σεβασμίου Πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου, τέλεισι προσκυνηταί τῆς τελείας Τριάδος γενόμενοι ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Ἀμήν.

ᾠδὴ ζ'. Δροσοβόλον μὲν τὴν κάμινον.

Ὁδηγός πρὸς σωτηρίαν πᾶσι γέγονας, τοῖς προσιοῦσι πάντοτε, τῶν ἐνθέων σου διδασκῶν παμμακάρι τῷ φωτί, και πείθων αὐτοὺς ἀναβοῶν, εὐλογητός εἰ ὁ Θεὸς ὁ τῶν πατέρων ἡμῶν.

Ἰερῶς και θαρσεύσας ἱερώτατε, τὸν βίον σου διήνυσας, μονασταῖς ὀφθεῖς τῆς ἐνθέου τύπος ἀρετῆς, και ψάλλον Χριστῷ διηνεκῶς, εὐλογητός εἰ ὁ Θεὸς ὁ τῶν πατέρων ἡμῶν.

Μαθητῆς και ὁπαδὸς Ἡλιοῦ γέγονας, τοῦ θείου παμμακάριστε, Μενονικῶς γὰρ σὸ τὸ ὄρος ὅλον κατοικεῖς, ὡς ἐκεῖνος Κάρυκλον βοῶν, εὐλογητός εἰ ὁ Θεὸς ὁ τῶν πατέρων ἡμῶν.

Θεοτοκίον.

Ἐν καρδίᾳ Θεοτόκου σε και χεῖλεσιν, ὁμολογῶ πανύμνητε! και γὰρ τέτοκας τὸν θεάνθρωπον λόγον Ἀγνή, δι' οὗ κατηντήσθημεν φέγγους, θεογνωσίας ἀληθῶς ἡ κληρονομία ἡ σὴ.

ᾠδὴ η'. Ἐκ φλογὸς τοῖς Ὁσίοις.

Νῦν τῆς ὕλης θεόφρον ἔξω γενόμενος, και μαθήσει ἀλίων ἐνοποιούμενος, τῷ παρβασιλεῖ και Θεῷ, τῶν ὑμνούμενων σου, μνήμην τὴν φωσφόρον, πάντοτε ὑπερεχού.

Ἐνεκράδης τῷ πόθῳ τῷ θεῷ ἐνδοξε, Ἰωάννη παμμακάρι ὕδεν και ἔσπευρας, ἡρώχῳ Θεῷ ὁ μιλεῖν τῷ παντάνακτι, ἀποστάς και δόξης, και γηγῶν ἀπάντων.

Μεγαλύνει ὁμνούσας Χριστὸν τὸν Κύριον, Ἰωάννη ἡ ποιμνὴ, ἦν περ συνέστηρας, και σὲ προσβεντὴν πρὸς αὐτὸν νῦν προβάλλεται, ρωσθῆναι παντοίας, θλίψεως και ὁδύνης.

Θεοτοκίον.

Ἀνομινοῦμέν σου Κόρη τὸν ἀνεμνήμενον, και πανάγειν τόκον, δι' οὗ ἐρρύσθημεν, ἐξ εἰδικτικῆς πλάνης και ἐφωτισθῆμεν, γνώσει τῆς Τριάδος, τῆς μιᾶς θαρραλίας.

ᾠδὴ θ'. Θεὸν ἀνθρώποις ἰδεῖν ἀδύνατον.

Νοεῖν και λέγειν τὰ θεῖα ἔμπνευσον, μάκαρ αἰεὶ τοῖς πόθῳ εὐφρημοῦσι τὴν μνήμην σου, και τὴν τριβὴν τοῦ βίου ὁμάλισον, τῶν πειρασμῶν τὸ νέφος ἀποκρούμενος, ταῖς πρὸς τὸν Χριστὸν τὸν λιτρωτὴν θερμαῖς προσβείαις σου.

Ὁ φῶς ἀπρόσιτον οἰκῶν Κύριος, σοῦ τὴν ψυχὴν δεξάμενος σφῆ συνηρίθμησε, τοῖς Ὁσίοις γοροῖς και σπαραξέμενοι, τῶν θείων Ἀσωμάτων, ὃν καθικέτασε, εἰρήνην βραβεύσαι σταθερὰν τῇ Ἐκκλησίᾳ αὐτοῦ.

Ἡ τοῦ ἔλεους πηγὴ ἡ ἄπειρος, τῶν ἐφετῶν και πάντων ἀγαθῶν τὸ ἀκρότατον, ὁ παντέλεος νοῦς και ἀμέθεκτος, ταῖς τοῦ σοῦ ἱεράρχου λιταῖς ἐπίσκαψαι, λαὸν τηραννόμενον θεινῶς τὸν χριστεπώνυμον.

Θεοτοκίον.

Λαὸν και κληρὸν τὸν σὸν πανύμνητε, ἴδε οἰκτρῶς και λίαν χαλεπῶς πιεζόμενον, ἀνημέρους ἐχθροῖς και ἀπάλλαξον, πλήθει δωσωπηθείσα τῆς ἀγαθότητος. πάντα γὰρ ἰσχύεις ἀληθῶς, ὅσα και βούλοιο.

Ἐξαποστειλάριον τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος.

Φῶς ἀνολλοῖστον Δόγε.

Σὲ ἐξ ἀλόγου ποιμνῆς, μετήγαγεν εἰς λογικὴν, τὸ Πνεῦμα πνευματόφορε, ὡς τὸν Μωσῆα και Δαβὶδ, ὃν ἐμμήσω τὸ πρῶτον, Σπυρίδων φῶς οἰκουμένης.

Ἔτερον ὕμνον τοῦ Ὁσίου.

Διακίον ἐπανουόμενον, λαοὶ εὐφραίνονται πολλοί, σφοδρῶς τις φθέγγεται πάλα, και ὁ σὸς βίος παμμακάρι, λεγόμενος καθήδοναι, πιστὸς καρδίας, και μοναζόντων χρεῖας.

Θεοτοκίον.

Χρυσοπλοκάτατε πύργε, και δωδεκάτεγχε πόλις, ἡλιοστάλακτε θρόνε, καθέδρα τοῦ βασιλέως, ἀκατανήστον θαῦμα, πῶς γαλοῦχες τὸν Δεσπότην.

Εἰς τοὺς Αἰῶνες, ἱστώμεν στίχους στ'. και ψάλλομεν στιχηρὰ προσημία τοῦ ἁγ. Σπυρίδωνος (ἔρα Μηναῖον) γ'. Ἔτερα τοῦ Ὁσίου γ'.

Ἦχος α'. Πανεύφημοι μάρτυρες.

Τῷ θεῷ τοῦ Πνεύματος φωτί, μάκαρ ἐλλαμπόμενος, Χριστῷ τῷ πάντων δεσπόζοντι, κατηκολούθησας, και τῶν ἐνταλμάτων αὐτοῦ ἀναδέδειξαι, ἐκκληρωτῆς και φύλαξ πανάριστος, ὃν καθικέτασε, δωρηθῆναι ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν, τὴν εἰρήνην και τὸ μέγα ἔλεος.

Ταῖς λαμπραῖς ἀκτίσι τοῦ σοφοῦ, Παύλου πυρσοῦμενος, τοῦ διδασκάλου τῆς πίστεως, ὅπως γενήσῃ, Ἰωάννη μάκαρ! τὴν ποιμνὴν σου φύλαττε, πιστοὺς εὐωδίζων τῇ χάριτι, ταῖς ἀπλάνεσι σου, διδαχαῖς και λόγοις ἅπαντας, εἰς λιμένα ποδηγῶν σωτήριον.

Τῆς Ἱεραρχίας τὴν στολήν, μάκαρ ἀμπεχόμενος, Ἀγγέλοις ὄντως ὁμοίωσαι, και εὐλαβῶς Θεῷ, λειτουργῶν και πάντας, ἀγιάζων χάριτι, εἰς δόξαν τε και θαῦμα τοῦ Κτίστου σοῦ, ὃν καθικέτασε, δωρηθῆναι ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν, τὴν εἰρήνην και τὸ μέγα ἔλεος.

Δόξα. Ἦχος β'.

Ἱεραρχίας μὲν τῷ πυθῆναι, ἀγαλλίζομενος Ὁσίοις, καθαρῶς τὴν λογικὴν Θεῷ, ἐπετέλεις λατρείαν, τὰς τῶν παθῶν καθαγιαζῶν ψυχάς, τῷ ἀγγελολόγῳ σου εἰδεῖς, τοὺς τῶν ὁρώντων ὀφθαλμοὺς, εἰς θαῦμα τε και δόξαν παρεκίνεας Θεοῦ. Ἀλλὰ και νῦν, Ἰωάννη Πατῆρ ἡμῶν, σὺν Ἀγγέλοις αὐτῷ παριστάμενος, ἐκτενῶς ἱκετεύων μὴ παύσῃ ὑπὲρ τῆς ποιμνῆς σου.

Και νῦν. Προεόριον. Ὁ αὐτός.

Ἰδοὺ καιρὸς ἤγγικε τῆς σωτηρίας ἡμῶν, εὐτρεπίσου σῆλαιον, ἡ Παρθένος ἐγγίζει τοῦ τεκεῖν. Βηθλεὲμ γῇ Ἰούδα, τέρπου και ἀγάλλου, ὅτι ἐκ σοῦ ἀνατέταλκεν ὁ Κύριος ἡμῶν. Ἀκούσατε ὅρη και βουνοί, και τὰ περίχωρα τῆς Ἰουδαίας, ὅτι ἔρχεται Χριστός, ἵνα σώσῃ ἐν ἑλάσσει ἀνθρώπων, ὡς φιάνθρωπος.

ΔΟΞΟΛΟΓΙΑ ΜΕΤΑΛΛΗ ΚΑΙ ΑΠΟΛΥΣΙΣ.

Εἰς τὴν Λειτουργίαν. Τυπικά καὶ οἱ Μακαριοὶ ἐκ τοῦ Κανόνος τοῦ ἁγίου Σπορίδαντος Ὡδὴ γ'. καὶ τοῦ ὁσίου Ὡδὴ στ'. Ἀπόστολος. Προκείμενον. Ὑψος βαρὺς.

Τίμιος ἐναντίον Κυρίου ὁ θάνατος τῶν Ὁσίων.

Τί ἀνταποδώσωμεν τῷ Κυρίῳ περὶ πάντων.

Πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολὴς Παύλου . . .

Ἀδελφοί, πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ἡμῶν καὶ ὑπέκτετε . . . Ζήτει Δεκεμβρίον στ'.

Μακάριος ἀνὴρ ὁ φοβούμενος τὸν Κύριον.

Εὐαγγέλιον. Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον.

Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἐαυτοῦ μαθηταῖς. Ὑμεῖς ἔστε τὸ φῶς τοῦ Κόσμου. Ζήτει Ἰανουαρίου ιη'. Κοινωνικόν. Εἰς μνημόσυνον αἰώνιον.

ΕΠΙΜΕΤΡΟΝ

Εἰς τὸ Β'. καὶ Γ'. μέρος τοῦ Προσκηνιαρίου.

ἐν ᾧ περιέχονται

- α'. Ἐπὶ χρυσόβουλλοι λόγι τῶν αὐτοκρατόρων Β'. καὶ Γ'. Ἀνδρονίκου τῶν Παλαιολόγων.
- β'). Εἰς χρυσόβουλλος λόγος τοῦ Κράλη καὶ αὐτοκράτορος Σερβίας καὶ Ρωμανίας Στεφάνου.
- γ'). Ἐν φερμάνῳ ἐν περιληπτικῇ μεταφράσει ἐκ τοῦ Τουρκικοῦ τοῦ ἀειμνήστου Σουλτάνου Μουράτ τοῦ α'.
- δ'). Ἐπὶ προστάγματα τοῦ Ἀνδρονίκου τοῦ β'. τοῦ Παλαιολόγου τοῦ πρεσβυτέρου.
- ε'). Δύο ἔτερα τοῦ Ἀνδρονίκου τοῦ γ'. τοῦ νεωτέρου.
- στ'). Δύο Σχήλια τῶν παναγιωτικῶν καὶ οἰκουμένων Πατριαρχῶν Ἡραίου καὶ Καλλινίκου.

Α'. Χρυσόβουλλος λόγος τοῦ αὐτοκράτορος Ἀνδρονίκου τοῦ β'. τοῦ Παλαιολόγου τοῦ καὶ πρεσβυτέρου.

Βασιλεὺς δὲ ἄρα πρὸς τοὺς ἄλλους καὶ τοῦτο προσέφη τὸ τὸς ἐλλείπουσι αἰτήσεσι προτίθεσθαι, ἐφ' οἷς ἂν ἑκάστης τῶν ταύτας προτινόντων ὁρῶσι θεόμενος. Καὶ τέλος ταύταις ἐπιβραβεῖν χρηστόν, ὥς τοῦ κατὰ σκεπὸν ἐντεῖθεν εὐνομαῖν τὸν θεόμενον. ἢ δ' αἰτίας ἐστὶ μὲν τοιαύτη, διὰ τὴν ἀρετὴν καὶ εὐλογίαν, τυγχάνει δὲ ὁ αἰτούμενος, καὶ πνευματικῇ πλοσίων τὴν κατάστασιν, καὶ ἀρετῆς διὰ βίου ἀντιποιούμενος, καὶ μάλιστα οἱ τὸν βασιλεὺς ἐτοιμότερον ὁρᾶσθαι χρὴ πρὸς ἐκπληρώσειν τοῦ αἰτήματος. ἂν δέ τις καὶ προστάχῃ λαὸς πνευματικῶς κατασταῖ τῷ τῆς ἀρχιερωσύνης τετυχηκὸς ἀξιώματι, πῶς οὐ μετὰ πλείονος εὐμενείας τὴν αἴτησιν αὐτοῦ εἰσδέξεται βασιλεὺς καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων, οἷς ὁράται τὰ τῶν αἰτήσεων, σπουδαιότεραν θεῖν ἂν, καὶ παρυστικά ταύτην εὐμαρῶς ἐκπληρώσει, πρὸς θεὸν αὐτὸν διαβαίνειν εἰδὼς τὰ τῆς τοιαύτης αἰτήσεως, ὅτου δὲ χάριν λέλεκται ταῦτα, προτὶν ὁ λόγος δηλώται. ὁ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Σιγών ἐβλαβεῖα τραφεῖς, καὶ ἐφ' ἱκανοῖς τοῖς χρόνοις φροντιστηρίῳ παραμένειν, ἔλαχεν ἱερατεῖν θεῶν εἰς καὶ ὁ περίκειται ἀρχιερωσύνης ἀξίωμα. οὗτος τοῖνον καὶ θαρρεῖ τετυχηκέναι τοῦ πρὸς τὴν βασιλείαν μου αἰτήματος καὶ ἐπιτυγχάνει ὥς τὸ εἰκός. ἢ γὰρ περὶ τὴν πόλιν σερρών εἰς τὰ ἔμμερος τοῦ μακρῶς διακειμένης σεβασμῖα μονὴ ἢ εἰς ὄνομα τιμωμένη τοῦ τιμίου προφήτου προδρόμου, ἀνηγέρθη μὲν παρὰ τῶν γονέων αὐτοῦ φροντίς δὲ καὶ τῶδε γέγονεν οὐ μικρά, τῶν εἰς σύστασιν αὐτῇ ἐνεκα, καὶ κρείττω βελτίωσιν. ὅθεν καὶ ἐπειδὴ δεητήρατο ἐπιχορηγηθῆναι αὐτῇ παρὰ τῆς βασιλείας μου χρυσόβουλλον ἐπὶ τοῖς προσδοκῶντα κτήμασι καὶ μετοχίσι διὰ διαφόρων δικαιωμάτων, ἢ βασιλεία μου τὴν αἴτησιν αὐτοῦ προσηκαμένη, τὸν παρόντα χρυσόβουλλον ΔΟΙΟΝ ἐπιβραβεῖ τῇ τοιαύτῃ σεβασμῖα μονῇ, δι' οὗ προστάσει καὶ διορίζεται κατέχειν αὐτὴν καὶ εἰς τὸ ἐξῆς, ἀνενοχλήτως, καὶ ἀδικασίᾳ, ἅπερ κατὰ τὸν εἰρημένον τρόπον εὐρίσκειται κατεχόμενη μέχρι τοῦ νῦν ἔχουν τοῖς εἰς τὴν περιλήψιν τῆς τοιαύτης σεβασμῖας μονῆς προσκαθημένους ἀνουστάτους πτωχοὺς καὶ ἀκτήμονας. τοῖς περὶ τὴν εἰρημένην πόλιν σερρών ἐπὶ τὰ μὲν δύο ἐγκτήματα. τὰ ἐνὸς ταύτης τρία οἰκήματα. ἔχουν τὰ μὲν δύο ἐγκτήματα. τὸ δὲ ἕτερον φουρ-

καρεῖται· περὶ τὴν αὐτὴν πόλιν ἐν διαφόροις τόποις ἀμπέλια μοδίων τριάκοντα· περιβάλλον μοδίων δύο· καὶ κήπον μοδίων δύο· περὶ τὸ χωρίον τὴν κώσαν, καὶ τὰ κρήνα νερά, τὴν ἐν διαφόροις τόποις, μοδίων χίλιον· ἐν ἧ εἰσι καὶ μυλοτόπια δύο· ἑτέραν τὴν εἰς τὴν κινιστέραν, μοδίων τριακοσίων· καὶ περὶ τὸ νεοχώριον ἑτέραν μοδίων ἑκατόν· μετόχιον διακείμενον πλησίον τῆς τοιαύτης σεβασμίας μονῆς εἰς ὄνομα τιμώμενον τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου· καὶ ἐπικεκλημένον τοῦ θαλῆ· ἑτέρον περὶ τὴν αὐτὴν πόλιν σερῶν διακείμενον εἰς ὄνομα τιμώμενον καὶ αὐτὸ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου· καὶ ἐπικεκλημένον τῆς βορέϊττος· θεῖον ναὸν εἰς τὸ χωρίον γασσιλέγκου εἰς ὄνομα τιμώμενον τοῦ σωτήρος Χριστοῦ· ἑτέρον εὐκτήριον οἶκον περὶ τὴν παραλήμνιαν εἰς τὸ χωρίον βερνάρου· εἰς ὄνομα τιμώμενον τῆς ἁγίας βαρβάρας· ἑτέρον θεῖον ναὸν εἰς τὸ χωρίον βουλιγαριτσούς εἰς ὄνομα τιμώμενον τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς ἐλευσούσης· καὶ ἑτέρον εὐκτήριον οἶκον περὶ τὸν μελένικον ἐν τῇ τοποθεσίᾳ τῶν πλατανῶν διακείμενον, καὶ εἰς ὄνομα τιμώμενον τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος δημητρίου· καὶ ἐπικεκλημένον τοῦ κηλῆτος· ταῦτα τοῖνον καὶ καθέξαι· καὶ νεμηθῆσεται ἡ τοιαύτη σεβασμία μονή, καὶ εἰς τὸ ἐξῆς, μετὰ τῶν προσόντων τοῖς τοιοῦτοις μετοχίσι δικαίων, τῇ ἐμφανείᾳ τοῦ παρόντος χρυσοβούλλου ΛΟΓΟΙ· τῆς βασιλείας μου, ἀνενοχλήτως πάντῃ καὶ ἀδικασίᾳ, ἀναφαίρετως τε καὶ ἀναποσπάστως· καθὼς ὡς εἴρηται εὐρίσκεται κατέχουσα καὶ νημομένη ταῦτα μέχρι τοῦ νῦν, διὰ τῶν προσόντων αὐτῇ ὡς δεδῆλωται δικαιοματίων, καὶ οὐχ εὐρήσῃ οὔτε παρὰ τῶν κατὰ καιροὺς τὰ τοῦ δημοσίου διενεργούντων, οὔτε παρ' ἑτέρου τινὸς τῶν ἀπάντων ἐπὶ τῇ τούτων κατοχῇ καὶ νομῇ ἀδικίαν, ἢ καταδυναστείαν, καὶ διενόχλησιν οἰκονόγηται. τούτου γὰρ χάριν καὶ ὁ παρὼν χρυσόβουλλος ΛΟΓΟΣ τῆς βασιλείας μου ἐπεχορηγήθη καὶ ἐπεβαρβεύθη τῇ διαληφθείσῃ σεβασμίᾳ μονῇ τοῦ τιμίου προφήτου προδρόμου, ἀπολυθεὶς κατὰ νῆλιν ἰούλιον τῇ νῦν τραυότῃ ἐβδόμῃ ἡνδικτιῶνος, τοῦ ἐξακτινιλοστοῦ ὀκτακοστοῦ ἐπτακαδικαίου ἔτους, ἐν ᾧ καὶ τὸ ἡμέτερον εὐσεβὲς καὶ θεοσεβήτητον ὑποσημνηματο κράτος·

+ Ἀνδρόνικος ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ πιστὸς βασιλεὺς καὶ αὐτοκράτωρ Ῥωμαίων· δοῦκας ἄγγελος Κομνηνὸς ὁ Παλαιολόγος +.

Β'. Χρυσόβουλλος λόγος τοῦ αὐτοῦ.

Φθάνει μὲν ὁ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος ζευχῶν, ἀνεγείρει περὶ τὰς σέμρας μοναστήριον, εἰς ὄνομα τιμώμενον, τοῦ τιμίου προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ· ἐν ᾧ δεῖται κατηνάλωσεν αὐτὸς τὸ καὶ ὁ πατήρ αὐτοῦ, οὐκ ὀλίγα πράγματα· ἐπὶ δὲ προσεκύρωσε καὶ κτήματα τινα, ἐφ' οἷς πρόβη καὶ χρυσόβουλλος τῆς βασιλείας μου· φθάνει δὲ καὶ μεθ' ὑστερον προσκτήρασθαι, καὶ προσθῆναι αὐτῷ καὶ ἑτέρα τινα ἀπὸ προσενέσεως καὶ ἐξ ἀγορασίας. Ἐπεὶ δὲ παρεκλήτευσεν ἀρτίως πορίσασθαι καὶ ἑτέρον χρυσόβουλλον τῆς βασιλείας μου, εἰς ἐπικύρωσιν αὐτοῦ, τῶν ὡς εἴρηται ὑστερον παρ' αὐτοῦ προσκυρωθέντων τῷ τοιαύτῳ μοναστηρίῳ, τὴν τοιαύτην αἴτησιν καὶ παράκλησιν αὐτοῦ, εὐμενῶς προσδεξαμένη ἡ βασιλεία μου, τὸν παρόντα χρυσόβουλλον λόγον αὐτῆς ἀπολύει· δι' οὗ εὐδοκεῖ καὶ διορίζεται, ὥστε κατέχειν τὸ εἰρημένον μοναστήριον, ἀνενοχλήτως πάντῃ καὶ ἀδικασίᾳ· οὐ μόνον ἄλλοι ὡς δεδῆλωται κατέχει διὰ χρυσόβουλλον τῆς βασιλείας μου· ἀλλὰ καὶ ὅσα μεθῦστερον ἐφθασαν, καὶ προσετέθησαν αὐτῷ ἐξ ἀγορασιῶν καὶ προσενέσεων· ἐδύλῳν δηλονότι, καὶ δικαίων καὶ ἀπορροδέκτων· καὶ οὐδὲ ἐπ' αὐτοῖς εὐρίσκειν καταδυναστείαν, καὶ ἀδικίαν· ἢ διενόχλησιν τινα· οὔτε παρὰ τῶν κατὰ καιροὺς τὰ τοῦ δημοσίου διενεργούντων, οὔτε παρ' ἑτέρου τινὸς τῶν ἀπάντων. Ἐπεὶ δὲ δεδηλωται τὴν βασιλείαν μου ἢ δηλωθεῖσα περιπόθητος θυγάτηρ αὐτῆς, ἢ ὑψηλοτάτη κράλαινα· ἵνα διορίσεται ἡ βασιλεία μου, καὶ δοθῇ πρὸς τὸ εἰρημένον μονα-

στήριον· καὶ τὸ πλησίον αὐτοῦ διακείμενον ἀγρίδιον, τὸ μονόσπητον καλούμενον, ὅπερ κατεῖχε στρατιώτης ὁ μαρτίνος· καὶ ἐν ἡ ποσότης αὐτοῦ ὑπέρπερα εἰκοσιτέσσαρα· τὴν εἰς τοῦτο αἴτησιν αὐτῆς προσδεξαμένη ἡ βασιλεία μου, διορίζεται διὰ τοῦ παρόντος χρυσόβουλλου λόγου αὐτῆς, κατέχεσθαι καὶ τὴν ἐν τῷ δηλωθέντι ἀγρίδιῳ ποσότητα τῶν εἰκοσιτέσσαρων ὑπερπύρων, παρὰ τοῦ διελκυσθέντος μοναστηρίου ἀναφαίρετως· ἀνενοχλήτως· καθὼς μέλλει παραδοθῆναι πρὸς αὐτὴν παρὰ τοῦ πανσεβάστου σεβαστοῦ οἰκείου τῆς βασιλείας μου· δομαστικῶν τῶν δουρικῶν θεμάτων κυροῦ γεωργίου τοῦ στρατηγῶν καὶ τοῦ πανσεβάστου σεβαστοῦ οἰκείου αὐτῇ κυροῦ νικολαίου τοῦ θεολογίτου· τῶν ἀρτίως εὐρισκομένων εἰς τὴν δημοσιακὴν ἐνοχὴν βολεροῦ μοσνοπόλεως σερῶν, καὶ στρουμῶνος· Ἐπεὶ ἀπελύθη πρὸς αὐτοὺς ἔσκεν τοῦτο καὶ πρόσταγμα τῆς βασιλείας μου. Ἐπὶ τούτῳ γὰρ ἐγένετο καὶ ὁ παρὼν χρυσόβουλλος λόγος τῆς βασιλείας μου ἀπολυθεὶς κατὰ μῆνα σεπτέμβριον τῆς ἐνισταμένης πρώτης ἡνδικτιῶνος, τοῦ ἐξακτινιλοστοῦ ὀκτακοστοῦ ἐκτοστοῦ ἔτους, ἐν ᾧ καὶ τὸ ἡμέτερον εὐσεβὲς καὶ θεοσεβήτητον ὑποσημνηματο κράτος.

Εἶχε καὶ δι' ἐρυθρῶν γραμμάτων τῆς βασιλικῆς χαρῆς, τὸ
Ἀνδρόνικος ἐν Χρῷ τῷ Θεῷ πιστὸς βασιλεὺς καὶ
αὐτοκράτωρ Ῥωμαίων ὁ Παλαιολόγος.

Γ'. Χρυσόβουλλος λόγος τοῦ αὐτοῦ.

+ Ἐπεὶ ὁ περιπόθητος υἱὸς καὶ γαμβρὸς τῆς βασιλείας μου, ὁ ὑψηλότερος κράλης σεβίας· καὶ ἡ περιπόθητος θυγάτηρ τῆς βασιλείας μου ἡ ὑψηλοτάτη κράλαινα σεβίας διαγινώσκοντες πρὸς τὴν βασιλείαν μου μετὰ τοῦ τιμιωτάτου καθηγουμένου τῆς ἐν τῷ ὅλῳ Ὀῦ· διακείμενης σεβασμίας μονῆς τῆς εἰς ὄνομα τιμώμενης τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου καὶ ἐπικεκλημένης τοῦ χαλκονταρίου ἱερομονάχου κυροῦ γεωργίου περὶ τῆς εἰς τὰς σέμρας ἐν τῷ ὄρει τοῦ μενεκῶς διακείμενης σεβασμίας μονῆς τῆς εἰς ὄνομα τιμώμενης τοῦ τιμίου προφήτου προδρόμου, ἵνα διορίσεται ἡ βασιλεία μου καὶ γένηται χρυσόβουλλος αὐτῆς ἐπὶ πᾶσι τοῖς κατεχόμενοις παρὰ τῆς αὐτῆς μονῆς· διὰ δικαιοματίων διαφόρων μέχρι τοῦ νῦν, ἀπὸ προσενέσεως καὶ ἀγορασίας περιελθούσιν αὐτῇ, αἵμα καὶ ὡς ἀνέφερον οἱ μοναχοὶ αὐτῆς εἰσι ταῦτα, ἀγρίδιον τὸ μονόσπητον λεγόμενον μετὰ τῆς νομῆς καὶ περιοχῆς καὶ τῶν δικαίων αὐτοῦ, ζευγηλασίον εἰς τὴν παραλήμνιαν τοῦ ποταμοῦ τοῦ στρουμόνος τὸ τοῦ ἀραγμένου λεγόμενον μετὰ τῶν ἐκείσε βιβραρίων καὶ αὐλακίων καὶ ἀλειετικῶν σκευαλίων καὶ λοιπῶν δικαίων αὐτοῦ· μονόθριον ἐκείσε εἰς ὄνομα καλούμενον τῆς ἁγίας μάρτυρος βαρβάρας μετὰ τῆς νομῆς καὶ περιοχῆς αὐτοῦ· μετόχιον εἰς τὴν ζελίγοβαν εἰς ὄνομα τοῦ τιμίου ἀρχιερατῆρος τῶν ἁγίων δυνάμεων μετὰ τῶν προσόντων αὐτῷ τριῶν ὑδρομυλωνῶν, καὶ τοῦ ἐκείσε ναοῦ τοῦ εἰς ὄνομα τιμώμενου τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος γεωργίου· εἰς τὸ χωρίον τοῦ κραβασομόντου γῆ μοδίων ἑξακοσίων οὐκισμάτων ἐργαστηριακὰ τρία ἐντὸς τῆς πόλεως σερῶν· ἑτέρα δύο οἰκίσματα πλησίον τῆς πόρτας τοῦ φόρου· οἰκοπέτιον πλησίον τοῦ συναγροῦ· μαγγιππίον οἰκίσμα εἰς τὴν γαιονίαν τὴν λεγομένην τοῦ ἁγίου βασιλείου· ἑτέρον οἰκίσμα πλησίον τῆς βοῦτης· ἑτέρον οἰκίσμα πλησίον τοῦ ἱερομνημονος· μέλων δὲσφθαλμοῦ οὐκαρινός· εἰς τὸν διερχόμενον ποταμὸν πλησίον τοῦ μεγάλου πύργου· ἡμισυ ἑτέρου μέλωνος ἄνωθεν αὐτοῦ εὐρισκομένου· ὡς τοῦ ἑτέρου ἡμίσεως αὐτοῦ κατεχομένου παρὰ τοῦ πραντοῦλῃ· ἑτέρος μέλων δὲσφθαλμοῦ πλησίον τοῦ ναοῦ τῶν ἁγίων θεοδώρων· ἑτέρος μέλων δὲσφθαλμοῦ καὶ αὐτὸς πλησίον τοῦ παπαπορίτου· ἑτέρος μέλων μονόφθαλμος πλησίον τοῦ σταυρακοπούλου· ἀμπέλια ἐν διαφόροις τόποις σύνεγγυς τοῦ κάστρου ὥστε μοδίων εἰκοσιτέσσαρων· ἑτέρον ἀμπέλιν πλησίον τοῦ γεροντίτῃ τῆς πέτρας· μοδί-

ων ἐξ ἑτερον ἀμείνων πλησίον τοῦ ναοῦ τῆς ἁγίας μαρίνης μοδίῳν ἐξ ἧ ἂπὸ πρῶτου ἑωσας καὶ ἀγορασίας εἰς τὸν τόπον τὸν μαριχίαν πλησίον τῶν κουβουκλίων μοδίῳν διακοσίῳν ἐξήκοντα· ἑτέρα γῆ εἰς τὴν κόσταν πλησίον τῆς γῆς τοῦ πελαγοῦ καὶ τοῦ δημοσιακοῦ συνόρου· ὅν τῇ γῇ τῇ ἀπὸ τοῦ ξιφῆα μοδίῳν ἑκατὸν πενήκοντα· ἑτέρα γῆ πλησίον τοῦ τριβόλῃ μοδίῳν ἑκατὸν· ἑτέρα γῆ ἵδισπερίορτος πλησίον τῆς γῆς τῶν κουβουκλίων καὶ τῆς γῆς τοῦ πελαγοῦ μοδίῳν χυλίων τετρακοσίῳν· ἑτέρα γῆ εἰς τὸ λιβάδιον μοδίῳν τριακοσίῳν, ἅντι τῆς ἐκείσε ἐκλεισματικῆς γῆς τοῦ δραγὸν ἐν ἣ εὐρίσκονται καὶ μύλοτόπια δύο· ἑτέρα γῆ εἰς τὸν τόπον τοῦ βερνάρη μοδίῳν τετρακοσίῳν· περὶ τὸν πάντα τόπος χειρῶν καὶ ἀνήροτος εἰς ὃν καταψεύσταν δένδρα ἐλαϊκά· καὶ οἰκοτόπια πλησίον τοῦ νεουργηθέντος παραπορείου, ὅν τῷ ἐκείσε καὶ τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου τῆς ὁδηγητικῆς. Ἡ βασιλεία μου διὰ τὴν μεσότηαν τοῦ δηλωθέντος περιποθῆτου οὐδο καὶ γαμβροῦ αὐτῆς τοῦ ὑψηλοτάτου κράλη σεβρίας καὶ τῆς περιποθῆτου θυγατρὸς τῆς βασιλείας μου τῆς ὑψηλοτάτης κραλαίνης, τὸν παρόντα χρυσόβουλλον ΛΟΓΟΝ ἐπιχορηγῇ καὶ ἐπιβραβεύει τῇ δηλωθείσῃ σεβασμῇ μονῇ· δι' οὗ προστάσσει καὶ διορίζεται κατέχειν αὐτὴν τὰ ἀνωτέρω κατὰ μέρος δηλωθέντα τὰ τε ἀπὸ προσανεξέως καὶ τὰ ἐξ ἀγορασίας καὶ ἀλλοτρόπως περιελθόντα αὐτῇ, ἀναπαρῆτως ἀνευλόγητος καὶ ἀδικασίσις μετὰ πάσης τῆς νομῆς καὶ περιοχῆς καὶ τῶν δικαίων αὐτῶν κατὰ τὰς εἰς τοῦτο περιλήψεις τῶν προσόντων αὐτῇ παλατινῶν διαφόρων δικαιοματίων. Ὅθεν καὶ τῇ ἰσχύι καὶ δυνάμει τοῦ παρόντος χρυσόβουλλου ΛΟΓΟΥ τῆς βασιλείας μου, καθέξει καὶ νομιμῇται ἡ δηλωθεῖσα σεβασμῇ μονῇ πάντα ταῦτα ἐκτὸς πάσης καὶ παντοίας δημοσιακῆς ἐπιχειρίας καὶ συζητήσεως καὶ ἑτέρας ἀπάσης διανοχλήσεως· οὔτε γὰρ τὸ τῆς αὐταρχίας κεφάλαιον ἀπειρηθήσεται ἀπὸ τῶν κτημάτων αὐτῆς, οὔτε τὸ τῆς ὀρέκῃς καὶ τῆς κατασκευῆς καὶ τοῦ ἐνομίου· ἀλλὰ συντηρηθήσεται καὶ ἀπὸ τούτων ἀνευλόγητος πάντα καὶ ἀναπαρῆτως· συζηρηθήσεται δὲ ὡς αὐτῶς ἀνευλόγητος καὶ ἀπὸ τοῦ κατὰ καιρὸς εὐρισκόμενου ἱεροῦ αὐτοῦ ἀρχιερέως εἰς τὴν μαριχίαν σερίων· πληρὸν μόνον αὐτοῦ καὶ τοῦ τεταγμένου κανονικοῦ καὶ ὅσα οὐδὲν ἔχῃ ὁ τοιοῦτος ἀρχιερεὺς ἄδειαν ὅλων ἀποκαταστάσεων ἡγουμένων εἰς τὴν τοιαύτην μονὴν ἢ πάλιν ἐξάγειν αὐτοῦ· ἀλλὰ ὁ μέλλων εὐρίσκεισθαι εἰς τὴν ἡγουμένην αὐτῆς, ἐκλέγεται παρὰ τῶν μοναχῶν αὐτῆς καὶ ἀποστέλλεται εἰς τὸν κατὰ καιρὸς παναρχικῶτος πατριάρχην καὶ σφραγίζεται παρ' αὐτοῦ καὶ τάττεται εἰς τὴν ἡγουμένην αὐτῆς. Βούλεται γὰρ ἡ βασιλεία μου καὶ θεοπῆξι πατριαρχικῇ εἶναι τὴν τοιαύτην σεβασμῇ μονὴν τοῦ τιμίου προσφύτου προδρόμου· τούτου γὰρ χάριν ἐγένετο αὐτῇ καὶ ὁ παρὼν χρυσόβουλος ΛΟΓΟΣ τῆς βασιλείας μου ἀπολυθεὶς κατὰ μῆνα ἰούνιον τῆς ἐνεσταμένης τετάρτης ἰνδικτιῶνος· τοῦ ἐξακχιλοιστοῦ ὀκτακοιστοῦ εἰκοστοῦ ἐνάτου ἔτους· ἐν ᾧ καὶ τὸ ἡμέτερον εὐσεβὲς καὶ θεοπροβλητον ὑπεστημῆματο κράτος·.

+ Ἀνδρόνικος ἐν Χφ' τῷ θεῷ πιστὸς βασιλεὺς καὶ αὐτοκράτωρ ῥωμαίων ὁ Παλαεολόγος +.

Δ'. Χρυσόβουλλος λόγος τοῦ Ἀνδρόνικου τοῦ γ'. τοῦ καὶ νεωτέρου.

+ Ἐπεὶ ὁ περιπόθτος θεὸς τῆς βασιλείας μου ὁ ὑψηλοτάτος κράλης σεβρίας καὶ ἡ περιπόθτος θεὰ τῆς βασιλείας μου ἡ ὑψηλοτάτη κραλαὶνα σεβρίας· διακηρύττονται πρὸς τὸν ἅγιόν μου αὐθέντην καὶ βασιλεὺς τὸν πάππον τῆς βασιλείας μου καὶ δεξιμένοι χρυσόβουλλον περὶ τῆς εἰς τὰς σερίας ἐν τῷ ὄρει τοῦ μενοικίως διακειμένης σεβασμῆς μονῆς τοῦ τιμίου προσφύτου προδρόμου καὶ βασιλεῖτος· ἐπὶ πᾶσι τοῖς καταγομένοις παρὰ τῆς τοιαύτης μονῆς μέχρι τοῦ νῦν· διαιμη-

νῆσαντο καὶ εἰς τὴν βασιλείαν μου μετὰ τοῦ τιμιωτάτου καθηγομένου τῆς ἐν τῷ ὄρει τοῦ ἁγίου διακειμένης σεβασμῆς μονῆς· τῆς εἰς ὄνομα τιμωμένης τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου καὶ ἐπιτεκλημένης τοῦ χαλκταρίου ἱερομονάχου κυροῦ γεβασίου ὅσα γέννηται τούτου χάριν καὶ χρυσόβουλλον τῆς βασιλείας μου· ἐπὶ πᾶσι τοῖς καταγομένοις ὡς δεδιχῶται παρὰ τῆς τοιαύτης μονῆς διὰ διακειμένης διαφόρου μέχρι τοῦ νῦν· ἀπὸ προσανεξέως καὶ ἐξ ἀγορασίας περιελθόντων αὐτῇ, ἅντινα καὶ ὡς ἀνέφερον οἱ μοναχοὶ αὐτῆς εἰς ταῦτα· ἀγρίῳν τὸν μονόπυρον λαγόρειον μετὰ τῆς νομῆς καὶ περιοχῆς καὶ τῶν δικαίων αὐτοῦ· ζευγηλατίων εἰς τὴν παραλλήλῃν τοῦ ποταμοῦ τοῦ στρογγυλῆς τὸ τοῦ ἐσπαρμένου λαγόρειον μετὰ τῶν ἐκείσε βιβραίων καὶ αὐλακίων καὶ ἀλυσσικῶν σπανάλων καὶ λοιπῶν δικαίων αὐτοῦ· μινδύριον ἐκείσε εἰς ὄνομα καλούμενον τῆς ἁγίας μαρίνης βαμβάρας μετὰ τῆς νομῆς καὶ περιοχῆς αὐτοῦ· μετόχον εἰς τὴν ζελεχῶσαν εἰς ὄνομα τιμωμένην τοῦ τιμιῶ ἀρχιερατικῆς τῶν ἁγίων δυνάμεων μετὰ τῶν προσόντων αὐτῷ τριῶν ὑδροβυλίων· καὶ τὸ ἐκείσε ναὸς τοῦ εἰς ὄνομα τιμωμένου τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος γεωργίου εἰς τὸ χωρίον τοῦ κραβουρμάντου, τῇ μοδίῳν ἑκατοσίων οἰκημάτων ἐργαστηρικὰ τρία ἐντὸς τῆς πόλεως τῶν σερίων· ἑτέρα δὲν οἰκηματα πλησίον τῆς πόρτας τοῦ πόρου· οἰκοτόπια πλησίον τοῦ συναδηνῆ· μαριχίτικόν οἰκημα εἰς τὴν γενομένην τὴν λεγομένην τοῦ ἁγίου βασιλείου· ἑτερον οἰκημα πλησίον τῆς βοδῆρης· ἑτερον οἰκημα πλησίον τοῦ ἱερομνήμονος· ρυθίων δύοθάλμους ὀλοκαμνῆς· εἰς τὴν ἐσπαρμένην ποταμὸν πλησίον τοῦ μεγάλου πύργου· ἡμεῖς ἑτέρου ρυθίων ἀνωθεν αὐτοῦ εὐρίσκόμενον· ὡς τοῦ ἑτέρου ἡμεῖς αὐτοῦ καταγομένου παρὰ τοῦ πραντοῦ· ἑτερος ρυθίων δύοθάλμους· ἑτερος πλησίον τοῦ ναοῦ τῶν ἁγίων θεοδώρων· ἑτερος ρυθίων δύοθάλμους καὶ αὐτὸς πλησίον τοῦ παραπορείου· ἑτερος ρυθίων μονόθάλμους πλησίον τοῦ σταυρακοπέλου· ἀμπελὶα ἐν διαφόροις τόποις συντηρεῖται τοῦ κάτρου ὅσα μοδίῳν εἰκοσέπαιστων· ἑτερον ἀμπελίον πλησίον τοῦ γενομένης τῆς πάσης μοδίῳν ἐξ ἑτερον ἀμπελίον πλησίον τοῦ ναοῦ τῆς ἁγίας μαρίνης μοδίῳν ἐξ ἧ ἂπὸ προσανεξέως καὶ ἀγορασίας εἰς τὸν τόπον τὸν μαριχίαν πλησίον τῶν κουβουκλίων, μοδίῳν διακοσίῳν ἐξήκοντα· ἑτέρα γῆ εἰς τὴν κόσταν πλησίον τῆς γῆς τοῦ πελαγοῦ καὶ τοῦ δημοσιακοῦ συνόρου· ὅν τῇ γῇ τῇ ἀπὸ τοῦ ξιφῆα μοδίῳν ἑκατὸν πενήκοντα· ἑτέρα γῆ πλησίον τοῦ τριβόλῃ μοδίῳν ἑκατὸν· ἑτέρα γῆ ἵδισπερίορτος πλησίον τῆς γῆς τῶν κουβουκλίων καὶ τῆς γῆς τοῦ πελαγοῦ μοδίῳν χυλίων τετρακοσίῳν· ἑτέρα γῆ εἰς τὸ λιβάδιον μοδίῳν τριακοσίῳν· ἅντι τῆς ἐκείσε ἐκλεισματικῆς γῆς τοῦ δραγὸν ἐν ἣ εὐρίσκονται καὶ μύλοτόπια δύο· ἑτέρα γῆ εἰς τὸν τόπον τοῦ βερνάρη μοδίῳν τριακοσίῳν· περὶ τὸν πάντα τόπος χειρῶν καὶ ἀνήροτος εἰς ὃν καταψεύσταν δένδρα ἐλαϊκά· καὶ οἰκοτόπια πλησίον τοῦ νεουργηθέντος παραπορείου, ὅν τῷ ἐκείσε καὶ τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου τῆς ὁδηγητικῆς. Ἡ βασιλεία μου διὰ τὴν μεσότηαν τοῦ δηλωθέντος περιποθῆτου οὐδο καὶ γαμβροῦ αὐτῆς τοῦ ὑψηλοτάτου κράλη σεβρίας καὶ τῆς περιποθῆτου θεῆς τῆς βασιλείας μου τῆς ὑψηλοτάτης κραλαίνης, τὸν παρόντα χρυσόβουλλον ΛΟΓΟΝ ἐπιχορηγῇ καὶ ἐπιβραβεύει τῇ δηλωθείσῃ σεβασμῇ μονῇ· δι' οὗ προστάσσει καὶ διορίζεται κατέχειν αὐτὴν τὰ ἀνωτέρω κατὰ μέρος δηλωθέντα τὰ τε ἀπὸ προσανεξέως καὶ τὰ ἐξ ἀγορασίας καὶ ἀλλοτρόπως περιελθόντα αὐτῇ, ἀναπαρῆτως ἀνευλόγητος καὶ ἀδικασίσις μετὰ πάσης τῆς νομῆς καὶ περιοχῆς καὶ τῶν δικαίων αὐτῶν κατὰ τὰς εἰς τοῦτο περιλήψεις τῶν προσόντων αὐτῇ παλατινῶν διαφόρων δικαιοματίων. Ὅθεν καὶ τῇ ἰσχύι καὶ δυνάμει τοῦ παρόντος χρυσόβουλλου ΛΟΓΟΥ τῆς βασιλείας μου, καθέξει καὶ νομιμῇται ἡ δηλωθεῖσα σεβασμῇ μονῇ, πάντα ταῦτα ἐκτὸς πάσης καὶ παντοίας δημοσιακῆς ἐπιχειρίας καὶ συζητήσεως καὶ ἑτέρας ἀπάσης διανοχλήσεως. Ὅθεν γὰρ τὸ τῆς αὐταρχίας κεφάλαιον ἀπειρηθήσεται ἀπὸ τῶν κτημάτων αὐτῆς, οὔτε τὸ τῆς ὀρέκῃς καὶ τῆς κατασκευῆς καὶ τοῦ ἐνομίου· ἀλλὰ συντηρηθήσεται καὶ ἀπὸ τούτων ἀνευλόγητος πάντα καὶ ἀναπαρῆτως· συζηρηθήσεται δὲ ὡς αὐτῶς ἀνευλόγητος καὶ ἀπὸ τοῦ κατὰ καιρὸς εὐρισκόμενου ἱεροῦ αὐτοῦ ἀρχιερέως εἰς τὴν μαριχίαν σερίων· πληρὸν μόνον αὐτοῦ καὶ τοῦ τεταγμένου κανονικοῦ καὶ ὅσα οὐδὲν ἔχῃ ὁ τοιοῦτος ἀρχιερεὺς ἄδειαν ὅλων ἀποκαταστάσεων ἡγουμένων εἰς τὴν τοιαύτην μονὴν ἢ πάλιν ἐξάγειν αὐτοῦ· ἀλλὰ ὁ μέλλων εὐρίσκεισθαι εἰς τὴν ἡγουμένην αὐτῆς, ἐκλέγεται παρὰ τῶν μοναχῶν αὐτῆς καὶ ἀποστέλλεται εἰς τὸν κατὰ καιρὸς παναρχικῶτος πατριάρχην καὶ σφραγίζεται παρ' αὐτοῦ καὶ τάττεται εἰς τὴν ἡγουμένην αὐτῆς. Βούλεται γὰρ ἡ βασιλεία μου καὶ θεοπῆξι πατριαρχικῇ εἶναι τὴν τοιαύτην σεβασμῇ μονὴν τοῦ τιμίου προσφύτου προδρόμου· τούτου γὰρ χάριν ἐγένετο αὐτῇ καὶ ὁ παρὼν χρυσόβουλος ΛΟΓΟΣ τῆς βασιλείας μου ἀπολυθεὶς κατὰ μῆνα ἰούνιον τῆς ἐνεσταμένης τετάρτης ἰνδικτιῶνος· τοῦ ἐξακχιλοιστοῦ ὀκτακοιστοῦ εἰκοστοῦ ἐνάτου ἔτους· ἐν ᾧ καὶ τὸ ἡμέτερον εὐσεβὲς καὶ θεοπροβλητον ὑπεστημῆματο κράτος·.

τη καὶ ἀναπαύεται· συντηρηθῆναι δὲ ὡσαύτως ἀνεσχόμενος καὶ ἀπὸ τοῦ κατὰ καιρὸς εὐρισκομένου ἱερωτάτου ἀρχιερέως εἰς τὴν μητροπόλιν τῶν σερρών· πλὴν μόνου τοῦ συνήθους μνημοσύνου αὐτοῦ καὶ τοῦ τεταγμένου κανονικοῦ· καὶ ἵνα οὐδὲν ἔγῃ ὁ τοιοῦτος ἀρχιερεὺς ἄδειαν ὅπως ἀποκαθίσταν ἡγουμένους εἰς τὴν τοιαύτην μονήν, ἢ πάλιν ἐξάγειν αὐτούς· ἀλλὰ ὁ μέλλων εὐρίσκεισθαι εἰς τὴν ἡγουμένην αὐτῆς ἐκλέγεται παρὰ τῶν μοναχῶν αὐτῆς· καὶ ἀποστέλλεται εἰς τὸν κατὰ καιρὸς πανηγυριστὸν πατριάρχην, καὶ σφραγίζεται παρ' αὐτοῦ καὶ τίθεται εἰς τὴν ἡγουμένην αὐτῆς. Βούλεται γὰρ ἡ βασιλεῖα μου καὶ θεοσπίζει πατριαρχικῶς εἶναι τὴν τοιαύτην σεβασμίαν μονήν τοῦ τιμίου προφήτου προδρόμου· τοῦτο γὰρ χάριν ἐγένετο σὺν καὶ ὁ παρὼν χρυσόβουλλος ΛΟΓΟΣ τῆς βασιλείας μου, ἀπολυθεὶς κατὰ μῆνα ἰουνίου τῆς ἐνισταμένης τεταρτῆς ἰνδικτιῶνος τοῦ ἐξακισχίλιστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ ἐξαυτοῦ ἐτους· ἐν ᾧ καὶ τὸ ἡμέτερον εὐτεβὲς καὶ θεοπρόβλητον ὑπεσημῆματο κράτος·.

+ Ἀνδρόνικος ἐν χριστῷ τῷ θεῷ πιστὸς βασιλεὺς
καὶ αὐτοκράτωρ ῥωμαίων ὁ Παλαιολόγος +.

Ε'. Χρυσόβουλλος λόγος τοῦ αὐτοῦ.

Ἐπεὶ ὁ ἱερωτάτος μητροπολίτης Σεργίων καὶ ὑπέρτιμος· διὰ τὴν ἐνδοσαν αὐτῷ πνευματικὴν καὶ θαύραστον πολιτείαν τὴν καὶ κατὰστασιν, ἐπεμειλήθη μετὰ τοῦ ἀρχιερατικοῦ καὶ πνευματικοῦ ἐγγύου καὶ συνεστασίου ἐξ οἰκείων κόπων καὶ ἀναλωμάτων περὶ τὴν θεόσωστον πόλιν σερρών, εἰς τὸ ὄρος τοῦ μενοικίως λεγόμενου μοναστηρίου, εἰς ὄνομα τιμώμενου τοῦ τιμίου ἐνδόξου προφήτου προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ ἰωάννου· ἀνήγειρε δὲ καὶ ἐντὸς τῆς δηλωθείσης πόλεως σερρών, καὶ ἕτερον μοναστήριον· εἰς ὄνομα τιμώμενου καὶ αὐτοῦ τοῦ τιμίου προφήτου προδρόμου· καὶ ἔταξε καὶ ἀποκατέστησεν, ἐβρίσκεισθαι καὶ ἀμφότερα ταῦτα ἡνωμένα· καὶ ὑπὸ τὸν αὐτὸν καὶ ἑνα ἡγουμένον· πλὴν, ἵνα ἔνι τὸ ἐντὸς τοῦ καστρου σερρών δηλωθὲν μοναστήριον, εἰς μετόχιον τῆς διαλεγεμένης σεβασμίας μονῆς τῆς εἰς τὸ ὄρος τοῦ μενοικίως· προστετέθησαν δὲ εἰς ταῦτα δὴ τὰς μονὰς διὰ προηγήθειαν καὶ κυβέρνησιν, τῶν ἐν αὐταῖς ἀσκουμένων μοναχῶν· ἀπὸ τοῦ δωρεᾶς τοῦ ἁγίου αὐθέντου τοῦ πάππου μου· ἔτι δὲ καὶ ἐξ ἀγορασίας τοῦ αὐτοῦ ἱερωτάτου μητροπολίτου Σεργίων καὶ ὑπερίμου· ἀλλὰ δὴ καὶ ἀπὸ προσενεξέως διαφόρων, κατὰ θεοφύλῃ καὶ εὐλογον τρόπον, ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς δηλωθείσης πόλεως σερρών, ἔτι δὲ, καὶ ἄλλοις κτήμασι μετόχια· καὶ λοιπὰ προσοδήματα· ἔφ' οἷς ἐβόρσας καὶ ἐπορίματα χρυσόβουλλα, καὶ προστάγματα, τοῦ τοῦ ἁγίου μου αὐθέντου καὶ βασιλέως τοῦ πάππου μου· ἔτι δὲ, καὶ τοῦ αἰδίου ἁγίου μου αὐθέντου καὶ βασιλέως, τοῦ πατρὸς τῆς βασιλείας μου· ἀλλὰ δὴ καὶ τῆς βασιλείας μου· διοριζόμενα κατὰ μέρος, πάντα δεκαπέντε καὶ ἐκείναις ταῖς τοιαύταις μοναῖς κτήμασι καὶ λοιπὰ εἰσοδήματα· πάντα ταῦτα κατὰ μέρος ὡς εἴρηται ἐμπεριληφμένα καὶ διοριζόμενα ἐν τοῖς βήθεσι χρυσόβουλαις· ἐζητήσαν δὲ καὶ παρεκάλεισαν καὶ ἄρτιως εἰς τὴν βασιλείαν μου οἱ μοναχοὶ τῶν εἰρημένων μονῶν· ὡς ἂν ἐπιχορηγηθῇ αὐτοῖς, καὶ ἕτερον χρυσόβουλλον· εἰς ἐπιχορηγίαν καὶ ἐπιχώριον καὶ βεβαίωσιν τῶν προγεγονότων καὶ ἐπιχορηγηθέντων αὐτοῖς, καθὼς εἴρηται χρυσόβουλων καὶ προστάγματων· καὶ λοιπῶν δικαιωμάτων, καὶ κατέχουσιν ἐνταῦθα καὶ εἰς τὸ ἐξῆς τὰ προσόντα ταῖς εἰρημέναις μοναῖς κτήματά τε καὶ προσόσια· καὶ μετόχια· καὶ λοιπὰ εἰσοδήματα· ἀνεσχόμενος ὡς ἀποκαθίσταν· ὡς εὐρίσκονται κατέχοντες ταῦτα καὶ νεμόμενοι· μέχρι τοῦ νῦν κατὰ πάσαν δὴλοναι τὴν ἰσχὺν καὶ περιλήψιν τῶν εἰρημένων χρυσόβουλων, καὶ προστάγματων· καὶ λοιπῶν δικαιωμάτων· κατέχοντες δὲ σὺν τούτοις, καὶ τὴν γῆν τὴν διακιμένην

περὶ τὸ μετόχιον αὐτῶν, τὸ εἰς ὄνομα τιμώμενον τοῦ σωτήρος ἡμεῶν τοῦ ἀληθινοῦ θεοῦ· καὶ ἐπιανελημένον τοῦ γαστελέγκους· ἦν τινα δὴ γῆν, ἀνεδέξατο καὶ κατέχειν ἐκεῖσε ὁ μετοχίτης κύριος Θεόδωρος, εὐρηγέτης δὲ τούτῃ προσφάτως διὰ προστάγματος ἡ βασιλεῖα μου, εἰς τὸ τοιοῦτον μετόχιον διατηρῶνται δὲ καὶ τὰ εἰρημένα κτήματα τῶν τοιούτων μονῶν, καὶ ἀπὸ πάσης μὲν ἀλλοτρίας ἐπιχρήσεως καὶ δημοσιακῆς διανομήσεως, ἀνωτέρα καὶ ἀκαταξήτητα· καὶ ὅπου ἄρα καὶ εὐρίσκονται· ἀλλὰ δὴ καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς ἀπαίτησεως τῶν δημοσιακῶν κεφαλαίων, τῆς αἰταρχίας· τῆς ὀριχῆς· τῆς καστροκισίας· καὶ τοῦ ἐνομίου· ὡς διαλαμβάνεται· καὶ περὶ τούτου ἐν τοῖς προσγεγονόσιν αὐτοῖς, καθὼς εἴρηται χρυσόβουλαις· καὶ καθὼς διατηρήθησαν ταῦτα μέχρι τοῦ νῦν τὴν τοιαύτην ζητήσιν καὶ παράκλησιν τῶν εἰρημένων μοναχῶν, εὐμενῶς προσδεξαμένη ἡ βασιλεῖα μου καὶ τὸν παρόντα χρυσόβουλλον λόγον ἐπιχορηγῇ, καὶ ἐπιβραβεύει ταῖς κατ' αὐτοῦς τοιαύταις σεβασμίαις μοναῖς· δι' ὅ καὶ προσάσσει, καὶ διορίζεται· εὐρίσκεισθαι μὲν, καὶ εἰς τὸ ἐξῆς τὰς τοιαύτας μονὰς, ἡνωμένας· καὶ ὑπὸ τὸν αὐτὸν καὶ ἑνα καθηγούμενον· καθὼς ἔταξε καὶ διετυπώσατο ὁ δηλωθεὶς ἱερωτάτος μητροπολίτης Σεργίων καὶ ὑπέρτιμος· καὶ μὴ εὐρίσκων τὸν μέλλοντα προστατῆσαι εἰς αὐτάς ἀπὸ τοῦ κατὰ καιρὸς εὐρισκομένου ἱερωτάτου ἀρχιερέως εἰς τὴν μητροπόλιν τῶν σερρών, διανομήσιν τινα καὶ διασπείσιν, πλὴν μόνου τοῦ συνήθους μνημοσύνου αὐτοῦ· καὶ τοῦ τεταγμένου κανονικοῦ· καθὼς καὶ περὶ τούτου διαλαμβάνεται ἐν τοῖς βήθεσι χρυσόβουλαις· κατέχειν δὲ καὶ εἰς τὸ ἐξῆς τὰς εἰρημένας μονὰς· εἰς ἀναφαίρετον δεσποσίαν καὶ κυριότητα· ἀναποσπάτως τε καὶ ἀδιασπείτως πάντα τὰ ἐντὸς, καὶ τὰ ἐκτὸς τῆς θεοσώστου πόλεως σερρών προσόντα κτήματα· μετόχια τε, καὶ προσόσια· καὶ λοιπὰ εἰσοδήματα· ἃ καὶ κατὰ μέρος ὡς δηλώσεται διαλαμβάνονται ἐν τοῖς βήθεσι χρυσόβουλαις· κατέχειν ὁμοίως τοὺς εἰρημένους μοναχοὺς ἀνεσχόμενος καὶ ἀδικαίετως, καὶ τὴν δοθείσαν αὐτοῖς προσφάτως γῆν διὰ προστάγματος τῆς βασιλείας μου, εἰς τὸ δηλωθὲν μετόχιον αὐτῶν, τὸ τοῦ γαστελέγκους λεγόμενον· ἦν τινα δὴ γῆν ἐκρίται πρότερον, καθὼς εἴρηται, ὁ δηλωθεὶς μετοχίτης· ἴδεναι καὶ τὴν ἰσχὺν καὶ δύναμιν τοῦ παρόντος χρυσόβουλλου λόγου τῆς βασιλείας μου, καθέξουσιν καὶ νεμηθῆναι αἱ δηλωθείσαι μοναί, πάντα ταῦτα· ἐκτὸς πάσης καὶ παντοίας δημοσιακῆς ἐπιχρήσεως, καὶ οὐζήτησεως, καὶ ἐτέρας ἀπάσης· ἀνεσχόμενος· Ἐπειδὴ οὖτε τὸ τῆς αἰταρχίας κεφάλαιον ἀπαυτηθήσεται ἀπὸ τῶν κτημάτων αὐτῶν, οὐτε τὸ τῆς ὀριχῆς καὶ τῆς καστροκισίας· καὶ τὸ ἐνομίου· ἀλλὰ συντηρηθήσονται καὶ ὅσα τούτων καὶ ὅπου ἄρα καὶ εὐρίσκονται τὰ εἰρημένα κτήματα αὐτῶν, ἀνεσχόμενα παντελῶς καὶ ἀναπαύεται· συντηρηθῆναι δὲ ὡσαύτως αἱ τοιαύταις μοναῖς, ἀνεσχόμενος καὶ ἀπὸ τοῦ κατὰ καιρὸς εὐρισκομένου ἱερωτάτου ἀρχιερέως εἰς τὴν μητροπόλιν τῶν σερρών· πλὴν μόνου τοῦ συνήθους μνημοσύνου αὐτοῦ, καὶ τοῦ τεταγμένου κανονικοῦ· καὶ οὐδὲν ἔξει ἄδειαν ὁ τοιοῦτος ἀρχιερεὺς ἀποκαθίσταν ἡγουμένους εἰς τὰς τοιαύτας μονὰς· ἢ πάλιν ἐξάγειν αὐτούς· ἀλλὰ ὁ μέλλων εὐρίσκεισθαι εἰς τὴν ἡγουμένην αὐτῶν, ἐκλέγεται παρὰ τῶν μοναχῶν, καὶ ἀποστέλλεται εἰς τὸν κατὰ καιρὸς πανηγυριστὸν πατριάρχην, καὶ σφραγίζεται παρ' αὐτοῦ, καὶ τίθεται εἰς τὴν ἡγουμένην αὐτῆς, βούλεται γὰρ ἡ βασιλεῖα μου καὶ θεοσπίζει, πατριαρχικῶς εἶναι τὴν τοιαύτην σεβασμίαν μονήν τοῦ τιμίου προφήτου προδρόμου· ἔτι δὲ καὶ τὴν ἐντὸς τοῦ καστρου ἡνωμένην μετ' αὐτῆς, ἐτέραν μονήν ὡς δηλώσεται, τοῦ αὐτοῦ τιμίου προφήτου προδρόμου· τοῦτο γὰρ χάριν ἐγένετο αὐταῖς, καὶ ὁ παρὼν χρυσόβουλλος λόγος τῆς βασιλείας μου, ἀπολυθεὶς κατὰ μῆνα ἰανουαρίου τῆς νῦν τεταρτῆς δωδεκάτης ἰνδικτιῶνος· τοῦ ἐξακισχίλιστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ ἐξαυτοῦ ἐβδόμου ἐτους· ἐν ᾧ καὶ τὸ ἡμέτερον εὐτεβὲς καὶ θεοπρόβλητον, ὑπεσημῆματο κράτος·.

Ἦξε καὶ ὑπογραφήν ἐν ἐρυθρῶν γραμμάτων τῆς βασιλικῆς χειρὸς, τοῦ

+ Ἀνδρόνικος ἐν Χρῷ· τῷ θεῷ πιστὸς βασιλεὺς καὶ
αὐτοκράτωρ ῥωμαίων ὁ Παλαιολόγος +.

Ζ'. Χρυσόβουλλος λόγος τοῦ αὐτοῦ.

Ἐπεὶ ὁ μοναχὸς ἰακώβος ἔδειξε κατὰ τὸν παρόντα καιρὸν πίστιν καὶ ὑπόληψιν καθαρὰν εἰς τὴν βασιλείαν μου, διὰ τῶν ἔργων ὧν ἐποίησε καὶ ἐκρατήθη ὁλοκληρῶς καὶ στερῶς καὶ βεβαίως εἰς αὐτὴν ἐζήτησε δὲ καὶ παρακάλει τὴν βασιλείαν μου, ἵνα δοθῇ διὰ χρυσόβουλλου εἰς αὐτόν. τὸ ἐκτός τοῦ κλάτρου μονοῦρου τοῦ εἰς ὄνομα τιμώμενου τῆς πατριάρχης διαποιήσης καὶ θεωρητόρος καὶ ἐπιτεκνημένου, τῆς Ὁστρονήτης ὅν τῷ ἐκεῖ θεῷ καὶ τῆς ἁγίας ἀναστασίας καὶ κατέχη ταῦτα, μετὰ τῆς νομῆς καὶ περιτομῆς, καὶ τῶν δικαίων πάντων αὐτῶν, ἐφ' ὅρα παντὶ, τῆς αὐτοῦ βιοτῆς καὶ μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ, κρατῆται καὶ αὐτὸ τὸ μονοῦρον, καὶ αὐτὸς ὁ θεὸς καὶ παρὰ τοῦ προσώπου, εἰς ὃ μέλλει ἐπαφῆσαι ὡς ἐνδοκίμως δοθῇ δὲ πρὸς αὐτόν καὶ ἀπὸ τῆς εἰς τὸ χωρίον τὸν θρόνον τῆς τοῦ παλαιολόγου κυροῦ ἀλαξίου γῆ μοδίων δικαιοσύνης τῆς εὐμετακινήσης πληρίων τῶν δικαίων τῆς γῆς τοῦ πανσεβαστοῦ σεβαστοῦ οικείου τῆ βασιλείας μου, κυροῦ κωνσταντίνου τοῦ ἀρχαίου καὶ λαμβάνει κατ' ἔτος καὶ τὰ ἀπαιτούμενα χάριν τέλους ἐτησίως ἀπὸ τῶν εἰς τὸ κλάτρον τοῦ ζῆνα ἰουδαίων ὑπερπύρα εἰκοσι' χάριν προσοδίου αὐτοῦ, ἡ βασιλεία μου τὴν τοιαύτην ζήτησιν καὶ παρακλήσιν αὐτοῦ, ὡς καθαρὰν ἔχουσιν καὶ πίστιν καὶ ὑπόληψιν τρέφοντες εἰς αὐτὴν καὶ δουλείαν ὑπὲρ τῆς βασιλείας μου δουλεύσαντες, ἑτοιμῶς καὶ εὐμενῶς προσδεξαμένη, τὸ παρὸν χρυσόβουλλον σφίλλιον ἐπιγυροῦν καὶ ἐπιβραβεῖται αὐτῷ δι' οὗ προστάται καὶ διορίζεται, ἐπιλαβεῖσθαι μὲν αὐτόν, τοῦ τε εἰρημένου μονοῦρου τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου τῆς ὁσιότητος καὶ τοῦ εἰρημένου θεοῦ καὶ τῆς ἁγίας ἀναστασίας καὶ κατέχων αὐτὰ ἐφ' ὅρα παντὶ τῆς αὐτοῦ ζωῆς, ἀνενοχλήτως καὶ ἀδιαισίστως μετὰ τῆς νομῆς καὶ περιτομῆς καὶ τῶν δικαίων πάντων αὐτῶν καὶ παραπέμπει μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ, πρὸς ὑπερ ἂν βουληθῇ καὶ θελήσῃ πρόσθεν ὡς ἂν κατέχωνται ταῦτα καὶ παρ' αὐτοῦ, κατὰ τὸν ὅριον τρόπον δοθῇ καὶ δεῖ αὐτῷ, καὶ τὴν εἰρημένην γῆν τῶν διακοσίων μοδίων, ἀπὸ τῆς εἰς τὸ χωρίον τὸν θρόνον τῆς τοῦ παλαιολόγου κυροῦ ἀλαξίου καὶ κατέχων τοῦτον αὐτὴν ὡς γονικήν διαλαμβάνειν δὲ κατ' ἔτος καὶ τὰ ἀπαιτούμενα χάριν τέλους ἐτησίως, ἀπὸ τῶν εἰρημένων ἰουδαίων, εἰκοσι' ὑπερπύρα χάριν προσοδίου αὐτοῦ. Ὅθεν καὶ τῇ ἐμφανείᾳ καὶ δυνάμει τοῦ παρόντος χρυσόβουλλου σφίλλιον τῆς βασιλείας μου, καθέξει καὶ νερμθῇσθαι ταῦτα ὁ δηλωθεὶς μοναχὸς ἰακώβος, ὡς διορίζεται ἰδοὺ ἡ βασιλεία μου μὴ παρὰ τινος τῶν ἀπάντων εὐρίσκων ἐπὶ τοῖς καταδυναστεύουσιν, ἢ διανοχθῇσιν τινά· ἀλλὰ διατηρούμενος παντάπασιν, ἀνενοχλήτως καὶ ἀδιαισίστως τοῦτον γὰρ χάριν γέγονε τῷ δηλωθέντι μοναχῷ ἰακώβῳ, καὶ τὸ παρὸν χρυσόβουλλον σφίλλιον τῆς βασιλείας μου·.

Ἐγχε καὶ δι' ἐρωθῶν γραμμάτων τῆς βασιλικῆς χειρὸς, τὸ,

μηνί μαρτίῳ ἰνδ. α'.

Χρυσόβουλλος λόγος τοῦ Κράλη Σερβίας Στεφάνου.

Ἐπεὶ ὁ ἐρώτατος μητροπολίτης ζιχῶν καὶ ὑπέρτιμος ἐκείνος κύριος ἰωάννης διὰ τὴν ἐνοῦσαν αὐτῷ παρικήν καὶ θεάρεστον πολιτείαν καὶ κατάστασιν ἐπεμελήθη μετὰ ἀρχιερατικοῦ καὶ πνευματικοῦ ζήλου καὶ συνεστήσατο ἐξ οικείων κόπων καὶ ἀναλωμάτων ἐκ βαθρῶν μοναστήρια περὶ τε τὸ ὅρος τοῦ μενοικίως καὶ ἐντός τῆς θεοσώτου πόλεως σερρών ἐπ' ὀνόματι καὶ ἀμφοτέρω τοῦ τιμίου προφήτου προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ ἰωάννου τετιμημένα ὥστε διατελεῖν ταῦτα ἡνωμένα καὶ ἐφ' ἑνὶ τυγχάνον ὄντα τῷ ἡγουμένῳ καὶ πνευματικῶς διοικούντι καὶ διουθύνοντι αὐτά· εἶναι

δὲ τὸ ἐν τῇ πόλει σερρών ὑπὸ τὸ ἐν τῷ μενοικίως, καὶ μετόχιον λόγον ἔχον εἰς αὐτὸ, προσετέθησαν δὲ εἰς ταῦτα· δὴ τὰς μονὰς, διὰ προμήθειαν καὶ κυβερνήτην τῶν ἐν αὐταῖς ἀσκουμένων μοναχῶν ἀπὸ τε διαφόρων χρυσόβουλλων καὶ προσταγμάτων ἀπὸ γραφικῶν τε παραδόσεων καὶ ἄλλων δικαιωμάτων, ἐδραία πάντα καὶ ἀμετάστρεπτα, ἃ εἴ ἐκ πάντων κεφαλῶν καὶ ἀπαιτήσεων ἀνώτερα, καὶ ἀνεπηρέαστα διατηρεῖσθαι διακελεύονται κἀντεῦθεν καὶ διατηρῶνται ὡς μέχρι τοῦ νῦν, ὡς τὰ ἐπὶ τοῖς χρυσόβουλλοι καὶ προσταγμάτων παριστάται καὶ διαλαμβάνουσιν ὁρίως δὲ θεοῦ εὐδοκούντος, ἐγένετο ἡ τῶν σερρών πόλις ἐπὶ τὴν δουλωσύνην τῆς κραλότητος μου ἐντεῦθεν καὶ τὰ τοιαῦτα μοναστήρια, καὶ ἐζήτησαν καὶ ἐδεήθησαν καὶ εἰ ἐν αὐτοῖς ἀσκούμενοι μοναχοί, καὶ ἐνημετήθησαν παρὰ τῆς κραλότητος μου ἐδεήθησαν δὲ ἵνα παρατίθωμαι χρυσόβουλλον τῆς κραλότητος μου εἰς ἐπικύρωσιν καὶ ἀσφάλειαν τῶν τε προσόντων αὐτοῖς κτημάτων, ὧν ἔκκενται διὰ χρυσόβουλλων καὶ ὧν ὁρίως ἐνημετήθησαν παρὰ τῆς κραλότητος μου καὶ ἡ κραλότης μου διὰ τῆς χάριτος τοῦ κυρίου, ἥτις πλεον τῶν ἄλλων ὑπὸ τῆς ἐνδοχῆς αὐτῇ χριστιανικῇ συνειδήσεως, περὶ τὰ μοναστήρια καὶ τὰς ἱεράς ἐκκλησίας, τὰς εὐεργεσίας καὶ δωρεὰς ἐπιτείνει βουλομένη, ὡς ἐντεῖθεν βεβαίαν τὴν πληροφορίαν ἔχουσα, πολλαπλασίους τὰς ἀμοιβὰς καὶ ἀντιδόσεις παρὰ τοῦ μισθαποδοτοῦ θεοῦ λήψασθαι, καὶ τὸν παρόντα χρυσόβουλλον λόγον ἐπιγυροῦν καὶ ἐπιβραβεῖται ταῖς τοιαύταις σεβασταῖς μοναῖς δι' οὗ προστάται καὶ διορίζεται ἔχειν τὰ ὑπ' αὐταῖς κτήματα καὶ μετόχια πάντα ἐξουσίαν καὶ ἐλευθερίαν καὶ εἶναι ἀνώτερα πασης ἐπηρείας καὶ συζητήσεως καὶ ἀπαιτήσεως καὶ τῆς νῦν οὐχίας, καὶ τῆς μετ' ἐπειτα ἐπνοηθρομένης· εἶναι δὲ καὶ ἡνωμένας εἰς τὸ διηνεκὲς καὶ ἀμφοτέρως τὰς μονὰς καὶ οὐδέποτε διαστήναι αὐτάς· ἀλλὰ διατελεῖν ταύτας ὡς, ὡς τὰ ἐπ' αὐταῖς χρυσόβουλλα καὶ προσταγμάτων διακελεύονται καὶ οὐδέποτε ἐδρῆσαι ὀλλοῖν τινα καὶ διασεισῶν παρὰ τινος· ἀλλ' εἴη ταῦτα, ἀτάραχα καὶ ἀδιαισίστα, ὡς ἔχονται, ἀπὸ πάσης συζητήσεως καὶ δόσεως καὶ ἀπαιτήσεως· ἔχον τοῦ κεφαλίου τῆς οὐρανίας τῆς ὁρίως τῆς καστοκτικῆς τοῦ ἐνορίου τοῦ μελίσσομενίου τῆς προβατοτοροδοκατίας τῆς παρθενοφορίας καὶ πάσης δημοσιακῆς ἐπηρείας καὶ συζητήσεως· εἴη τε, καὶ τοῦ ἐξαχύρου, καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων καὶ μηδὲως ἀπαιτεῖσθαι ταῦτα ἀπὸ πάντων τῶν κτημάτων τῶν τοιούτων μονῶν, οὔτε ἀπὸ τῶν παρόικων αὐτῶν, οὔτε ἀπὸ τῶν προσκαθημένων· εἴη γε μὴ πρὸς τοῖς, οὐδὲ μετὰ τὸν ἀπαιτηθῇσθαι ποτε ἐκ τῶν τοιούτων. Ὅθεν καὶ τῇ ἐμφανείᾳ τοῦ παρόντος χρυσόβουλλου λόγου τῆς κραλότητος μου οὐκ ὀφείλει οὐδεὶς, οὔτε τῶν ἐντός τῆς θεοσώτου πόλεως σερρών κεφαλαιουμένων οὔτε τῶν ἐκτός, οὔτε τῶν τὰ θηρόσια διενεργούντων, ἢ τῶν ἄλλων ἀπάντων τῶν ταχθρομένων ἐνεργεῖν τε καὶ ἀπαιτεῖν ἀπὸ τῆς τοιαύτης χώρας, εἰσελθεῖν εἰς κτήματα, ἢ εἰς μετόχια τῶν τοιούτων μονῶν, καὶ ἀπαιτεῖν τι ἐξ αὐτῶν ἀλλ' εἶναι ταῦτα πάντα ἀπάτητα καὶ ἀνεπηρέαστα καὶ ἀκαταζήτητα πάσης καὶ παντοίας ἀπαιτήσεως καὶ δόσεως· τὰ δὲ μετόχια καὶ κτήματα, εἴη ταῦτα· τὸ εἰς ὄνομα τιμώμενον τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ καὶ σωτήρος ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ, καὶ ἐπιτεκνημένου τοῦ γαστελέγγου· μετὰ τῶν ἐν αὐτῷ προσκαθημένων καὶ πάντων τῶν δικαίων καὶ προνομίων αὐτῶν καὶ τῆς ἄλλης πάσης κατοχῆς, καὶ νομῆς αὐτοῦ· γῆς τοῦ κραβαρομένου μετὰ τῶν ἐκεῖ προσκαθημένων, ὅση ἐστίν· ἔσμεν μετόχιον ὁ ἅγιος γαστήριος τοῦ σακαλλάρου· μετὰ πάσης τῆς περιτομῆς καὶ νομῆς αὐτοῦ· ζευγηλατεῖον εἰς τὸν λιθοβυστόν, μετὰ τῆς περιτομῆς αὐτοῦ· εἰς τὴν λεοτιάνην καθέδρα τοῦ σαράκηνου ἐκείνου· ζευγηλατεῖον εἰς τὸ νεοχώριον, τὸ τοῦ πραντολῆ ἐκείνου· μετὰ τῆς περύχης αὐτοῦ, καὶ τῶν ἐν αὐτῷ προσκαθημένων· γῆ εἰς τὸ λιβάδιον ἐξ ἀγορᾶς ἀπὸ τῆς μελαχρηγῆς μοδίων τετρακοσίων μετόχιον ἡ ἁγία βαρβάρα εἰς τὴν παραλίμνιαν μετὰ τῶν ὄντων αὐτῷ ἀδελφῶν καὶ ἀδελφικῶν σαιδαλίων καὶ πάντων τῶν δικαίων καὶ προνομίων αὐτοῦ· μετόχιον τοῦ εὐφαγμένου· μετὰ τῶν ἐν αὐτῷ βαβάρων καὶ ἀδελφῶν, καὶ σαιδαλίων τῶν τε προσκαθημένων αὐτοῦ· τῆς γῆς καὶ τῶν ἄλλων

δικαίων καὶ προνομίων αὐτοῦ· γῆ εἰς τὸ ἐξόριον· πλησίον τῆς γῆς τοῦ φιλοθέου· καὶ τῆς γῆς τῆς Ζευχόβρης· ἦτοι καὶ προκατεῖχτο παρὰ τῆς μονῆς· μετόχιον ὁ ἀσώματος· ὅπερ ἔχει γῆν ἐν διαφόροις τόποις· ἐξ ἀγρῶν καὶ προσενέσεως· καὶ ἀπογραφικῆς καταστάσεως· καὶ μετὰ τῶν ἐκεί τριῶν μυλωνῶν καὶ προσκαθημένων μετόχιον ἐντὸς τῶν ζιγῶν· ὅπερ ἔχει ἀμπέλια ἐν διαφόροις τόποις· καὶ μύλωνας τρεῖς· οἱ ἰουδαῖοι οἱ ἐντὸς τῶν ζιγῶν· εἰς τὸ χωρίον τὴν κάτω οὐσκαν, οἱ κωνομῖα, ὁπερ αὐτῶν ἑκατόν· οὖν τοῖς παροίκους τοῖς ἐθρυσκομένοις· εἰς διάφορα χωρία· καὶ ἐν προσενέσεως τοῦ μαρμαριτοῦ· εἰς τὸ αὐτὸ χωρίον ἀμπέλια καὶ χωράφια ἐν διαφόροις τόποις· χωρίον τὰ μουσοπήνια· μετὰ τῆς νομῆς καὶ περιοχῆς αὐτοῦ· καὶ τῶν παροίκων καὶ τῶν προσκαθημένων αὐτοῦ· χωρίον τὸ τοῦ λάκκου· μετὰ τῶν ἐν αὐτῷ προσκαθημένων· καὶ τῆς περιοχῆς αὐτοῦ καὶ τῆς νομῆς· ἀγρίδιον ἢ κεράνιζα· μετὰ τῶν παροίκων καὶ προσκαθημένων καὶ τῆς νομῆς καὶ περιοχῆς αὐτοῦ· εἰς τὸ χωρίον τὸν τοπολίτην πάροικοι εἴκοσι· περὶ τὸς σέρρας ὕδρομύλωνες ἐννέα· ἐργαστήρια διάφορα κατὰ τὴν βασιλικὴν πόλιν· καὶ ἄλλα εἰκήματα διάφορα ἐνοικιαζόμενα ἐν διαφόροις τόποις· μετόχιον εἰς τὸ τριλίτιν, τὸ εἰς ὄνομα τιμώμενον τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου· καὶ ἐπιτεκλημένον τοῦ βερμπαλάκη· μετὰ τῶν ἐν αὐτῷ· δύο μετοχιῶν· ὧν τὸ μὲν ἐν, πλησίον τῆς τρουλίανης· τὸ ἐκονομαζόμενον, ἢ ὑπεραγία Θεοτόκος τοῦ τζέρνι· μετὰ τῶν ἐν αὐτῷ προσκαθημένων· τὸ δὲ ἕτερον πέρα τοῦ μέστου· τὸ λεγόμενον ὁ γραδίστος· μετὰ τῶν ἐν αὐτῷ παροίκων καὶ προσκαθημένων· καὶ τοῦ μύλωνος καὶ τῆς πλανῆς τῆς ἐπιτεγομένης τοῦ ἁγίου γεωργίου, τοῦ πράσκα· καὶ τῆς λουμπουτίσης· μετὰ καὶ τῆς ἄλλης περιοχῆς καὶ νομῆς αὐτῶν· ἐν τῇ τοποθεσίᾳ τοῦ σφολενού, δένδρα τεσσαράκοντα βελανδῶν· εἰς τὸν πάνακα, ἐλαίων· καὶ πάροικοι τρεῖς· χυρόσος ὁ τοῦ καλῆς· καὶ κωνσταντίνος ὁ χλιαρῆρος· μετὰ τοῦ γαμβροῦ αὐτοῦ· καὶ μύλων εἰς ὁλοκαρμύνης· καὶ πάροικοι καὶ προσκαθημένοι· προσευηγέτης καὶ ἡ κραλότης μου, ταῦτα· εἰς τὸ χωρίον τὸ λεγνίνον τὴν οἰκονομίαν τοῦ λάσκαρη ἐκεῖνου μετὰ τοῦ ζευγγηλῆσι τοῦ κατεργασμένου παρὰ τοῦ καυτακουζηνού· καὶ τῶν ἐν αὐτῇ τριῶν χειμερινῶν ὕδρομύλωνων· καὶ τοῦ εἰς τὸ χωρίον τὸ μελενικίτζιον παροίκου· καὶ τῶν οἰκημάτων· καὶ τῆς ἐτέρας γῆς ἣν εἶχεν ὁ ῥήτορ λάσκαρις· μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἐν διαφόροις τόποις· καὶ τοῦ παλαιοχωρίου τοῦ λεγομένου πρωτοκνέτζι· καὶ τοῦ βελιδόλου· καὶ τῶν ἐκεῖ δύο μύλωνων· καθὰ προκατεῖχοντο καὶ παρὰ τοῦ ἐπὶ τοῦ κανακλῆσι ἐκεῖνου· Παλαιοχωρίον εἰς τὸν πάνακα· τὸ ἐπιτεκλημένον οἱ κωνηγοί· μετὰ τῶν ἐκεῖ παροίκων καὶ προσκαθημένων καὶ ὕδρομύλωνων· καὶ τῶν ἐκεῖ ἐτέρων δύο δημοτικῶν μύλωνων, καὶ τῆς θρύστρας· καὶ πάσης τῆς νομῆς καὶ περιοχῆς αὐτοῦ· εἰς τὴν πέρα πολέαν, ἀλλὰ καὶ τεσσαρά· τὸ λεγόμενον τὴν λογγάν· μετὰ τῆς νομῆς καὶ περιοχῆς αὐτοῦ· τὸ τοῦ φωτεινοῦ μετὰ τῆς τζουκαλῆ· τὸ δὲ τέταρτον τοῦ σκολομότου· μετὰ τῆς πακυρέας· καὶ νομῆς καὶ περιοχῆς αὐτοῦ· εἰς τὴν δὲ καὶ τῶν τεσσάρων ἀνθρώπων· ὧν τὰ ὀνόματα εἰσὶ ταῦτα· τοῦ ποτάμη· καὶ τῶν τριῶν υἱῶν τοῦ καλογιέρου· ταῦτα πάντα ὀφείλουσι κατέχειν καὶ νέμεσθαι αἰδηλωθεῖσαι σεβασμίαι μοναί, τοῦ τιμίου ἐνδόξου προφήτου προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ ἰωάννου, ὡς εἴρηται ἔξω πάσης καὶ παντοίας ἐπιτηρείας καὶ δόσεως· καὶ ἀνενοχλίας. Ὅθεν καὶ τῇ ἰσχύϊ καὶ δυνάμει τοῦ παρόντος χρυσοβόλλου λόγου τῆς κραλότης μου, οὐκ ὀφείλει τις τῶν ἀπάντων τὴν οἰονόγηται ἐπὶ τοῖς τοῖς ἐπαγαγεῖν ὅλην καὶ διασεισμέν· ἀλλὰ διαμένειν ταῦτα εἰς τὸ διηνεκές ἀνενοχλήτα καὶ ἀδιάσειστα· ὡς ἡ κραλότης μου ἀνωτέρω διακελεύεται· κατὰ τὴν περίληψιν καὶ δυνάμιν τῶν προσόντων αὐτοῖς χρυσοβόλλων τε καὶ προσταγμάτων· καὶ λοιπῶν δικαιωμάτων· εἰς τὴν οὐκ ὀφείλουσι διδόναι τὰ παντάλιν τῶν προσκαθημένων τοῦ ἐσχατημένου, τὸ ἀπαιτούμενον τρίτον· οὐδὲ παρὸν· ἀλλὰ διατηρηθῆναι καὶ ταῦτα ἐλευθέρα τῶν τοιούτων δόσεων· τοῦτο δὲ χάριν, ἐγένετο ταῖς τοιαύταις μοναῖς, καὶ ὁ παρὼν χρυσοβόλλος τῆς κραλότης μου· ἀπολυθεὶς κατὰ μῆνα ὁκτώβριον τῆς οὐν τραγῆσης, ἡνδικτιῶνος τεσσαρεσκαίδεκάτης· τοῦ ἐξακισχίλιστοῦ· ὀκτακοσιοστοῦ πεντηκостоῦ

τέταρτου ἔτους· ἐν ᾧ καὶ ἡ ἡμετέρα εὐσεβὴς κραλότης ὑποσημῆναι :

Εἶχε καὶ δι' ἐρυθρῶν γραμμάτων, τὸ,

Στέφανος ἐν χριστῷ τῷ θεῷ πιστὸς κράλης· καὶ αὐτοκράτωρ σερβίας καὶ ῥωμανίας :

Διάταγμα ἢ φερμάνιον

κατὰ μετάφρασιν ἐκ τοῦ Τουρκικοῦ ἐν περιλήψει τοῦ ἀσμενῆστου Σουλτάν Μεωράτ τοῦ α'.

Ἡ ἰδική μου προσταγή εἶναι αὕτη. Τοῦς κρατοῦντας καὶ ἔχοντας ταύτην τὴν ἱεράν μου προσταγήν Καλογήρους τῆς Ἐκκλησίας Μαργαρίτου, διὰ τὰ χωρία των, κτήματά των, ἀμπέλιά των, μύλους των, χωράφια των καὶ βακούφια των τοῦς ἔχω ἐλευθέρους ἀζήτη. (λελλᾶχ βέφι λλάχ, λιβέτς ἀλλά) ἰσχυριστία εἰς τὸν Θεόν, καὶ ἐν τῷ Θεῷ, καὶ εἶδε νὰ ἤμια καθαρὸς ἐμπροσθεν τοῦ Θεοῦ. Ἀπὸ τὴν σήμερον καὶ εἰς τὸ ἔξῃ ἀπὸ τὰ ἰδικά μου παιδιὰ καὶ μουσταλίκους σχετικὸς μου ἀνθρώπους κανέναν ἀπὸ τὸν αἰῶνα ἔως τοῦ αἰῶνος νὰ μὴ ἐνοχλήῃ αὐτοὺς διόλου, καὶ ὅστις ᾔδει νὰ τοὺς ἐνοχλήσῃ διὰ τῆς Κρίσεως νὰ μὴ εἰσακούγῃ αὐτοὺς, ἀλλὰ νὰ διακρίνῃται, καὶ οἱ μελετήσαντες τὸ ἔγγραφόν μου τοῦτο καὶ ἀκριβῶς νὰ τὸ στηρίξουν.

Ἐγράφη κατ' ἀρχὰς τοῦ Ρετζέπ. ἔτος 774.

Πρόσταγμα τοῦ αὐτοκράτορος Ἀνδρονίκου τοῦ β'· περὶ τοῦ Πατριαρχικοῦ σιγίλλιου.

Ἐπεὶ ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος ζιγῶν ἐζήτησε καὶ ἔλαβε τιμίαν σιγίλλωδὴ πατριαρχικὴν γραφήν, ἐπὶ τῷ τυπικῷ, καὶ τῇ καταστάσει, καὶ διατάξει, ἡ ἐποιήσατο εἰς τὴν ἀνεγερθεῖσαν παρ' αὐτοῦ σεβασμίαν μονήν, κατὰ τὸ ἔρος τοῦ μενοικέως· τὴν εἰς ὄνομα τιμωμένην τοῦ τιμίου προφήτου προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ ἰωάννου· ὡς ἂν διαμένη ἡ τοιαύτη κατάσταση καὶ ὑποπόσεις βεβαία καὶ ἀμετάθετος· καὶ οὐδὲν εὖρη, παρὰ τινος τῶν κατὰ γένος προσήκοντων αὐτῷ, καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων ἀνατροπὴν τινὰ καὶ κατάλυσιν, καθ' οἰονόγηται τρόπον· ἐδεσθῇ δὲ τυχεῖν ἐπὶ τῇ δηλωθείσῃ, τιμῇ πατριαρχικῇ γραφῇ, καὶ προσταγματος τῆς βασιλείας μου· διὰ τὴν ἐντεῦθεν ἐδραΐαν καὶ μόγιον ἀνενοχλησίαν αὐτοῦ καὶ ἀσφάλειαν τὴν παράκλησιν αὐτοῦ προσδεξαμένη ἡ βασιλεία μου, τὸ παρὼν αὐτῷ ἐπιγορηθεὶ πρόσταγμα· δι' οὗ καὶ διορίζεται, ὡς ἂν κατὰ τὴν περίληψιν τῆς γενομένης αὐτῷ καθὼς εἴρηται τιμίας πατριαρχικῆς γραφῆς, διαμένη ἡ ὑπόπόσις καὶ κατάσταση, ἣν ἐποίησεν ὁ τοῦ Θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος ζιγῶν, εἰς τὴν εἰρημένην σεβασμίαν μονήν, βεβαία καὶ ἀκατάλυτος, καὶ οὐδὲν ἔξει ἁδεῖαν τις τῶν κατὰ γένος προσήκοντων αὐτῷ· καὶ τῶν ἄλλων ὁποιονδήποτε λαϊκῶν τε καὶ μοναχῶν, πειραθῆναι καὶ ἐργάσασθαι τι εἰς ἀνατροπὴν καὶ κατάλυσιν τῆς τοιαύτης διατάξεως καὶ ὑποποώσεως αὐτοῦ· Ἐπειδὴ καὶ τοῦτο ἐνεκα, ἐγένετο καὶ ἐπεγορηθῇ τῇ τοιαύτῃ σεβασμίᾳ μονῇ, καὶ τὸ παρὼν τῆς βασιλείας μου πρόσταγμα εἰς ἀσφάλειαν.

Εἶχε καὶ δι' ἐρυθρῶν γραμμάτων τῆς βασιλικῆς χειρὸς, τὸ,

μηνὶ ἀπριλίῳ ἰνδ. η'.

Πρόσταγμα τοῦ αὐτοῦ περὶ τῆς ἡγουμενείας.

Ἐπειδὴ ἐσχάτῃ διὰ χρυσοβόλλου τοῦ ἁγίου μου αὐθέντου καὶ βασιλέως· τοῦ πόρτου τῆς βα-

ουσίας μου τοῦ αὐτοῦ καὶ μακαρίτου· εἶτε καὶ τῆς βασιλείας μου· ἀλλὰ διὰ καὶ τῆς πατριαρχικῆς γραφῆς· ἵνα ἐκλεγῶνται οἱ ἐν τῇ σεβασμιά μου τῷ τιμίῳ προφήτῳ προδρόμῳ καὶ βαπτιστῷ ἰωάννου· τῇ διακεμένῃ περὶ τὸ ὄρος τοῦ μενοικίως· καὶ ἐφορευομένη παρὰ τοῦ περιπαθήτου γαβριὲλ τῆς βασιλείας μου μεγάλου δομειστικοῦ κοροῦ ἰωάννου παλαιολόγου τοῦ κατωκαζήτου, ἐνασκόμμενοι μοναχοὶ εἰς καθηγούμενον αὐτῶν, δεῖν φανῇ αὐτοῖς ἀρμόδιος· καὶ ἐξελέξαντο· καὶ ἐταξαν τὸν τιμιώτατον ἐν ἱερομονόχοις κύριον τὸν δαῖνα, εἰς καθηγούμενον αὐτῶν· καὶ ἐδρίσκειται ὁ τοιοῦτος· καὶ φροντίζει καὶ ἐπιμελεῖται τῆς ἐπὶ τὸ κρεῖττον συστάσεως καὶ βελτιώσεως τῆς τοιαύτης μονῆς· καὶ ἐξήτησεν, ἵνα πορίσῃται οὗτος, καὶ πρόσταγμα τῆς βασιλείας μου, ἡ βασιλεία μου ἀπολύει τὸ παρὸν πρόσταγμα· δι' οὗ καὶ διορίζεται, ὡς ἐν εὐρίσκειται ὁ διαλεχθεὶς οὗτος εἰς καθηγούμενον, τῶν ἐν τῇ τοιαύτῃ μονῇ ἐνριτοκόμενων μοναχῶν· καὶ φροντίζει, καὶ ἐπιμελεῖται τῆς ψυχικῆς αὐτῶν σωτηρίας· καὶ τῆς ἐπὶ τὸ κρεῖττον συστάσεως καὶ βελτιώσεως τῆς τοιαύτης μονῆς· ὁφειλόντες καὶ οἱ ἐν αὐτῇ μοναχοί, ὑπακούειν, καὶ κίθεσθαι τοῦτω· ἐφ' οἷς ἂν ἔχη λέγειν εἰς αὐτούς· ἀφορώσιν εἰς σόσιαν καὶ ἀσφάλειαν αὐτῶν, καὶ εἰς βελτίωσιν τῶν κτημάτων αὐτῶν· εἶτε τὸ ἔχουσιν εἰς αὐτὸν αἰδῶ, καὶ τιμῇ, ὅσον καὶ εἰς καθηγούμενον αὐτῶν. τοῦτου γὰρ χάριν ἐγένετο αὐτῷ καὶ τὸ παρὸν τῆς βασιλείας μου πρόσταγμα· :

Εἶχε καὶ δι' ἐρωθρῶν γραμμάτων τῆς βασιλικῆς χειρὸς, τὸ,

μηνί ἀπριλίῳ ἰνδ. β'.

Α'. Πρόσταγμα τοῦ αὐτοῦ διὰ τὰ Μονόσπητα.

+ Οἰκεῖ τῇ βασιλείᾳ μου κεφαλὴ βολερῶ καὶ μουνοπόλειος εἶτε χριστουπόλειος· καὶ τῶν περὶ αὐτὰ κῆρ-θεώδωρε παλαιολόγε· Ἡ περιπόθητος θυγάτηρ τῆς βασιλείας μου, ἡ ὑψηλότης κραλαῖνα· ἀναδεξάμενη πρό χρόνων ἤδη τῶν διὰ χρυσοβούλλου τῆς βασιλείας μου τὴν ἐφορείαν καὶ ἐπίσκοπον· τῆς περὶ τὰς σέβρας εἰς τὸ ὄρος τοῦ μενοικίως διακεμένης σεβασμίας μονῆς· τῆς εἰς τὸ ὄνομα τιμωμένης τοῦ τιμίῳ προφήτῳ προδρόμῳ καὶ βαπτιστῷ ἰωάννου, ἧτις διὰ μόνῃ συνέστη ἐξ οἰκείων κόπων καὶ ἀναλωμάτων, τοῦ θεοφιλοτάτου ἐπισκόπου ζιγνῶν, ἐξήτης, καὶ εἰσῆχθη εἰς τὸ δηλωθὲν χρυσόβουλλον, καὶ τὸ πλησίον τῆς τοιαύτης σεβασμίας μονῆς εὐρισκόμενον ἀγρίδιον, τὸ λεγόμενον μονόσπητον· ὅπερ ἐκράτει διὰ πρακτικῶς, εἰς τὴν ποσότητα τῆς οἰκονομίας αὐτοῦ ὁ οἰκείος τῇ βασιλείᾳ μου κῆρ νικηφόρος ὁ μαρτίνος ἀντί Π' Α'. ὡς ἂν κατέχεται παρὰ τῆς τοιαύτης μονῆς· πρὸς δὲ τὸν δηλωθέντα σεπτὸν μαρτίνον διωρίσαστο ἡ βασιλεία μου καὶ ἀπαλῶδη πρόσταγμα πρὸς τὸν πάνσοπον σεπτὸν οἰκείον αὐτῇ δομειστικὸν τῶν δοτικῶν θεμάτων, κῆρ γαβριὲλ τὸν στρατηγόν· καὶ πρὸς τὸν πάνσοπον σεπτὸν οἰκείον τῇ βασιλείᾳ μου κῆρ νικόλαον τὸν θεολογόν· ἐδρισκόμενος εἰς τὴν δημοτικὴν ἐνοχίαν τῆς τοιαύτης χώρας· ὡς ἂν παραδώσῃ πρὸς αὐτὸν ἴσῃν ποσότητα. Διὸ δὲ οὐδὲν ἔφθασε γενέσθαι τοῦτο παρ' αὐτῶν, συνέβη δὲ καὶ εἰς τὰ πράγματα σύγκυρις, ἀνάσταμα πάλιν ὁ αὐτὸς μαρτίνος καὶ ἐξήτης καὶ παρεκάλει· καὶ ἐδόθη πρὸς αὐτὸν τὸ τοιοῦτον ἀγρίδιον. Ἀρτίως δὲ ἐποήσαστο ζητήσιν καὶ διαφορὰν περὶ τοῦ ἀγρίδιου πρὸς τὴν βασιλείαν μου ὁ διαλεχθεὶς θεοφιλοτάτος ἐπίσκοπος ζιγνῶν, ἐμφανίσας πρὸς αὐτὴν καὶ τὸ ἐπιχωρηθὲν, καθὼς εἴρηται τῇ τοιαύτῃ σεβασμιά μου, χρυσόβουλλον καὶ παρεκάλει, ὡς ἂν διὰ τὴν ἰσὴν καὶ περιλήψιν τοῦ διαλεχθέντος χρυσοβούλλου διορίσῃ· ἡ βασιλεία μου καὶ ἰκανοποιήθῃ ἀλλαχθεὶς ὁ διαλεχθεὶς σεπτὸς μαρτίνος τὸ ὁφειλόμενον τοῦτο διὰ πρακτικῶς πατὸν ἀντὶ τοῦ διαλεχθέντος ἀγρίδιου κατὰ τὸ ἀνωτέρητον· τὸ δὲ τοιοῦτον ἀγρίδιον τὸ μονόσπητον κατέχεται πάλιν παρὰ τῆς εἰρημένης σεβασμίας μονῆς. Ἡ τοῦ βασιλείας μου διὰ τὴν

τιμὴν προηγουμένου καὶ τὸ ἀκατάλειπτον τοῦ δηλωθέντος χρυσοβούλλου· εἶτε δὲ καὶ διὰ τὴν περὶ τοῦτου ζητήσιν καὶ παρακλήσιν τοῦ δηλωθέντος θεοφιλοτάτου ἐπισκόπου ζιγνῶν, δίκαιον καὶ εὐλογον λογιζαμένη καὶ κρίνας τοῦτο, ἔχει θέλημα καὶ διορίζεται σοι ὡς ἂν ἐπεὶ εὐρίσκειται περὶ τὰς σέβρας ἡ οἰκονομία, ἣν εἶχεν ὁ ἀνὴρ τῆς θυγατρὸς τοῦ ῥωμαίου ἐκείνου ὁ σαρακηνὸς λεγόμενος, ποσότητος ὅσα ὡς ἀνηνέχθη τῇ βασιλείᾳ μου Π' Β', ἣν κατέχει ἀρτίως ἡ γυνὴ ἐκείνου παρ' ὀρισμὸν τῆς βασιλείας μου, προσλαβούσα καὶ εἰς συνόκλησιν ἀθέσμως ὑκομένην αὐτῆς, παραδῶσας ἀπὸ ταύτης πρὸς τὸν δηλωθέντα σεπτὸν τὸν μαρτίνον, ἀκεραίαν καὶ ἀνωστέρητον τὴν τῶν Α'. Π' ποσότητα· εἰς ἣν καταγράφεται, καθὼς εἴρηται, διὰ πρακτικῶς αὐτοῦ τὸ δηλωθὲν ἀγρίδιον τὴν δὲ ἑτέραν ποσότητα τὴν ἀπὸ τῆς τοιαύτης οἰκονομίας κρατήσεις· καὶ περιορίσεις λόγῳ τοῦ δημοσίου. ἔστ' ἂν ὀρίσῃ περὶ αὐτῆς ἡ βασιλεία μου ὅσον διακρίνει· καὶ ἔχει θέλημα· πρὸς δὲ τὴν δηλωθεῖσαν σεβασμίαν μονὴν ἀποδώσῃ τὸ τοιοῦτον ἀγρίδιον τὸ μονόσπητον· καὶ κατέχεται καὶ νέμεται αὐτὴ τοῦτο ἀνενοχλήτως καὶ ἀδυσσεύτως, κατὰ πάσαν τὴν ἰσὴν καὶ περιλήψιν τοῦ προσεχόμενου αὐτῇ, καθὼς εἴρηται, χρυσοβούλλου τῆς βασιλείας μου. Καὶ ποιήσιν κατὰ τὸ παρὸν πρόσταγμα, δ καὶ ἀντιστρέψιν ἐπὶ τῷ προσεῖναι τῇ δηλωθείσῃ σεβασμιά μου εἰς ἀσφάλειαν, ἀπὸ δὲ τῆς ἐπιλοίπου οἰκονομίας τῆς δηλωθείσης ῥωμαίας, θέλημα ἔχει ἡ βασιλεία μου ὡς καὶ ἀνωτέρω εἴρηται· ἵνα μὴ ἐν ἐπιδόσει πρὸς τινὰ μέχρι καὶ τοῦ τοχόντος· Ἐπειδὴ γνωρίζεται μέλλειν δι' ἑτέρου προστάγματος, τὸ περὶ ταύτης θέλημα καὶ τὸν ὀρισμὸν τῆς βασιλείας μου· :

Εἶχε καὶ δι' ἐρωθρῶν γραμμάτων τῆς βασιλικῆς καὶ θείας χειρὸς τὸ,

μηνί ἀπριλίῳ ἰνδ. η'.

Β'. Πρόσταγμα τοῦ αὐτοῦ διὰ τὰ Μονόσπητα.

Οἰκεῖ τῇ βασιλείᾳ μου δομειστικὴ κῆρ ἰωάννη ταρναχίωτα. Ἡ βασιλεία μου διωρίσαστο πρὸ χρόνων διὰ χρυσοβούλλου ἀπὸ μεσαιῆς τῆς περιπόθητου θυγατρὸς τῆς βασιλείας μου τῆς ὑψηλότης κραλαίνης τῆς αἰθεντοπόλεως σου πρὸς τὴν κατὰ τὸ ὄρος μενοικίως διακεμένην σεβασμίαν μονὴν, τὴν εἰς ὄνομα τιμωμένην τοῦ τιμίῳ προφήτῳ προδρόμῳ καὶ βαπτιστῷ ἰωάννου, τὸ πλησίον τῆς τοιαύτης μονῆς εὐρισκόμενον ἀγρίδιον τὸ λεγόμενον μονόσπητον, τὸ ὅπερ κατέχεται πρότερον διὰ πρακτικῶς εἰς οἰκονομίαν παρὰ τοῦ οἰκείου τῇ βασιλείᾳ μου σεπτῷ κοροῦ νικηφόρου τοῦ μαρτίνου ἀντὶ ποσότητος Π' Α'. πρὸς αὐτὸν δὲ τὸν σεπτὸν μαρτίνον, ἐδίδοντο μὲν πρότερον ἀντὶ τοῦτου χάριν προσεδίου αὐτοῦ Π'. πρὸ τινος δὲ ἤδη καιροῦ, διωρίσαστο ἡ βασιλεία μου, ἵνα δοθῇ τῷ τοιοῦτῳ μαρτίνῳ ἀντὶ τοῦ δηλωθέντος ἀγρίδιου ἀπὸ τῆς οἰκονομίας, ἣς κατέχει περὶ τὰς σέβρας ἡ θυγάτηρ τοῦ ῥωμαίου ἐκείνου ποσότης Α'. Π' διὰ τὸ ἵνα κατέχεται τὸ δηλωθὲν ἀγρίδιον παρὰ τῆς εἰρημένης μονῆς, ἀνενοχλήτως, ἀσυγκύτως καὶ ἀνεμποδίστως ἀντὶ ποσότητος ὡς διεδίδετο Π' Α'. ἀρτίως δὲ ἐγνωρίσεν ἡ βασιλεία μου ἐξ ἀναφοράς τοῦ θεοφιλοτάτου ἐπισκόπου ζιγνῶν, δεῖν συνεστήσαστο τὴν τοιαύτην μονὴν· ἐξ οἰκείων κόπων καὶ ἀναλωμάτων, δι' οὐδὲν πείθεται ὁ δηλωθεὶς μαρτίνος ἀναδεξάσθαι ἐκ τῆς ῥηθείσης οἰκονομίας τοῦ ῥωμαίου ἐκείνου τὴν δηλωθεῖσαν ποσότητα τῶν Α'. Π'. καὶ διὰ τοῦτο οὐδὲ τὸ μέρος τῆς δηλωθείσης μονῆς ἐγένετο ἀκλήμ ἐν κατοχῇ τοῦ ῥηθέντος ἀγρίδιου καὶ παρεκάλει· καὶ ἐξήτης καὶ αὐτὸς ὡς ἂν διορίσῃ ἡ βασιλεία μου καὶ ἀπολυθῇ πρόσταγμα εἰς τὴν περὶ τοῦτου δεφένδουσιν καὶ ἀποκατάστασιν τῆς εἰρημένης μονῆς· τὴν γοῦν παρακλήσιν αὐτοῦ προσδεξαμένη ἡ βασιλεία μου· ἔχει θέλημα καὶ διορίζεται σοι ὡς ἂν καθὼς διακομίσθῃ πρὸς δὲ τὸ παρὸν πρόσταγμα· ἐκ τοῦ πρακτικῶς παραδῶσῃς αὐτὸ πρὸς τὴν τοιαύτην μονὴν· τὴν εἰς τὸ δηλωθὲν ἀγρίδιον ποσότητα τῶν

Α'. Π. και οικονομήσεις κατέχειν και δεσπόζειν αὐτὴν διὰ τὴν ποσότητα διὰ τὴν περιλήψιν καὶ ἰσχύον τοῦ ἐπιχορηγηθέντος αὐτῇ, ὡς δεδωκότα χρυσοβούλλου τῆς βασιλείας μου· πρὸς δὲ τὸν δηλωθέντα σκεπτόν τὸν μαρτίνον παραδόσης καθὼς εἴρηται ἀπὸ τῆς ῥηθείσης οικονομίας τοῦ ῥωμαίου ἐκείνου· τὴν τῶν ῥηθέντων Α'. Π. ποσότητα. Ὅθεν καὶ ἐπεὶ διὰ τὴν τιμὴν καὶ τὸ ἀνατάλλετον τοῦ προβάτοντος χρυσοβούλλου τῆς βασιλείας μου τῇ τοιαύτῃ μονῇ οὐδὲν ἐν δυνατὸν, ἵνα μὴδὲν ἔχῃ τὴν εἰρημένην ποσότητα εἰς τὸ δηλωθὲν ἀγρίδιον, εἰ μὲν θέλει καὶ προαιρεῖται ὁ τοιοῦτος μαρτίνος· ἵνα ἀντὶ τούτου δεῖται τὴν ῥηθείσαν ποσότητα ἀπὸ τῆς οικονομίας τοῦ ῥωμαίου, ἤδη καλὸν εἶδ' οὗ, σὺ μὲν ὀφείλεις παραδοῦναι πρὸς τὴν δηλωθεῖσαν μονὴν τὴν εἰς τὸ δηλωθὲν ἀγρίδιον ποσότητα τῶν Α'. Π. ὡς διορίζεται ἡ βασιλεία μου· αὐτὸς δὲ ὁ δηλωθεὶς σκεπτός μαρτίνος· εἰς οὐδὲν θέλει ἀναδεῖσθαι τὴν τοιαύτην ποσότητα, μάλλιν στερεῖσθαι τούτην, τοῦτο γὰρ τὸ θέλημα καὶ ὁ ὁρισμὸς τῆς βασιλείας μου· καὶ ἀποπλήρωσον ἀνοπερθέτως· ὅσον τὸ παρὸν διορίζεται σοι πρόσταγμα· ὃ καὶ ἀντιστρέφον ἐπὶ τῷ προσεῖναι τῇ δηλωθείσῃ μονῇ, διὰ τὴν περὶ τούτου ἀνενοχλήσιαν αὐτῆς, καὶ ἀσφάλειαν.

+ Εἶχε καὶ δι' ἐρυθρῶν γραμμάτων τῆς βασιλικῆς καὶ θείας χειρὸς, τὸ,

μηνὶ νοεμβρίῳ ἰνδ. θ'.

Γ'. Πρόσταγμα τοῦ αὐτοκράτορος Ἀνδρονίκου τοῦ γ', διὰ τὰ μονόσπητα.

Σομπένθερος τῆς βασιλείας μου, ὁ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος ζιγῶν ἀνέφερεν εἰς τὴν βασιλείαν μου ὡς ἡ ἐπ' αὐτὸν συστάτα σεβασμία μονὴ ἡ εἰς ὄνομα τιμωμένη τοῦ τιμίου ἐνδόξου προφήτου προδρόμου, καὶ ἐπισκευημένη τοῦ μενοικίως ἐτηρητήθῃ πρὸ χρόνων διὰ χρυσοβούλλου τοῦ ἁγίου μου αὐθέντου καὶ βασιλέως τοῦ πάππου τῆς βασιλείας μου μετὰ τὸ περὶ τὴν αὐτὴν διὰ τὴν δηλωθεῖσαν μονὴν ἀγρίδιον, μονόσπητον· κατὰ τὴν ποσότητα δὲ Π κδ'. ὃ δὲ ἀπεσπᾶν πρὸ χρόνων παρὰ τοῦ δομestικοῦ τῶν δουτικῶν θεμάτων, τοῦ στρατηγοῦ ἀπὸ τῆς οικονομίας τοῦ πανσέπτου σκεπτοῦ οἰκείου τῇ βασιλείᾳ μου κυροῦ νικηφόρου τοῦ μαρτίνου. Ἐν δὲ τῷ καιρῷ τῆς συγχύσεως, ἐκτραπὴν πάλιν αὐτὸ, καὶ ἐδόθη πρὸς τὸν τοιοῦτον πάνσεπτον σκεπτόν τὸν μαρτίνον διὰ γράμματος τοῦ θεοῦ τῆς βασιλείας μου· τοῦ ἐν μοναχοῖς κυρίου καλλίστου τοῦ παλαίου λόγου δι' ἁμῶν καὶ κακίαν, ἣν εἶχε πρὸς τὸν διαληφθέντα θεοφιλέστατον ἐπίσκοπον ζιγῶν ὡς μὴ ἐνδείξιμον εἰς αὐτὴν τὴν βασιλείαν μου ἀγνωμοσύνην τινὰ ἐν τῷ τοιοῦτω καιρῷ. Εἶτα λαθὼν ὁ αὐτὸς σκεπτός ὁ μαρτίνος καὶ ἀποκρύβας ὡς τὸ τοιοῦτον ἀγρίδιον ἐδόθη ὡς εἴρηται διὰ χρυσοβούλλου πρὸς τὴν εἰρημένην σεβασμίαν μονὴν ἐπορίστατο πρόσταγμα· καὶ παρὰ τοῦ ἁγίου μου αὐθέντου καὶ βασιλέως τοῦ πάππου τῆς βασιλείας μου, καὶ ἐδεδίθη περὶ τούτου καὶ παρεκλήτευσεν τὴν βασιλείαν μου ὁ διαληφθεὶς θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος· ἥτις καὶ τῆς θεήσεως αὐτοῦ ἐπακούσασα ἔχει θέλημα καὶ διορίζεται σοι ὡς ἂν προηγουμένως ἀποσπᾶσθαι ἀπὸ τοῦ τοιοῦτου πανσέπτου σκεπτοῦ τοῦ μαρτίνου τὸ αὐτὸ ἀγρίδιον καὶ παραδόσης τοῦτο πάλιν πρὸς τὸ μέρος τῆς δηλωθείσης σεβασμίας μονῆς· καὶ κατέχῃ καὶ νέμῃται τοῦτο ἀνενοχλήτως καὶ ἀδιαισίστως· καὶ κατὰ τὴν περιλήψιν τοῦ ἐπιχορηγηθέντος αὐτῇ χρυσοβούλλου τοῦ ἁγίου μου αὐθέντου καὶ βασιλέως τοῦ πάππου τῆς βασιλείας μου· καὶ οὐδὲν εὐρίσκει τὸ μέρος αὐτῆς ἐπὶ τῇ μετοχῇ καὶ νομῇ· καὶ κατὰ τοὺς δικαίους αὐτοῦ, ὅτε παρὰ τοῦ δηλωθέντος πανσέπτου σκεπτοῦ τοῦ μαρτίνου εὐτε παρ' ἄλλου τοῦ τῶν ἀπόντων εἰς τοῦτο κατανοήσιαν ἢ διενόχησιν τινὰ καὶ ἐπιθεσὶν πρὸς δὲ τὸν τοιοῦτον πάνσεπτον σκεπτόν τὸν μαρτίνον οικονομῆσαι καὶ δοθῇ ἀπὸ ἐξουσιαστικῶν καὶ ἐλευθέρων τινῶν ἑταρῶν ἰσοστάτων. Τὴν περὶ τούτου οὐν σκεπτόν καὶ τὸ θέλημα τῆς βασιλείας μου καταλαμβάνει· καὶ ἐ-

+ ὁρμηθεὶς πρὸς ἀνδρόνικον καὶ βασιλεὺς.

παραλήψεται καὶ ἀποπλήρωσον κατὰ τὸν παρόντα ὁρισμόν· ὃν καὶ ἀντιστρέφον πρὸς τὸ μέρος τῆς διαληφθείσης σεβασμίας μονῆς ἐπὶ τῷ προσεῖναι αὐτῇ δι' ἀσφάλειαν.

+ Εἶχε καὶ δι' ἐρυθρῶν γραμμάτων τῆς βασιλικῆς καὶ θείας χειρὸς, τὸ, μηνὶ αὐγούστῳ ἰνδ. ...

Α'. Πρόσταγμα τοῦ αὐτοκράτορος Ἀνδρονίκου τοῦ β', περὶ τῆς ὀρίκης, καστεροκισίας καὶ τῆς σιταρκίας.

Οἰκίε τῇ βασιλείᾳ μου μέγα τιμωρία κεφαλὴ τῆς θεοσώστου πόλεως σερρών. ἔτι καὶ τῶν κάστρων, καὶ τῆς χώρας ποπόλιας κὴρ ἀλέξιε τζαμπλακῶν. Πρὸ χρόνων τινῶν ἀπὸ μεσαιτίας τῆς περιποθήτου θαγατρὸς τῆς βασιλείας μου τῆς ὑψηλοτάτης κραλαίνης τῆς αὐθεντοπορίας σου, θεωρίστα ἡ βασιλεία μου καὶ ἐπιχορηγήθη τῇ κατὰ τὸ ὄρος τοῦ μενοικίως διακειμένη σεβασμίᾳ μονῇ τῇ εἰς ὄνομα τιμωμένη τοῦ τιμίου προφήτου προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ ἰωάννου· ἥτις δὴ μονὴ συνέστη ἐξ οἰκείων κόπων καὶ ἀναλωμάτων τοῦ θεοφιλέστατου ἐπισκόπου ζιγῶν—χρυσοβούλλου τῆς βασιλείας μου, διοριζόμενον διατηρεῖσθαι τὰ προσόντα τῇ τοιαύτῃ μονῇ κτήματα· ἀνωτέρα πάσης κατατιμῆς· καὶ δημοσιακῆς ὀχλήσεως καὶ συζητήσεως· ἀλλὰ δὴ καὶ ἀπ' αὐτῆς τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ κεφαλαίου τῆς σιταρκίας· τῆς ὀρίκης, καὶ τῆς καστεροκισίας· προσέβησαν δὲ ἐπὶ τῇ ἰσχύϊ τοῦ τοιοῦτου χρυσοβούλλου καὶ διάφορα πρόσταγμα· τῆς βασιλείας μου· καὶ διατηρεῖται ἐντεῖθεν τὸ μέρος τῆς τοιαύτης σεβασμίας μονῆς ἀνενοχλήτον καθόλου καὶ ἀδιαισίστον εἰς τε τοὺς παροίκους καὶ πρὸς τοὺς ἀπὸ τοῦτο ἐκείνου αὐτῇ κατὰ τὸ περὶ τούτου θέλημα καὶ τὸν ὁρισμόν τῆς βασιλείας μου. Ἀρτίως δὲ ἀπέφρον οἱ μοναχοὶ τῆς τοιαύτης μονῆς· οἱ ὡς ἀνέδεον μετὰ τοῦ τοιοῦτου κεφαλαίου ὀρίκῃ τῆς βασιλείας μου καὶ τὴν αὐτοῦ δημοσιακὴν δουλείαν καὶ ἐνοχλήν, οὐδὲν συντηρεῖς αὐτοῦ· εἰς τὴν ἦν ἔχουσι διὰ χρυσοβούλλου καὶ προσταγμάτων, καθὼς εἴρηται ἀνενοχλήσιαν ἐπὶ τοῖς προσόντοις αὐτοῖς κτήματι, καθὼς δηλονότι διατηροῦντο ἀνενοχλήτοι καὶ ἀδιαισίστοι ἕκτοτε καὶ μέχρι τοῦ νῦν· ἀλλὰ πειράσαι ἵνα ἀπαιτήσας, καὶ ἀπὸ τῶν ἐποίκων τῶν κτημάτων αὐτῶν, τὸ δηλωθὲν κεφάλαιον τῆς σιταρκίας, τῆς ὀρίκης τε, καὶ τῆς καστεροκισίας. Καὶ ὡς εὐρίσκεται ἡ αὐτοῦ δημοσιακὴ ἐνοχὴ ἀνατεθειμένη μετὰ τῶν λοιπῶν χρηματικῶν δουλειῶν τῆς χώρας βολεροῦ καὶ σερρών, πρὸς τε τὸν οἰκεῖον τῇ βασιλείᾳ μου δομestικὸν κὴρ ἰωάννην τὸν ταρχανειώτην καὶ πρὸς τὸν οἰκεῖον τῇ βασιλείᾳ μου κὴρ θεόδωρον τὸν παλαίου λόγον, ἀπῆλθον οἱ τοιοῦτοι μοναχοὶ καὶ ἐνεφύοντο πρὸς αὐτὸν διὰ τὸν παλαίου λόγον, ἐπειδὴ ἀπεδήμει ἀπὸ τῶν αὐτῶν ὁ δηλωθεὶς δομestικός· τὸ τε προσὸν αὐτοῖς χρυσοβούλλου καὶ τὰ λοιπὰ δικαίωματα· καὶ ἐκ τοῦ παροῦτος, ἔταξεν καὶ οὕτως διὰ γραφῆς αὐτοῦ, ὡς ἂν διατηρῆται τὸ μέρος τῆς τοιαύτης σεβασμίας μονῆς ἀνενοχλήτον καθόλου καὶ ἀδιαισίστον· κατὰ τὴν περιλήψιν τοῦ δηλωθέντος χρυσοβούλλου τῆς βασιλείας μου. Διὸ δὲ καθέλονται καὶ ἐπιτρέπονται παρὰ σοῦ ἕνεκεν τούτου· ἐδεήθησαν τῆς βασιλείας μου, ἥτις καὶ τὴν παρακλήσιν αὐτῶν προσδεχμένη, ἔχει θέλημα καὶ διορίζεται σοι, ὡς ἂν, συντηρήσας καὶ σὺ εἰς τὴν περιλήψιν τοῦ προσόντος τῇ τοιαύτῃ σεβασμίᾳ μονῇ χρυσοβούλλου· ἔτι δὲ καὶ προστάγμα τῆς βασιλείας μου· καὶ διατηρήσας καθόλου τοὺς εἰρημένους μοναχοὺς ἀνενοχλήτους· καὶ ἀδιαισίστους· καὶ οὐδὲν βουλήσῃ ἀπαιτῆσαι· ἐξ αὐτῶν τε καὶ ἐκ τῶν παροίκων αὐτῶν καὶ προσκεκλημένων· κἂν ὅπου ἄρα καὶ εὐρίσκονται ἕνεκα τοῦ δηλωθέντος κεφαλαίου μέχρι καὶ τοῦ τυχόντος· Καὶ εἰς ἐφθάρην καὶ τινος τῶν ἐνόχων σου καὶ ἀπῆλθον ἐξ αὐτῶν τὸ ἕνεκεν τούτου, θέλημα ἔχει· ἡ βασιλεία μου, ἵνα οικονομῆσαι καὶ ἀποδοθῇ πάλιν τοῦτο πρὸς αὐτοὺς καὶ μὴ στεφθῶν ἀπὸ τούτου μέχρι καὶ τοῦ τυχόντος. Συντήρησαν τοῖον καὶ ἀποπλήρωσον ἀνοπερθέτως.

ὅσον τὸ παρὸν διορίζεται σοι πρόσταγμα, ὃ καὶ ἀντιστρέφον πρὸς τοὺς δηλωθέντας μοναχοὺς, ὡς ἂν τῇ ἐμφανείᾳ τοῦτου καὶ οἱ μετὰ σὲ ἀποδεχόμενοι τὴν αὐτότη· δημοσιακὴν δουλείαν καὶ ἐνοχλήν, διατηρῶσι τοῦτους ἀνενοχλήτους καὶ ἀδιώκτους· ὡς διορίζεται ἡ βασιλεία μου.

Εἶχε καὶ δι' ἐροθρῶν γραμμάτων τῆς βασιλικῆς καὶ θείας χειρὸς, τὸ,

μηνὶ ἰουλίῳ ἰνδ. θ'.

Β'. Πρόσταγμα τοῦ αὐτοκράτορος Ἀνδρονίκου τοῦ γ' διὰ τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν.

Οἰκίε τῇ βασιλείᾳ μου μέγα τσαχούσι, κεφαλὴ τῆς θεοσώστου πόλεως σερρών· ἀλλὰ δὴ καὶ τῶν κάστρων καὶ τῆς χώρας ποπολίας κὺρ ἀλέξιε τζαμπλακῶν· Οἱ μοναχοὶ τῆς ἐν τῷ ὄρει μενοικίως σεβασμίας μονῆς τῆς εἰς ὄνομα τιμωμένης τοῦ τιμίου προφήτου προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ ἰωάννου, κέκτηνται χρυσοβούλλῃ τοῦ τε ἁγίου μου αὐθέντου καὶ βασιλέως τοῦ πάππου τῆς βασιλείας μου, καὶ αὐτῆς· διορίζομενα ἵνα διατηρῶνται τὰ προσόντα τῇ τοιαύτῃ μονῇ κτήματα ἀνώτερα πάσης κατατρέβης καὶ δημοσιακῆς ἐπηρείας· ἀλλὰ δὴ καὶ ἀπ' αὐτῆς τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ κεφαλαίου τῆς σιταρκίας καὶ ὀρεκῆς καὶ καστροκτισίας. Ἐπὶ τοῖς τοιούτοις χρυσοβούλλοις κέκτηνται ὁμοίως καὶ διάφορα προσταγματα τῆς βασιλείας ἡμῶν· καὶ διατηροῦντο μέχρι τοῦ νῦν ἀνενοχλήτοι. ἄρτιως δὲ εὐρέσκοντες ἀπὸ σοῦ ἐπίθαισι καὶ ὄχλησιν, ἐπορίσαντο πρὸς σὲ πρόσταγμα τοῦ ἁγίου μου αὐθέντου καὶ βασιλέως τοῦ πάππου τῆς βασιλείας μου· διορίζομενον ὅσον μέλλεις γνωρίσαι ἐξ αὐτοῦ καὶ παρεκλήτευσαν ἵνα ἀπολυθῇ χάριν τοῦτου καὶ πρόσταγμα τῆς βασιλείας μου· ἥτις καὶ τῆς δεήσεως αὐτῶν ἐπακούσασα· ἔχει θέλημα καὶ διορίζεται σοι· ὡς ἂν κατὰ τὰς περιλήψεις τῶν προσόντων αὐτοῖς ὡς εἴρηται, χρυσοβούλλων καὶ προσταγμάτων· ἀλλὰ δὴ καὶ τὰς ἀπολυθέντας νῦν, λήναι τοῦτου προσταγματος τοῦ ἁγίου μου αὐθέντου καὶ βασιλέως τοῦ πάππου τῆς βασιλείας μου· διατηρήσας τοὺς τοιούτους μοναχοὺς ἀνενοχλήτους· καὶ οὐδὲν ἀπαιτήσας τι ἀπὸ τῶν παροίκων ἢ τῶν προσκαθημένων αὐτῶν· ἀλλὰ καὶ ὅσον ἐφθάσε καὶ ἀπητήσῃ ἐξ αὐτῶν, ἀντιγραφή πρὸς αὐτοὺς ἀνελλιπέως. Ποίησον τοῖνον ὡς διορίζεται σοι ἡ βασιλεία μου, ἀναστρέψας τοῖς εἰρημένους μοναχοῖς καὶ τὸ παρὸν πρόσταγμα +.

Εἶχε καὶ δι' ἐροθρῶν γραμμάτων τῆς βασιλικῆς καὶ θείας χειρὸς, τὸ,

μηνὶ ἰουλίῳ ἰνδ. θ'.

Γ'. Πρόσταγμα τοῦ αὐτοκράτορος Ἀνδρονίκου τοῦ β' διὰ τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν.

Ἐπεὶ ἀπελύθη πρὸ τινων ἡδὴ χρόνων χρυσοβούλλων τῆς βασιλείας μου ἀπὸ μεταιχίας τῆς πειρομένης θυγατρὸς αὐτῆς τῆς ὑψηλοτάτης κραλεῖνης διὰ τὴν κατὰ τὸ ἔθος τοῦ μενοικίως σεβασμίας μονῆς τῆς εἰς ὄνομα τιμωμένης τοῦ τιμίου προφήτου προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ ἰωάννου· ὡς ἂν ἐντεῖθεν διατηρῶνται τὰ κτήματα αὐτῆς ἀνενοχλήτως παντελῶς καὶ ἀδιώκιστα ὅτε παρὰ τῶν κατὰ καιροὺς τὰ τοῦ δημοσίου διενεργούντων, ὅτε παρὰ τῶν ἁλλων ἀπάντων καὶ παρεκλήτευσαν ὁ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος ζιχνῶν, ὃς καὶ συνστήσαντο τὴν τοιαύτην μονὴν ἐξ οἰκείων κῶπων καὶ ἀναλωμάτων, ἵνα ἀπολυθῇ ἐπὶ τῷ τοιούτῳ χρυσοβούλλῃ καὶ πρόσταγμα τῆς βασιλείας μου πρὸς ἀποσβέρσιν καὶ ἀποστέλναι τῶν βουλευμένων προξενεῖν περιφρονητικὰ ἵνα καὶ ἐπιζήμια καὶ ἐπὶ ἀνάβῃ εἰς τὸ μέρος αὐτῆς· καὶ μὴ συντηρεῖσθαι εἰς πάσαν τὴν ἰσχὺν καὶ περιλήψιν τοῦ δηλωθέντος χρυσοβούλλου τῆς βασιλείας μου, τὴν παράκλησιν αὐτοῦ προσδεξαμένη ἡ βασιλεία μου, τὸν πα-

ρόντα ὁρισμὸν αὐτῆς ἐπιχωρηγεῖ καὶ ἐπιβραβεύει τῇ δηλωθείτῃ σεβασμίας μονῇ· δι' οὗ ἔχει θέλημα καὶ διορίζεται ἵνα οὐδὲν εὐρίσκει τὸν τυχόντα διασεισμὸν ἢ τοιαύτην μονὴν καὶ τὰ κτήματα αὐτῆς· ἀπὸ τῶν τὰ τοῦ δημοσίου διενεργούντων ἐκτὸς τῆς περιλήψεως τοῦ δηλωθέντος χρυσοβούλλου τῆς βασιλείας μου· καὶ αὐτεῖν ἐντεῖθεν τὰ ἐν τῷ τοιούτῳ χρυσοβούλλῳ ἐμπεριελημμένα καὶ κατὰ μέρος διαλαμβάνοντα· καὶ πειράσθαι ἐπάγειν ἐπήρειαν τινα εἰς τοὺς παροίκους καὶ προσκαθημένους τῆς τοιαύτης μονῆς· ἐπειδὴ θέλημα ἔχει ἡ βασιλεία μου, συντηρεῖσθαι καὶ περισώζεσθαι ταῦτα ἀκλόνητα παντελῶς καὶ ἀπαράθραυστα· κατὰ πάσαν τὴν ἰσχὺν καὶ περιλήψιν τοῦ ἐκθέντος χρυσοβούλλου τῆς βασιλείας μου. Ἐὰν δὲ τινες τῶν δημοσιακῶν ἐνόχων ἢ ἑτεροὶς τις οὐδὲν συντηρηθῇ εἰς τοῦτο, ὅσον διορίζεται ἡ βασιλεία μου, γνωσκέτω ὁ τοιοῦτος κᾶν ὅποιος ἄρα καὶ εἴη, ὅτι μέγα βῆρος καὶ ὀργὴν μέλλει εὐρεῖν παρὰ τῆς βασιλείας μου, ὡς αὐτεῖς τῆς τοῦ ὁρισμοῦ καὶ θελήματος αὐτῆς· ἐπειδὴ καὶ τοῦτου ἔνεκεν ἐγένετο καὶ ἐπιχωρηγήθη τῇ διαληφθείτῃ σεβασμίας μονῇ καὶ ὁ παρὸν ὁρισμὸς τῆς βασιλείας μου.

+ Εἶχε καὶ δι' ἐροθρῶν γραμμάτων τῆς βασιλικῆς καὶ θείας χειρὸς, τὸ,

μηνὶ νσεμβρίῳ ἰνδ. θ'.

Δ'. Πρόσταγμα τοῦ αὐτοῦ διὰ τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν.

Ἦναί τις σεπτε οἰκίε τῇ βασιλείᾳ μου κὺρ μαρούτῃ θεολογίτα· Οἱ μοναχοὶ τῆς περὶ τὰς σερρας ἐν τῷ ὄρει τοῦ μενοικίως ἐθροσκομένης μονῆς τῆς εἰς ὄνομα τιμωμένης τοῦ τιμίου ἐνδόξου προφήτου προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ ἰωάννου ἔχοντες διὰ τὰ κτήματα αὐτῶν· χρυσοβούλλων τῆς βασιλείας μου· εἰ δὲ καὶ προσταγματα διάφορα διαλαμβάνοντα εἰς δεξιόθεν καὶ ἀνενοχλήσιαν αὐτῶν, ὅσον ἀπὸ τῆς περιλήψεως αὐτῶν μέλλεις γνωρίσαι καὶ εἰς τὴν τοῦτων περιλήψιν συντηρηθήσαν καὶ οἱ πρὸ τοῦ ἔχοντες τὴν αὐτότη· δημοσιακὴν ἐνοχλήν, καὶ εἴσαν ἀνενοχλήτους καὶ ἀδιώκτους τὸ μέρος τῆς τοιαύτης σεβασμίας μονῆς· ἄρτιως δὲ διὸ πειρώνται τινες τῶν ἐνόχων σοῦ, ἵνα ἀπαιτήσωσιν ἐκ τῶν τοιούτων κτημάτων δόσεις τινάς· ἃς διορίζεται ἡ βασιλεία μου διὰ τοῦ εἰρημένου χρυσοβούλλου καὶ τῶν προσταγμάτων, ἵνα οὐδὲν ἀπαιτῶνται ἐξ αὐτῶν παρὰ τινος τῶν κατὰ καιροὺς εὐρισκομένων ἐνόχων εἰς τὴν τοιαύτην χώραν, ἐδεήθησαν τῆς βασιλείας μου· ἥτις καὶ τὴν παράκλησιν αὐτῶν προσδεξαμένη, ἔχει θέλημα καὶ διορίζεται σοι, ὡς ἂν τῆς καὶ διέλθῃς τὸ εἰρημένον χρυσοβούλλον· εἴ δὲ καὶ τὰ προσταγματα τὰ προσόντα τῇ αὐτῇ μονῇ, ἐπὶ τοῖς εἰρημένοις κτήμασι· καθὼς εἴρηται· καὶ κατὰ πάσαν τὴν ἰσχὺν καὶ περιλήψιν αὐτῶν, οἰκονομήσας καὶ καταστήσας τοὺς ὑπὸ σὲ τοιούτους ἐνόχους· καὶ οὐδὲν εἰσπέρχονται καὶ πειρώνονται ποιεῖν εἰς τὰ τοιαῦτα κτήματα ὅπερ ἀφορᾷ εἰς ἀνατροπὴν· καὶ κατέλυσιν τοῦ εἰρημένου χρυσοβούλλου καὶ τῶν προσταγμάτων τῆς βασιλείας μου, τῶν γεγονόντων ἐπὶ τῇ ἀνενοχλήσει τῶν τοιούτων κτημάτων· ἀλλὰ γνωρίζεται καὶ ἐμμένωσι καὶ οἱ δηλωθέντες ἐνοχοὶ σοῦ εἰς πάσαν τὴν ἰσχὺν καὶ περιλήψιν αὐτῶν· καὶ ἀποπληρώσιν ὅσον ταῦτα διαλαμβάνουσι. Θέλημα γὰρ ἔχει ἡ βασιλεία μου ἵνα διατηρῶνται καὶ εἰς τὸ ἐξῆς τὰ τῆς εἰρημένης σεβασμίας μονῆς κτήματα ἀνενοχλήτως καθόλου καὶ ἀδιώκιστα κατὰ τὰς περιλήψεις τοῦ δηλωθέντος χρυσοβούλλου καὶ τῶν προσταγμάτων τῆς βασιλείας μου· καὶ ὀφείλεις καὶ τὸ ἀπαραίτητως καὶ χωρὶς λόγου τίνος συντηρηθῆναι εἰς τοῦτο καὶ τάξει καὶ καταστήσας τοὺς ὑπὸ σὲ ἐνόχους, ὡς ἂν οὐδὲν ἐργάζωνται εἰς ἐπὶ ζήμιον καὶ ἐπιβλάβαν εἰς τὰ εἰρημένα κτήματα· ἀλλὰ διατηρῶσιν αὐτὰ ἀνενοχλήτως καθόλου καὶ ἀδιώκιστα ὡς διορίζεται ἡ βασιλεία μου. Ποίησον τοῖνον κατὰ τὸ παρὸν πρόσταγμα· ὃ καὶ ἀντιστρέφον ἐπὶ τῷ προσόντι τῇ εἰρημένῃ μονῇ· ὡς ἂν τῇ τοῦτου ἐμφανείᾳ καὶ οἱ μετὰ σὲ ἀναδεχόμενοι τὴν

αὐτοὶ δὲ δημοσιὰν ἐνοχλήν, συντηρῶνται καὶ ἀποπληρώσιν ἐπὶ τῇ ἀνενοχλησίᾳ τῶν τοιούτων κτημάτων, ὅσον διὰ τῶν προγεγονότων αὐτοῖς χρυσόβουλων καὶ προσταγμάτων· καὶ νῦν αὖθις διὰ τοῦ παρόντος προσταγματος διορίζεται ἡ βασιλεία μου.

Εἴχε καὶ δὲ ἐρωτηρῶν γραμμάτων τῆς βασιλικῆς καὶ θείας χειρὸς, τὸ,

μηγὶ ἰουλίῳ ἰνδ. ε'.

Α'. Συγγίλιον τοῦ παναγιωτάτου καὶ οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἡσαΐου.

Ἡσαΐας ἑλέφ Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως
νέας Ῥώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

Ἐπεὶ ὁ Θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Σιγῶν διαδεξάμενος τὸ περὶ τὰς Σέρρας κατὰ τὸ ὅρος τοῦ μενοικίως διακείμενου μοναστηρίου, τὸ εἰς ὄνομα τιμώμενου τοῦ τιμίου ἐνδόξου προφήτου προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ ἰωάννου, ὡς γενικῶς αὐτῷ διαφέρον, περιποιήσατο καὶ ἐπεβόησε, καὶ εἰς τὸν νῦν ὁρᾶται μεγέθους καὶ περιφανείας κατέστησεν. Ἰκανὸς αὐτῷ κτήσεσι προσκυρώσας εἰς διατροφὴν τῶν ἐν αὐτῷ μοναχῶν, καὶ διαδόμενος, καὶ τυπώσας τὰ κατ' αὐτὸ, ὡς ἦν αὐτῷ πρὸς βουλήν τῶς πορισάμενός τε καὶ σπυτὸν χρυσόβουλλον τοῦ κρατίστου καὶ ἁγίου μου αὐτοκράτορος ἐπὶ πᾶσι τοῖς τῇ τοιοῦτῃ διαφέρουσι μοναστηρίῳ, ἀνενοχλησίαν αὐτοῖς ποριόμενον, καὶ ἀτέλειαν ἐπιφραβέον καὶ ἐλευθεριότητα, καὶ πάντων τῶν κατὰ καιρὸς ἐπερχομένων τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἀνωτέρα καθιστάμενος· ἐξήγησε δὲ καὶ ἡμετέρου συγγίλιου τυχεῖν, ἀσφαλίσαι χάριν καὶ τῆς ἐντροπίας, τὸ παρὸν ἡ μετριότης ἡμῶν ἀπολβεῖ, δι' οὗ καὶ ἐν ἁγίῳ παρακαλεῖσθαι πνεύματι ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἐλευθεριότητος καὶ ἀτελείας μένειν τὰ προσαρμόσαντα τῇ τοιοῦτῃ μοναστηρίῳ εἰς αἰῶνα τὸν ἐξῆς ἅπαντα, ἥς καὶ τὸ σπυτὸν χρυσόβουλλον διορίζεται· καὶ μηδελίαν μηδέποτε παρ' οὐδενὸς εὐρεῖν παρὰ ἐπιβολὴν ὡς αὐτῶς διακαλεῖται ἡ μετριότης ἡμῶν μένειν δι' αἰῶνος ἀπαραιοῦσθαι καὶ ὅσον ὁ αὐτὸς Θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Σιγῶν διατάξαι καὶ ἐτύπωσεν ἐπὶ τῇ κατ' αὐτὸν τοιοῦτῃ μοναστηρίῳ· καὶ μηδὲν τι τοῦτων παραβαθῆναι ἢ ἀθετηθῆναι παρ' οὐδενός· διὸ δὴ καὶ οὐδεὶς τις τῶν ἐν αὐτῷ ἀσκουμένων ἢ τῶν ἄλλων ἀπάντων εἰς ἀθέτην ὀφείλει χωρῆσαι τῶν διατεταγμένων καὶ τετυπωμένων παρὰ τοῦ τοιοῦτου ἀρχιερέως· ἀλλ' οὐδὲ τις τῶν κατὰ γένος προσερχόντων τοῦτῃ ἐκ τῶν μοναχῶν εἴη εἴτε τῶν λαϊκῶν κατεξουσιάζαι πειράσασθαι τοῦ τοιοῦτου μοναστηρίου, ἥ τι τῶν διατυπωθέντων ἀθετησάτω, ὡς εἴρηται, παρὰ τοῦ αὐτοῦ Θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου, ὑποφύμενος τὸ παρ' αὐτοῦ ἐκφωνηθὲν κατὰ τῶν τοιούτων βαρύτατον τοῦ ἀφορισμοῦ ἐπιτίμιον· εἴτε δὲ καὶ τὸ παρὰ τῆς ἡμῶν μετριότητος προσερχομένη γὰρ τοῦτο καὶ ἡ μετριότης ἡμῶν διὰ τοῦ παρόντος συγγίλιου αὐτῆς, ἀπολυθέντος εἰς διακυβερνῆσαι τὴν περὶ τῶν εἰρημένων ἀσφάλειαν, μηγὶ ἐκκαρβύῃ ἰνδικτικῶς ὁρδῶς.

Β'. Συγγίλιον τοῦ παναγιωτάτου καὶ οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Καλλινίκου.

+ Καλλίνικος ἑλέφ Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως
νέας Ῥώμης καὶ οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

+ Τὰ καλὰ, καὶ καλῶς πεπραγμένα. Θεῷ τε, καὶ θεοσεβέσιν ἀνδράσιος ἀρεσκουσιν, κηδεμονίας ἀνταρκεστῶς ὑπάρχουσιν ἕξια, πρὸς ὀλιγάτων διαμονὴν αὐτῶν, καὶ συντήρησιν. Ὅθεν ἡ κατ'

ἡμᾶς τοῦ χριστοῦ μεγάλη ἐκκλησία τοὺς πανταχόθεν ὁσημέραι ταύτῃ προστρέχοντας, καὶ ἀντήφην αἰτουμένους, πρὸς ἐπιστάσαν, καὶ καταρτιστὸν τῶν εὐσεβῶν φιλεργημάτων, ὅσα περιστάσεις ἀνάγκης κινουμένη περὶ τὰ καιρία, προσήκως ἀποδέχεσθαι φιλεῖ, καὶ θαυμάζειν αὐτοῖς τὴν βοήθειαν προνοίας ὧς τῶν θειῶν ἀπαλάττειν φρονιζούσα τὰ ἔργα τῆς ἀρετῆς, ὅσα τὸν ἑαυτοῦ ὡς εἰκὸς οἰκοῦν ἐσχέκειν, ἀναγκαῖα τε μάλιστα πεφοκότε τοῖς εὐσεβέσιν ἐπωφελεῖν, καὶ πρὸς ἀρετὴν ἀρίστην φέρειν δυνάμενα. Ἐπειδὴ τοιγαροῦν καὶ τανὺν τοιαύτης ἀνάγκης βολεῖς τοῦ καιροῦ καταπιεζόμενοι καὶ οἱ ὁσιώτατοι πατέρες τοῦ κατὰ τὰς Σέρρας σεβασμίῳ μοναστηρίου ἐπ' ὀνόματι τιμώμενου τοῦ ἐνδόξου προφήτου προδρόμου, καὶ βαπτιστοῦ ἰωάννου, προσέδραμον μετ' ὅσης σπουδῆς τῇ ἀντιλήψει τῆς χριστοῦ ἐκκλησίας, προσενεγκόντες, καὶ παραστήσαντες ἡμῖν, ἀρχαία ἐγγράφα συστατικά, καὶ λίαν ὀχυρωτικά, τῆς διαληφθείσης μονῆς αὐτῶν ταύτης, σπυτὰ χρυσόβουλλα δηλαδὴ βασιλέων ὀρθόδοξων, τοῦ τε γέροντος κυροῦ Ἀνδρονίκου, καὶ τοῦ νέου ὡσιώτως κυροῦ ἀνδρονίκου, τῶν παλαιολόγων· καὶ παρεμπερές ἄλλο χρυσόβουλλον τοῦ τηλικαυτοῦ δηλητάτου κράτη τῆς σερβίας, πατριάρχικόν τε συγγίλιον τοῦ κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν πατριάρχου κυροῦ Ἡσαΐου· πρὸς ἐπὶ τοῖς καὶ κτιτορικά ὑπονήματα, καὶ διατυπώσεις ἀρχαιγενέους, καὶ συγγενοῦς τῇ εἰς μονῇ, διαλαμβάνοντα ῥητῶς ὡς αὖτοι. Ἐπειδὴ ὁ ἱερώτατος μητροπολίτης Σιγῶν, καὶ ὑπέρτιμος, διὰ τὴν ἐνοῦσαν αὐτῷ πνευματικὴν, καὶ θεάρεστον πολιτείαν τε, καὶ κατὰστατον, ἐπαμειβόμενος μετὰ τοῦ ἀρχιερατικοῦ, καὶ πνευματικοῦ ζήλου, καὶ σενοστήσατο ἐξ οἰκίῳ κόλῳ, καὶ ἀναλωμάτων περὶ τὴν θεόσωστον πόλιν τῶν σερρών, εἰς ὅρος τοῦ μενικέως λεγόμενου μοναστηρίου, εἰς ὄνομα τιμώμενου τοῦ ἐνδόξου προφήτου προδρόμου, καὶ βαπτιστοῦ ἰωάννου, ἀνήγειρε δὲ καὶ ἐντὸς τῆς δηλωθείσης πόλεως σερρών, καὶ ἕτερον μοναστήριον, εἰς ὄνομα τιμώμενου καὶ αὐτοῦ τοῦ τιμίου προδρόμου, καὶ ἑταζα, καὶ ἀπεκατέστησεν εὐρίσκεισθαι καὶ ἀφ' ὧν ἡνωμένα, καὶ ὑπὸ τὸν αὐτὸν καὶ ἐνα ἡγούμενον· πλὴν ἵνα ἐν τῷ ἐντὸς τοῦ κάστρου σερρών δηλωθῇ μοναστήριον, εἰς μετόχιον τῆς διαληφθείσης σεβασμίας μονῆς τῆς εἰς τὸ ὅρος τοῦ μενικέως· προστεθήσαν δὲ εἰς ταύτας τὰς μονὰς διὰ προμήθειαν, καὶ κυβερνήτην τῶν ἐν αὐταῖς ἀσκουμένων μοναχῶν, ἀπὸ τε θεωρᾶς τοῦ ἁγίου μου αὐθέντου, καὶ βασιλέως τοῦ πάππου μου· εἴτε δὲ καὶ ἐξ ἀγορασίας τοῦ αὐτοῦ ἱερωτάτου μητροπολίτου Σιγῶν, καὶ ὑπερίστου· ἀλλὰ δὴ καὶ ἀπὸ προσεξέως διαφόρων, κατὰ θεῖον, καὶ εὐλογον, τρόπον, ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς δηλωθείσης πόλεως σερρών· εἴτε δὲ καὶ ἀλλὰ τοῦ κτήματος καὶ μετόχια, καὶ λοιπὰ προσοδήματα, ἐφ' οἷς ἔφθασε, καὶ ἐπορίσαστο χρυσόβουλλα, καὶ προσταγμάτων τοῦ ἁγίου μου αὐθέντου, καὶ βασιλέως τοῦ πάππου μου· εἴτε δὲ καὶ τοῦ αὐθέντου ἁγίου μου αὐθέντου, καὶ βασιλέως τοῦ πατρὸς τῆς βασιλείας μου· ἀλλὰ δὴ καὶ τῆς βασιλείας μου· διορίζομενα κατὰ μέρος πάντοτε ὅσα πρόσθεν ὡς δεδηλωται ταῖς τοιαύταις μοναῖς κτήματα, καὶ λοιπὰ εισοδήματα. Ταῦτα διαλαμβάνον τὸ σπυτὸν χρυσόβουλλον τοῦ νέου κυροῦ ἀνδρονίκου τοῦ βασιλέως μετὰ τὰ πολλὰ φησὶν ἐπομένως, ὅτι πρὸς τοῖς προγεγενημένοις λοιποῖς χρυσόβουλλοις ἐπιχωρηεῖ ἡ αὐτοῦ βασιλεία τοῦ· αὐτὸ τὸ χρυσόβουλλον τὸ οἰκείον, ἐπικυροῦν τὰ ὅσα προδεδωκέναι τὰ ἄλλα χρυσόβουλλα περὶ τῆς ἐλευθερίας, καὶ αὐτοδεσποτείας τοῦ αὐτοῦ μοναστηρίου, αὐτονομίας τε καὶ αὐτοδοσίας τῶν κτημάτων αὐτοῦ, μετοχίῳ τε καὶ προπαιτίῳ, μονοδρίῳ τε καὶ χωρίῳ, ζευγυλατίῳ τε καὶ μολωνῶν, βιβρίῳ τε καὶ ὀπηγίῳ, καὶ ἐργαστηρίῳ, καὶ παμπόλλων ἄλλων· ἅπερ ἅπαντα διατάξαι τῶς τὰ βασιλικά προσταγματα, πάντῃ, καὶ παντοίως εἶναι ἀπόδοτα, καὶ ὅλως ἀπηλλαγμένα τῶν βασιλικῶν ἀπαιτήσεων· ἀλλὰ κατὰ τὸν ἐνεστώτα καιρὸν ἐξηφανίσθησαν, ὡς οἱ πατέρες αὐτοὶ ὠμολόγησαν· καὶ τοῖς φασὶν ὁμοφώνως πάντα τὰ χρυσόβουλλα κατὰ ρῆμα. Βούλεται δὲ ἡ βασιλεία μου, καὶ θεοπίζει πατριαρχικὴν εἶναι τὴν τοιαύτην σεβασμίαν μονὴν τοῦ τιμίου προφήτου προδρόμου, καὶ ὁ μέλλων εὐρίσκεισθαι εἰς αὐτὴν ἡγούμενος, ἐκλέγεται παρὰ τῶν μοναχῶν αὐτῆς, καὶ ἀποστέλλεται εἰς τὸν κατὰ καιρὸς πανηγυρῶν πατριάρχην, καὶ σεφομένηται

παρ' αὐτοῦ, καὶ τίτληται εἰς τὴν ἡγουμένην αὐτῆς. Ταῦτα μὲν οὖν δεῖ ἡμεῖς τὰ κατ' αὐτὴν τὴν μονήν, εὐθετα διατελεῖν πάντα, καὶ καλῶς εἶχε πάντοτε δεξιῶς ἐνδουλοῦνται, καὶ λαμπρῶς τὴν ἐκκλησίαν κατεστρέφοντες ἡδὴ δὲ τῶν πραγμάτων μετασπένοντων, ὁ περιουσιότατος χρόνος τῶν ποιητῶν τούτων ἡμερῶν, καταρτίζοντες ἄρδην πάντα τὰ ἀρχαῖα καλὰ καὶ ἐκ μέσου ποιήσας. Διό γε πατριαρχεῖται δυνατῶς ἡ διαληφθεῖσα μονὴ τῶν πρὶν αὐτῆς ἀρχιερέων ἐξελθόντων λίαν, καὶ πρὸς ἐκκλησίαν ἐγγίζει, καὶ μικροῦ δεῖν ἀσκήσαντες ἔσχατε τὴν καταστασιν, διὰ τὸ μὴ ἔχειν τὸν βοηθόντα, καὶ περιθάλποντα· ἀνθ' ὧν οἱ ἐν αὐτῇ τῇ οὐκ ἐκείνῃ τυμναζόμενοι ὀλιγάριθμοι, καὶ πτωχοὶ πατέρες, χρηζόντες βοηθείας, καὶ ἀντιλήψεως, διὰ τὴν δοσκληρίαν αὐτῶν, καὶ τὴν τοῦ καιροῦ τραχύτητα, προσνοήθησαν θεραπείαν μικρὰν, καὶ φυλακιστῶν εὐρεῖν, πρὸς ἐπικουρίαν τῆς μονῆς αὐτῶν, ὡς ἐκπερὶ αὐτῆς τῶν ἀρχαίων αὐτῆς ἐδοκίμων, καὶ δυνάμεων. Καὶ δὴ προσδοκῶντες ἐκτικῶς τῇ καθ' ἡμᾶς τοῦ χριστοῦ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ, θερμῶς ἐδεήθησαν ἀντιλαβεῖσθαι ἡμᾶς τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ κατὰ πᾶσι ὀφειλόμενον. Ἐπειδὴ γὰρ καὶ ἔστι, καὶ λέγεται πατριαρχικὸν ἐκ πρώτης αὐτοῦ κατάρξεως, προσηλωσὶν τῷ κτίτορι, καὶ ἐπιβεβαιώσαι τῆς βασιλικῆς κραταιότητος, ἀναγκάως δεῖ φασὶ καὶ ὑπὸ τῆς πατριαρχικῆς περιουσίας διαφρονεῖσθαι, καὶ κρατύνεσθαι· οἷον καὶ διὰ πληροτέραν οἰκίαν, αὐθαίρετως διορίσαντο παρέχειν κατ' ἑτὸς τῇ καθ' ἡμᾶς τοῦ χριστοῦ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ, χρόνου δράμα τετρακόσια, εἰς σημεῖον ὑποταγῆς κατὰ τὰ παντοχόου πατριαρχικὰ σταυροπήγια, καὶ οὐκ ἀπαρτίζοντες αὐτὸ ἐκείνους τῇ δυνάμει τοῦ κανονικοῦ προνομίου, ὅπερ ἀνέκαθεν ἔπλεται ὁ καθ' ἡμᾶς οὗτος ἀποστολικός, καὶ πατριαρχικός θρόνος, ὅπως διὰ τῆς πατριαρχικῆς ἐπικρατείας ὕψωθεν, διὰ τὴν παντοῦν ἀπὸ πλάγματος τοῦ καιροῦ κινδύνων, ἐπιβλεπόμενον, καὶ περιθάλπόμενον, ὑπὸ τῆς προνοίας καὶ προμηθείας τοῦ πατριαρχικοῦ, καὶ οἰκουμενικοῦ θρόνου· τῶν τὴν μακρὰν δεξιάν, καὶ παράκλησιν δεινὸν ἡγήσασθαι παριδὲν ἡμᾶς· δεινὸν γάρ, καὶ ἀνεκτείνον τούτο τῇ περὶ πάντας ἀγαθότητι, καὶ εὐσεβιᾶ τῆς ἐκκλησίας· ἄλλως τε τὴν τῶν ἱερῶν μοναστηρίων σωσασιν, καὶ ὀχυρώσιν ἐπιποθεύοντες ὅπερ τι ἄλλο, καὶ τὰς ἀκόσας ἐπικλινέως ἔχοντες ἡμεῖς αὐτοὺς μένοισι περὶ ταῦτα βοηθεῖν, καὶ κατὰ χρέος τοῦ διαλείποντες ἀγρόνους οὐκ ἐκείνους διεξάγειν τὰ τοῦ θεοῦ καταρτίσματα τοῖς ἐνδεχομένοις διαπαντός ἀντιλήψασιν, οἵ τε καμψότες καὶ νῦν εὐμένως ἀπεδεξάμεθα τὴν αἰτησίαν αὐτῶν, ὡς εὐλογον οὖσαν, καὶ πρὸς ἀγαθὸν ἀφορώσαν σκοπόν. Τούτου χάριν γράφοντες, καὶ ἀποφαινόμεθα συνοδικῶς· ἵνα, τὸ εἰρημένον κατὰ τὰς σέριρας φερὸν καὶ σεβάσιμον μοναστήριον τοῦ τιμίου ἐνδόξου προφήτου προδρόμου, καὶ βαπτιστοῦ ἱωάννου, τὸ περὶ τὸ ὄρος καίμενον τοῦ μενικῶς, μετὰ τοῦ ἐνδον τῆς πόλεως σερρών· ἐτέρου μοναστηρίου, καὶ μετοχίου αὐτοῦ ἐπ' ὀνόματι καλεῖται, ὡς εἴρηται, τοῦ τιμίου προδρόμου, σὺν τοῖς αὐτοῦ καλλείαις ἔσω καὶ ἔξω, τοῦ τε σωζομένου ἐπὶ τριφυλικίου, τοῦ μπίτσα καλούμενου, καὶ πάντων τῶν κτημάτων αὐτοῦ κινητῶν τε, καὶ ἀκινήτων, ὑπάρχει καὶ ὀνομάζεται καὶ παρὰ πάντων γνωσθήσεται, σταυροπηγιακόν, ἐλευθέρων, ἀσθόλων, καὶ ἀσθότων, ἀκαταπάτητόν τε, καὶ ἀνευρόλητον, καὶ ἀνεπηρέαστον παρὰ παντὸς προσώπου, πάσης τε δουλοπείνης ἀνώτερον, καὶ σπουδαίας ἀπὸ πλάγματος, μὴ δὲν μὴδὲν ὀφείλῃν τὸ μοναστήριον αὐτὸ παρέχειν ὀλιγωρῶς, εἰ μὴ μόνον τὸ διορισθέν, ἐτήσιον πρὸς τὴν καθ' ἡμᾶς τοῦ χριστοῦ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ χρόνου δράμα τετρακόσια, εἰς σημεῖον ὑποταγῆς, μνημονεύοντο ἐν αὐτῷ μόνον τοῦ πατριαρχικοῦ ὀνόματος ἐν πάσαις ταῖς ἱεραῖς τελεταῖς. Ὡς δὲ τὰ εἰρημένα μετόχια τοῦ μοναστηρίου αὐτοῦ, ἡγοῦν τὸ μετόχιον τὸ ἐπ' ὀνόματι τοῦ τιμίου προδρόμου ἐνδον τῆς πόλεως σερρών σὺν τοῖς αὐτοῦ καλλείαις ἔσω καὶ ἔξω, ἐπὶ τὸ τριφυλικίον τοῦ μπίτσα καλούμενον, μνημονεύοντο κατὰ τὸν ἄρχιερέως ἱερωτάτου μητροπολίτου σερρών, ὁμοπερίου, καὶ ἐξάρχου πάσης μακεδονίας καὶ ἀνθίμου, ἐν ἀγίᾳ πνεύματι ἀγαπητοῦ ἡμῶν ἀδελφοῦ, καὶ συλλειτουργοῦ, καὶ πάντων τῶν μετ' αὐτὸν ἀρχιερατευόντων· καὶ οἱ ἐν αὐτοῖς τοῖς με-

τοχίους οἰκόντες χριστιανοὶ παρέχωντες πρὸς τὸν κατὰ τόπον αὐτῶν ἀρχιερέα τὰ συνήθη ἀρχιερατικά δικαιώματα, ζητεῖαν φημί, κανονικὰ τε, καὶ τὰ συνοδικὰ, φυλαττομένης τῆς διατάξεως τοῦτης διαπαντός ἀφαινοῦντος, καὶ ἀμεταθέτως διεξαγόμενον τὸ ὑπάρχον τὸ αὐτὸ σταυροπηγιακὸν μοναστήριον, καὶ προστατευόμενον, καὶ κρινόμενον, καὶ ἰδυνόμενον ὑπὸ μόνου τοῦ καθ' ἡμᾶς πατριαρχικοῦ, καὶ οἰκουμενικοῦ θρόνου· μηδεμίαν ἄδειαν ἔχοντος ἄλλου τινὸς τῶν πάντων, μήτε τοῦ κατὰ καιρὸς ἱερωτάτου μητροπολίτου σερρών, καταπερβαίνειν αὐτοῦ, καὶ διενουχλεῖν αὐτῷ, καὶ ἐπηρεάζειν τοὺς ἐνδοκίμους αὐτῷ μονάζοντας, καὶ ἀπατεῖν ὅλους λαβεῖν τι μέχρι καὶ ὀβολοῦ, τὸ αὐθόστον ἔχοντος ἐξ αὐτῆς ὡς εἰπεῖν τῆς τῶν βάθρων αὐτοῦ πῆξεως· ἀρκομένου τοῦ ἀρχιερέως αὐτοῦ τοῖς διορισμένοις αὐτῷ, μνημονεύεσθαι δηλαδὴ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἐν τοῖς μετοχίαις, καὶ λαμβάνοντες παρὰ τῶν ἐν αὐτοῖς οἰκόντων χριστιανῶν τὰ δικαιώματα αὐτοῦ ἀναμφιβόλως καὶ ἀνεμποδίστως· τὸν δὲ καθηγούμενον αὐτῶν ὀφείλῃν οἱ κατὰ καιρὸς ἐν αὐτῷ συνασκούμενοι πατέρες ἐκλέγειν αὐθαίρετως κοινῇ ἐκλογῇ, καὶ καθιστᾶν ἐκείνον ἡγούμενον τῆς μονῆς, κατὰ τὴν κειρομένην αὐτῆς διαταγὴν, καὶ τὴν ἐπικρίσιν τῶν βασιλικῶν αὐτῆς χρυσοβούλλων. Ἐπειδὴ δὲ χειροτονίας αὐτοῖς γένεται χρεῖα, ἔχωνσι ἄδειαν προσκαλεῖν ἐν ἡμῶν ἐπιλήρωσι τῶν ἀρχιερέων, ἐπιτελεῖν αὐτοῖς τὴν χειροτονίαν, μετὰ πάσης τῆς κανονικῆς παρατηρήσεως, ἀπαρμυνομένης· ὀφείλουντες ἐπὶ πᾶσι διαίγειν εἰρηνικῶς, καὶ φιλαδελφῶς, καὶ φροντίζειν τῆς προκοπῆς, καὶ βελτιώσεως τοῦ σφῶν μοναστηρίου διαπαντός· ὅς δ' ἂν τῶν πάντων ὀφέποτε φανῇ ἀκαίρως, καὶ ματαίως ἀντιφερόμενος τοῖς ἐν τῷ παρόντι γεγραμμένοις, καὶ ἐπιχειρῶν ὅλους διασεῖσαι τὰ γραφέντα, καὶ τυπωθέντα τῷ σταυροπηγιακῷ δικαίῳ τοῦ μοναστηρίου αὐτοῦ, καὶ βλάβαι, καὶ ζημιῶσαι αὐτὸ κατὰ τι, ἀφωρισμένος εἴη ἀπὸ θεοῦ κυρίου παντοκράτορος, καὶ καταραμένος, καὶ ἀστυγώρητος, καὶ ἄλκωτος μετὰ θάνατον αἰώνιος· καὶ εὖροι τὸν θεὸν ἀντικείμενον αὐτῷ ἐν τῇ φοβερᾷ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως· ὅθεν εἰς ἐνδείξιν καὶ ἀσφάλειαν ἀπελθὼν καὶ τὸ παρὸν πατριαρχικὸν συνοδικὸν σιγίλλωδες ἐν μεμβράνῃ γράμμα, καὶ ἐβραβεύθῃ τῷ εἰρημένῳ πατριαρχικῷ, καὶ σταυροπηγιακῷ μοναστηρίῳ τοῦ τιμίου προδρόμου. — ἀχμή· μηνί νοεμβρίῳ, ἰνδ. ζ'.

+ Καλλίνικος ἐλξω Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως
νέας Ῥώμης καὶ οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

Ἐπονται καὶ ἐπὶ ὑπογραφαὶ Συνοδικῶν Ἀρχιερέων.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.

Χωρογραφία τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

ΚΕΦ. Α'. Περὶ τῆς θέσεως τῆς Μονῆς καὶ ἰδίως περὶ τοῦ ἐξ' οὗ καίτοι Μανικίου ὄρους	7
ΚΕΦ. Β'. Περὶ τοῦ ἐδάφους, τοῦ ὁρίζοντος, τοῦ κλίματος καὶ τοῦ ὕδατος τῆς Μονῆς	9
ΚΕΦ. Γ'. Περὶ τοῦ καθολικοῦ Ἱεροῦ ναοῦ καὶ τῶν ἄλλων ναδίων καὶ λοιπῶν κτιρίων τῆς Μονῆς	12

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Βίοι τῶν μακαρίων Κυτόρων τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

ΚΕΦ. Α'. Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἀοιδίμου Ἰωαννικίου τοῦ α'. Κυτόρος	17
ΚΕΦ. Β'. Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἀοιδίμου Ἰωακείμ τοῦ β'. Κυτόρος	20

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ.

Ἱστορία τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

ΚΕΦ. Α'. Μονὴ τοῦ ἀοιδίμου Ἰωαννικίου ἀπὸ 1270 καὶ 75 ἔως 1300 περίπου μ. Χ.	25
ΚΕΦ. Β'. Μονὴ τοῦ ἀοιδίμου Ἰωακείμ ἀπὸ τοῦ 1300 περίπου μέχρι 1333 μ. Χ.	27
ΚΕΦ. Γ'. Κατάστασις τῆς Μονῆς ἐπὶ 23 ἔτη, ἀπὸ τοῦ 1333—1356 μ. Χ.	31
ΚΕΦ. Δ'. Κατάστασις τῆς Μονῆς ἐπὶ 142 ἔτη, ἀπὸ τοῦ 1356—1498 μ. Χ.	33
ΚΕΦ. Ε'. Κατάστασις τῆς Μονῆς κατὰ τὸν ια'. αἰῶνα (1498-1600)	37
ΚΕΦ. ΣΤ'. Κατάστασις τῆς Μονῆς κατὰ τὸν ιβ'. αἰῶνα (1601-1700)	41
ΚΕΦ. Ζ'. Κατάστασις τῆς Μονῆς κατὰ τὸν ιγ'. αἰῶνα (1701-1800)	45
ΚΕΦ. Η'. Κατάστασις τῆς Μονῆς κατὰ τὸν ιδ'. αἰῶνα (1800-1900)	49

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Λόγος ἐκχωμιστικὸς εἰς ἅγιον Ἰωάννην τὸν Προδρόμον καὶ ἀκολουθία τοῦ Ὁσίου καὶ Θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ μέγα Μοναχικόν σχῆμα περιβληθέντος, πρὶν δὲ Ἰωακείμ Μητροπολίτου Ζιχνῶν.

Α'. Λόγος ἐκχωμιστικὸς εἰς τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν Προδρόμον	64
Β'. Ἀκολουθία τοῦ Ὁσίου καὶ Θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου Κτίτορος τῆς Ἱ. ἡμῶν Μονῆς	71

ΕΠΙΜΕΤΡΟΝ.

Χρυσόβουλλας λόγος τοῦ αὐτοκράτορος Ἀνδρονίκου τοῦ β'. τοῦ καὶ πρεσβυτέρου	85
--	----

Χρυσόβουλλας λόγος τοῦ αὐτοῦ	Σελ. 86
Χρυσόβουλλας λόγος τοῦ αὐτοῦ	87
Χρυσόβουλλας λόγος Ἀνδρονίκου τοῦ γ' τοῦ καὶ νεωτέρου	88
Χρυσόβουλλας λόγος τοῦ αὐτοῦ	90
Χρυσόβουλλας λόγος τοῦ αὐτοῦ	92
Χρυσόβουλλας λόγος τοῦ αὐτοῦ	94
Χρυσόβουλλας λόγος τοῦ Κράλη Σερβίας Στεφάνου	94
Διάταγμα ἢ φερμάνιον κατὰ μετάφρασιν ἐκ τοῦ Τουρκικοῦ ἐν περιλήψει τοῦ ἀσπυγίστου	
Σουλτάν Μουράτ τοῦ α'.	97
Πρόσταγμα τοῦ αὐτοκράτορος Ἀνδρονίκου τοῦ β' περὶ τοῦ Πατριαρχικοῦ πηγύλλου	97
Πρόσταγμα τοῦ αὐτοῦ περὶ τῆς ἡγουμανείας	97
Πρόσταγμα τοῦ αὐτοῦ διὰ τὰ Μονόσπητα	98
Πρόσταγμα τοῦ αὐτοῦ διὰ τὰ Μονόσπητα	99
Πρόσταγμα Ἀνδρονίκου τοῦ γ' διὰ τὰ Μονόσπητα	100
Πρόσταγμα Ἀνδρονίκου τοῦ β' περὶ τῆς ἀρχῆς, καστροκαπίας καὶ τῆς σιταρχίας	101
Πρόσταγμα Ἀνδρονίκου τοῦ γ' διὰ τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν	102
Πρόσταγμα Ἀνδρονίκου τοῦ β' διὰ τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν	102
Πρόσταγμα τοῦ αὐτοῦ διὰ τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν	103
Συγγίλιον Ἡσαίου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως	104
Συγγίλιον Καλλινίκου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως	104

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΦΙΛΟΜΟΥΣΩΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

Οἱ ἐκ τῆς ἰδίας Ἱ. Μονῆς τῆς παρὰ τὰς
Σέρρας τοῦ τιμίου Προδρόμου.

Τὸ Κοινὸν αὐτῆς	Σώρ. 50
Ὁ ἐν αὐτῇ ἐθρεθείς Πατριαρχικὸς Ἐξάρχος Θεοφίλ. Ἐπίσκοπος Εὐθυτουπόλεως κ. Ἰωάννης	2
ὁ ἐκ τῆς αὐτῆς Ἱ. Μονῆς Πανιερ. Μητροπολίτης Δεβρῶν καὶ Βελισσοῦ κ. Πολύκαρπος	2
ὁ ἐκ τῆς αὐτῆς Ἱ. Μονῆς Πανιερ. Μητροπολίτης Νευροκόπου κ. Θεοδώρητος	2
ὁ Προηγούμενος Βησσαρίων	1
ὁ Βενιαμὴν Ἱερομόναχος	1
ὁ Ἀνδρόνικος	1
ὁ Χρυσάνθος	2
ὁ Σάββας	1
ὁ Ἡσαΐας	1
ὁ Δανιὴλ	1
ὁ Χαράλαμπος	1
ὁ Διονύσιος	1
ὁ Μακάριος	1
ὁ Γαβριὴλ	1
ὁ Ἀθανάσιος	1
ὁ Πολύκαρπος	1
ὁ Χρυσόστομος	1
ὁ Χριστοφόρος	1
ὁ Δαμασκηνὸς Ἱεροδιάκονος	1
ὁ Ἀρσένιος	1
ὁ Γέρω-Ἀνθίμος μοναχὸς	1
ὁ ἔτερος Ἀνθίμος	1
ὁ Ἀζαρίας	1
ὁ Διονύσιος	1
ὁ Ἰωσήφ	1
ὁ Γρηγόριος	1
ὁ Δαμιανὸς	1

Οἱ ἐκ τῆς πόλεως Σερρῶν.

Ὁ Πανιερ. Μητροπολίτης Σερρῶν κ. Γρηγόριος	Σώρ. 10
ὁ τοῦ ἀγ. Σερρῶν Πρωτοσύγκελλος κ. Λεόντιος	2
ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κόνιλλος	1
ὁ Παπᾶ Χριστοδούλος Οἰκονόμος	1
ὁ Παπᾶ Γεώργιος Σπυρίδης	1
ὁ Παπᾶ Εὐάγγελος Ἀγγέλου	1
ὁ Παπᾶ Κωνσταντῖνος π.π. Μιχαήλ	1
ὁ Παπᾶ Χρήστος Ἰωάννου	1
Ἡ Δημογεροντία Σερρῶν	2
Ἀθανάσιος Τέγος	1
Γρ. Δ. Πολυμέρης	1
Ἀπόστολος Πρ. Κωνσταντῖνος Γομνασιάρχης	1
Κωνσταντῖνος Πρωτόπαπας ἄνω Ταξιαρχῶν	1
Ἰωάννης Τραπεζοῦλος	1
Α. Κοτοπούλης	1
Κ. Νάτσιος	1
Βασίλειος Α. Γκέγκας	1
Δ. Ἀλεξανδρίδης	1
Στέργιος Ι. Θ. Μαυρίδης	1
Νούστας Χ' Κώτσιου	1
Γεώργ. Κ. Τσελέπης	1
Ἡλίας Σμυλγιάν	1
Ἀντώνιος Παρίση	1
Ε. Στράτης	1
Δημ. Τικόπουλος	1
Κ. Β. Σταμούλης	1
Χρ. Γ. Καραγκιόζης	1
Δ. Γ. Πάνος	1
Α. Δ. Βουγιουκλής	1
ὁ Καθηγούμενος τῆς Ἱ. Μονῆς Εἰκοσιφοινίσσης Ἀρχμ. κ. Δαμασκηνὸς Βαφειδῆς	2
ὁ Παπᾶ Νικόλαος Σαρμουσακλιώτης	1

Οἱ ἐν Κωνσταντίνῳ Ἀντιπρόσωποι τῶν 26

Ἱ. Μονῶν τοῦ ἁγίου Ὁρους.

Ὁ τῆς μεγίστης Λαῶν Γέρον Ἀλέξανδρος Σώμ.	1
ὁ τοῦ Βατοπαίδιου Γρηγόριος	1
ὁ τῶν Ἰβήρων Προηγ. Ἀθανάσιος	1
ὁ τοῦ Διονυσίου	1
ὁ τοῦ Χιλανδαρίου Μωδοῦ	1
ὁ τοῦ Κουτλουμουσιῶν Χαρίτων	1
ὁ τοῦ Παντοκράτορος προηγ. Ἀθανάσιος	1
ὁ τοῦ Ζωγράφου ἱερομ. Μηνάς	1
ὁ τοῦ Σηροπολίτου προηγ. Εὐγένιος	1
ὁ τοῦ Καρακάλλου Φιλιππος	1
ὁ τοῦ Φιλοθέου ἱερομ. Συνέσιος	1
ὁ τοῦ ἁγ. Παύλου	1
ὁ τοῦ Εὐνοφώντος Γέρον Κοσμάς	1
ὁ τοῦ Δοχειαρίου προηγ. Παΐσιος	1
ὁ τοῦ Γρηγορίου ἱερομ. Ἰάκωβος	1
ὁ τῆς Σιμωνος Πέτρας Θεοφύλακτος	1
ὁ τοῦ Ἐσφιγμένου ἱερομ. Νικήτας	1
ὁ τοῦ Σταυρονικήτα Ἀρχιμ. Θεόφιλος	1
ὁ τοῦ Ρωσικοῦ ἱερομ. Γεώργιος	1
ὁ τοῦ Κωνσταντινίου Γέρον-Θεοφάνης	1

Σωφρόνιος ἀρχιμ. πρωτοεπιστάτης Ἰβητικῆς	1
Γέρον Συνέσιος ἐπιστάτης Παντοκρατορινῶς	1
Συνέσιος ἱερομ. Φιλοθέου	1
Γέρον Μελέτιος Σιμωνος Πέτρας	1
Κορνήλιος Λαυριώτης ἀρχιεραμματοῦ	1
Φώτιος ἱερομ. ὑπογραμματεῖς	1

Ἐκ τῶν Ἱ. Μονῶν.

Ἡ Ἱ. Μεγίστη Μονὴ τῆς Λαῶν	2
Ἡ Ἱ. Μεγίστη Μονὴ τοῦ Βατοπαίδιου	5
ὁ προηγ. Γερμανὸς Βατοπαϊδινός	1
ὁ ἱερομ. Γέροντας Ἀρκάδιος	1
Ἡ Ἱερὰ Μονὴ τῶν Ἰβήρων	20
Ἡ Ἱ. Μονὴ τοῦ Παντοκράτορος	2
Θεόκλητος προηγ. Παντοκρατορινῶς	1
Στέφανος Ἀρχιμ.	1
Γρηγόριος Προηγούμενος	1
Γεράσιμος	1
Χρυσόστομος	1
Γέρον Σάββας	1
Ἡ Ἱ. Μονὴ τοῦ Δοχειαρίου	1

Σωφρόνιος Γέροντας Δοχειαρίτης	1
Παΐσιος Προηγούμενος	1
Περφόριος Γέροντας	1
Νεόφυτος »	1
Θεοφύλακτος »	1
Δωρόθεος »	1
Πατριάρχης Ἱερομόναχος	1
Ἀμφιλόχιος	1
Λουκάς μοναχός	1
Ἐφραίμ »	1
Διονύσιος » ἐκ Γαλατίας	1
Ἡ Ἱερὰ Μονὴ Φιλοθέου	1
Νήφων Ἀρχιμ. Φιλοθέιτης	2
Γέρον Θεοφύλακτος	2
Γέρον Ἰωακείμ	1
Ἰωσήφ Ἱερομόναχος	1
Κόρυλλος »	1
Δομέτιος μοναχός	2
Στέφανος »	1
Βησσαρίων »	1
Χαραλάμπης »	1
Ἀνατόλιος »	1
Πανταλεῖμων »	1
Γρηγόριος »	1

Κελλία τῆς αὐτῆς Ἱ. Μονῆς τοῦ Φιλοθέου

Ἅγιος Γεώργιος Κοσμάς Γέροντας	1
ἅγ. Κωνσταντίνος Γαβριὴλ γέροντας	1
ἅγ. Δημήτριος Νικήτας »	1
ἁγία Τριάς Διονύσιος	1

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ τοῦ Κωνσταντινίου	2
Ἡ Ἱ. Μονὴ τοῦ ἁγ. Πανταλεήμονος τοῦ Ρωσικ.	10

Οἱ ἐκ τῆς κατωπόλεως Ἀλγερσίου
τῆς ἐπαρχίας Δράμας.

Ὁ ἐν Ἀλγερσίῳ Ἀρχιεπίσκοπος ἀποστόλ-	
θως δὲ Μητροπολίτης Στρωμνίτης κ. Γρη-	
γόριος Ὡρολογάς	10
ὁ Σακελλάριος Στέφανος Πετρίδης	1
ὁ Οἰκονόμος Παπᾶ Γεώργιος Ναννοῦση	1
ὁ τοῦ Παναγ. Τάφου Πρωτοσύγ. Νεόφυτος	2
Γεώργιος π.π. Πέτρου Ροδολειβινός	1
Ἀγγελούσης Παράσχου	1

Γρηγόριος Εὐδοκίμου	Σώμ.	1
Πούλιος Κωνσταντίνου		
Βασίλειος Χ' π.π. Δημητρίου Ραδολειβινός		
Ἰωάννης Χρ. Νάλμπαντης		
Ἀνδρέας π.π. Λάμπρου		
Βασίλειος Παρχαλίδης		
Βασίλειος Πρόκλου		
Σωκράτης Θεοδοσίου		
Πλουμῆς π.π. Βασιλείου		
Ἀθανάσιος Παράσχου		
Μόσχος Σολάκη		
Ἀσπασία Ζησίδου		
Ἀβέρκιος Π. σιδηρουργός		
Χρήστος Κ. Καρατάλλη Ἀλγερσινός		
Γεώργιος Ἀγγούσης κασάπη		1
Ἀγγούσης Τ. Ἀνδρίτση		1
Παπᾶ Δημήτριος Κωνσταντίνου		
Εὐάγγελος Τ. Κανδηλάπτης		
Δημητράκης Τ. Νότα		
Κωνσταντίνος Μ. Καραγιαννοπούλος		1
Ἀδελφοὶ Κ. Βουγιατζή		1
Ἀδελφοὶ Κώστα Ζώγα		1
Δημητράκης Κ. Βαλαβίνη		
Χρηστάκης Γ. Μαδεμλῆς		
Τηλεμάχος Βασιλ. καὶ Πολύβιος		
Μεγαλάκης Ἀδ. Ματραπάκη Ἀλγερσινός		
Λεωνίδας π.π. Κωνσταντίνου		

Στέργιος Κ. Τσίμπα	Σώμ.	1
Κωνσταντίνος Χρ. Χρόνη		1
Γεώργιος Ἀθ. Θόμιου		1
Ἀδελφοὶ Γ. Ράτση		1
Νικολάκης Κ. Κοντοῦ		1
Γεώργιος Γ. Στολμένου		1
Νικόλαος Δ. Πετρούση		1
Παπᾶ Κωνσταντίνος Ἀναστασίου		1
Γιάννης Ἀποστ. Τότα		1
Ἀδελφοὶ Τ. Κακάνη		1
Γεώργ. Δ. Κοσκούλη		1
Γεώργ. Γ. Βουζίκης		1
Δημ. Στεφ. Μηνάς		1
Εὐδόκιμος Κ. Ἀντοῦλα ἐκ Καβάλλας		2
Χρήστος Κ. Ἀντοῦλα	»	1
Ἐτεροὶ συνδρομηταὶ ἐκ τῆς Ἱ. Μονῆς τοῦ τιμίου Προδρόμου		
Θωμάς Α. Κομπότης δόκιμος		1
Νικόλαος καφετζῆς		1
Βασίλειος δόκιμος		1
Κώστας Ἀπ. Νημετρινός δόκιμος		1
Μετὰ π.π. Ἰωάννου	»	1
Τάκης Δ. Τσιότρας		1
Παπᾶ Εὐάγγελος ἐφημέριος τοῦ χωρίου		1
Καμαρέτοβον		1